O călătorie pe tărâmurile cele mai întunecate ale exploatării umane.
DAILY TELEGRAPH

Creierul lui Kennedy

Henning Mankell

biblioteca rao

Henning Mankell

Creierul lui Kennedy

editura rao

Descrierea CIP a bibliotecii Naţionale a României
MANKELL, HENNING
Creierul lui Kennedy / Henning Mankell; trad.: Graal Soft-Integrated Translation Services. – Bucureşti: Editura RAO, 2011
ISBN 978-606-609-083-4

821.113.6-31=135

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

HENNING MANKELL
Kennedys Hjärna
© Henning Mankell 2008
Publicată prin înțelegere cu Leopard Förlag,
Stockholm și Leonhardt & Høler Literary Agency
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
Graal Soft – Integrated Translation Services

© Editura RAO, 2010
pentru versiunea în limba română

2011

ISBN 978-606-609-083-4

Lui Ellen și Ingmar

Partea întâi

Fundătura lui Hristos

„Înfrângerile ar trebui făcute publice, nu ţinute ascunse, deoarece tocmai ele ne formează ca oameni. Acela care nu-şi conştientizează înfrângerile nu duce nimic cu sine în viitor.“

Aksel Sandemose

Capitolul 1

Catastrofa se petrecuse în toamnă. Habar nu avea ce urma să se întâmple. Nu primise nici un avertisment. Nu bănuise nimic; fusese o lovitură năprasnică.

Era ca și cum ar fi fost pândită pe o alee întunecată. Dar efectul a fost îndepărtarea de ruinele dragi ei, într-o realitate de care nu se preocupase cu adevărat înainte. Fusese aruncată, cu o forță imensă, într-o lume în care excavarea mormintelor grecești din epoca bronzului era lipsită de importanță.

Trăise în adâncuri, în tranșeele ei prăfuite sau aplecată deasupra cioburilor pe care încerca să le pună laolaltă. Își iubise ruinele și nu observase că lumea din jurul ei începea să se năruie. Era un arheolog obligat să renunțe la trecut și să stea lângă un mormânt a cărui existență nu și-o imaginase niciodată.

Nu întâlnise nici un aducător de vești rele. Tragedia era lipsită de o voce proprie, care să o pună în gardă.

Cu o seară înainte să plece în Suedia, la o conferință despre ultimele excavații arheologice ale unor morminte din epoca bronzului, Louise Cantor călcă în baie pe un fragment de ceramică ce îi provocă o tăietură adâncă în picior. Sângeră abundent pe podea, simțind că i se face rău. Ciobul data din secolul al V-lea î.Hr.

Se afla la Argolis, în Peloponez, la 140 de kilometri depărtare de Atena; era septembrie și excavațiile anuale se apropiau de sfârșit. Simțea deja răcoarea vântului, ce prevestea apropierea iernii.

Căldura uscată, cu parfumul ei de rozmarin și cimbru, începea să-și piardă din intensitate.

Opri curgerea sângelui și își puse un plasture. Dintr-odată, un gând răzleț îi apăru în minte.

Un cui ruginit care-i intrase în picior – nu în cel la care se tăiase acum, ci în celălalt, dreptul. Trebuie să fi avut cinci sau șase ani. Cuiul maroniu îi pătrunsese în călcâi, își făcuse loc prin piele și carne și o țintuise ca și când ar fi fost trasă în țeapă. Urlase de durere și se gândise că suferea același tip de tortură ca omul răstignit pe crucea din fața bisericii unde își practica uneori, de una singură, jocurile înfricoșătoare.

„Suntem străpunse iarăși și iarăși de acești ghimpi, se gândi ea în timp ce ștergea sângele de pe plăcile de gresie crăpate. O femeie își petrece întreaga viață în apropierea acestor muchii ascuțite, menite să rănească de fiecare dată ceea ce ea încearcă să protejeze."

Merse șchiopătând până în acea parte a casei care servea atât ca spațiu de lucru, cât și ca dormitor. Într-un colț se găseau un balansoar care scârțâia și un CD-player primit de la bătrânul Leandros, îngrijitorul. Când începuseră excavațiile suedezilor la Argolis, în anii '30, Leandros se afla prin preajmă, un copil sărac lipit pământului, dar plin de curiozitate. În prezent, își petrecea nopțile dormind dus, în timp ce chipurile stătea de pază pe dealul Mastos. Dar toți participanții la proiect îl susțineau. Leandros era o rotiță esențială a mecanismului. Fără el, toate viitoarele finanțări pentru continuarea săpăturilor ar fi fost în pericol. Profitând de pe urma privilegiilor bătrâneții, Leandros devenise un înger păzitor știrb și, adesea, jegos.

Louise Cantor se așeză în balansoar și își cercetă piciorul rănit. Gândul la Leandros o făcu să zâmbească. Cei mai mulți dintre arheologii suedezi pe care îi cunoștea erau de o impolitețe agresivă și refuzau să vadă în diferitele autorități altceva decât niște obstacole în calea cercetărilor. Când venea vorba de aprobarea sau respingerea cheltuielilor pentru expediții arheologice, autoritățile suedeze, aflate departe, nu se lăsau ușor impresionate de câteva zeități care își pierduseră orice însemnătate cu foarte mult timp

în urmă. Birocrația suedeză era un fel de lume-tunel, cu intrări și ieșiri, dar nimic între acestea, iar deciziile care ajungeau până la urmă în criptele din arzătoarea Grecie erau, de cele mai multe ori, foarte greu de înțeles.

„Un arheolog trebuie întotdeauna să fie de două ori binecuvântat, se gândi ea. Nu știm niciodată dacă urmează să găsim ceea ce căutăm cu adevărat sau dacă suntem în căutarea a ceea ce vrem să găsim. Dacă le nimerim pe ambele, suntem cu adevărat binecuvântați. Pe de altă parte, nu știm niciodată dacă vom primi permisiunea ori bani suficienți pentru a săpa și mai adânc în uimitoarele lumi ale ruinelor sau dacă ugerele vacii de muls vor seca brusc." Aceasta era contribuția lui Louise la jargonul arheologic: descrierea autorităților finanțatoare ca niște vaci de muls cu ugere capricioase.

Se uită la ceas. Era opt și un sfert, cu o oră mai devreme în Suedia. Se întinse spre telefon și formă numărul fiului său din Stockholm.

Telefonul sună, dar nu răspunse nimeni. Când intră robotul, închise ochii și îi ascultă vocea.

Timbrul bine cunoscut o liniști: *„Det här är en telefonsvarare och du vet vad du ska göra*. Voi repeta în engleză. Acesta este un robot telefonic și știți ce aveți de făcut. Henrik".

Îi lăsă un mesaj: „Nu uita că vin acasă. Voi fi în Visby pentru două zile, la o dezbatere despre epoca bronzului. Apoi mă îndrept spre Stockholm. Te iubesc. Ne vedem curând. Poate te sun mai târziu. Dacă nu, ținem legătura din Visby".

Aduse fragmentul de ceramică în care se rănise la picior. Îl găsise una dintre colegele cu care se înțelegea cel mai bine, o studentă foarte isteață din Lund. Era un ciob ca un milion de alte cioburi, o bucată de ceramică din Attica despre care bănuia că provenea dintr-un vas sau urcior, realizat chiar înainte ca roșul să devină culoarea predominantă.

Îi făcea plăcere să pună fagmentele cap la cap, imaginându-și obiectul inițial, pe care probabil nu avea să fie în stare să-l reconstruiască. Pe acesta urma să i-l dăruiască lui Henrik. Îl puse în valiza deja plină, care mai trebuia doar să fie închisă.

Ca de obicei, nu avea astâmpăr înainte de plecare. Îi era greu să-și țină în frâu nerăbdarea crescândă și hotărî să-și schimbe planurile pentru seară. Înainte să se taie la picior, intenționase să dedice câteva ore lucrării pe care o scria despre ceramica din Attica. Acum însă stinse lampa de birou, porni CD-playerul și se lăsă încet în balansoar.

Ca de fiecare dată când asculta muzică, în întunericul de afară se porniră să latre câinii vecinului, Mitsos, care deținea un excavator în asociere. El era totodată și proprietarul căsuței pe care o închiriase ea. Cele mai multe dintre colegele sale locuiau în Argolis, dar ea preferase să rămână aproape de șantier.

Aproape ațipise când, deodată, se ridică tresărind. Își amintise că nu voia să petreacă noaptea de una singură. Reduse volumul și îl sună pe Vassilis. Acesta îi promisese că o va duce la aeroportul din Atena a doua zi dimineața. Deoarece zborul Lufthansa spre Frankfurt era foarte devreme, trebuia să plece la ora cinci. Prefera să aibă pe cineva alături când știa că oricum nu va putea dormi prea profund.

Se uită la ceas și își dădu seama că Vassilis era probabil încă la muncă. Una dintre rarele lor certuri fusese în legătură cu serviciul lui. Se gândi că fusese cam dură atunci când îi spusese că meseria de contabil trebuie să fie cea mai „inflamabilă“ dintre toate. Încă își amintea cu exactitate cuvintele ei, care sunaseră mult mai răutăcios decât intenționase.

„Cea mai inflamabilă meserie care există. Atât de aridă și de lipsită de viață, încât în orice clipă ar putea lua foc.“

El fusese surprins, poate și mâhnit, dar mai ales furios. În acel moment, Louise se lămuri că relația lor însemna mai mult decât sex. Îi plăcea compania lui, în ciuda sau datorită faptului că arheologia nu îl interesa de fel. Îi fusese teamă că el avea să se simtă atât de jignit, încât să pună capăt legăturii pe loc. Reușise totuși să-l convingă că fusese doar o glumă.

„Lumea este condusă de registrele de încasări, îi spusese ea. Registrele de încasări sunt liturghiile timpurilor noastre, iar contabilii sunt marii noștri preoți.“

Louise formă numărul. Suna ocupat. Se legănă încet în balansoar. Îl întâlnise pe Vassilis întâmplător. Dar nu sunt oare toate întâlnirile importante din viață rodul întâmplării?

Prima sa dragoste, bărbatul roșcat care vâna urși, construia case și avea perioade lungi de depresie, o luase cu mașina odată, când fusese să-și viziteze un prieten în Hede și pierduse trenul înapoi spre Sveg. Emil își oprise camionul vechi lângă ea. Avea doar șaptesprezece ani atunci și nu era prea înțeleaptă. El o condusese acasă. Asta se întâmpla la sfârșitul toamnei lui 1967. Fuseseră împreună timp de șase luni, până când ea își adunase curajul să scape din îmbrățișarea sa de urs. Se mutase apoi din Sveg în Östersund, începuse facultatea și, într-o zi, se hotărâse că voia să devină arheolog. La Universitatea din Uppsala întâlnise diverși bărbați de care se ciocnea în diferite împrejurări. Aron, bărbatul cu care se măritase și tatăl lui Henrik, motivul pentru care își schimbase numele din Lindblom în Cantor, era o persoană alături de care stătuse întâmplător în timpul zborului dintre Londra și Edinburgh. Ea primise o bursă de la Universitea din Uppsala pentru a participa la o conferință despre arheologia clasică, iar Aron mergea în Scoția să pescuiască. În aer, deasupra norilor, între ei începuse să se închege o conversație.

Se forță să nu se gândească la Aron, căci nu dorea să se enerveze, și formă din nou numărul. Suna tot ocupat.

După divorț căpătase obiceiul de a face comparații între bărbații pe care îi cunoștea. Nu era un proces conștient, dar avea în adâncul minții sale o scară de valori unde Aron reprezenta etalonul, iar oricine altcineva cu care ieșea era prea scund sau prea înalt, prea plictisitor sau prea lipsit de talent. Cu alte cuvinte, Aron câștiga întotdeauna. Nu cunoscuse încă pe nimeni care să-l fi egalat în amintirea ei, ceea ce o făcea deopotrivă nefericită și furioasă. Se părea că Aron continua să-i dicteze cursul vieții, chiar dacă nu mai avea nici o legătură cu el. O trădase, o înșelase și, când adevărul începuse să iasă la iveală, dispăruse pur și simplu, precum un spion care fuge atunci când e pe cale să fie descoperit. Fusese un șoc teribil pentru ea: habar nu avusese că el se vedea cu alte femei.

Ca lucrurile să fie și mai cumplite, una dintre acestea era o prietenă apropiată de-a ei, o colegă arheolog care își dedicase viața excavațiilor din Thasos, în căutarea unui templu dionisiac. Henrik era încă mic pe-atunci. Louise acceptase un post temporar de lector universitar, în timp ce încerca să supraviețuiască celor întâmplate și să-și refacă viața distrusă.

Aron o zguduise așa cum o erupție vulcanică neașteptată zdruncină o așezare, o persoană sau un vas. În timp ce stătea cu cioburile sale de ceramică, încercând să vadă întregul pe care nu era capabilă să-l reconstruiască, se gândea adesea la propria situație dificilă. Aron nu numai că o sfărâmase în zeci de bucăți, dar și ascunsese câteva fragmente pentru a face mult mai dificilă tentativa ei de a-și reconstrui identitatea ca ființă umană, ca femeie și ca arheolog.

După dispariția lui Aron găsise un bilet nu mai lung de trei sau patru rânduri, scris neglijent, prin care el o anunța că mariajul lor ajunsese la capăt. Pur și simplu nu mai putea continua, își cerea iertare și spera că nu-l va face pe fiul lor să se întoarcă împotriva lui.

După care nu mai auzise nimic de la el timp de șapte luni. Într-un final, primise o scrisoare din Veneția. Își dăduse seama din scrisul lui că fusese beat când o întocmise, probabil după unul dintre uluitoarele chefuri cu care se răsfăța adesea, o stare de beție constantă, presărată cu suișuri și coborâșuri care puteau dura peste o săptămână. În sfârșit îi scrisese, pe un ton sentimental și plin de milă față de propria persoană, întrebând-o dacă putea să-l primească înapoi. Numai atunci, ținând în mână scrisoarea pătată de vin, Louise își dăduse seama că mariajul ei se sfârșise. Îl dorea și nu îl dorea înapoi, dar nu îndrăznea să riște deoarece știa că i-ar fi putut distruge viața din nou. „O ființă umană poate fi spulberată și adusă din nou la viață o singură dată în existența sa, se gândise – dar nu de două ori. Ar fi prea mult.“ Așa că îi răspunsese și îl informase de încheierea definitivă a căsniciei lor. Henrik avea viața lui și locuia cu ea, rămânând să hotărască împreună cu Aron tipul de relație pe care vor dori să o aibă: ea nu avea să intervină.

Trecuse aproape un an înainte ca el să o contacteze din nou. De data aceasta fusese vorba de un apel telefonic din Newfoundland, unde el și alți câțiva experți într-ale calculatoarelor se adunaseră pentru a forma o rețea ce evoca mai degrabă o sectă. Îi explicase că făceau cercetări despre viitorul arhivelor, acum că toată experiența umană putea fi redusă la o combinație de zero și unu. Microfilmele și bibliotecile subterane nu mai prezentau însemnătate pentru înregistrarea experienței umane. De-acum încolo, computerele vor garanta că omenirea ce trăiește într-o anumită epocă nu va lăsa în urma ei un vid. Dar exista oare o garanție că, în magica lume stranie în care trăia el, computerele nu vor fi capabile să-și creeze propriile experiențe, pe care de asemenea să le înregistreze? Legătura telefonică era slabă și Louise nu înțelegea mare parte din ce spunea el, însă măcar nu era beat și nu-și plângea de milă.

Dorea ca ea să-i trimită o litografie ce reprezenta un șoim năpustindu-se asupra unui porumbel, un tablou pe care îl cumpăraseră la scurt timp după căsătoria lor, când vizitaseră din întâmplare o galerie de artă. Îi trimisese tabloul după o săptămână. Cam atunci își dăduse seama că el începuse să-și contacteze fiul din nou, chiar dacă în secret.

Aron continua să apară la orizont. Se întreba uneori dacă va fi vreodată capabilă să-și șteargă din memorie trăsăturile lui și să renunțe la etalonul cu care obișnuia să-i măsoare pe ceilalți bărbați – și care, mai devreme sau mai târziu, dusese la condamnarea și respingerea lor.

Îl sună din nou pe Henrik. De fiecare dată când se deschideau vechile răni ale relației cu Aron, simțea nevoia să audă vocea băiatului pentru a nu fi copleșită de amărăciune. Dar, din nou, singurul răspuns primit fu acela al robotului, așa că îi lăsă un mesaj în ideea că nu avea să-l mai sune înainte de a ajunge la Visby.

Ori de câte ori el nu răspundea, tresărea cu o neliniște copilărească. Timp de o secundă sau două își imagina accidente, incendii, boli. Apoi se calma. Henrik era foarte grijuliu, nu-și asuma niciodată

riscuri inutile, chiar dacă făcea multe călătorii și îi plăcea să exploreze necunoscutul.

Ieși afară pe ușa din spatele casei ca să fumeze o țigară. Dinspre casa lui Mitsos se auzeau râsete. Bărbatul care râdea era Panayiotis, fratele mai mare al lui Mitsos. Spre durerea familiei sale, Panayiotis câștigase o avere la loterie și astfel își crease baza financiară pentru o viață de lene și huzur. Louise zâmbi la acest gând, inspiră adânc și își promise că avea să renunțe la fumat când avea să împlinească șaizeci de ani.

Era singură în întuneric. Cerul era plin de stele, seara era caldă și nu se simțea nici o adiere răcoroasă. „Deci, aici am ajuns", se gândi. Din melancolicele ținuturi pustii nordice, din Sveg și Härjedalen, în Grecia și la mormintele din epoca bronzului. De la zăpadă și gheață la crângurile uscate de măslini.

Își stinse țigara și intră în casă. O durea piciorul. Se opri, neștiind ce să facă mai departe. Formă din nou numărul lui Vassilis. Nu mai suna ocupat, dar nu răspunse nimeni.

În acel moment, în mintea sa, chipul lui Vassilis se contopi cu acela al lui Aron.

Vassilis o înșela, o trata ca și cum ar fi fost un aspect neglijabil al vieții sale.

Cuprinsă de gelozie, îl sună pe mobil. Nici un răspuns. O voce feminină o invită în greacă să lase un mesaj. Scrâșni din dinți și nu spuse nimic.

În timp ce își închidea valiza, se hotărî să pună capăt relației cu Vassilis. Avea să închidă conturile cu el la fel cum își închisese valiza.

Se întinse pe pat și se holbă la ventilatorul oprit de pe tavan. Dumnezeule, cum putuse să intre într-o relație cu Vassilis? Brusc, părea de neînțeles, aproape dezgustător. Nu atât din punctul lui de vedere, cât din al ei.

Ventilatorul nu se mișca, gelozia ei dispăruse și câinii din întunericul de afară încetaseră să latre. Ca de obicei, atunci când avea de luat o decizie importantă, se adresă sieși la persoana a treia.

„Aici este Louise Cantor, în toamna lui 2004. Acesta este locul unde își duce viața, negru pe alb – sau, mai degrabă, roșu pe negru,

care este combinația cromatică obișnuită pe fragmentele de urne pe care le dezgropăm din pământul Greciei. Louise Cantor are cincizeci și patru de ani, nu se sperie când își privește în oglindă chipul sau trupul. Continuă să fie atrăgătoare, încă nu este bătrână; bărbații o observă chiar dacă nu întorc capul după ea. Dar ea? După cine își întoarce privirea? Sau se uită doar înapoi în timp, pentru a vedea chipurile și urmele trecutului? Louise Cantor tocmai a închis cartea numită Vassilis. Nu o va mai deschide vreodată. Nici măcar nu i se va mai permite să o ducă cu mașina pe Louise Cantor la aeroportul din Atena mâine-dimineață."

Se ridică din pat și căută numărul unei firme locale de taxi. Femeia cu care vorbise nu auzea prea bine, însă Louise reuși să strige suficient de tare ca să se facă înțeleasă. Nu putea decât să spere că șoferul avea să fie punctual. Deoarece Vassilis aranjase să vină după ea la cinci, comandase taxiul pentru patru și jumătate.

Se așeză la birou și îi scrise un mesaj lui Vassilis: „Asta-i tot, s-a terminat. Toate lucrurile bune au un sfârșit. Simt că mă îndrept spre altceva. Îmi pare rău că ai venit după mine în zadar. Am încercat totuși să te sun. Louise".

Citi în întregime scrisoarea. Nu era sigură pe sine? De multe ori nu fusese – în decursul vieții scrisese atât de multe scrisori de rămas-bun pe care nu le trimisese niciodată. Dar nu și pe aceasta. O introduse într-un plic pe care îl sigilă și, înfruntând întunericul, îl puse în cutia poștală de lângă poartă, fixându-l cu un cârlig de rufe.

Moțăi întinsă pe pat timp de câteva ore, bău un pahar de vin și privi cu ochii pierduți la o cutie de somnifere, neputându-se hotărî ce să facă.

Taxiul sosi cu câteva minute mai devreme, un automobil negru ca smoala. Îl așteptase la poartă. Câinii lui Mitsos lătrau. Se prăbuși pe bancheta din spate și închise ochii. Nu putea să doarmă decât după începerea călătoriei.

Se crăpa de ziuă când ajunse la aeroport.

Capitolul 2

În momentul în care își preda valiza unui angajat de la Lufthansa pe jumătate adormit și se îndrepta spre bariera de securitate, se întâmplă ceva ce o impresionă profund.

Privind retroactiv, ar fi trebuit să perceapă întâmplarea ca pe o prevestire, ca pe un avertisment. Dar nu a fost așa. Nu văzuse decât o femeie singură, așezată pe pardoseala de piatră, cu niște boccele și o valiză veche, ținute laolaltă de o sfoară legată împrejurul lor. Femeia plângea. Nu făcea nici o mișcare, pierdută în propriile gânduri. Era bătrână, iar obrajii scofâlciți indicau lipsa multor dinți. Louise se gândi că era probabil din Albania. Multe albaneze căutau de lucru în Grecia, dispuse să facă orice, din moment ce puțin este mai bun decât nimic, iar Albania este o țară extrem de săracă. Avea pe cap un șal, un șal cum purtau bătrânele, nu un batic musulman, și stătea pe podea, plângând. Singură, lăsată în voia sorții, arăta de parcă ar fi fost naufragiată pe aeroport. Înconjurată de boccelele ei, cu viața ruptă în bucăți, tot ce îi rămăsese era acest morman de zdrențe fără valoare.

Louise se opri pe neașteptate; oamenii grăbiți se loveau de ea, dar rămase neclintită, ca și cum s-ar fi proptit împotriva unui vânt puternic. Femeia de pe jos, înconjurată de boccelele ei, avea fața brăzdată de soare, cu pielea ca o lavă petrificată. Există un anumit tip de frumusețe pe chipurile bătrânelor, unde totul a fost redus la un strat subțire de piele, întins pe oasele descărnate,

consemnând toate evenimentele vieții. Două crevase își tăiaseră drum de la ochi și până la obraji, pline acum de lacrimile femeii.

„Își plânge o durere despre care eu nu știu nimic, se gândi Louise. Dar ceva din sufletul ei se găsește și înlăuntrul meu."

Femeia își ridică brusc capul, întâlni privirea lui Louise pentru un scurt moment și clătină încet din cap. Louise interpretă acest gest ca pe un semn că ajutorul său, de orice fel ar fi fost, nu era necesar. Se grăbi spre punctul de control, făcându-și loc cu coatele prin mulțimea agitată ce mirosea a usturoi și a măsline. Când își întoarse capul, părea că în spatele ei se formase un zid de trupuri omenești, astfel că femeia nu se mai văzu.

Încă de când era foarte tânără, Louise ținuse un jurnal în care nota incidentele pe care credea că nu avea să le uite vreodată. Acesta era unul dintre ele. Se gândi la ce avea să scrie în timp ce își punea geanta pe banda rulantă și telefonul mobil într-o cutie albastră de plastic, apoi trecu dincolo de bariera fermecată ce separa binele de rău.

Cumpără o sticlă de whisky pentru sine și două sticle de vin grecesc pentru Henrik. Se așeză pe un scaun lângă ieșire și descoperi, spre enervarea ei, că își lăsase jurnalul la Argolis. Îl vedea, cu ochii minții, pe masă, lângă lampa verde. Luă programul conferinței din geantă și scrise pe spate: „O bătrână plângând pe aeroportul din Atena. Ruina unui chip dezgropată de un arheolog curios și nedorit după mii de ani. De ce plângea? Veșnica întrebare. De ce plânge un om?"

Închise ochii și încercă să-și imagineze ce se găsea în boccelele și valizele ponosite.

„Absolut nimic, hotărî. Valize goale sau umplute cu cenușa unor focuri demult stinse."

Când se anunță îmbarcarea pentru cursa ei, se trezi brusc. Își găsi locul de pe bilet și se așeză lângă un bărbat care părea îngrozit de ideea zborului. Se hotărî să doarmă până la Frankfurt și să-și amâne micul dejun pentru cursa de la Frankfurt la Stockholm.

Încă se simțea obosită când ajunse pe aeroportul Arlanda. Aștepta întotdeauna cu nerăbdare o călătorie, dar nu-i plăcea

voiajul în sine. Își închipuia că, la un moment dat, avea să sufere un atac de panică în mijlocul unui zbor. Purta mereu cu ea, deja de foarte mulți ani, o cutie de calmante, în eventualitatea în care atacul de panică avea să se producă.

Louise își făcu loc spre terminal, înmână valiza unui funcționar mai vioi decât cea din Atena și se așeză, pregătită să aștepte. Se deschise o ușă și o rafală tomnatică de vânt suedez o lovi din plin. Tremură și își propuse ca, în timpul ședерii la Visby, să nu uite să-și cumpere un pulover tricotat din lână de Gotland. „Insula Gotland și Grecia au în comun oile, se gândi. Dacă în Gotland s-ar găsi livezi de măslini, nu ar exista mare diferență între ele."

Se întrebă dacă trebuia să-l sune pe Henrik. Dar poate dormea: era o ființă nocturnă și prefera să lucreze la lumina stelelor decât la cea a soarelui. În schimb, formă numărul tatălui ei din Ulvkälla, în apropiere de Sveg, pe malul sudic al râului Ljusnan. El nu dormea niciodată, putea să-i dea telefon la orice oră din zi sau din noapte. Indiferent când sunase, nu-l surprinsese niciodată dormind. Își amintea că la fel era și în copilăria ei. Avea un tată care îl alungase pe Moș Ene, îl vedea ca pe un uriaș cu ochii întotdeauna deschiși, în permanență vigilent, mereu pregătit să-și apere fiica.

Formă numărul, dar închise în momentul în care începuse să sune. Nu avea ce să-i spună deocamdată. Își puse telefonul în valiză și se gândi la Vassilis. Nu-i lăsase nici un mesaj pe mobil. Dar de ce ar fi făcut-o? Simți o umbră de dezamăgire. Nu era însă timp pentru regrete, așa că o reprimă imediat. Louise Cantor provenea dintr-o familie care nu mai reflecta la o decizie odată ce fusese luată, chiar dacă era total greșită. Regula spunea că trebuie să strângi din dinți și să reziști, indiferent ce se întâmplă.

Un vânt rece bătea dinspre mare în timp ce avionul cobora pe pista de aterizare din Visby. Cu pardesiul fluturând, se grăbi să ajungă la terminal. Un bărbat ținea un carton cu numele ei. Privi copacii pe când se îndreptau cu mașina spre centrul orașului; din cauza vântului atât de puternic, urmau să-și piardă majoritatea

frunzelor. „Între anotimpuri se dă o luptă, observă Louise. O luptă al cărei deznodământ este cunoscut încă de la început."

Era cazată la hotelul Strand, care se afla pe dealul ce străjuia portul. Din camera ei nu se vedea piața, așa că îl rugă pe recepționer să-i ofere una cu ferestrele într-acolo. Avea noroc. Noua camera era mai mică, dar avea priveliștea dorită. Primul lucru pe care îl făcu, după ce intră, fu să se uite pe geam. „Ce pot vedea? se întrebă. Ce sper că se va întâmpla?"

Prin mintea ei trecea aceeași formulă magică: „Am cincizeci și patru de ani. Acum sunt aici, dar spre ce mă îndrept și când voi ajunge acolo?"

Privi o doamnă în vârstă care se lupta să-și controleze câinele pe dealul bătut de vânturi. Simțea mai multă compasiune pentru animal decât pentru doamna cu haină de un roșu aprins.

Cu puțin înainte de ora patru după-amiaza, porni spre colegiul situat pe malul apei. Nu era departe și avea timp să hoinărească prin portul pustiu. Apa se lovea cu furie de cheiurile de piatră. Avea o culoare diferită de cea a Mării Egee, ce înconjura Grecia continentală și insulele. „E mai sălbatică aici, remarcă ea. E mai primitivă, ca o mare tânără și agitată care lansează atacuri asupra primului vas sau dig ivit în cale."

Vântul era încă puternic, parcă și mai amenințător decât înainte. Un feribot părăsea portul și se îndrepta spre larg. Louise era punctuală. În ceea ce o privea, era la fel de important să nu ajungi mai devreme, ca și să nu întârzii. La intrare o întâmpină un bărbat prietenos, cu o cicatrice în locul în care îi fusese operată buza de iepure. Acesta, care era unul dintre organizatori, se prezentă și îi spuse că se mai văzuseră o dată, cu mulți ani în urmă; dar ea nu și-l putea aminti. Știa prea bine că recunoașterea altor persoane este una dintre cele mai solicitante abilități sociale. Chipurile se schimbă și devin, adesea, imposibil de recunoscut. Cu toate acestea, îi zâmbi și îi declară că și-l amintea chiar foarte bine.

Toți cei douăzeci și doi de participanți se adunară într-o sală de conferințe lipsită de personalitate. Își prinseră în piept ecusoanele,

băură cafea și ceai, apoi îl ascultară pe un anumit dr. Stefanis din Letonia, care deschise dezbaterile, într-o engleză șovăitoare, cu o lucrare despre descoperirile recente de ceramică minoică, ce prezentau dificultăți de clasificare. Louise nu putea înțelege ce era așa de greu de clasificat: ceramica minoică era ceramică minoică, punct.

Își dădu seama repede că nu era atentă. Sufletul ei se afla încă în Argolis, respirând mirosul de cimbru și rozmarin. Începu să studieze celelalte persoane care stăteau în jurul mesei ovale. Care dintre ele ascultau, care dintre ele erau asemenea ei, pierdute, de bunăvoie, într-o altă realitate? Nu știa pe nimeni de la masă, cu excepția bărbatului care pretindea că o întâlnise cu o altă ocazie. Toți erau din țările nordice sau baltice, câțiva erau arheologi de teren, la fel ca ea.

Dr. Stefanis se opri brusc, ca și cum vorbitul englezei îl epuizase. După aplauzele politicoase ale asistenței, urmă o discuție scurtă și, fără doar și poate, liniștită. Au fost făcute câteva anunțuri privind agenda zilei următoare și sesiunea de deschidere a conferinței ajunse la final. Pe drumul spre ieșire, Louise fu rugată să aștepte o clipă, deoarece un fotograf de la un ziar local dorea să-i imortalizeze pe cât mai mulți dintre arheologii prezenți la conferință. Fotograful îi notă numele, după care Louise ieși să înfrunte rafalele neîndurătoare.

Adormi în camera de hotel și, când se trezi, nu era deloc sigură unde se afla. Telefonul mobil era pe masă. Ar fi trebuit să-l sune pe Henrik, dar hotărî să aștepte până după cină. Ieși în piață și ajunse, din întâmplare, într-un restaurant aflat la subsol care avea puține feluri de mâncare, dar gustoase. Bău mai multe pahare de vin, regretă din nou că încheiase relația cu Vassilis, dar încercă să se concentreze asupra prelegerii pe care avea să o țină în ziua următoare. Bău un alt pahar de vin și meditâ la ce avea să spună. Își pregătise textul dinainte și, dat fiind că îl mai prezentase și altă dată, îl știa aproape pe de rost.

„Voi vorbi despre culorile roșu și negru din argilă. Culoarea roșiatică a argilei se datorează oxidului feric; în timpul procesului de ardere, fierul din oxidul feric se separă de oxigen și argila devine

neagră. Pe măsură ce argila se răcește, fierul și oxigenul se combină din nou, cu condiția ca oxigenul să fie prezent în cuptor, și argila își recapătă nuanțele roșietice. Dacă oxigenul nu este prezent, argila rămâne neagră. Astfel, cu toate că obiectul final poate fi roșu sau negru, culorile își au originea în același material brut."

Vinul își făcu efectul: trupul i se încălzise, iar capul îi era străbătut de valuri ce se mișcau înainte și înapoi. Achită nota de plată, ieși la suprafață, se ciocni de rafalele de vânt și își spuse că aștepta deja ziua următoare.

Sună la apartamenul din Stockholm. Răspunse tot robotul telefonic. Uneori, dacă se întâmpla ceva important, Henrik crea o înregistrare special pentru ea, un mesaj personal pe care îl împărtășea lumii întregi. Îi spuse că se afla în Visby și că se îndrepta spre casă, după care îl sună pe mobil. Nici un răspuns.

Se simțea puțin neliniștită, dar într-o măsură atât de mică, încât aproape nici nu conștientiza acest lucru.

Dormi cu fereastra deschisă. Se trezi o dată, pe la miezul nopții. Câțiva tineri băuți vorbeau despre o fată frivolă, dar care, evident, îi refuzase.

A doua zi dimineața, la ora zece, își prezentă lucrarea despre argila din Attica și consistența ei. Vorbi despre conținutul ridicat de fier și puse în opoziție culoarea roșie a oxidului feric cu argila din Corint, bogată în calcar, din care se obținea ceramică albă și chiar verde. După un început ezitant – era evident că o parte din asistență luase o cină lungă și târzie în seara precedentă, udată cu cantități considerabile de vin –, reuși să le capteze interesul. Vorbi exact patruzeci și cinci de minute și, la final, primi aplauze entuziaste. În timpul discuției ulterioare, avu norocul să nu-i fie pusă nici o întrebare ciudată și, când făcură o pauză de cafea, se gândi că participarea ei fusese un succes.

Vântul se potolise. Își luă cafeaua și merse în curte, unde se așeză pe o bancă, ținând ceașca pe genunchi. Telefonul mobil sună. Era sigură că o căuta Henrik, dar apelul venea din Grecia, de la

Vassilis. Ezită, apoi hotărî să nu răspundă. Avea să se întoarcă în curând la Argolis și intenționa să-l viziteze atunci.

Își puse mobilul înapoi în geantă, bău cafeaua, apoi decise că stătuse suficient. Ceilalți vorbitori aveau să prezinte, fără îndoială, lucruri interesante, dar nu mai voia să piardă vremea. Returnă ceașca și merse să-l vadă pe bărbatul cu buză de iepure. Îi spuse că un prieten se îmbolnăvise în mod neașteptat – nu-i era pusă în pericol viața, dar era suficient de grav pentru ca ea să simtă că trebuia să se întoarcă imediat acasă.

Avea să regrete aceste cuvinte. Urmau să se întoarcă împotriva ei și s-o bântuie.

În acel moment, întregul Visby era scăldat de razele soarelui de toamnă. Reveni la hotel, recepționerul o ajută să-și schimbe biletul de avion și avu norocul să găsească un loc liber pentru zborul de la ora trei. Așa că îi rămase timp să facă un tur al zidurilor orașului și să intre în două magazine unde încercă două pulovere tricotate din lână locală, dar nici unul nu era pe măsura ei. Luă prânzul la un restaurant chinezesc și hotărî să nu-l sune pe Henrik, ci să-l ia prin surprindere. Avea o cheie de la apartamentul lui, iar el îi spusese că poate să vină când dorește – nu avea secrete față de ea.

Ajunse la aeroport cu suficient timp înainte și văzu, într-un ziar local, fotografia făcută în ziua precedentă. Rupse pagina și o puse în geantă. Spre nemulțumirea ei, un anunț o informă că aparatul cu care urma să zboare avea o defecțiune tehnică, astfel că trebuia să aștepte un alt avion, care deja plecase din Stockholm.

Nu se enervă, dar simți cum îi creștea nerăbdarea. Întrucât nu exista un zbor alternativ, se bucură de soare, așezându-se aproape de clădirea terminalului și fumând o țigară. Acum regreta că nu vorbise cu Vassilis: ar fi putut să termine definitiv cu el și totodată să suporte mai ușor, de la distanță, izbucnirea de furie a unui bărbat care, cu orgoliul rănit, nu accepta să fie respins.

Dar nu îl sună. Într-un final, avionul ei își luă zborul cu o întârziere de două ore și ajunse la Stockholm aproape de ora șase. Luă un taxi către apartamentul lui Henrik din cartierul Söder. Fu prinsă

într-un ambuteiaj cauzat de un accident rutier – era ca și cum niște forțe invizibile se uneau ca să o oprească, să o ferească de ceea ce o aștepta. Bineînțeles, nu știa nimic despre asta, ci simțea, pur și simplu, cum îi creștea nerăbdarea. În multe privințe, se părea că Suedia începuse să semene tot mai mult cu Grecia, cu circulație bară la bară și întârzieri repetate.

Henrik locuia în Tavastgatan, o stradă liniștită ce se afla departe de bulevardele aglomerate din Söder. Încercă să tasteze codul de la intrare, cu speranța că nu se schimbase. Era ușor de memorat: bătălia de la Hastings, 1066. Ușa se deschise. Henrik locuia la ultimul etaj, având o priveliște splendidă asupra acoperișurilor și turlelor de biserici. Spre oroarea ei, Henrik îi declarase odată că, dacă se cocoța pe balustrada îngustă din fața uneia dintre ferestre, putea zări apa de la Strömmen.

Sună la ușă de două ori, după care apăsă pe clanță. Observă imediat că aerul din apartament era stătut.

Se sperie brusc. Ceva nu era în ordine. Își ținu răsuflarea și ascultă. Din hol putea vedea până în bucătărie. „Nu e nimeni aici", se gândi. Strigă că ajunsese, dar nu primi nici un răspuns. Se simți mai bine. Își dădu haina jos și își aruncă pantofii din picioare. Pe prețul de la intrare nu se găseau scrisori sau alte hârtii. Cel puțin, Henrik nu era plecat. Intră în bucătărie. Nu erau nici vase murdare în chiuvetă. Livingul era neobișnuit de curat, iar biroul era gol. Deschise ușa dormitorului.

Henrik era acoperit de așternuturi. Capul apăsa greoi pe pernă. Era întins pe spate, cu o mână atârnând spre podea și cu cealaltă pe piept.

Își dădu seama imediat că Henrik era mort. Țipă cât de tare putu, într-o încercare disperată de a alunga acest gând, dar el nu se mișca, doar stătea în pat, cu toate că, de fapt, nu se mai găsea acolo.

Era vineri, 17 septembrie. Louise Cantor se prăbuși într-un abis.

Încă urlând, fugi afară din apartament. Cei care o auziseră povestiră mai târziu că urla ca un animal în agonie.

Capitolul 3

Un singur gând limpede ieși din haosul care pusese stăpânire pe ea. Aron. Unde se afla? Mai trăia? De ce nu era aici, alături de ea? Henrik era creația lor comună și nu putea fugi de acest lucru. Dar evident că Aron nu apăru, era la fel de absent ca întotdeauna, asemenea unei coloane subțiri de fum pe care nu o putea strânge în brațe și de care nici nu se putea sprijini.

Ulterior, nu-și putu aminti prea bine ce se întâmplase în următoarele ore: tot ce știa era ceea ce îi spuseseră alții. Un vecin deschise ușa apartamentului său și o găsi întinsă pe scări. Un val de persoane își făcu apariția treptat, polițiști ori paramedici. În ciuda împotrivirii ei, o conduseră înapoi în casă. Nu dorea deloc să se întoarcă acolo, spera că nu văzuse ceea ce văzuse. Henrik doar ieșise afară, avea să revină în curând. O polițistă cu un chip de copil o mângâie pe braț, ca o mătușă bătrână și prietenoasă încercând să consoleze o fetiță care căzuse și își julise genunchiul.

Dar Louise nu își julise genunchiul, ci fusese cutremurată de înțelegerea faptului că fiul ei murise. Polițista continua să-și repete numele – Emma. „Emma e un nume demodat, care de curând a devenit iarăși popular“, se gândi Louise confuză. Într-un final, toate lucrurile se întorc, chiar și numele ei, care fusese folosit mai ales de bogătași și de nobili: acum coborâse la baza societății și le era accesibil tuturor. Tatăl ei, Artur, îi alesese numele, iar ea fusese tachinată la școală din această cauză. În vremea aceea trăia regina Louise a Suediei, o babă care arăta precum un trunchi de copac

veștejit. Urâse acest nume toată copilăria și adolescența, până la sfârșitul relației cu Emil, când scăpase din strânsoarea lui de urs și putuse să meargă mai departe. Din acel moment, numele Louise devenise un avantaj important.

Asemenea gânduri i se învârteau prin minte în timp ce Emma o mângâia pe braț, de parcă ar fi marcat ritmul tragediei cu un metronom.

Un lucru pe care și-l putea aminti, unul dintre puținele lucruri care nu trebuiau să i se reamintească ori să-i fie explicate, era faptul că *timpul era precum un vas care se îndepărtează pe mare*. Stătea pe chei, și ceasurile vieții treceau din ce în ce mai încet. Fusese lăsată în urmă, nu mai era implicată în cursul evenimentelor. Nu Henrik murise, ci ea.

Din când în când, încerca să fugă, să se smulgă de lângă polițista care, în semn de compasiune, o mângâia pe braț. Ceilalți îi spuseră mai târziu că strigătele ei fuseseră înfiorătoare; până la urmă, cineva o obligă să ia o pastilă, producându-i și mai multă confuzie și somnolență. Își aminti cum toți oamenii, îngrămădiți în micul apartament, începuseră să se miște cu viteza melcului, ca într-o scenă filmată cu încetinitorul.

Pe măsură ce cădea în abis, avea gânduri tot mai vagi despre Dumnezeu. Nu avusese nici o conversație adevărată cu Dumnezeu până atunci, sau cel puțin din adolescență, când trecuse printr-o criză religioasă profundă. Într-o dimineață cu zăpadă de la începutul lui decembrie, cu puțin timp înainte de procesiunea tradițională a Sfintei Lucia, o colegă de-a ei fusese călcată și ucisă de un plug de curățat zăpada, în drumul spre școală. Era prima moarte care o afectase în mod direct. Era o moarte ce mirosea a lână udă, o moarte înconjurată de ger și de zăpadă abundentă. Învățătoarea ei plânsese – această reacție fusese, în sine, o lovitură cumplită la adresa imaginii sale idilice despre copilărie, vederea severei doamne plângând precum un copil abandonat și înspăimântat. Pe pupitrul la care stătuse fetița ardea o candelă. Se întâmplase să fie chiar banca de lângă ea, iar acum prietena ei dispăruse: asta însemna moartea, *să dispari*, nimic mai mult. Înțelegerea faptului că *moartea*

lovise la întâmplare fusese însă de-a dreptul terifiantă. Începu să caute o explicație și, brusc, îi veni ideea că întrebarea îi putea fi adresată și celui cunoscut drept Dumnezeu.

Dar El nu-i răspunsese. Încercase toate trucurile la care se putuse gândi pentru a-I atrage atenția. Realizase un mic altar într-un colț al magaziei de lemne, însă nici o voce interioară nu se făcu auzită. Dumnezeu era un adult absent, care i se adresa unui copil doar când dorea El. Descoperi, până la urmă, că nu credea cu adevărat în Dumnezeu: poate, cel mult, se îndrăgostise de El, nutrind ceva asemănător cu pasiunea secretă pentru un băiat inaccesibil, cu câțiva ani mai mare decât ea.

De atunci înainte, nu mai existase nici un Dumnezeu în viața ei. Până acum; dar El nu-i vorbise nici de această dată. Era singură. Era doar ea, plus polițista care o mângâia pe braț și ceilalți oameni care vorbeau cu voci scăzute, mișcându-se încet și căutând, se pare, ceva ce fusese pierdut.

Se făcu brusc liniște, ca atunci când se rupe banda magnetofonului. Toate vocile din jur amuțiseră, în schimb, capul ei era plin de șoapte ce repetau întruna că nimic nu era adevărat. Henrik doar ațipise, nu era mort. Nu putea fi mort. La urma urmei, venise să-l viziteze.

Un ofițer de poliție, îmbrăcat în civil și cu ochi obosiți, o rugă frumos să meargă cu el în bucătărie. Ulterior, își dădu seama că o chemase ca să nu vadă momentul în care fusese luat Henrik. Se așezară la masa din bucătărie. Putea simți firimiturile de pâine de sub palmă.

„Henrik nu poate fi mort, firimiturile de pâine sunt încă aici!“

Polițistul își repetă numele înainte ca Louise să-l înțeleagă. Göran Wrath. „O să înnebunesc de furie dacă ceea ce refuz să cred se dovedește a fi adevărat“, se gândi ea.

Răspunse întrebărilor lui cu propriile întrebări, la care el răspunse cu alte întrebări. Parcă se învârteau unul în jurul altuia.

Singura certitudine era că Henrik murise. Göran Wrath declară că nimic nu sugera o crimă. Fusese bolnav? Îi spuse că nu fusese niciodată grav bolnav, obișnuitele boli ale copilăriei veniseră trecuseră fără să lase vreo urmă, și nu fusese niciodată predispus la

infecții. Wrath scrise toate răspunsurile ei într-un carnețel. Louise se uită la degetele lui durdulii și se întrebă dacă erau suficient de sensibile ca să descopere adevărul.

– Trebuie să-l fi ucis cineva, spuse ea.

– Nu sunt semne că ar fi fost atacat.

Voise să protesteze, dar îi lipsea puterea. Stăteau încă în bucătărie. Wrath o întrebă dacă dorea să sune pe cineva. Îi dădu un telefon, iar ea își apelă tatăl. Dacă Aron încetase să existe și era incapabil să-și accepte responsabilitățile, tatăl ei trebuia să intervină. Auzea telefonul sunând, dar nu răspunse nimeni. Poate plecase în pădure, ca să sculpteze în lemn? Acolo nu era semnal. Dar dacă striga destul de tare, atunci ar fi auzit? În acel moment, el răspunse.

Începu să plângă în clipa în care îi auzi vocea. Parcă se întorsese în timp și devenise ființa neajutorată care fusese odată.

– A murit Henrik.

Îi auzea respirația. Era nevoie de mult oxigen pentru a-i umple plămânii uriași.

– A murit Henrik, rosti din nou.

Îl auzi mormăind ceva, poate spusese „Dumnezeule“ sau poate înjurase.

– Ce s-a întâmplat?

– Sunt în bucătăria lui. Am venit aici. Dormea în pat. Dar era mort.

Rămase fără cuvinte și îi întinse telefonul lui Wrath, care se ridică în picioare, parcă pentru a-și arăta compasiunea. Când îl auzi spunându-i asta tatălui ei, conștientiză cu adevărat: Henrik chiar murise. Nu erau doar cuvinte și imaginație, ci un joc macabru ce implica impresii vizuale și propria groază. Henrik chiar murise.

Wrath închise.

– A spus că a băut și nu poate conduce. Dar va lua un taxi. Unde locuiește?

– În Härjedalen.

– Poftim? Un taxi din Härjedalen?! Dar sunt cinci sute de kilometri!

– Va lua un taxi. L-a iubit pe Henrik.

Fu condusă la un hotel, unde cineva îi rezervase o cameră. Nu era lăsată singură deloc, până când avea să sosească Artur. Cei mai mulți dintre însoțitorii ei erau în uniformă. Mai primi câteva calmante. E posibil să fi dormit – ulterior, n-a mai fost sigură de asta. Moartea lui Henrik fusese învăluită în ceață în acele prime ore.

Singurul gând pe care și-l putea aminti din seara în care aștepta ca taxiul lui Artur să sosească era legat de faptul că Henrik construise odată un „iad mecanizat". Nu avea nici o idee de ce îi revenise în memorie tocmai acel lucru. Parcă toate rafturile cu amintiri din creierul ei se prăbușiseră, iar conținutul lor ajunsese la locul greșit. Indiferent ce gând sau amintire încerca să găsească, ceea ce ieșea la suprafață era cu totul neașteptat.

Henrik avea cincisprezece sau șaisprezece ani pe-atunci. Ea tocmai terminase de făcut ultimele retușuri la teza de doctorat despre diferența dintre mormintele din Attica, datând din epoca bronzului, și obiceiurile funerare din nordul Greciei. Fusese o perioadă de griji – disertația sa avea oare să facă față unei examinări atente? – și nopți nedormite. Henrik era neliniștit și țâfnos, sentimentele de răzvrătire care, în mod normal, erau îndreptate împotriva tatălui său fuseseră canalizate acum înspre ea, iar Louise se temea că avea să ajungă într-un anturaj unde drogurile și pornirile huliganice reprezentau regula. Dar totul trecuse și, într-o zi, Henrik îi arătase o imagine a unui „iad mecanizat", care era expus la un muzeu din Copenhaga. Îi spusese că voia să-l vadă și devenise evident că nu avea cum să-l facă să se răzgândească. Așa că îi propusese să meargă împreună. Era la începutul primăverii, și ea își susținea doctoratul în mai – avea nevoie de câteva zile de relaxare.

Excursia îi făcu să se simtă și mai apropiați. Pentru prima dată, depășiră relația mamă-copil. El se apropia de vârsta maturității și dorea ca ea să-l trateze ca pe un adult. Începu să pună întrebări despre Aron și, în cele din urmă, Louise îi vorbi cu toată seriozitatea despre pasiunea intensă dintre ei doi, al cărei singur rezultat pozitiv fusese conceperea lui Henrik. Se feri să-l vorbească de rău pe Aron, căci nu dorea să dezvăluie toate minciunile soțului său și

eforturile lui constante de a evita asumarea responsabilității pentru copilul care trebuia să se nască. Henrik ascultă cu atenție, iar întrebările lui dovedeau clar că fuseseră pregătite cu mult înainte.

Petrecură două zile vântoase în Copenhaga, plimbându-se pe trotuarele alunecoase din cauza noroiului. Dar izbutiră să găsească „iadul mecanizat", moment ce părea a fi punctul culminant al expediției lor. „Iadul" fusese creat de un meșter necunoscut (sau, mai degrabă, de un nebun) la începutul secolului al XVIII-lea și nu era mai mare ca un teatru de păpuși. Răsuceai diverse chei și vedeai cum niște diavoli făcuți din tinichea înfulecau oameni disperați, căzuți de pe o prăjină de la primul nivel al iadului. Flăcările fuseseră decupate dintr-un metal colorat în galben, și exista chiar și un diavol-șef, cu o coadă lungă, care se mișca ritmat până când forța generată de mecanismele de ceasornic era epuizată. Cei doi reușiră să-l convingă pe unul dintre angajații muzeului să răsucească din nou cheia, cu toate că acest lucru nu era permis în mod oficial: „iadul mecanizat" era foarte fragil și extrem de valoros. Nu exista nimic asemănător în întreaga lume.

În acele momente, Henrik se hotărî să-și creeze propriul „iad". Ea nu credea că vorbește serios. În plus, se îndoia că ar fi avut suficiente abilități tehnice ca să construiască mecanismele necesare. Dar trei luni mai târziu, băiatul o invită în camera lui și îi arătă copie aproape exactă a „iadului" din Copenhaga. Fusese uimită și se simțise foarte înverșunată la adresa lui Aron, pe care nu-l interesa ceea ce era capabil Henrik să realizeze.

De ce se gândea la asta acum, în timp ce stătea înconjurată de polițiști, în așteptarea lui Artur? Poate pentru că, în acele clipe, simțise o satisfacție profundă, deoarece Henrik oferise vieții sale un sens mult mai important decât toată satisfacția adusă de disertațiile doctorale sau de săpăturile arheologice. „Dacă viața are un sens, acesta trebuie să se datoreze unei persoane", reflectă ea. Trebuie să fie obligatoriu o persoană.

Iar acum el murise. Odată cu el murise și ea. Plânse în hohote; lacrimile veneau în valuri, apoi dispăreau din nou. Timpul nu mai

prezenta nici o importanță pentru ea. Nu avea nici o idee despre cât de mult așteptase. Cu puțin timp înainte ca Artur să sosească, descoperi că Henrik nu-i provocase niciodată, în mod intenționat, nici cea mai mică durere, indiferent la câte greutăți l-ar fi supus viața. Ea era garanția că nu și-ar fi luat singur viața niciodată.

Care era alternativa? Cineva trebuia să-l fi omorât. Încercă să-i spună asta polițistei care o supraveghea. Nu după mult timp, Göran Wrath intră în cameră. Se aruncă pe un scaun în fața ei și o întrebă de ce. De ce, ce?

– Ce vă face să credeți că a fost ucis?

– Altă explicație nu există.

– Avea vreun dușman? S-a întâmplat ceva?

– Nu știu. Dar de ce ar fi murit? Are douăzeci și cinci de ani.

– Nu știm. Nu există nici un semn de agresiune.

– Trebuie să fi fost ucis.

– Nu există nici un indiciu că asta s-a întâmplat.

Continuă să insiste. Cineva trebuia să-i fi ucis fiul. Era o crimă sinistră, brutală.

Göran Wrath ascultă, având carnetul în mână. Dar nu scrise nimic, ceea ce o enervă.

– De ce nu notați nimic? strigă pe neașteptate, plină de frustrare. Credeți-mă, ceva s-a întâmplat!

Își deschise carnetul, dar tot nu scrise nimic.

În acel moment, Artur intră în cameră. Era îmbrăcat de parcă tocmai ajunsese acasă după ce vânase pe o ploaie torențială și se târâse ore în șir prin mlaștini nesfârșite. Purta cizme de cauciuc și vechea haină de piele pe care Louise și-o amintea din copilărie, cea care mirosea înțepător a tutun, petrol și Dumnezeu știe ce alte lucruri. Era palid, iar părul îl avea răvășit. Louise sări în picioare și se agăță cu toate puterile de el. El avea s-o ajute să iasă din acest coșmar, la fel cum făcuse când era mică și se strecura în patul lui, după ce se trezise în mijlocul nopții. Îi spuse tot. Timp de un scurt moment, fu convinsă că întreaga poveste nu era decât o născocire a imaginației sale. După care observă că el începu să plângă, iar Henrik muri pentru a doua oară. Acum știa că el nu avea să se mai trezească niciodată.

Nimeni nu o mai putea consola, catastrofa era totală. Dar Artur o obligă să-și continue istorisirea. În disperarea sa, era plin de hotărâre. Voia să știe. Göran Wrath își făcu din nou apariția. Ochii îi erau roșii și, de data aceasta, nici măcar nu își scoase carnetul din buzunar. Artur dorea să afle ce se întâmplase, iar acum, când era și el prezent, se părea că Louise avea curajul să asculte ceea ce avea de spus ofițerul de poliție.

Göran Wrath repetă ceea ce declarase anterior. Henrik zăcea întins sub așternuturi, îmbrăcat într-o pijama albastră, și era mort de cel puțin zece ore când îl descoperise Louise.

Lucrul cel mai evident era că nimic nu părea să fie neobișnuit. Nu exista nici o urmă de crimă, nici o urmă de luptă, de forțare a intrării, de atac neprevăzut, nici un amănunt care ar fi putut sugera că cineva era în apartament când Henrik se dusese la culcare și murise. Nu exista nici o scrisoare de rămas-bun, care să sugereze sinuciderea. După toate probabilitățile, ceva explodase înăuntrul lui, de pildă un vas de sânge din creier, ori era vorba de o malformație congenitală a inimii, care nu fusese descoperită înainte. Medicii legiști urmau să caute explicația, din momentul în care poliția avea să le predea cazul.

Louise îi înregistra toate cuvintele, dar, deodată, ceva începu să nu-i dea pace. Exista o greșeală. Henrik vorbea cu ea, chiar dacă era mort. O îndemna să fie extrem de vigilentă.

Era dimineață când Göran Wrath se ridică și plecă. Artur ceruse să fie lăsat singur cu Louise. Își ridică fiica pe pat, se așeză alături de ea și o ținu de mână.

Louise se ridică brusc în capul oaselor. Înțelesese acum ceea ce încerca Henrik să-i spună.

– Nu dormea niciodată îmbrăcat în pijama.

Artur se dădu jos din pat și o privi atent.

– Nu te înțeleg.

– Poliția a spus că Henrik era în pijama. Știu că el nu purta niciodată așa ceva. Avea câteva pijamale, dar nu le folosea deloc.

Artur se uită fix la ea, fără să priceapă.

– Dormea întotdeauna dezbrăcat. Sunt sigură. Mi-a spus că dormea tot timpul în pielea goală. La început lăsa și fereastra deschisă, ca să se călească.

– Nu înțeleg unde bați.

– Cineva l-a omorât.

Vedea prea bine că Artur nu o credea. Nu avea rost să continue. Nu avea nici puterea să o facă. Trebuia să aștepte.

Artur se așeză pe marginea patului.

– Trebuie să luăm legătura cu Aron.

– De ce e nevoie să vorbim cu el?

– A fost tatăl lui Henrik.

– Lui Aron nu i-a păsat niciodată de băiatul lui. A fugit. Ce s-a întâmplat nu are nici o legătură cu el.

– Chiar și așa, trebuie să știe.

– De ce?

– Pentru că așa trebuie.

Dorea să protesteze, dar el o luă de braț.

– Chiar nu ai păstrat legătura cu el?

– Nu.

– Deloc?

– Suna uneori. Și a trimis scrisoarea aia ciudată.

– Totuși, ai idee unde trăiește, nu?

– În Australia.

– Asta-i tot ce știi? Unde în Australia?

– Nici nu sunt sigură că e în Australia. Întotdeauna săpa adăposturi noi, pe care le abandona de îndată ce se simțea amenințat. Era ca o vulpe care nu lasă niciodată urme.

– Trebuie să-l putem găsi. Nu știi unde anume în Australia?

– Nu. Mi-a scris odată că dorea să trăiască aproape de ocean.

– Australia e înconjurată de oceane.

Nu mai spuse nimic despre Aron. Dar ea știa că Artur nu avea să renunțe până când nu epuiza toate posibilitățile.

Dormi cu intermitențe: de câte ori deschidea ochii, observa că el nu se mișcase de lângă ea. Uneori vorbea la telefon, alteori discuta cu unul dintre polițiști. Louise nu mai avea puterea să asculte,

epuizarea o adusese în punctul în care nu mai reușea să distingă nici un detaliu. Singurele lucruri care existau acum erau durerea și coșmarul nesfârșit, care refuza să-și slăbească strânsoarea.

Habar nu avea cât timp trecuse când Artur o anunță că era momentul să plece la Härjedalen. În orice caz, nu opuse nici o rezistență și îl însoți la mașina pe care o închiriase. Merseră în tăcere spre nord. Artur alesese să o ia pe șoseaua de coastă, nu pe drumul sinuos din interior, pe care îl prefera. Trecură de Ljusdal, Järvsö și Ljusnan. Pe când treceau prin Kolsätt, el o informă, pe neașteptate, că, în trecut, acolo era un feribot. Înainte să fie construite podurile, dacă voiai să ajungi la Härjedalen trebuia să iei un feribot pentru a traversa fluviul.

Culorile toamnei erau stridente. Ea stătea pe bancheta din spate, cu privirea pierdută spre explozia de culori. Dormea când ajunseră la destinație. O duse pe brațe în casă și o lăsă jos.

Louise stătea întinsă pe canapeaua roșie, peticită și reparată de atâtea ori, care fusese întotdeauna exact în același loc.

– Știu. Am știut mereu. Sunt sigură. Cineva l-a omorât și m-a omorât și pe mine.

– Ești vie, spuse Artur. Ești foarte vie.

Louise clătină din cap.

– Nu, spuse. Nu sunt vie. Sunt pe jumătate moartă. Persoana pe care o vezi nu sunt eu. Nu știu încă cine este. Dar totul este diferit acum. Iar Henrik nu a murit din cauze naturale.

Se ridică și merse până la fereastră. Era întuneric. Lumina de pe stradă strălucea tern și oscila în bătaia vântului. Chipul i se reflecta în geam. Întotdeauna arătase astfel. Brunetă, cu părul până la umeri, cu cărare pe mijloc. Ochi albaștri, buze subțiri. Chiar dacă totul se schimbase înăuntrul ei, chipul îi arăta la fel.

Se uită cu insistență în propriii ochi.

În sufletul ei, timpul începuse din nou să se scurgă.

Capitolul 4

La ivirea zorilor, Artur o luă cu el în pădure. Mirosul de mușchi și de scoarță umedă umplea aerul, cerul era ascuns de ceață. Sosise primul îngheț, pământul le scârțâia sub picioare.

În timpul nopții, Louise se trezise și mersese la toaletă. Trecând pe lângă o ușă întredeschisă, îl văzu pe Artur în fotoliul său vechi, cu brațele aproape atingând podeaua. Avea în mână o pipă stinsă – renunțase brusc la fumat, în urmă cu mai mulți ani, de parcă ar fi înțeles că epuizase rația de tutun care-i fusese alocată pentru toată viața. Se opri, îl observă atent și se gândi că îl percepuse totdeauna astfel. Indiferent de vârsta ei, stătuse mereu în fața unei uși întredeschise și îl studiase, asigurându-se că el era acolo, păzind-o.

Artur se trezise mai devreme și nu-i oferise nici o șansă să protesteze, insistând să se îmbrace pentru o plimbare în pădure. Trecură încet cu mașina peste pod și o luară spre nord, urmând cursul râului în amonte. Cauciucurile huruiau molcom, pădurea era adormită. Opri pe un drum forestier și își puse brațul pe umerii ei. Poteci abia vizibile șerpuiau în toate direcțiile. Alese una dintre ele și, astfel, intrară în marea tăcere. Ajunseră într-o zonă cu pini, unde terenul era accidentat. Aceasta era galeria lui. Erau înconjurați de sculpturile lui. În trunchiurile copacilor fuseseră sculptate chipuri și trupuri care încercau să se elibereze din lemnul greu. Unii arbori aveau numeroase siluete și chipuri care se întrepătrundeau, alții aveau doar o față mică, de cele mai multe ori la câțiva metri deasupra pământului. Își crease lucrările de artă stând în

genunchi sau cocoțat pe scări rudimentare, puse cap la cap. Unele sculpturi erau foarte vechi. Pe acelea le realizase în urmă cu patruzeci de ani, când era tânăr. Pe măsură ce crescuseră, copacii deformaseră imaginile, modificaseră chipurile și trupurile, la fel cum oamenii se schimbă pe măsură ce îmbătrânesc. Unele sculpturi pur și simplu explodaseră, capetele erau fărâmițate, de parcă ar fi fost zdrobite sau decapitate. Artur îi spuse că, uneori, oamenii veneau aici în timpul nopții, îi observau sculpturile și le luau cu ei. O dată, un copac întreg dispăruse. Dar nu-și făcea griji, deținea douăzeci de hectare de pădure de pini, ceea ce era suficient pentru întreaga sa viață, și pentru încă multe altele. Nimeni nu putea să fure tot ceea ce sculptase el pentru sine sau pentru posibilii privitori.

Se uită la ea pe furiș, căutând vreun semn al prăbușirii nervoase. Dar era încă adormită din cauza pastilelor puternice, nu era sigur nici măcar dacă observase chipurile care o cercetau de pe trunchiurile copacilor.

O duse în templul lui, unde trei pini creșteau aproape unul de altul. „Frați, se gândi el; frați care nu pot fi despărțiți.“ Petrecuse mult timp contemplând acești arbori, ezitând mai mulți ani. Fiecare sculptură exista în interiorul trunchiului, dar trebuia să aștepte momentul când i se revela invizibilul. Pe urmă, își putea ascuți cuțitele și dălțile și începea lucrul, scoțând la suprafață ceea ce exista deja. Dar acești trei pini impresionanți rămăseseră tăcuți. I se părea uneori că zărește o străfulgerare a ceea ce se ascundea sub scoarță. Apoi însă ezita, nu era bine, trebuia să privească mai adânc. Într-o noapte, visase câini singuratici și, la întoarcerea în pădure, înțelesese pe deplin că în trunchiurile acelor pini ființau niște animale – nu chiar câini, ci un mamifer între câine și lup, sau poate un râs. Începuse să sculpteze, nu mai avea nici un dubiu, iar acum se puteau vedea trei animale, fiecare dintre ele deopotrivă pisică și câine, ce păreau să se cațăre pe trunchiurile masive ca și cum ar fi vrut să iasă din propriul corp.

Louise nu mai văzuse animalele înainte. Artur se uită la ea, o văzu căutând povestea din spatele lor. Sculpturile lui nu erau imagini, ci povești, voci care șopteau și strigau, și o îndemnau să

asculte. Galeria lui și săpăturile ei arheologice aveau aceleași rădăcini. Erau voci care dispăruseră, și ea era cea care trebuia să interpreteze tăcerea lor.

„Tăcerea are glasul cel mai dulce“, spusese el odată. Ea nu uitase niciodată acele cuvinte.

– Acești câini-pisici sau pisici-câini au un nume?

– Singurul nume care mă mulțumește este al tău.

Pătrunseră mai adânc în pădure. Potecile se întretăiau, păsările își luară zborul și, bătând frenetic din aripi, se îndepărtară. Deodată – fără ca aceasta să fie intenția lui – se găsiră în vâlceaua unde sculptase chipul lui Heidi. Tristețea pe care încă o simțea îl împovără. În fiecare an îl dăltuia în lemn și în fiecare an tristețea îi reînvia. Fața ei devenea din ce în ce mai slab conturată, mai estompată. Tristețea pătrundea din ce în ce mai mult în trunchi, pe măsură ce Artur cioplea în sine la fel de profund ca în copac.

Louise mângâie chipul mamei sale cu vârful degetelor. „Heidi, soția lui Artur și mama lui Louise.“ Continuă să atingă copacul umed. O dungă de rășină se înțepenise deasupra sprâncenelor, ca și cum Heidi ar fi avut o cicatrice pe față.

Artur știa că fiica lui dorea ca el să spună ceva. Atâtea lucruri despre Heidi rămăseseră nerostite. În tot acest timp, ocoliseră de fiecare dată subiectul și el nu avusese niciodată curajul să-i povestească tot ce știa și măcar o parte din ceea ce nu știa, dar bănuia.

Trecuseră patruzeci și șapte de ani de când Heidi murise. Louise avea șase ani, iar Artur era plecat în pădure, la baza muntelui, ca să încarce lemne. Nimeni nu putea ști ce gândise Heidi, dar, cu siguranță, nu era conștientă că avea să moară atunci când o întrebase pe vecina ei, Ruth, dacă putea să-i găzduiască fata peste noapte în timp ce ea ieșea să facă ceea ce îi plăcea mai mult decât orice: să patineze. Faptul că temperatura era de minus nouăsprezece grade nu o îngrijorase: își luase sania și plecase, fără să-i spună lui Ruth că mergea la tăul cunoscut drept Undertjärn.

Ce s-a întâmplat mai târziu nu poate fi decât presupus. Ajunsă la tău cu sania, își legase patinele și se aventurase pe gheața neagră. Era aproape lună plină, altfel ar fi fost prea întuneric pentru

patinat. La un moment dat, căzuse și își rupsese piciorul. Două zile mai târziu, când o găsiseră, era ghemuită în poziția fetusului. Lamele ascuțite ale patinelor arătau ca niște gheare ciudate în prelungirea picioarelor și le fusese foarte dificil să-i dezlipească obrazul de gheață.

Rămăseseră multe întrebări fără răspuns. Țipase după ajutor? Ce anume strigase? Către cine? Se rugase vreunui dumnezeu, când devenise evident că avea să înghețe de vie?

Nimeni nu putea fi acuzat, în afară de ea însăși, care nu spusese nimănui că merge la Undertjärn. Localnicii o căutaseră la lacul Vändsjön, dar, numai după ce îl contactaseră pe Artur și acesta venise acasă, aflaseră de la el că s-ar fi putut duce la tăul în care obișnuia să înoate vara.

Cât timp Louise fusese mică, Artur făcuse tot ce îi stătuse în putință ca să o protejeze de groaza pricinuită de acel eveniment. Toți din sat îl ajutaseră într-un fel sau altul, dar tristețea nu putea fi ținută la distanță. Era ca rotocoalele de fum, sau ca niște șoareci care își caută adăpost toamna: se strecoară peste tot, indiferent cât de bine este protejat hambarul.

Tristețea era precum șoarecii, întotdeauna găsea o cale de intrare.

În fiecare noapte, timp de un an, ea dormise în patul lui – numai așa putea să înfrunte întunericul. Căutaseră o fotografie de-a lui Heidi, îi păstraseră un loc la masă și juraseră că aveau să fie întotdeauna un trio, chiar dacă numai doi dintre ei se așezau să mănânce. Artur încercase să învețe să gătească precum Heidi: nu reușise niciodată, dar, în ciuda vârstei fragede, Louise credea că înțelesese ce Artur încerca să facă pentru ea.

Crescuse împreună cu tatăl său în anii următori. El continuase să lucreze ca tăietor de lemne, dedicându-și puținul timp liber sculpturilor sale. Mulți credeau că era nebun și incapabil să crească o fetiță. Cum însă era politicos, nu se bătea niciodată și nu înjura, i se permisese să aibă grijă de ea.

Dar acum Heidi, nemțoaica, era din nou alături de ei. Iar Henrik, nepotul pe care Heidi nu-l văzuse niciodată, murise.

O moarte avea legătură cu cealaltă. Să privești stăruitor într-o oglindă neagră, în speranța de a vedea un detaliu inteligibil în cealaltă, ajuta oare la ceva, limpezea cumva misterul?

Moartea era întuneric, nici o lumină nu putea fi găsită acolo. Moartea era în pivnițe și poduri, mirosea a crud, a șoricei și a pământ, și a singurătate.

– De fapt nu știm nimic despre ea, spuse Louise, tremurând în aerul proaspăt al dimineții.

– A fost un fel de basm, îi răspunse Artur. Soarta mi-a adus-o în cale.

– Nu avea vreo legătură cu America? Ceva ce nu am înțeles niciodată cu adevărat? Ceva ce nu mi-ai spus?

Porniră pe cărare. Chipurile sculptate în trunchiurile copacilor îi protejau. Începu să vorbească și încercă să i se înfățișeze drept Artur, nu drept tatăl ei. El era naratorul acum, și intenționa să spună povestea cu cât mai multă acuratețe. Dacă putea să-i distragă atenția de la Henrik, chiar și pentru o scurtă perioadă de timp, va fi reușit un lucru de toată lauda.

Heidi venise în Härjedalen după război, în 1946 sau 1947. Avea doar șaptesprezece ani, chiar dacă toți credeau că este mai mare. Își găsise de lucru pentru sezonul de iarnă la hotelul montan Vemdalskalet. Făcea curat în camere și schimba lenjeria de pat. O întâlnise datorită muncii sale de cherestegiu, pe când transporta bușteni. Accentul ei suedez ciudat îl intrigase și, în 1948, se căsătoriseră, cu toate că ea avea doar optsprezece ani. Fuseseră necesare multe demersuri, deoarece ea era cetățean german și nimeni nu știa sigur care era situația cu Germania – exista cu adevărat sau era un soi de țară a nimănui, aflată sub ocupație militară și devastată de flăcări și de bombe? Dar ea nu fusese implicată în ororile epocii naziste – dimpotrivă, ea însăși era o victimă. Heidi nu spusese niciodată prea multe despre originile ei, doar că bunica din partea mamei fusese suedeză, se numea Sara Fredrika și emigrase în America cu fiica sa, Laura, fiind nevoite să îndure condiții foarte aspre. La sfârșitul anilor 1920 locuiau la periferia orașului Chicago, când Laura cunoscuse un negustor de vite de origine germană și

îl însoțise înapoi în Germania. Se căsătoriseră și în 1930 sărbătoriseră nașterea fiicei lor, Heidi, în ciuda faptului că Laura era atât de tânără. Ambii săi părinți muriseră în timpul războiului, victime ale raidurilor aeriene nocturne. Heidi fusese o refugiată rătăcitoare până la sfârșitul conflagrației și, doar din întâmplare, îi venise ideea să emigreze în Suedia, care nu fusese implicată în ostilități.

– O fată din Suedia pleacă în America? Apoi fiica ei emigrează în Germania, înainte ca acest cerc să fie închis de nepoata ei? Care se întoarce în Suedia?

– Ea credea că trecutul ei nu era atât de neobișnuit.

– De unde plecase bunica ei? O întâlnise vreodată?

– Nu știu. Dar obișnuia să vorbească despre mare și o insulă, despre un arhipelag sau altul. Bănuia că plecarea buncii sale din Suedia se datora unui motiv complicat.

– Mai are rude în America?

– Heidi nu poseda nici un document, nici o adresă. Obișnuia să spună că supraviețuise războiului. Doar atât. Nu avea nici un obiect și nici amintiri. Tot trecutul ei fusese bombardat, iar flăcările l-au transformat în cenușă.

Se întoarseră la cărarea de unde se încărcau buștenii.

– Vei sculpta chipul lui Henrik?

Gândul îi făcu pe amândoi să plângă. Galeria se închise în urma lor. Se așezară în mașină. Artur era pe punctul de a porni motorul, când, deodată, ea îi puse mâna pe braț.

– Ce s-a întâmplat? Nu e posibil să se fi sinucis.

– Poate era bolnav. Obișnuia să călătorească în locuri periculoase.

– Nu cred. Ceva nu se leagă.

Se întoarseră acasă prin pădure. Ceața se ridicase, era o zi de toamnă însorită, iar aerul era curat. Nu ridică nici o obiecție când Artur se așeză și luă telefonul cu o mină încrâncenată, hotărât să nu renunțe până nu avea să dea de Aron.

Era precum bătrânii câini de vânătoare, se gândi Louise. Ca toți ogarii norvegieni și șpiții care veneau și plecau, vânau în pădure,

îmbătrâneau și mureau. Acum, el însuși se transformase într-un câine. Bărbia și obrajii lui erau acoperiți cu blană zbârlită.

Încercările disperate de a ține cont de diferențele de fus orar și de programul ambasadei suedeze din Canberra, precum și nenumăratele apeluri vizând găsirea vreunui oficial al Societății Suedezo-Australiene, care părea să aibă un număr incredibil de membri, duraseră o zi întreagă. Dar nici urmă de Aron Cantor. Nu era înregistrat la ambasadă și nici nu era membru al societății. Nici măcar un grădinar-șef bătrân din Perth, pe numele său Karl-Håkan Wester, despre care se spunea că-i știe pe toți suedezii din Australia, nu-i putuse oferi vreo informație.

Luară în discuție posibilitatea de a publica niște anunțuri sau de a angaja un detectiv. Louise susținea însă că Aron era atât de lunecos, încât putea să dispară oricând dorea. Putea să încurce pe oricine ar fi încercat să-l urmărească, transformându-se în propria umbră.

Cu siguranță, nu aveau să-l găsească pe Aron. În străfundul sufletului, nu cumva chiar asta dorea? Să-l lipsească de dreptul de a-și însoți propriul fiu pe ultimul drum? Să se răzbune pentru toată durerea pe care i-o provocase?

Artur o întrebă acest lucru în mod direct și ea îi spuse adevărul: nu știa.

Își petrecu cele mai multe dintre aceste zile de septembrie plângând. El stătea, în liniște, la masa din bucătărie. Nu putea face nimic să o consoleze, tot ce avea de oferit era tăcerea. Dar tăcerea era rece, singurul ei efect era să-i sporească disperarea.

Într-o noapte, merse în camera lui și se cuibări lângă el, în pat, la fel cum făcuse timp de mai mulți ani, după moartea lui Heidi. Își puse delicat capul pe brațul lui. Nici unul nu dormea, nici unul nu vorbea. Lipsa somnului era precum așteptarea momentului când așteptarea avea să ia sfârșit.

La ivirea zorilor însă, Louise simți că nu mai putea să rămână inertă. Chiar dacă ar fi fost imposibil, trebuia să afle ce soi de forțe întunecate îi răpiseră singurul copil.

*

Se sculaseră devreme și stăteau la masa din bucătărie. Pe fereastră se vedeau ploaia și burnița toamnei. Fructele scorușului erau de un roșu aprins. Îl rugă să-i împrumute mașina, deoarece dorea să se întoarcă la Stockholm chiar în dimineața aceea. Artur părea îngrijorat, dar ea îl liniști. Nu avea să conducă prea repede și nici să se arunce în prăpastie. Nu avea să mai moară nimeni. Dar trebuia să se întoarcă la apartamentul lui Henrik. Era convinsă că lăsase în urma lui vreun indiciu. Nu existase nici o scrisoare, însă Henrik nu scria niciodată scrisori, lăsa alte tipuri de mesaje, pe care doar ea putea să le interpreteze.

– Nu am de ales. Trebuie să fac asta, după care mă voi întoarce aici.

El ezită înainte să aducă în discuție subiectul inevitabil. Cum rămânea cu înmormântarea?

– Trebuie să aibă loc aici. Unde altundeva ar putea fi înmormântat? Dar asta poate să mai aștepte.

Plecă o oră mai târziu. Mașina lui mirosea a muncă solicitantă, a benzină și a unelte. O pătură zdrențăroasă pentru câine se găsea încă în portbagaj. Conduse încet prin pădurile nesfârșite și i se păru că zărise un elan pe un deal din apropierea graniței cu Dalarna. Ajunse în Stockholm spre sfârșitul după-amiezii. Mașina derapa pe drumurile înghețate, alunecoase, iar ea se străduia să se concentreze la condus și își spuse că îi datora acest lucru lui Henrik. Era de datoria ei să rămână în viață. Nimeni altcineva nu ar fi fost capabil să afle ce se întâmplase cu adevărat. Moartea lui făcea obligatorie supraviețuirea ei.

Se cazã într-un hotel mult prea scump din Slussen. Lăsă mașina într-o parcare subterană și se întoarse în Tavastgatan la apusul soarelui. Ca să capete puterea necesară, desfăcu sticla de whisky cumpărată în aeroportul din Atena.

„La fel ca Aron, se gândi. Întotdeauna mă deranja când el bea direct din sticlă. Acum fac și eu același lucru.“

Deschise ușa. Poliția nu o sigilase.

Pe podea se găseau câteva pliante, dar nici o scrisoare. Doar o carte poștală ce conținea descrieri pline de entuziasm ale unor

ziduri de piatră din Irlanda, de la cineva pe nume Vilgot. Ilustrația, pe fond verde, înfățișa o pantă ce cobora spre o mare gri, dar, destul de ciudat, nici un zid de piatră. Se opri în hol, ținându-și respirația până când fu capabilă să-și controleze sentimentul de panică și nevoia instinctivă de a fugi. Apoi își puse haina în cuier și își scoase pantofii. Străbătu apartamentul cu atenția concentrată la maximum. Patul nu mai avea așternuturi. Când se întoarse în hol, se așeză pe taburetul de lângă telefon. Beculețul de la robotul telefonic pâlpâia. Apăsă butonul potrivit. Primul mesaj era de la un anume Hans, care îl întreba pe Henrik dacă are timp să meargă la Muzeul Etnografic să vadă o expoziție de mumii peruviene. Se auzi un clic, urmat de un apel, dar nici un mesaj. Banda continua să meargă. Acum era apelul ei de la casa lui Mitsos. Auzea entuziasmul din propria voce, așteptarea plină de nerăbdare a întâlnirii care nu mai avusese loc. Urmă din nou ea, de data aceasta din Visby. Apăsă butonul de repetare și ascultă din nou mesajele. Mai întâi Hans, apoi o persoană necunoscută și ea însăși. Rămase lângă telefon. Beculețul nu mai pâlpâia. În schimb, simți o explozie în interiorul ei, o lumină de avertisment, la fel ca aceea de pe robotul telefonic. Era ca și cum ar fi primit un mesaj. Își ținu respirația și încercă să-și pună ordine în gânduri. Se întâmplă tot timpul să sune cineva, să nu spună nimic, cu toate că i se aude respirația, apoi să închidă. Făcuse și ea asta uneori, cu siguranță că și Henrik. Dar ceea ce o deranja erau propriile mesaje. Henrik le auzise măcar?

Brusc avu o cetitudine. Nu le auzise deloc. Sunetul telefonului răsunase în întregul apartament, dar gândurile ei nu fuseseră recepționate de nimeni.

Se sperie. Dar avea nevoie de toate puterile ca să găsească indicii. Henrik trebuia să fi lăsat ceva pentru ea. Intră în camera lui de studiu, unde avea și un sistem hi-fi și un televizor. Se opri în mijlocul încăperii și privi împrejur cu atenție.

Nu părea să lipsească nimic. „Prea sunt toate aranjate la locul lor, observă ea. Henrik nu era preocupat de ordine. Ne certam câteodată cu privire la ceea ce era rezonabil și ceea ce era pedant.“ Parcurse din nou toată locuința. Făcuse curățenie poliția? Trebuia

să știe. Îl sună pe Göran Wrath. Auzea că era ocupat, așa că îl întrebă doar despre situația apartamentului.

– Nu facem astfel de lucruri, spuse Wrath. Evident, dacă am deranjat ceva, încercăm să-l punem la loc.

– Au fost luate așternuturile de pe patul lui.

– Nu e posibil să fi fost noi. Din moment ce nu exista nici un semn că ar fi fost comisă o crimă, nu avea rost să luăm ceva.

Își ceru scuze că nu mai poate vorbi cu ea și îi indică o oră la care să-l sune a doua zi. Louise rămase din nou în mijlocul camerei și aruncă o nouă privire în jur, după care cercetă coșul cu rufe din baie. Așternuturile nu erau aici, doar o pereche de blugi. Examină în mod sistematic apartamentul, dar nu găsi nici urmă de așternuturi murdare. Se așeză pe canapea și privi camera dintr-un alt unghi. Era ceva ciudat în modul în care totul arăta atât de curat și de ordonat. Dar nimic nu-i sărea în ochi. Merse în bucătărie și deschise frigiderul. Era aproape gol, dar la asta se așteptase.

Își îndreptă atenția spre biroul lui. Deschise toate sertarele. Hârtii, fotografii, vechi tichete de îmbarcare. Alese unul la întâmplare. Pe 12 august 1999, Henrik zburase în Singapore cu Qantas. Avusese locul 37G. Lăsase o notă pe verso: „N.B. Convorbire telefonică". Asta era tot.

Continuă să se familiarizeze prudent cu viața fiului ei, cu părțile pe care nu i le cunoștea. Ridică mouse pad-ul care înfățișa un cactus în deșert: dedesubt se găsea o scrisoare. Văzu imediat că era de la Aron. Recunoscu scrisul lui răsfirat, mâzgălit în mare grabă. Ezită să o citească. Dorea cu adevărat să știe ce fel de relație exista între cei doi? Luă plicul și îl întoarse. Văzu ceva ce putea fi o adresă indescifrabilă.

Se opri la fereastra din bucătărie și încercă să-și imagineze cum ar fi reacționat el. Aron, care nu își arăta niciodată sentimentele, care încerca întotdeauna să rămână imperturbabil când avea de-a face cu realitățile vieții și cu tot ce îi arunca aceasta în cale.

„Ai nevoie de mine, se gândi ea. În același fel în care eu și Henrik aveam nevoie de tine. Dar nu ai venit niciodată când te-am chemat. Cel puțin, nu când te-am chemat eu."

Se întoarse la birou și se uită la scrisoare. În loc să o citească, o puse în buzunar.

Găsi agendele și jurnalele lui Henrik într-o cutie, sub birou. Știa că el ținea o evidență a activităților sale, dar nu voia să găsească în jurnale lucruri despre fiul ei pe care nu le bănuise niciodată. Avea să le păstreze pentru mai târziu. Găsi, în plus, mai multe CD-uri care, ținând seama de ceea ce era scris pe ele, conțineau copii ale materialelor de pe hard-diskul calculatorului său. Căută dar nu găsi nici un computer. Puse CD-urile în geantă.

Luă jurnalul lui din 2004 și căută ultima însemnare. Fusese scrisă cu două zile înaintea plecării ei din Grecia. „Luni, 13 septembire. Încearcă să înțelegi." Asta era tot. Încearcă să înțelegi ce? Se uită la însemnările precedente, dar nu erau multe în ultimele luni. Privi în viitor, la zilele pe care Henrik nu avea să le mai trăiască niciodată. Găsi o singură mențiune: „10 octombrie. Lui B."

„Nu pot să te găsesc, se gândi. Nu pot interpreta încă indiciile pe care mi le-ai lăsat. Ce s-a întâmplat în acest apartament? Dar înlăuntrul tău?"

Deodată înțelese totul. Cineva intrase în apartament după ce trupul lui Henrik fusese luat. Cineva fusese acolo, la fel cum ea era în acel moment.

Nu mișcările lui Henrik îi era greu să le urmărească. Era pusă în încurcătură de o urmă lăsată de altcineva. Busola o luase razna.

Căută cu atenție prin birou, prin toate sertarele și rafturile. Nu mai găsi nimic altceva în afară de scrisoarea de la Aron.

Se simți brusc foarte obosită. „Trebuie să fi lăsat un indiciu." Din nou, aceeași senzație își făcu apariția. Altcineva fusese în apartament. Dar cine s-ar fi apucat să pună totul în ordine și să ia așternuturile de pe pat? Lipsea precis și altceva, ceva ce ea nu fusese în stare să observe. Dar de ce așternuturile? Cine le luase?

Începu să caute prin șifoniere. Într-unul dintre ele găsi câteva dosare groase, ținute laolaltă de o curea veche. Pe copertă, Henrik scrisese „JFK", cu cerneală indiană. Luă dosarele și le puse pe biroul din fața ei. Primul conținea foi scoase la imprimantă și fotocopii. Textul era în engleză. Subiectul o uimi. Era vorba despre

creierul președintelui american John Fitzgerald Kennedy. Se încruntă din ce în ce mai tare pe măsură ce dădea paginile, apoi o luă de la început și citi cu mai multă atenție.

Câteva ore mai târziu, când închise ultimul dintre dosare, era sigură. Henrik nu murise din cauze naturale. Această catastrofă fusese provocată din exterior.

Stătea lângă fereastră și privea jos, în strada întunecată, spre umbre.

„Ceva sau cineva de acolo mi-a ucis fiul."

Crezu, pentru un scurt moment, că văzuse pe cineva furișându-se în întuneric. După aceea, din nou, totul căzu în amorțire.

Părăsi apartamentul și se întoarse la hotel la miezul nopții. Se uita mereu înapoi, păzindu-și spatele. Dar nimeni nu o urmărea.

Capitolul 5

Camera de hotel o învăluia în tăcere. Camerele ocupate de oameni care se cazează și pleacă în mod constant nu reține amintiri. Stătea la fereastră și contempla Orașul Vechi, privea traficul ce se scurgea în fața ochilor ei și observa că nici un sunet nu trecea de sticla groasă. Coloana sonoră a realității fusese oprită.

Luase cu ea câteva dintre cele mai groase dosare. Masa de lucru era foarte mică, așa că împrăștie foile pe pat și reîncepu să le studieze. Își petrecu aproape întreaga noapte citind. La un moment dat, între trei jumătate și patru și un sfert, ațipi pe marea de hârtii ce se revărsa din dosare. Deschise ochii tresărind și continuă să citească. Sortarea informațiilor despre Henrik pe care le avea în fața ei părea să fie asemănătoare problemelor cu care se confrunta ca arheolog. De ce Henrik dedicase atâta timp și atâta energie pentru a studia ce i se întâmplase unui președinte american în urmă cu patruzeci de ani? Ce anume voise să afle? Ce informații erau îngropate acolo? Cum cauți un lucru care a fost căutat de către altcineva? Era la fel ca una dintre multele urne grecești sfărâmate pe care le găsise în viața ei. O grămadă de cioburi micuțe, iar sarcina ei era să creeze o pasăre Phoenix care să ia naștere din cenușa unui vas distrus în urmă cu o mie de ani. Avea nevoie de știință și de răbdare ca să reușească, nu să se enerveze din cauza bucăților nesupuse, care refuzau să se potrivească în puzzle. Dar ce trebuia să facă acum? Cum ar fi putut să lipească laolaltă cioburile pe care le lăsase Henrik?

*

Izbucni în lacrimi în mai multe rânduri pe timpul nopții. Sau plânsese necontenit, fără să observe că lacrimile se mai și uscau? Parcurse toate documentele confuze pe care Henrik le adunase, cele mai multe în engleză, unele dintre ele fotocopii ale unor extrase din cărți sau arhive, altele e-mailuri de la biblioteci universitare sau fundații private.

Pe măsură ce soarele se ridica pe cer, se simțea incapabilă să citească mai departe, astfel că se întinse pe pat și încercă să rezume cele mai importante lucruri pe care le citise.

În noiembrie 1963, pe la prânz, președintele John Fitzgerald Kennedy fusese împușcat în timp ce se deplasa într-o coloană de mașini prin centrul Dallasului. Trei focuri de armă fuseseră trase cu o carabină. Gloanțele zburaseră cu o viteză nebună și transformaseră tot ce întâlniseră în cale într-un amestec sângeros de carne, mușchi și oase. Primul foc îl nimeri pe președinte în gât, al doilea își ratã ținta, dar al treilea îl lovi în cap, formând o gaură mare, prin care bucăți din creierul lui zburaseră afară cu o forță enormă. Air Force One transportase trupul președintelui la Washington chiar în aceeași zi. La bordul avionului, Lyndon Johnson a fost învestit ca președinte: lângă el se afla Jackie, având hainele încă pătate de sânge. Autopsia președintelui s-a efectuat la o bază aeriană. Întreaga procedură a fost ținută secretă și nimeni nu știe ce s-a petrecut cu adevărat. Mulți ani mai târziu, s-a constatat că ceea ce rămăsese din creierul lui Kennedy după împușcături și autopsie dispăruse. Mai multe investigații încercaseră să descopere ce s-a întâmplat cu organul, dar adevărul se dovedi imposibil de stabilit. Cel mai probabil era că Robert Kennedy, fratele președintelui mort, îngropase rămășițele. Dar nimeni nu știa sigur. După câțiva ani, însuși Robert Kennedy a fost asasinat.

Creierul președintelui J.F. Kennedy a dispărut, iar locul unde se află nu este cunoscut nici în prezent.

Louise stătea în pat cu ochii închiși și încerca să înțeleagă. Ce anume căutase Henrik? Se gândi la însemnările pe care le făcuse pe marginile diferitelor documente.

Creierul președintelui mort este precum un hard-disk. Se temea cineva că va putea deveni posibil să se decodeze creierul, la fel cum poți să cobori în subsolurile unui hard-disk și să recuperezi urmele textelor care ar fi trebuit să fie șterse?

Louise se așeză într-o rână și studie un tablou de pe peretele de lângă ușa băii. Trei lalele într-un vas bej. Masa era maro-închis, fața de masă albă. „Un tablou slab, observă ea. Nu transmite nimic, florile nu emană nici un parfum."

Într-unul dintre dosare, Henrik inserase o pagină întreagă, ruptă dintr-un carnet, în care încercase să răspundă întrebării privind dispariția creierului.

Frica de ceea ce conține, de concretizarea posibilității de a extrage gândurile cele mai ascunse ale unui mort. Precum spargerea unui seif sau furtul unor jurnale din ascunzătoarea cea mai tainică a cuiva. Este oare posibil să pătrunzi în lumea interioară a unei persoane mai adânc decât atunci când îi furi gândurile?

Louise nu înțelegea cui îi era frică sau de ce. Ce credea Henrik că putea să-i spună președintele mort? O poveste care a ajuns la final de foarte mult timp? Ce anume căuta Henrik în această poveste?

„Probabil că sunt pe o pistă greșită", se gândi ea. Se ridică în capul oaselor și atinse bucata de hârtie pe care el luase notițe. Vedea că scrisese repede. Redactarea era neglijentă, punctuația întâmplătoare și multe rânduri se întretăiau. Deducea că nu pusese hârtia pe un suport tare, ci probabil pe genunchi. Scrisese cuvântul „trofeu", apoi continuase: „Un scalp poate reprezenta premiul cel mai important, la fel ca pielea unui leu sau coarnele unui cerb. Prin urmare, de ce nu ar fi creierul un trofeu? În cazul acesta, cine este vânătorul?" După aceea scrisese numele lui Robert Kennedy, urmat de un semn de întrebare.

A treia cauză era „varianta necunoscută, ceva ce este imposibil de imaginat. Atâta timp cât creierul lipsește, această variantă necunoscută reprezintă o posibilitate. Nu-mi permit să scap din vedere aspectul necunoscut."

Era încă întuneric, dar coborî din pat și merse din nou la fereastră. Ploua, farurile mașinilor scânteiau. Fu nevoită să se sprijine de perete ca să nu cadă. *Ce căuta el?* Îi veni rău, nu mai putea să stea în cameră.

Imediat după ora șapte, termină cu hârtiile lui Henrik, își plăti cazarea și se duse în restaurant, unde comandă o ceașcă de cafea.

La o masă apropiată, un bărbat și o femeie citeau replici dintr-o piesă. Bărbatul era foarte bătrân. Suferea de prezbitism și mâinile îi tremurau. Femeia purta un pardesiu roșu și citea cu glas monoton. În piesă era vorba despre o despărțire și scena se desfășura pe un coridor sau, poate, pe casa scării. Louise nu putea să-și dea seama dacă el o părăsea pe ea sau invers. Își termină cafeaua și ieși din hotel. Ploaia se oprise. Urcă dealul până la apartamentul lui Henrik. Era epuizată, mintea îi juca feste. „Nu voi gândi mai departe de următorul meu pas. Voi face totul în etape mici."

Se așeză la masa din bucătărie și evită să se uite la firimiturile de pâine ce se aflau încă pe ea. Răsfoi jurnalul lui încă o dată. Litera „B" se repeta. Încercă să se gândească la un posibil nume: Birgitta, Barbara, Berit. Nu se găsea nici un indiciu nicăieri. De ce era atât de interesat Henrik de președintele Kennedy și de creierul lui? Ceva pusese stăpânire pe el. Căuta însă ceva real sau doar un simbol? Vasul sfârâmat exista într-adevăr în lumea reală sau era doar un miraj?

Își adună puterile să deschidă ușa dulapului și să caute prin buzunarele hainelor lui. Găsi numai niște mărunțiș, cele mai multe dintre monede erau suedeze, dar existau și vreo doi euro. În buzunarul unui sacou găsi un bilet murdar de autobuz sau poate de metrou. Intră în bucătărie și-l cercetă la lumina lămpii. *Madrid*. Deci Henrik fusese în Spania. Nu-i zisese nimic despre asta, altfel și-ar fi amintit. De cele mai multe ori, tot ce îi spunea despre călătoriile sale era locul unde fusese. Nu explica niciodată motivul pentru care plecase undeva, doar numele destinației.

Se întoarse la dulap. Găsi, în buzunarul unei perechi de pantaloni, o floare uscată care se fărâmiță când o scoase. Nimic altceva.

Tocmai începuse să caute printre cămăși când se auzi soneria. Sări în sus de spaimă. Sunetul ascuțit o străpunse asemenea unui pumnal. Inima îi bătea nebunește în timp ce merse în hol și deschise ușa. În fața ei nu se găsea Henrik, ci o fată scundă, cu părul brunet și ochi căprui, purtând un pardesiu cu nasturi pe gât.

Fata o privi în expectativă.

– Henrik este acasă?

Louise izbucni în lacrimi. Fata se dădu înapoi aproape imperceptibil.

– Ce căutați aici? întrebă ea.

Părea speriată.

Louise era incapabilă să răspundă. Îi întoarse spatele și se îndreptă spre bucătărie. Auzi cum fata intră în apartament și închise ușa încet în urma ei.

– Ce căutați aici? întrebă ea din nou.

– Henrik a murit.

Fata rămase nemișcată, fixând-o cu privirea.

– Cine ești? vru Louise să știe.

– Numele meu este Nazrin și aveam o relație cu Henrik. Poate că încă suntem un cuplu. În orice caz, suntem prieteni. E cel mai bun prieten pe care l-ar putea avea cineva.

– E mort.

Louise trase un scaun pe care i-l oferi fetei. Pardesiul era închis în continuare până la gât. Când îi spuse ce se petrecuse, Nazrin clătină încet din cap.

– Henrik nu poate fi mort, spuse ea după ce Louise termină.

– Nu. Sunt de acord. Nu poate fi...

Louise așteptă reacția lui Nazrin. Dar așteptă în van, nu avu loc nici o reacție. Fata începu să-i pună întrebări de tatonare. Louise gândi că încă nu înțelegea adevărul.

– Era bolnav?

– Niciodată nu a fost bolnav. A avut câteva dintre bolile obișnuite ale copilăriei, ca de exemplu pojar, însă n-am remarcat nimic

în neregulă. A existat o perioadă în adolescență când îi tot curgea sânge din nas. Dar a trecut. Obișnuia să spună că era într-o formă atât de bună deoarece viața trecea atât de încet.

– Ce voia să zică prin asta?

– N-am nici o idee.

– Dar nu e posibil să fi murit așa, din senin, fără nici un semn prevestitor. Așa ceva nu se întâmplă.

– Nu se întâmplă. Cu toate astea, uite că s-a întâmplat. Ceea ce nu se întâmplă este cel mai rău lucru care se poate întâmpla.

Deodată, Louise se simți furioasă din cauză că Nazrin nu începuse să plângă. Era ca și cum ar fi pângărit memoria lui Henrik.

– Vreau să pleci acum, rosti ea.

– De ce aș pleca?

– Ai venit să-l vezi pe Henrik. El nu mai există. Așa că trebuie să pleci.

– Nu vreau să plec.

– Nici măcar nu știu cine ești. Nu mi-a spus nimic despre tine.

– Știu de la el că nu v-a vorbit niciodată despre mine. „Nu poți trăi fără secrete."

– Ți-a spus el așa ceva?

– Se pare că dumneavoastră ați fost cea care l-a învățat asta.

Furia Louisei se stinse. Se simți rușinată.

– Mi-e teamă, șopti ea. Tremur. Mi-am pierdut singurul copil. Mi-am pierdut propria viață. Stau aici și aștept să mă nărui.

Nazrin se ridică și merse în camera cealaltă. Louise o auzi plângând în hohote. Rămase acolo o perioadă lungă de timp. Când se întoarse, pardesiul era desfăcut și ochii ei căprui erau roșii.

– Hotărâserăm să mergem în „marea plimbare". Așa obișnuiam să o numim. Urma să ținem cursul râului și să stăm departe de oraș atâta timp cât puteam. Regula era că nu trebuia să scoatem nici un cuvânt la dus, dar aveam voie să vorbim la întoarcere.

– Cum se face că te numești Nazrin, dar nu vorbești suedeza cu accent străin?

– M-am născut pe aeroportul Arlanda. Ne aflam acolo de două zile, așteptând să fim trimiși în vreo tabără de refugiați. Mama m-a

adus pe lume pe pardoseală, lângă controlul pașapoartelor. Totul a mers foarte repede. Am văzut lumina zilei exact în locul unde începe Suedia. Nici mama și nici tata nu aveau pașaport, dar, din moment ce m-am născut acolo, pe podea, am primit cetățenia suedeză. Un ofițer bătrân de la pașapoarte încă păstrează legătura cu noi.

– Cum v-ați cunoscut, tu și Henrik?

– Într-un autobuz. Stăteam unul lângă altul. El a început să râdă și să arate spre ceva scris cu cerneală indiană lângă geam. Nu mi se părea deloc amuzant.

– Ce a spus?

– Nu mai țin minte. După aceea, m-a căutat la lucru. Sunt asistentă de stomatologie. Își băgase vată în gură și pretindea că-l doare o măsea.

Nazrin își dădu jos pardesiul. Louise o cercetă din cap până în picioare și și-o imagină stând goală lângă Henrik.

Se întinse peste masă și o prinse de braț.

– Trebuie să știi ceva. Eu eram în Grecia. Tu erai aici. S-a întâmplat ceva? El s-a schimbat?

– Era fericit, mai fericit ca oricând în aceste ultime săptămâni. Nu l-am văzut niciodată atât de entuziasmat.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu știu.

Louise își dădea seama că Nazrin spunea adevărul. „E la fel ca săpatul printre straturile arheologice complexe, observă ea. Poate să-i ia ceva timp chiar și unui arheolog experimentat până să observe că a ajuns la un orizont cultural nou. Prelevezi eșantioane și abia printr-o analiză ulterioară poți înțelege semnificația descoperirii.“

– Când ai observat că e fericit?

Răspunsul lui Nazrin o surprinse.

– La întoarcerea acasă dintr-o călătorie.

– Unde fusese?

– Nu știu.

– Nu-ți spunea unde merge?

– Nu întotdeauna. Nu mi-a spus absolut nimic de această dată. L-am așteptat la aeroport. Venea de la Frankfurt, dar fusese mai departe. N-am idee unde.

Louise simți o durere acută, ca și cum ar fi chinuit-o un dinte. Henrik schimbase avionul la Frankfurt, la fel cum făcuse și ea zilele trecute. Ea venise de la Atena. De unde pornise avionul lui, înainte să coboare prin norii Germaniei?

– Trebuie să fi zis ceva. Trebuie ca tu să fi observat ceva. Era bronzat? A adus vreun cadou?

– Nu a spus absolut nimic. Are un bronz mai mult sau mai puțin permanent. Era mult mai fericit decât atunci când plecase. Nu-mi făcea niciodată cadouri.

– Cât timp a fost plecat?

– Trei săptămâni.

– Dar nu ți-a spus unde a fost?

– Nu.

– Când a avut loc această călătorie?

– Acum vreo două luni.

– Ți-a explicat de ce nu-ți povestise nimic despre ea?

– Vorbea despre „micul său secret".

– Așa îl numea?

– Exact așa s-a exprimat.

– Și nu a avut nimic pentru tine?

– Cum am spus, nu obișnuia să-mi cumpere cadouri. Dar îmi scria poezii.

– Despre ce?

– Întuneric.

Louise o privi pe Nazrin plină de uimire.

– Spui că ți-a oferit câteva poezii despre întuneric, pe care le scrisese în călătoria lui?

– Erau șapte poezii, câte una scrisă la fiecare trei zile ale călătoriei. Se referau la oamenii remarcabili care au trăit într-un întuneric continuu. Oameni care au renunțat să caute o cale de salvare.

– Sună destul de sinistru.

– Erau înfiorătoare.

– Încă le mai ai?

– Voia să le ard după ce aveam să le citesc.

– De ce?

– Și eu am pus aceeași întrebare. Spunea că nu mai erau necesare.

– Era ceva obișnuit din partea lui să-ți ceară să arzi ce scrisese?

– Nu se mai întâmplase înainte. Asta a fost singura dată.

– Ți-a vorbit vreodată despre un creier care a dispărut?

Nazrin se holbă la ea, incapabilă să înțeleagă.

– John Kennedy a fost asasinat la Dallas, în 1963. După autopsie, creierul lui a dispărut.

Nazrin clătină din cap.

– Habar nu am despre chestia asta. Nici măcar nu eram născută în 1963.

– Dar trebuie să fi auzit de președintele Kennedy?

– Parcă da.

– Ți-a vorbit vreodată Henrik despre el?

– De ce ar fi făcut-o?

– Doar întreb. Am găsit o mulțime de hârtii despre președintele Kennedy. Și despre creierul lui lipsă.

– De ce ar fi fost interesat Henrik de asta?

– Nu știu. Doar că eu cred că e important.

Se auzi un foșnet de la corespondența ce căzu pe prețul de la intrare. Amândouă tresăriră. Nazrin merse la ușă și se întoarse doar cu pliante de reclamă pentru mușchi de porc și calculatoare. Le puse pe masa din bucătărie, dar nu se mai așeză.

– Nu pot sta aici. Simt că mă sufoc.

Izbucni în plâns. Louise se ridică și o îmbrățișă.

– Ce s-a întâmplat de relația voastră a ajuns la final? o iscodi pe Nazrin, când aceasta se liniști. Când s-a transformat dragostea în prietenie?

– Asta era valabil doar pentru el. Încă îl iubeam. Speram că totul avea să revină la normal.

– De ce era atât de fericit? Găsise o altă femeie?

Nazrin răspunse fără ezitare și Louise înțelese că aceasta era o întrebare pe care și fata și-o pusese.

– Nu exista nici o altă femeie.

– Ajută-mă să înțeleg. L-ai văzut dintr-un alt unghi. Pentru mine, era fiul meu. Nu-ți vezi niciodată cu claritate propriii copii. Există întotdeauna o așteptare sau o grijă care deformează imaginea.

Nazrin se așează din nou. Louise observă că ochii tinerei zburau înainte și înapoi pe pereții din bucătărie, ca și când ar fi căutat un punct de sprijin.

– Poate nu folosesc cuvintele potrivite, spuse Nazrin. Poate ar trebui să vorbesc mai curând despre o tristețe care a dispărut brusc, decât despre o fericire neașteptată.

– Henrik nu era niciodată deprimat.

– Poate că nu când erați de față? Ați spus-o chiar dumneavoastră. Nu-ți vezi niciodată cu claritate propriii copii. Părinții nu văd. Când l-am întâlnit pe Henrik în autobuz, râdea. Dar acel Henrik pe care am ajuns să-l cunosc era o persoană foarte serioasă. Era ca mine. În opinia lui, lumea este un haos, care nu face decât să se accentueze și să se îndrepte spre catastrofa finală. Obișnuia să se însuflețească atunci când vorbea despre sărăcie. Încerca să-și exprime furia, dar îi era întotdeauna mai ușor să-și exprime regretul. Era prea compătimitor, cred. Sau poate nu l-am înțeles eu bine niciodată. Îl priveam ca pe un idealist ratat. Este însă posibil ca adevărul să fi fost altul. Plănuia ceva, voia să se împotrivească. Odată, țin minte, stăteam chiar la această masă, el se afla pe locul dumneavoastră, și a spus că „fiecare ființă umană trebuie să constituie o mișcare de rezistență. Nu trebuie niciodată să-i așteptăm pe alții să acționeze. Această lume înfricoșătoare are nevoie ca fiecare dintre noi să facă un efort. Atunci când este un incendiu, nimeni nu se întreabă de unde va veni apa. Focul trebuie, pur și simplu, stins“. Îmi amintesc că, uneori, vorbele sale îmi sunau un pic bombastic. Precum ale unui preot. Oare toți preoții sunt romantici? Mă săturam câteodată de seriozitatea lui. Suferințele lui erau ca o barieră de care mă loveam întruna. Era un reformator social, dar cel mai mult suferea pentru sine. Cu toate acestea, exista o gravitate distinctă dincolo de suprafață, pe care nu am putut să o ignor niciodată. O gravitate, o tristețe, o încercare eșuată de a-și exprima furia. Când încerca

să fie nervos, semăna mai mult cu un băiețel speriat. Dar totul s-a schimbat când s-a întors din acea călătorie.

Nazrin tăcu. Louise vedea că făcea eforturi să-și amintească.

– Am observat imediat că se schimbase ceva. Când a intrat în terminal, umbla încet, aproape ca și cum ar fi ezitat să pășească mai departe. A zâmbit când m-a văzut, dar arăta de parcă sperase că nimeni nu va fi acolo să-l aștepte. Era la fel ca de obicei sau, cel puțin, încerca să fie la fel. Gândurile lui se găseau însă la kilometri depărtare, chiar și când făceam dragoste. Nu știam dacă să fiu sau nu geloasă. Dar mi-ar fi spus dacă ar fi întâlnit o altă femeie. Am încercat să aflu unde fusese, dar el pur și simplu m-a refuzat printr-un gest al capului. Când și-a despachetat bagajele, am observat niște pământ roșu pe tălpile uneia dintre perechile de pantofi. L-am întrebat despre asta, dar nu mi-a răspuns, a părut chiar deranjat. Apoi, ca din senin, s-a schimbat radical din nou. Mintea lui nu mai era la kilometri depărtare, a devenit mai vesel, mai împăcat cu sine, ca și cum se descotorosise de o povară invizibilă. Am observat că era deseori obosit când veneam să-l văd după-amiaza: stătea treaz toată noaptea, dar niciodată nu reușeam să-l fac să-mi spună cu ce se ocupa. Scria ceva, am văzut din ce în ce mai multe hârtii prin apartament. Vorbea încontinuu despre furia care trebuia disipată, despre tot ce era trecut sub tăcere, tot ce trebuia expus. Câteodată, parcă vorbea din Biblie, ca și cum se transforma într-un soi de profet. Am încercat o dată să fac o glumă pe tema asta, dar s-a înfuriat. A fost singura dată când l-am văzut cu adevărat mânios. Credeam că avea să dea în mine. A ridicat pumnul, strâns tare – dacă nu aș fi țipat, m-ar fi lovit. M-am speriat. Și-a cerut iertare, dar nu părea sincer.

Nazrin tăcu din nou. Prin peretele de la bucătărie se auzeau zgomote din apartamentul vecin. Louise recunoscu muzica, era coloana sonoră a unui film, dar nu-și aminti numele peliculei.

Tânăra își îngropă fața în mâini. Louise stătea nemișcată, așteptând. Ce anume aștepta? Nu avea nici o idee.

Nazrin se ridică.

– Trebuie să plec acum. Nu am puterea să continui.

– Unde pot să dau de tine?

Nazrin își scrise numărul de telefon pe unul dintre pliantele de reclamă. Își luă pardesiul, se întoarse pe călcâie și plecă. Louise auzi ecoul pașilor ei coborând scările, apoi sunetul ușii de la intrare închizându-se.

Plecă și ea câteva minute mai târziu. Porni spre Slussen, o luă la întâmplare pe străzile lăturalnice, mergând aproape de zidurile clădirilor, speriată de un posibil atac de panică. Când ajunse în Slussen, chemă un taxi și se duse la Djurgården. Vântul se potolise, aerul era mai blând. Hoinări printre copacii îmbrăcați în uniforma de toamnă și își aminti ceea ce spusese Nazrin.

Tristețea care dispăruse brusc, mai degrabă decât fericirea neașteptată. O călătorie despre care nu dorea să vorbească.

O obsesie? Toate acele dosare? Louise era convinsă că acelea la care se referise Nazrin erau aceleași cu documentele pe care le citise ea, despre președintele asasinat. Pe acelea le văzuse Nazrin. Deci interesul lui Henrik în legătură cu creierul președintelui mort nu data de mult. Era ceva nou.

Rătăci printre arbori, încercând să pună ordine în numeroasele gânduri care îi străbăteau mintea. Nu era sigură, în unele momente, dacă frunzele toamnei foșneau în capul sau sub picioarele ei.

Pe neașteptate, își aminti de scrisoarea de la Aron pe care o găsise. O scoase din buzunar și o despături.

Era scurtă.

Nici un aisberg deocamdată. Dar nu renunț. Aron.

Ce voia să zică? Aisberg. Era un cod? Un joc? Puse hârtia înapoi în buzunar și-și continuă plimbarea.

Se întoarse în apartamentul lui Henrik la finele după-amiezii. Cineva lăsase un mesaj pe robotul telefonic. „Salut, sunt Ivan. Voi încerca din nou mai târziu.“ Cine era Ivan? Nazrin ar fi putut ști. Era pe punctul de o suna, dar se răzgândi. Intră în dormitorul lui

Henrik și se așeză pe saltea. Se simți ametită, dar se încăpățână să nu se întindă.

Pe un raft zări o fotografie cu ei doi.

Fuseseră în Madeira când Henrik avea șaptesprezece ani. Petrecuseră o săptămână pe insulă și, după ce vizitaseră Valea Călugărițelor, hotărâseră să se întoarcă peste zece ani. Aceea avea să fie destinația pelerinajului lor special. Se simți, deodată, foarte furioasă la gândul că cineva o privase de această călătorie. „Moartea e al naibii de lungă, se gândi. Eternă. Nu ne vom întoarce niciodată în *Correia des fuentes.* Niciodată."

Aruncă o privire în cameră. Ceva îi atrăsese atenția, dar nu era sigură ce anume. Se uită din nou. Privirea i se opri pe două rafturi cu cărți. La început, nu știa de ce. Apoi observă că unul dintre volumele de pe raftul de jos era ieșit în afară. Se ridică de pe pat și întinse mâna în spatele cărților. Simți două carnețele subțiri. Le scoase cu grijă și le duse în bucătărie. Erau niște carnețele foarte simple conținând frânturi de rânduri scrise cu creionul, cerneală, cerneală indiană și având o mulțime de pete. Textul era în engleză. Pe coperta unuia stătea scris: „Caiet de amintiri pentru mama mea, Paula".

Louise frunzări caietul subțire. Acesta conținea câteva paragrafe, niște flori uscate, pielea zbârcită a unei șopârle mici, o serie de fotografii îngălbenite și desenul în creion al unui chip de copil. Citi textul și înțelese că era vorba despre o femeie care avea să moară curând, suferea de SIDA și scrisese acest carnet pentru copiii ei, ca să le amintească de ea când nu va mai fi cu ei. „Nu plângeți prea mult, doar atât cât să udați florile pe care le plantați pe mormântul meu. Studiați și faceți-vă utili în viață. Folosiți-vă de timpul vostru."

Louise se uită la chipul femeii de culoare, care abia se putea distinge într-o fotografie îngălbenită. Zâmbea direct spre lentila aparatului, direct spre tristețea și deznădejdea ei.

Deschise celălalt caiet. „Caietul de amintiri al lui Miriam pentru fiica ei, Ricki." Aici nu se găseau fotografii, textele erau scurte, scrisul înghesuit. Nici o floare uscată, câteva pagini goale. Caietul

era neterminat, se oprea în mijlocul propoziției. „Sunt atâtea lucruri pe care aș…“

Louise încercă să completeze fraza. În același mod în care Miriam ar fi dorit să o spună. Sau să o facă.

„Sunt atâtea lucruri pe care aș dori să ți le spun, Henrik. Sau să le fac. Dar ai dispărut, te-ai ascuns de mine. Mai mult decât orice, mi-ai cauzat o agonie cumplită. Nu știu de ce ai dispărut. Nu știu ce anume căutai și ce te-a dus la ceea ce s-a petrecut. Erai viu, nu voiai să mori. Cu toate astea, acum ești mort. Nu înțeleg de ce.“

Louise se uită la carnețelele deschise pe masa din bucătărie.

„Nu înțeleg de ce ai aceste caiete de amintiri, despre două femei care au murit de SIDA. Și nici de ce le-ai ascuns în spatele altor cărți de pe rafturi.“

Împrăștie încet cioburile din capul ei. Alese fragmentele cele mai mari. Spera că ele se vor purta ca niște magneți și vor atrage celelalte cioburi, până când va fi posibil să se distingă întregul.

„Pământul roșu de pe pantofii lui. Unde fusese?“

Își ținu respirația și încercă să găsească un tipar.

„Trebuie să am răbdare. În același fel în care arheologia m-a învățat că poți găsi drumul printe toate straturile de pământ ale istoriei doar dacă dai dovadă de perseverență și delicatețe. Dar niciodată grăbindu-te.“

Louise părăsi apartamenul târziu în acea seară. Luă o cameră la un alt hotel. Îi dădu telefon lui Artur și îi spuse că avea să se întoarcă în curând. Apoi luă cartea de de vizită a lui Göran Wrath și îl sună acasă. Când îi răspunse, părea pe jumătate adormit. Se înțeleseră să se întâlnească la el la birou, a doua zi dimineața, la ora nouă.

Goli mai multe sticluțe de șnaps din minibar. Adormi și avu un somn agitat până la ora unu dimineața.

Rămase trează tot restul nopții.

Cioburile încă nu-i vorbiseră.

Capitolul 6

Göran Wrath o întâmpină în holul sediului central al poliției. Mirosea a tutun și îi spuse, în timp ce urcau scările ce duceau la biroul lui, că în tinerețea lui visase să caute oase. Ea nu era sigură ce voia să spună – primi o explicație doar după ce se așezară la biroul lui dezordonat. În timpul studenției fusese fascinat de familia Leakey, care se consacrase căutării fosilelor umane și care, deși nu întotdeauna reușise să găsească oameni, cel puțin descoperise hominizi în canioanele din Africa de Est, cunoscute drept Marele Graben Est-African.

Wrath îndepărtă un munte de documente de pe masă și formă un număr pe telefon, blocând apelurile primite.

– Obișnuiam să visez asta. În adâncul meu, știam că aveam să devin polițist. Cu toate astea, visam că voi găsi așa-numita „verigă lipsă". Când au devenit maimuțele oameni? Sau poate cineva ar trebui să reformuleze și să întrebe: când au încetat oamenii să fie maimuțe? Din când în când, atunci când am timp, încerc să mă țin la curent cu descoperirile făcute în ultimii ani. Dar îmi pare din ce în ce mai evident că singurele verigi lipsă pe care le voi găsi au de-a face cu munca mea de polițist.

Se opri pe neașteptate, ca și cum ar fi scăpat, din greșeală, un secret. Louise îl cercetă cu un vag sentiment de tristețe. Stătea față în față cu un om care avea un vis neîmplinit. Lumea era plină de bărbați aflați la vârsta a doua precum Göran Wrath. Într-un final,

din vis nu mai rămăsese nimic altceva decât reflexia ștearsă a ceea ce, odată, fusese o pasiune fierbinte.

Care fusese visul ei? Realmente, nu avusese nici unul. Arheologia fusese prima ei pasiune după ce uriașul de Emil îi dăduse drumul și călătorise spre nord vreo trei sute de kilometri, pentru a scăpa de amintirea lui și a deveni, din nou, un om normal. I se părea adesea că viața ei se cristalizase atunci când micul tren oprise la Rätansbyn, la jumătatea distanței dintre Östersund și Sveg, unde trebuia să aștepte garnitura din sens invers. În apropierea clădirii ce adăpostea gara se găsea un chioșc ce vindea hotdog. Când trenul se oprise, toată lumea părea să sufere de o foame teribilă. Ultimul de la coadă era posibil să plece flămând – fie din cauză că acel chioșc rămăsese fără crenvurști, fie din cauză că trenul trebuia să plece.

Nu se alăturase grabei celorlalți de a ajunge la chioșcul cu hotdogi. Rămăsese pe scaun și atunci se hotărâse să devină arheolog. Se gândise să facă studii de medicină: specializarea în pediatrie era, de asemenea, o opțiune. În acea noapte, la Rätansbyn, pe măsură ce întunericul se lăsa, ea luase o decizie. Părea o alegere evidentă, nu mai exista nici un dubiu. Avea să-și dedice viața explorării trecutului. Se imagina lucrând în prima linie, făcând săpăturile propriu-zise; dar avea și o bănuială că viitorul ei putea să fie reprezentat, la fel de bine, de căutarea unor secrete în manuscrise vechi, reinterpretând datele stabilite de generațiile precedente de arheologi.

Era înconjurată peste tot de oameni care-și mestecau cârnații cu muștar și ketchup și se simți învăluită de un sentiment ciudat de pace. Știa.

Göran Wrath părăsise încăperea și revenise cu o ceașcă de cafea. Îi refuzase propunerea de a-i aduce și ei una. Louise se înfipse în scaun cu sentimentul că va trebui să opună rezistență.

El i se adresă pe un ton amical, ca și cum ar fi fost prieteni apropiați.

– Nimic nu indică faptul că fiul dumneavoastră a fost ucis.

– Vreau să cunosc fiecare detaliu.

– Nu știm încă fiecare detaliu. E nevoie de timp pentru a înțelege toate lucrurile care s-au petrecut când o persoană moare pe

neașteptate. Moartea este un lucru complicat. Probabil procesul cel mai complicat și greu de înțeles pe care poate să-l ofere viața. Cunoaștem mult mai multe despre modul în care o ființă umană este creată decât despre modul în care viața ia sfârșit.

– Eu vorbesc despre fiul meu! Nu despre un fetus sau despre un bătrân dintr-un azil.

Mai târziu, se întrebă dacă Göran Wrath se așteptase la izbucnirea ei. „Trebuia să se fi găsit în această situație de multe ori – având în fața lui părinți disperați, care nu își puteau aduce copiii înapoi, dar care, cu toate acestea, doreau o oarecare formă de dreptate, indiferent cât de fără sens putea să pară. Nedorind să fie catalogați drept părinți răi, nedorind să fie acuzați de nepăsare."

Wrath deschise un dosar din plastic de pe birou.

– Nu există nici un răspuns. Ar trebui să fie. Nu pot decât să-mi cer iertare. Din cauza unor circumstanțe nefericite, rezultatele testului au fost distruse și trebuie făcute din nou. Doctorii și tehnicienii de la laborator depun toate eforturile. Sunt meticuloși, au nevoie de timp. Dar primul lucru pe care trebuie să-l facem, bineînțeles, este să stabilim că nici un element străin nu a fost implicat. Și nu a fost.

– Henrik nu era o persoană cu tendințe sinucigașe.

Wrath se uită la ea stăruitor și foarte atent, înainte să-i replice.

– Pe tatăl meu îl chema Hugo Wrath. Toată lumea îl considera cea mai veselă persoană de pe pământ. Râdea mereu, își iubea familia. În fiecare dimineață, pleca plin de voioșie la slujba sa de tipograf pentru *Dagens Nyheter*. Cu toate acestea, pe neașteptate, s-a sinucis la vârsta de patruzeci și nouă de ani. Asistase la nașterea primului său nepot și primise o mărire de salariu. Tocmai încheiase o dispută îndelungată cu surorile sale și devenise, astfel, unicul proprietar al unei case de vacanță pe insula Utö. Aveam unsprezece ani pe-atunci, eram încă un copil. Întotdeauna venea și mă îmbrățișa înainte să adorm. Într-o dimineață de marți, s-a sculat ca de obicei, și-a luat micul dejun, a citit ziarul de dimineață, binedispus, ca de fiecare dată, a fredonat o melodie în timp ce se încălța și a sărutat-o pe mama înainte să plece. Apoi s-a suit pe bicicletă.

Același traseu ca de obicei. Chiar înainte să ajungă în Torsgatan, s-a abătut din drum. Nu s-a mai dus la serviciu. A părăsi orașul cu totul. Undeva în Sollentuna, a luat-o pe un drumeag ce ducea în pădure. Există acolo un depozit de fier vechi, care se vede foarte clar când te apropii de aeroportul Arlanda. Și-a parcat bicicleta și a dispărut printre fierătanii. Într-un final, a fost găsit pe bancheta din spate a unui Dodge vechi. Se întinsese acolo, luase o supradoză uriașă de somnifere și murise. Îmi amintesc înmormântarea. Evident, șocul provocat de dispariția lui a fost imens, dar cel mai dureros era faptul că nimeni nu știa de ce. Întreaga înmormântare a fost dominată de acel misterios, dureros „de ce". Nimeni n-a rostit nici un cuvânt la adunarea de după ceremonie.

Louise se simți provocată. Fiul ei nu avea nimic de-a face cu tatăl lui Göran Wrath.

Wrath îi înțelegea reacția. Frunzări dosarul de pe birou, cu toate că știa deja ce conține.

– Nu avem nici o explicație pentru moartea lui Henrik. Singurul lucru de care suntem siguri este acela că nu a existat nici un act evident de violență fizică.

– Am văzut asta cu ochii mei.

– Nimic nu sugerează că o altă persoană i-a cauzat moartea.

– Doctorii ce au de spus?

– Că nu există nici o explicație simplă. Ceea ce nu ar trebui să surprindă pe nimeni. Când o persoană tânără, sănătoasă moare brusc, trebuie să existe ceva neașteptat în spatele celor petrecute. Până la urmă, vom descoperi despre ce e vorba.

– Ce anume?

Wrath clătină din cap.

– O mică piesă încetează să funcționeze. O conexiune minoră distrusă poate provoca la fel de multe stricăciuni ca atunci când un baraj se prăbușește sau un vulcan erupe fără nici un avertisment. Medicii caută dovezi.

– Trebuie să se fi întâmplat ceva ciudat. Ceva nefiresc.

– De ce credeți asta? Explicați-mi.

Tonul vocii lui Wrath se schimbă. Louise depistă o urmă de nerăbdare în solicitarea lui.

– Îmi cunoșteam fiul. Era o persoană fericită.

– Ce e aceea o persoană fericită?

– Nu mă refer la tatăl dumneavoastră. Vorbesc despre Henrik. Nu a murit de bunăvoie.

– Dar nu l-a omorât nimeni. Fie a murit din cauze naturale, fie și-a luat singur viața. Legiștii noștri sunt foarte scrupuloși. Vom cunoaște rezultatul nu peste mult timp.

– Și apoi?

– Ce vreți să spuneți?

– După ce vor eșua să găsească o explicație?

Între cei doi se lăsă o tăcere adâncă.

– Regret că nu pot să vă ajut mai mult decât atât.

– Nimeni nu mă poate ajuta.

Louise se ridică pe neașteptate.

– Nu există nici o explicație. Nu e vorba de nici o verigă lipsă, de nici o conexiune defectă. Henrik a murit din cauză că altcineva a vrut ca el să moară, nu din proprie voință.

Göran Wrath o însoți până la intrare. Se despărțiră fără să rostească vreun cuvânt.

Louise se urcă în mașină și părăsi Stockholmul. Chiar înainte să ajungă la Sala, opri într-o parcare de pe șosea, își lăsă scaunul pe spate și adormi.

Vassilis îi apăru în vis. Insista că nu avea nimic de-a face cu moartea lui Henrik.

Louise se trezi și își continuă călătoria spre nord. „Visul a fost un mesaj, se gândi ea. L-am visat pe Vassilis, dar, de fapt, m-am visat pe mine. Încercam să mă conving că nu l-am abandonat pe Henrik. Dar nu l-am ascultat la fel de mult pe cât ar fi trebuit."

Opri în Orsa ca să mănânce. Niște băieți îmbrăcați în tricouri de fotbal – sau poate de hochei – râdeau și strigau la o masă din apropiere. Simți nevoia să le spună despre Henrik și le ceru să facă liniște, după care începu să plângă. Un camionagiu grăsan o fixă

cu privirea. Louise scutură din cap și se uită în altă parte. Observă că el completa cu atenție un bilet de loterie sau de pariuri la fotbal și îi ținu pumnii ca să câștige.

Când ajunse în zona codrilor nesfârșiți, era seară. I se păru că zărește, cu coada ochiului, un elan într-o zonă neîmpădurită. Se opri și ieși din mașină. Analiză totul din nou, într-o încercare de a găsi ceva ce îi scăpase din vedere.

„Henrik nu a murit din cauze naturale. Cineva l-a omorât. Pământul roșu de pe pantofii lui, caietele cu aminiri, fericirea lui bruscă. Ce anume nu observ? Poate cioburile se potrivesc, chiar dacă eu nu văd cum."

Se opri din nou în Noppikoski, unde se simți atât de obosită, că nu mai putu să conducă mai departe.

Visă din nou despre Grecia, dar, de data aceasta, Vassilis îi apăru doar ca o figură fără contur, lipsită de importanță. Se afla pe șantierul unei excavații, când, deodată, avu loc o alunecare de teren. Era îngropată sub dărâmături, cuprinsă de groază; chiar în momentul în care nu mai putea respira, se trezi.

Continuă să meargă spre nord. Acest ultim vis avea o explicație evidentă.

Era trecut de miezul nopții când ajunse la Sveg. Văzu lumina aprinsă în bucătărie când intră în curte. Ca de obicei, tatăl ei era treaz. La fel cum făcuse de atâtea alte ori, se minună cum reușise să supraviețuiască în toți acești ani cu atât de puțin somn.

Stătea la masa din bucătărie, ungându-și uneltele de sculptură. Nu păru surprins de venirea ei acasă în toiul nopții.

– Ți-e foame?

– Am mâncat la Orsa.

– Asta e departe.

– Nu mi-e foame.

– Bine, nu te mai bat la cap cu asta.

Se așeză pe scaunul ei obișnuit, netezi fața de masă și îi povesti ce făcuse.

Cand termină, nici unul nu scoase nici o vorbă mult timp.

– Poate Wrath are dreptate, spuse el în cele din urmă. Să vedem dacă vin cu o explicație.

– Nu cred că fac tot ce le stă în putință. Nu sunt cu adevărat interesați de Henrik. Un tânăr printre alte mii de tineri, care e găsit mort, pe neașteptate, în patul său.

– Ești nedreaptă.

– Știu că sunt nedreaptă. Dar asta simt.

– Oricum, cred că va trebui să le aștepți concluziile.

Louise știa că el avea dreptate. Adevărul despre ce se întâmplase, despre ce cauzase moartea lui Henrik nu avea să fie descoperit niciodată dacă refuza să ia în considerație rezultatele autopsiei.

Louise era obosită. Când să se ridice și să meargă la culcare, Artur o reținu.

– Am mai făcut o încercare să-l găsesc pe Aron.

– Ai dat de el?

– Nu. Dar, cel puțin, m-am străduit. Am luat din nou legătura cu ambasada noastră din Canberra și am vorbit cu câțiva oameni de la Societatea Suedezo-Australiană. Dar nimeni nu a auzit vreodată de Aron Cantor. Ești sigură că trăiește în Australia?

– În ceea ce îl privește pe Aron, nimeni nu poate fi sigur de nimic.

– Ar fi trist dacă nu ar afla ce s-a întâmplat și, prin urmare, nu ar putea fi prezent la înmormântare.

– Poate nu vrea să asiste? Poate nici nu vrea ca noi să-l găsim?

– Cu siguranță ar dori să participe.

– Nu-l cunoști pe Aron.

– Aici poate ai dreptate. De-abia mi-ai dat posibilitatea să-l întâlnesc.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Nu e cazul să te enervezi. Știi că am dreptate.

– Nu ai deloc dreptate. Nu am stat niciodată în calea relației dintre voi.

– E prea târziu pentru o astfel de ceartă.

– Nu e nici o ceartă. E o discuție fără sens. Îți mulțumesc pentru efortul depus, dar Aron nu va veni la înmormântare.

– Totuși, cred că ar trebui să continuăm să-l căutăm.

Louise nu-i oferi nici un răspuns, iar Artur încetă să mai vorbească despre Aron.

Aron lipsi de la înmormântarea fiului său, Henrik Cantor, care avu loc la biserica luterană din Sveg două săptămâni mai târziu. După apariția ferparului numeroase cunoștințe luaseră legătura cu Nazrin, care o ajutase considerabil pe Louise în acea perioadă dificilă. Prietenii lui Henrik, dintre care de mulți Louise nici nu auzise, își exprimaseră dorința de a fi prezenți la ceremonie. Dar Härjedalen era mult prea departe. Nazrin sugerase o slujbă comemorativă la Stockholm, după înmormântare. Louise își dădu seama că ar fi trebuit să-i întâlnească pe prietenii lui Henrik, care ar fi putut-o ajuta să găsească o explicație pentru moartea lui, însă nu se simțea în stare să organizeze altceva decât serviciul funebru propriu-zis. O rugă pe Nazrin să țină evidența tuturor celor care îi puneau întrebări.

Înmormântarea avu loc miercuri, 20 octombrie, la ora unu. Nazrin ajunsese cu o zi mai devreme, însoțită de o altă fată, pe nume Vera, care, dacă Louise înțelegea situația corect, avusese și ea o relație cu Henrik. Urmau să fie foarte puțini participanți. Părea o trădare enormă pentru Henrik și pentru toți oamenii pe care el îi cunoscuse în timpul vieții, dar nu exista nici o altă posibilitate de organizare.

Louise și Artur se certaseră cu vehemență pe seama persoanei care să oficieze ceremonia. Louise insistase că Henrik nu ar fi dorit ca formalitățile solemne să fie îndeplinite de un vicar; Artur, pe de altă parte, susținuse că era posibil ca nepotul său să fi fost interesat de problemele spirituale. Cine din Sveg putea să prezideze o ceremonie pentru Henrik? Nyblom, vicarul, nu era un propovăduitor prea zelos al cuvântului divin și se exprima de obicei într-un limbaj simplu, colocvial. Putea fi convins să lase la o parte ideea de Dumnezeu și sfințenie din serviciul funerar.

Louise ceda. Îi lipsea puterea de a duce o bătălie. Se simțea tot mai slăbită, cu fiecare zi care trecea.

*

Göran Wrath sună marți, 19 octombrie. O informă pe Louise că autopsia stabilise cauza morții, anume intoxicația cu barbiturice, o supradoză de somnifere. Își ceru încă o dată scuze pentru cât de mult durase. Louise îl ascultă într-un fel de transă. Știa că el nu i-ar fi dat această veste decât dacă ar fi fost o concluzie clară și incontestabilă. Îi promise că avea să-i trimită toate documentele, își exprimă încă o dată condoleanțele și o anunță că investigația luase sfârșit. Poliția nu mai avea nimic de spus, nu era nevoie să fie consultat nici un procuror, din moment ce sinuciderea fusese confirmată.

Când Louise îi spuse lui Artur ceea ce-i transmisese Wrath, el replică: „Ei bine, se adevărește".

Louise știa că Artur nu credea asta. Avea să-și frământe creierii la nesfârșit. De ce hotărâse Henrik să-și ia singur viața? Presupunând că așa se întâmplaseră lucrurile.

Nici Nazrin și nici Vera nu puteau crede că informațiile lui Wrath reprezentau adevărul. Nazrin observase: „Dacă ar fi vrut să se sinucidă, ar fi făcut-o într-un alt mod. Nu în patul lui, cu somnifere. Ar fi fost un gest prea laș din partea lui Henrik".

Louise se trezi în dimineața zilei de 20 octombrie și văzu că, peste noapte, dăduse înghețul. O luă spre podul de cale ferată și se aplecă peste balustradă. Rămase așa mult timp, uitându-se țintă la apa neagră de dedesubt, la fel de neagră ca pământul în care urma să fie coborât sicriul lui Henrik, puțin mai târziu. În acea privință, Louise fusese de neclintit. Henrik nu avea să fie incinerat, trupul său trebuia să fie redat pământului. Privi cu ochii pierduți spre râu și își aminti cum stătuse în exact același punct atunci când fusese tânără și nefericită și, probabil, se gândise chiar să-și ia viața. Era ca și cum Henrik i-ar fi stat alături. Nici el nu ar fi sărit. S-ar fi agățat de viață, nu i-ar fi dat drumul.

Stătu pe pod multă vreme, în acele prime ore ale dimineții.

„Astăzi sunt pe punctul de a-mi înmormânta singurul copil. Nu voi mai avea niciodată un altul. Sicriul lui Henrik conține o parte esențială din viața mea. O parte care nu se va mai întoarce niciodată."

*

Sicriul era maro, împodobit cu trandafiri, fără coroane. Organistul interpretă din Bach și o piesă de Scarlatti pe care o propusese chiar el. Vicarul vorbi calm, simplu, iar Dumnezeu lipsi din biserică. Louise stătea lângă Artur; de cealaltă parte a sicriului se găseau Nazrin și Vera. Louise părea să privească întreaga ceremonie funerară de la mare distanță. Cu toate acestea, pentru ea se desfășura totul. Nu putea să nu-ți pară rău pentru cel dispărut. Morții nu mai plâng. Dar Louise? Era distrusă. Totuși, unele arce ale bolții ei interioare rămăseseră neatinse, iar ea era hotărâtă să le apere.

Nazrin și Vera plecară devreme, ca să-și înceapă lunga călătorie cu autobuzul înapoi spre Stockholm. Dar Nazrin făgădui să păstreze legătura și spuse că, atunci când Louise avea să fie capabilă să golească apartamentul lui Henrik din Stockholm, se oferea s-o ajute cu cea mai mare plăcere.

În acea seară, Louise stătu în bucătărie cu Artur și împărțiră o sticlă de votcă. El o sorbi alături de cafea, Louise o îndoi cu limonadă. De parcă ar fi avut o înțelegere tacită, amândoi băură până se amețiră. Pe la ora zece, erau prăbușiți peste masă, cu ochii duși în fundul capului.

– Plec mâine.

– Te întorci?

– Nu toată lumea se întoarce întotdeauna undeva? Merg în Grecia. Trebuie să-mi termin munca de acolo. Ce se va întâmpla după aceea, nu am nici o idee.

În ziua următoare, cu mult înainte de răsărit, el o conduse la aeroportul Östersund. Pământul era acoperit cu un înveliș subțire de zăpadă pufoasă. Artur o luă de mână și îi ceru să aibă grijă. Louise vedea prea bine că el ar fi vrut să-i spună altceva, dar nu reușea. În timp ce se afla în avionul ce o ducea spre Arlanda, se gândi că el avea să înceapă, fără îndoială, să sculpteze chipul lui Henrik pe unul dintre copacii săi, mai târziu, în acea zi.

Prinse zborul de 7.55 de la Arlanda la Frankfurt, intenționând să ia de acolo un avion până la Atena. Dar când ajunse în Frankfurt, i se păru că toate deciziile pe care luase se năruiseră ca o clădire fără fundație. Își anulă biletul spre Atena.

Știa acum ce avea de făcut. Artur nu avusese dreptate, dar nici nu se înșelase, concesia ei nu avea nici o legătură cu el. Era propria ei decizie, propria ei intuiție asupra realității.

Aron. El exista. Trebuia să existe.

Reuși să prindă zborul Qantas de la 9.50 spre Sydney. Ultimul lucru pe care îl făcu înainte de plecare fu să o sune pe una dintre colegele sale din Grecia și să-i spună că încă nu era pregătită să se întoarcă.

O altă călătorie, o altă întâlnire trebuia să aibă loc mai întâi.

În avion, lângă ea, se afla un copil neînsoțit, o fetiță care nu-și dădea seama de nimic ce se întâmpla în jur. Singurul lucru pe care îl vedea era păpușa ei, un amestec ciudat între un elefant și o femeie în vârstă.

Louise Cantor privi lung pe fereastră.

Aron. El exista. Trebuia să existe.

Capitolul 7

În timpul realimentării cu combustibil din Singapore, Louise părăsi avionul și cutreieră, pe o căldură umedă, coridoarele lungi cu mochetă galbenă-maronie, ce păreau a duce la alte terminale îndepărtate.

Se opri la un magazin cu articole de papetărie și cumpără o agendă ce avea brodate păsări pe copertele colorate în violet. Vânzătoarea îi zâmbi cu niște ochi plini de căldură. Louise simți imediat cum lacrimile izvorăsc înlăuntrul ei. Se întoarse pe călcâie și plecă.

La întoarcere, se temea să nu fie cuprinsă de panică. Merse aproape de pereți, își înteți ritmul pașilor și încercă să se concentreze asupra respirației. Era convinsă că, în orice moment, totul putea să i se întunece în fața ochilor și avea să se prăbușească pe podea. Dar n-ar fi dorit în nici un caz să se trezească pe mocheta galbenă-maronie. Nu voia să cadă. Nu acum, când luase hotărârea vitală să meargă în căutarea lui Aron.

Avionul decolă spre Sydney înainte de miezul nopții. Încă dinainte de a pleca din Frankfurt, pierdu numărul fusurilor orare prin care urma să treacă. Se găsea într-o stare de imponderabilitate, fără noțiunea timpului. Poate aceasta era cea mai bună cale de a se apropia de Aron? Pe parcursul anilor petrecuți împreună, el avusese întotdeauna capacitatea stranie de a intui momentul în care ea se întorcea acasă, în care ea se apropia de el. În multe

dintre aceste situații, când ea era deranjată de ceva ce el spusese sau făcuse, înțelesese că nu avea să fie niciodată capabilă de a-l surprinde asupra faptului în cazul în care i-ar fi fost infidel.

Avea un loc la marginea culoarului, 26D. Alături de ea se afla un bărbat prietenos care adormise repede, nu înainte de a se prezenta drept căpitan în retragere din aviația militară australiană. Nu făcuse nici o încercare să converseze cu ea, lucru ce o mulțumi. Aprinse lumina difuză din cabină și acceptă paharele de apă pe care echipajul discret le aducea pe tavă la intervale regulate de timp. De cealaltă parte a culoarului era o femeie de vârsta ei care asculta un post de radio.

Louise scoase agenda proaspăt cumpărată, aprinse lumina pentru citit, găsi un creion și începu să scrie.

Pământ roșu. Acestea erau primele ei cuvinte. De ce primul lucru care îi venise în minte fusese tocmai acela? Care era cea mai importantă dovadă pe care o avea? Piesa cheie, în jurul căreia celelalte fragmente aveau să se potrivească în cele din urmă?

Frunzări cu ochii minții cele două caiete de amintiri despre femeile moarte sau aflate pe moarte.

Cum dăduse Henrik peste ele? Nu era un copil care avea nevoie de un lucru care să-i amintească de părinți. Știa multe despre mama lui, chiar dacă nu totul. Iar cu Aron menținea o legătură constantă, chiar dacă tatăl lui era, în cea mai mare parte a timpului, absent. De la cine primise acele carnete? Cine i le dăduse?

Scrise o întrebare. „De unde provine pământul roșu?“ Doar până aici putu ajunge. Puse agenda deoparte, opri lumina pentru citit și închise ochii. „Am nevoie de Aron ca să pot gândi.“ În cele mai bune momente ale sale, nu era numai un iubit bun, dar și un extraordinar ascultător. Era una dintre acele creaturi rare care oferă sfaturi fără să se gândească la avantajele pe care le-ar putea obține pentru sine.

Deschise ochii în întuneric. Poate că acest aspect al lui Aron și al vieții lor împreună îi lipsea cel mai mult? Bărbatul perceptiv și, câteodată, excepțional de inteligent de care se îndrăgostise și cu care avea un copil?

„Pe acest Aron îl caut eu, se gândi. Fără ajutorul lui, nu voi fi niciodată capabilă să înțeleg ce s-a întâmplat. Fără sprijinul lui, nu voi reuși niciodată să regăsesc drumul înapoi spre propria viață."

Moțăi tot restul nopții, căutând diferite posturi de radio, fiind deranjată, din când în când, de muzica ce părea nepotrivită pentru întunericul care învăluia avionul. „Sunt într-o cușcă, își spuse ea. O cușcă cu pereți subțiri care totuși rezistă frigului puternic și vitezei mari. Iar eu, aflată înăuntru, sunt azvârlită spre un continent pe care nu mi-am imaginat niciodată că îl voi vizita. Un continent la care nu am avut nici cea mai mică dorință să ajung."

Cu două ore înainte de a ateriza la Sydney, avea senzația că decizia pe care o luase la Frankfurt era lipsită de sens. Nu era în stare să-l găsească pe Aron. Aflată pe cont propriu la capătul lumii, avea să fie copleșită pur și simplu de tristețe și de o disperare crescândă.

Dar nu avea puterea să întoarcă dintr-o opintire cușca și să o arunce înapoi spre Frankfurt. La puțin timp după micul dejun, avionul aterizează pe aeroportul din Sydney. Pe jumătate adormită, ieși din nou în lume. Un ofițer vamal amabil luă un măr din bagajul ei de mână și îl aruncă într-un coș de gunoi. Găsi un birou de informații și rezervă o cameră la Hilton. Avu un șoc neplăcut când înțelese cât de mult costa, dar nu avu puterea să o anuleze. Schimbă niște bani, apoi luă un taxi până la hotel. Observă orașul în lumina dimineții și se gândi că, odată, Aron trebuia să fi parcurs același traseu, de-a lungul acelorași autostrăzi, peste aceleași poduri.

Primise o cameră cu ferestre care nu se deschideau. Dacă nu ar fi fost atât de obosită, ar fi părăsit hotelul și ar fi căutat un altul. Încăperea era sufocantă, dar reuși să facă un duș, după care se strecură dezbrăcată între așternuturi. „Dorm precum Henrik, observă ea. Dorm dezbrăcată. De ce purta pijama în acea ultimă noapte din viață?"

Adormi fără să găsească un răspuns și se sculă la prânz. Ieși, ajunse până în port, merse până la Operă și se opri la un restaurant italian pentru a lua masa. Aerul era răcoros, dar lumina soarelui

revărsa căldură. Bău un pahar de vin și încercă să se gândească la ce va face mai departe. Artur vorbise la ambasadă, luase legătura și cu membrii unei societăți care s-ar părea că ține evidența imigranților suedezi. Dar Aron nu era un imigrant. El nu ar fi permis să fie trecut într-un registru. Era un bărbat care găsea întotdeauna o cale de intrare și o cale de ieșire din ascunzătorile sale.

Încercă să nu se lase prea mult descurajată. Trebuia să-l poată găsi pe Aron, presupunând că el se afla cu adevărat în Australia. Era tipul de persoană care îi impresiona pe cei din jur. Nimeni nu-l uita vreodată pe Aron.

Era pe punctul de a părăsi restaurantul când auzi un bărbat, aflat la masa de alături, vorbind la telefonul mobil în suedeză. Din cuvintele care ajunseră până la ea, înțelese că discuta cu o femeie despre o mașină care avea nevoie de reparații. În cele din urmă închise și îi zâmbi.

– Întotdeauna apar probleme cu mașinile, spuse el în engleză. Întotdeauna.

– Vorbesc suedeza. Dar aveți dreptate, mașinile nu-ți fac decât probleme.

Bărbatul se ridică, veni la masa ei și se prezentă. Numele lui era Oskar Lundin, iar strângerea sa de mână era puternică.

– Louise Cantor. Un nume frumos. Sunteți turistă sau locuiți aici?

– Fac o vizită cu totul nepregătită. Nu am nici o zi de când sunt aici.

Arătă spre un scaun, cerând permisiunea să se așeze. Un ospătar îi mută cafeaua la masa lui Louise.

– Este o zi încântătoare de primăvară, remarcă el. Se mai simte câte o adiere rece, dar primăvara se apropie. Lumea aceasta nu încetează să mă surprindă, e o lume în care primăvara și toamna pot coexista, chiar dacă sunt separate de continente și oceane.

– Trăiți de mult aici?

– Am venit în Australia în 1949. Aveam nouăsprezece ani. Eram convins că voi putea să fac avere folosindu-mă de credinciosul meu cuțit. Am renunțat la studii, dar aveam o înclinație spre grădinărit,

spre plante. Știam că voi putea întotdeauna să-mi câștig existența îngrijind garduri vii sau altoind pomi fructiferi.

– De ce ați venit aici?

– Am avut niște părinți absolut mizerabili. Scuzați-mă că vorbesc așa, dar acesta e adevărul. Tatăl meu era vicar și îi ura pe toți cei care nu credeau în același Dumnezeu ca el. Eu nu credeam în nimic și, prin urmare, eram un păgân: mă bătea de fiecare dată când putea, până când am devenit destul de mare ca să pot să mă apăr singur. Din acel moment a încetat să mai vorbească cu mine. Mama mea încerca întotdeauna să medieze aceste conflicte. Era un bun samaritean, dar, din păcate, ținea o evidență strictă și nu făcea niciodată nimic ca să-mi ușureze viața fără să-mi ceară altceva în schimb. Mi-a scos la suprafață toate emoțiile, remușcările, sentimentul de vinovăție în legătură cu nenumăratele sacrificii făcute de ea, ca și cum ai stoarce o lămâie într-un storcător de fructe. Așa că am făcut singurul lucru pe care îl puteam face. Am fugit. Asta a fost acum mai bine de cincizeci de ani. Nu m-am întors niciodată. Nici măcar la înmormântările lor. Am o soră acolo și vorbesc cu ea la fiecare Crăciun. Dar, esențialmente, sunt aici. Și am devenit grădinar calificat. Cu o firmă proprie, care nu numai că îngrijește garduri vii și altoiește pomi fructiferi, ci și creează grădini întregi pentru oricine este dispus să plătească.

Își bău cafeaua și aranjă scaunul astfel încât soarele să-i bată în față. Lui Louise i se păru că nu are nimic de pierdut.

– Caut un bărbat, spuse ea. Numele lui este Aron Cantor. Am fost căsătoriți. Cred că este aici, în Australia.

– Credeți?

– Nu sunt sigură. Am întrebat la ambasadă și la Societatea Suedezo-Australiană.

Lundin făcu o grimasă ce sugera neîncrederea.

– Ei nu știu nimic despre suedezii care trăiesc în Australia. E ca și când ai căuta acul în carul cu fân. Societatea habar nu are.

– Ce sugerați? Că oamenii vin aici ca să se ascundă?

– La fel de mulți oameni de aici merg într-o țară precum Suedia, unde pot să-și ascundă păcatele. Nu cred că sunt atât de

mulți escroci suedezi care se ascund în Australia, dar nu am nici o îndoială că există câțiva. Acum zece ani, era un bărbat din Ånge care comisese o crimă. Autoritățile suedeze nu i-au dat niciodată de urmă. Acum e mort și are o frumoasă piatră de mormânt în Adelaide. Dar bănuiesc că fostul soț nu este căutat pentru vreo infracțiune.

– Nu. Dar trebuie să-l găsesc.

– Toți trebuie să găsim oamenii pe care îi căutăm.

– Dumneavoastră ce ați face în situația mea?

Bărbatul își agită ceașca de cafea pe jumătate goală, de parcă s-ar fi gândit profund.

– Presupun că i-aș cere lui Oskar Lundin să mă ajute, spuse în cele din urmă. Am multe legături în această țară. Australia este un continent în care, și acum, cele mai multe dintre lucruri se rezolvă prin contact direct. Strigăm și șoptim unul la altul, dar, în general, aflăm ce dorim să știm. Unde pot să vă contactez?

– Stau la Hilton. Dar este mult prea scump pentru mine.

– Mai stați acolo două zile, dacă vă mai permiteți. Nu voi avea nevoie de mai mult de atât. Dacă soțul dumneavoastră este aici, îl voi găsi. Dacă nu îl găsesc, trebuie să căutați altundeva. Cel mai adesea, Noua Zeelandă este următoarea destinație.

– Nu pot să cred că am fost atât de norocoasă să dau peste dumneavoastră. În plus, sunteți gata să ajutați o persoană pe care nu o cunoașteți deloc.

– Poate că încerc să fac binele pe care tatăl meu doar pretindea că-l face.

Lundin îi făcu ospătarului semn cu mâna și își achită nota de plată. Își ridică pălăria la plecare.

– Voi lua legătura cu dumneavoastră în următoarele patruzeci și opt de ore. Cu vești bune, sper. Dar încep deja să-mi fac griji că poate mi-am luat un angajament prea mare. Câteodată, le promit clienților prea multe fructe pe merii pe care îi plantez pentru ei. După aceea, mă simt întotdeauna vinovat din cauza asta.

Louise privi cum bărbatul ieși direct în soare și păși pe chei până la terminalul feriboturilor, care se adăposteau la baza unui șir

de zgârie-nori. Se înșela adesea când era vorba să judece caracterul oamenilor; dar nu avea nici o îndoială că Oskar Lundin va încerca să o ajute.

Douăzeci și trei de ore mai târziu, telefonul din camera ei sună. Tocmai se întorsese dintr-o plimbare lungă. Încercase să se gândească la variantele de care dipunea dacă Oskar Lundin nu ar fi fost capabil să-i ofere informații sau dacă o înșelase și nu avea să mai audă de el niciodată. Mai devreme, vorbise cu tatăl ei și sunase, de asemenea, în Grecia, să anunțe că va mai ține doliu o săptămână, poate chiar două. Fuseseră la fel de înțelegători ca și data trecută, însă era conștientă că trebuia să-și facă apariția pe șantier înainte ca oamenii să-și piardă răbdarea.

Vocea lui Lundin era la fel cum și-o amintea: o suedeză normală, dar lipsită de multe cuvinte care intraseră în uz în lunga perioadă de timp cât fusese plecat. „Așa se vorbea pe când eram eu copil“, remarcase ea după prima lor întâlnire.

Lundin intră direct în subiect.

– Cred că v-am găsit soțul, spuse el. Doar dacă nu există mai mulți suedezi în Australia cu numele de Aron Cantor.

– Nu poate fi decât unul.

– Aveți o hartă a Australiei în față?

Louise cumpărase una. O desfăcu și o întinse pe pat.

– Puneți degetul pe Sydney. Apoi, urmăriți drumul ce duce spre sud, spre Melbourne. De-acolo, continuați de-a lungul coastei sudice până ajungeți la un loc numit Apollo Bay. L-ai găsit?

Văzu numele.

– Din câte am reușit să descopăr, un bărbat pe nume Aron Cantor trăiește acolo de mai mulți ani. Informatorul meu nu mi-a putut oferi o adresă exactă, dar era destul de sigur că-l veți putea găsi pe bărbatul pe care îl căutați în Apollo Bay.

– Cine era acest informator?

– Un bătrân căpitan al unui vas de pescari, care s-a săturat atât de tare de Marea Nordului, încât s-a mutat pe cealaltă parte a globului. Își petrece o parte din timp pe coasta sudică. E o persoană

foarte indiscretă și nu uită niciodată un nume. Cred că-l veți găsi pe Aron Cantor în Apollo Bay. Este un loc micuț, care se animă doar în timpul verii. Nu vor fi prea mulți oameni acolo în această perioadă a anului.

– Nu știu cum să vă mulțumesc.

– De ce pierd suedezii atâta amar de vreme spunând mulțumesc? De ce nu poate cineva să fie de ajutor, fără să țină evidența într-un registru invizibil? Vă dau numărul meu de telefon, căci vreau să știu dacă, până la urmă, veți da de el.

Scrise numărul lui Oskar Lundin pe hartă. Când își luă rămas-bun și închise, se simți la fel ca atunci când el își ridicase pălăria. Stătea nemișcată și își auzea inima bătând cu putere.

Aron era în viață. Nu făcuse o greșeală întrerupându-și călătoria spre Grecia. Dintr-o întâmplare, stătuse la masa unui restaurant lângă un vrăjitor bun cu pălărie de vară.

„Oskar Lundin ar putea foarte bine să fie fratele tatei, se gândi ea. Doi bărbați în vârstă, care nu ezită niciodată să dea o mână de ajutor."

Un baraj din interiorul ei explodă și toată energia zăgăzuită se eliberă brusc. Închirie o mașină în regim de urgență, o primi la hotel și plăti camera. Părăsi orașul Sydney, intră în rețeaua de autostrăzi și se îndreptă spre Melbourne. Acum se grăbea. Aron s-ar fi putut afla într-un loc numit Apollo Bay, dar exista în permanență riscul să-i vină ideea unui truc prin care să dispară pe nepusă masă. Dacă ar fi simțit pe cineva urmărindu-l, ar fi fugit. Își propuse să petreacă noaptea la Melbourne, apoi să urmeze drumul de coastă spre Apollo Bay.

Găsi un post de radio care transmitea muzică clasică. Era aproape miezul nopții când ajunse în centrul Melbourne-ului. Avea o amintire vagă despre Jocurile Olimpice care avuseseră loc aici când ea era foarte mică. Un nume îi veni în minte: un săritor în înălțime numit Nilsson, pe care tatăl ei îl apreciase. Artur făcuse un semn pe peretele exterior al casei, marcând înălțimea săriturii care îi adusese medalia de aur. „Nilsson – dar care era prenumele lui? Rickard", își spuse ea. Dar nu era sigură. Poate încurca doi oameni

diferiți sau poate chiar două competiții diferite. Trebuia să-l întrebe pe tatăl ei.

Luă o cameră la un hotel nu departe de clădirea Parlamentului – din nou, mult prea scumpă. Dar era obosită și îi lipsea puterea de a merge în căutarea unei cazări mai ieftine. Câteva străzi mai încolo, găsi un Chinatown în miniatură. Restaurantul era pe jumătate gol și cei mai mulți dintre chelneri căscau gura la ecranul unui televizor, în timp ce ea mâncă muguri de bambus și orez. Bău câteva pahare de vin și se chercheli. Se gândea tot timpul la Aron. Avea să-l găsească în ziua următoare sau fugise deja?

După masă ieși la o plimbare, ca să-și limpezească gândurile. Găsi un parc cu alei bine luminate. Dacă nu ar fi băut o cantitate apreciabilă de vin, ar fi putut foarte bine să hotărască să-și continue călătoria acum: bagajul nu era încă despachetat și ar fi putut să-l ducă direct la mașină. Dar avea nevoie de somn. Vinul avea s-o ajute.

Se așeză în mijlocul patului și înfășură cuvertura în jurul ei. Dormi cu intermitențe, evitând în vis o mulțime de chipuri, până ce se iviră zorii.

La șase și jumătate, luase deja micul dejun și părăsi orașul. Ploua și vântul ce bătea dinspre mare era vijelios și rece. Tremura când se așeză în mașină.

Undeva, în ploaie, se găsea Aron.

„Nu se așteaptă să vin, nici nu se așteaptă să audă despre tragedia care i s-a întâmplat. Dar, în curând, realitatea îl va ajunge din urmă."

Ajunse la destinație în jurul orei unsprezece. Tot drumul plouase neîncetat. Apollo Bay era o fâșie îngustă de case așezată pe țărmul golfului. Un dig ținea valurile departe de o mică flotă de vase de pescuit. Parcă mașina lângă o cafenea, rămase înăuntru și privi ploaia, în timp ce ștergătoarele curățau parbrizul la fiecare câteva secunde.

„Undeva, în ploaie, se găsește Aron. Dar cum îl voi găsi?"

Pentru un moment, avu senzația că sarcina pe care și-o asumase era peste puterile ei. Însă nu avea de gând să renunțe, nu acum, când ajunsese de cealaltă parte a globului. Ieși din mașină și traversă în fugă spre un magazin de haine sportive. Alese un hanorac impermeabil și o șapcă cu cozoroc. Vânzătoarea era o fată tânără, supraponderală și însărcinată. Louise își zise că nu avea nimic de pierdut dacă întreba.

– Îl cunoașteți din întâmplare pe Aron Cantor? Un bărbat din Suedia. Vorbește bine engleza, dar cu accent străin. Mi s-a spus că locuiește aici, în Apollo Bay. Știți la cine mă refer? Știți unde locuiește? Dacă nu, puteți să-mi sugerați o persoană care ar putea ști?

Louise nu era convinsă că fata făcuse vreun efort să se gândească atunci când îi răspunse:

– Nu cunosc nici un suedez.

– Nici pe Aron Cantor? E un nume neobișnuit.

Fata îi înmână restul și clătină din cap nonșalantă.

– Vedem atâția oameni aici, venind și plecând!

Louise îmbrăcă impermeabilul și părăsi magazinul. Ploaia se potolise. Merse pe trotuarul din fața șirului de case și observă că acesta era întregul Apollo Bay. Un drum ce urma curbura golfului, un șir de case, nimic altceva. Marea era cenușie. Intră într-o cafenea, comandă o cană de ceai și încercă să gândească. Unde putea fi Aron, dacă trăia cu adevărat acolo? „Îi plăcea să iasă afară când vremea era umedă și agitată. Îi plăcea să pescuiască."

Bărbatul care o servise își făcea de lucru prin sală, ștergând mesele.

– Unde merg oamenii să pescuiască aici, în Apollo Bay, dacă nu au barcă?

– De obicei, stau la capătul digului. Unii pescuiesc la docuri.

Îl întrebă dacă avea idee de vreun străin pe nume Aron Cantor. Bărbatul neagă din cap și continuă să șteargă mesele.

– Poate stă la hotel? E pe drumul ce duce spre port. Puteți întreba acolo.

Louise știa că Aron nu ar fi suportat niciodată să locuiască într-un hotel mai mult de câteva zile.

*

Ploaia se oprise, norii începuseră să se împrăștie. Se întoarse la mașină și merse până în port, fără a se obosi să se oprească la hotel, care se numea Eagle's Inn.

Își parcă mașina la intrarea în port și începu să se plimbe pe chei. Apa era uleioasă și murdară. O barjă încărcată cu nisip ud se freca de vechile cauciucuri de tractor ce atârnau de parapet. O navă de pescuit, plină cu capcane pentru prinderea homarilor, se numea *Pietà* și Louise se gândi, absentă, dacă numele oferea speranța unor capturi impresionante. Se duse până la capătul digului interior. Câțiva băieți erau ocupați cu pescuitul, concentrați atât de tare asupra plutelor, încât nici măcar nu-i aruncară o privire. Se uită la locul în care debarcaderul se îndepărta de golf și intra, pentru o lungă porțiune, în mare. Cineva stătea acolo, pescuind, sau poate erau chiar mai multe persoane. Merse înapoi, pe unde venise, după care se îndreptă spre debarcader. Vântul era mai puternic acum și mugea printre blocurile mari de piatră care formau zidul exterior al debarcaderului. Acesta era atât de înalt, încât nu putea vedea marea din spatele lui, doar o auzea.

Acum vedea foarte bine că acolo se găsea un singur pescar. Mișcările lui erau convulsive, ca și cum ar fi devenit, dintr-odată, nerăbdător.

Simți un amestec de bucurie și groază. Era Aron, nimeni altcineva nu se mișca la fel de ciudat cum o făcea el. Dar îl găsise prea ușor, prea repede.

Îi trecu prin minte că nu avea nici cea mai mică idee despre viața pe care o ducea el acum. Era posibil să se fi recăsătorit și chiar să fi avut alți copii. Aron, cel pe care îl cunoscuse și iubise ea, nu mai exista. Cel care stătea, într-un vânt groaznic de rece, la nici o sută de metri de ea, având în mână o undiță, s-ar fi putut dovedi un bărbat pe care ea nu îl mai cunoștea. Poate că trebuia să se întoarcă la mașină și apoi, după ce el va fi terminat de pescuit, să-l urmărească?

Se simți enervată din pricina indeciziei sale. În momentul în care ajunsese în apropierea lui Aron, își pierduse fermitatea sa obișnuită. Încă mai avea putere asupra ei.

Se hotărî să-l înfrunte acolo, pe dig.

„Nu are nici o scăpare, doar dacă sare în apa rece ca gheața. Acest dig este o fundătură. Nu poate să fugă. De data aceasta, a uitat să-și lase o portiță deschisă."

Când ajunse la capătul digului, Aron se afla cu spatele la ea. Îi vedea ceafa; peticul de chelie se mărise. Fostul ei soț părea să se fi micșorat, iar fața lui sugera slăbiciune, impresie pe care nu o asociase niciodată cu el.

Lângă el se afla o folie pătrată de plastic, peste care era pusă câte o piatră la fiecare colț, ca să nu o ia vântul. Prinsese trei pești. I se părea că arătau ca un fel de încrucișare între cod și știucă, dacă o astfel de combinație era posibilă.

Era pe punctul să-l strige pe nume, când el se întoarse. Fusese o mișcare rapidă, de parcă ar fi bănuit că urmează să fie atacat. Se uită atent la ea, dar Louise avea gluga hanoracului pe cap, bine strânsă în jurul feței, așa că la început nu o recunoscu. Când înțelese cine era, Louise îi văzu foarte clar teama din ochi. Asta nu se întâmplase niciodată cât timp locuiseră împreună: Aron nu se arătase niciodată nesigur, darămite speriat.

Îi trebuiră doar vreo două secunde până să-și recapete calmul. Puse undița printre pietre.

– Nu mă așteptam la asta. Adică, să mă găsești aici.

– Nu te-ai fi așteptat niciodată să vin să te caut.

Avea un aer grav, se afla într-o stare de așteptare, speriat de ceea ce putea urma.

În timpul orelor lungi în care se aflase la bordul avionului ori condusese mașina, își spusese că trebuia să fie blândă cu el, să aștepte cel mai puțin dureros moment ca să-i vorbească despre Henrik. Devenise limpede acum că acest lucru era imposibil.

Începuse din nou să plouă, vântul era mai năvalnic ca oricând. Aron întoarse spatele rafalelor și veni spre ea. Chipul îi era palid.

Ochii îi erau roșii, de parcă ar fi băut. Buzele îi erau crăpate. „Buzele care nu sărută crapă și se fărâmițează", obișnuia el să spună.

– A murit Henrik. Am încercat să iau legătura cu tine în toate modurile posibile. Până la urmă, singura variantă rămasă a fost aceasta, așa că, am venit aici și te-am căutat.

Se uită la ea cu chipul lipsit de expresie, de parcă nu ar fi reușit să înțeleagă. Dar ea știa că îi înfipsese un pumnal în trup și el resimțise durerea.

– L-am găsit pe Henrik mort în apartament. Era în pat, parcă ar fi dormit. L-am înmormântat în cimitirul din Sveg.

Aron se legănă pe picioare, arătând de parcă era pe punctul să cadă. Se sprijini de peretele de piatră și ridică mâinile în aer. Louise îl luă de braț.

– Nu poate fi adevărat.

– Nici eu nu cred că poate fi adevărat. Dar este adevărat.

– Din ce cauză a murit?

– Nu știm. Poliția și legistul spun că și-a luat singur viața.

Aron se holbă la ea, cu ochii scoși din orbite.

– Spun că băiatul s-a sinucis? Nu pot să cred asta nici pentru o secundă.

– Nici eu. Dar trupul lui conținea o doză mare de somnifere.

Aron scoase un urlet, aruncă peștele înapoi în apă, apoi zvârli găleata și undița peste parapetul digului. O strânse puternic de braț pe Louise și o conduse pe mal. Îi spuse să urmărească vechea sa camionetă Volkswagen. Părăsiră Apollo Bay pe aceeași șosea pe care venise ea. La un moment dat, Aron o luă pe un drum secundar, care urca, printr-o serie de viraje abrupte, pe dealurile care se rostogoleau în mare. Conducea repede și nesigur, de parcă ar fi fost băut. Louise îl urmări îndeaproape. Ajunși între dealuri, o luară pe un drumeag care era puțin mai lat decât o cărare și care urca vertiginos tot timpul, iar, într-un final, opriră la o casă de lemn cocoțată chiar pe marginea falezei. Louise se dădu jos din mașină, gândindu-se că acesta era exact genul de loc pe care-și imaginase că l-ar fi ales Aron pentru ascunzătoarea sa. Priveliștea era nemărginită, marea se întindea până la linia orizontului.

Aron deschise larg ușa, puse mâna pe o sticlă de whisky, aflată pe o masă lângă foc, și umplu un pahar. Se uită cu un aer întrebător la Louise, dar ea refuză clătinând din cap. Avea nevoie să fie trează. Era periculos ca Aron să exagereze cu alcoolul, căci, atunci când bea, putea deveni violent. Văzuse prea multe ferestre sparte și scaune rupte și nu dorea deloc să aibă o astfel de experiență din nou.

Lângă fereastra uriașă ce dădea spre mare se găsea o masă din lemn. Vedea cum niște papagali multicolori aterizau pe ea și ciuguleau firimituri de pâine. „Aron s-a mutat pe tărâmul papagalilor. Nu mi-am imaginat niciodată că va face acest lucru."

Se așeză pe un scaun în fața lui. El se aruncase pe o canapea gri, ținând paharul cu ambele mâini.

– Refuz să cred că este adevărat.

– S-a întâmplat acum șase săptămâni.

Răbufni.

– De ce nu mi-a spus nimeni?

Nu îi răspunse, dar se întoarse să se uite la papagalii roșii și albaștri.

– Îmi pare rău, nu am vrut să zic asta. Îmi dau seama că m-ai căutat. Nu mi-ai fi ascuns niciodată așa ceva, dacă ai fi putut evita lucrul acesta.

– Nu e așa ușor să găsești un om care se ascunde de ceilalți.

Rămase acolo, în fața lui, toată noaptea. Conversația era intermitentă, cu lungi intervale de tăcere. Atât ea, cât și Aron știau prea bine cum să îngăduie tăcerii să bântuie prin cameră. Era tot un fel de conversație, pe care ea o descoperise în prima parte a vieții lor comune. Artur era o altă persoană care nu vorbea niciodată dacă nu era nevoie. Însă tăcerea lui Aron suna diferit.

Mult timp după aceea, Louise avea să-și amintească aceea noapte ca pe o întoarcere la vremea în care Henrik nu se născuse încă. Bineînțeles, despre el vorbeau. Tristețile lor formau un singur țipăt prelung. Dar chiar și așa, rămaseră suficient de îndepărtați ca să nu se producă mutarea ei pe canapea, lângă Aron. Era ca și cum ea nu putea avea încredere că tristețea lui era atât de intensă

pe cât ar fi trebuit să fie pentru cineva care își pierduse singurul copil. Și asta o amărî.

Cu puțin timp înainte de răsărit, îl întrebă dacă mai avea alți copii. El nu-i răspunse, doar o privi cu ochii pierduți, plini de uimire: aflase astfel tot ce voia să știe.

Papagalii roșii se întoarseră în zori și Aron le puse grăunțe pe masă. Louise ieși împreună cu el. Tremura. Marea de dedesubtul lor era gri, valurile spumegânde.

– Visez să văd un aisberg acolo, într-una dintre zile, rosti el fără nici o introducere. Un aisberg dus de curent de la Polul Sud.

Louise își aminti de scrisoarea trimisă de el.

– Trebuie să fie o priveliște impresionantă.

– Cel mai remarcabil este faptul că un aisberg gigantic se topește fără ca noi să observăm când se întâmplă. Întotdeauna mi-am imaginat viața în modul acesta, topindu-se, dispărând puțin câte puțin. Moartea mea va fi rezultatul unei încălziri lente.

Îl cercetă din profil.

„S-a schimbat, însă a rămas același", observă ea.

Vorbiseră toată noaptea.

Îl luă de mână. Priviră împreună spre mare, așteptând un aisberg care nu avea să vină niciodată.

Capitolul 8

La trei zile după întâlnirea de pe dig, prin vânt, ploaie și durere, Louise îi trimise o carte poștală tatălui ei. Îl sunase deja și îi explicase cum îl găsise pe Aron. Legătura cu Sveg fusese surprinzător de clară, tatăl ei părea să se afle foarte aproape, și îi promisese că avea să-i trimită o carte poștală. Descoperise lângă port un magazin care vindea de toate: de la ouă până la pulovere tricotate manual și ilustrate. Imaginea aleasă înfățișa un stol de papagali. Aron o așteptase în cafeneaua în care, de obicei, își începea și termina expedițiile de pescuit. Scrise cartea poștală în timp ce se afla încă în magazin și o puse în cutia de lângă hotelul la care s-ar fi cazat dacă nu l-ar fi găsit așa de repede pe Aron, pe dig.

Ce i-a scris tatălui său? Că Aron trăia o viață confortabilă de pustnic, într-o cabană de lemn în pădure, că slăbise și, mai presus de toate, avea inima frântă. „Ai dreptate. Ar fi fost iresponsabil să nu-l caut. Tu ai avut dreptate, iar eu am greșit. Papagalii nu sunt numai roșii, ci și albaștri – sau, poate, turcoaz. Nu știu cât timp voi sta aici."

Expedie ilustrata, apoi se duse la plajă. Era o zi rece, cu un cer senin și nici urmă de vânt. Câțiva copii se jucau cu o minge veche de fotbal, un cuplu mai în vârstă își plimba câinii negri. Louise merse încet de-a lungul plajei, chiar pe marginea apei.

Fusese împreună cu Aron timp de trei zile. În zori, după acea primă noapte lungă, când îi luase mâna într-a ei, o întrebase dacă are unde să stea. Casa lui avea două dormitoare și putea să-l

folosească pe cel liber, dacă dorea. Care erau planurile ei? O lovise puternic tragedia morții lui Henrik? Nu-i răspunse, îi acceptă doar oferta cu dormitorul, își strânse bagajul și dormi până după-amiaza târziu. Când se trezi, Aron plecase. Lăsase un mesaj pe canapea, cu scrisul său obișnuit, nervos și mâzgălit. Se dusese la lucru. „Am grijă de niște copaci, într-o mică pădure tropicală. Ai mâncare. Casa e a ta. Durerea mea este insuportabilă."

Pregăti o mâncare simplă, puse pe ea cele mai călduroase haine și își luă farfuria la masa din fața fereastrei. Imediat, papagalii domesticiți se adunară în jurul ei, așteptându-și porția de hrană. Numără păsările. Erau douăsprezece. „E Cina cea de Taină, se gândi ea. Ultima masă înainte de răstignire." Pentru prima dată de când trecuse pragul apartamentului lui Henrik, simți un moment de liniște. Avea pe altcineva alături, în afară de Artur, care îi împărtășea tristețea. Putea să-i spună lui Aron totul despre grijile și temerile care o chinuiau. Moartea lui Henrik nu fusese naturală. Nimeni nu putea explica prezența somniferelor. Cu toate acestea, trebuia să existe un motiv. Se sinucisese fără să fie responsabil de asta.

„Există altceva, ceva ce are de-a face cu președintele Kennedy și creierul lui lipsă. Dacă e cineva care mă poate ajuta să aflu adevărul, acesta este Aron."

Era deja întuneric când Aron se întoarse acasă. Își dădu jos bocancii, îi aruncă o privire evazivă și dispăru în baie. Când ieși, se așeză lângă ea, pe canapea.

– Ai găsit biletul meu? Ai mâncat?

– Împreună cu papagalii. Cum i-ai făcut să fie atât de blânzi?

– Nu se sperie de oameni. Nu au fost niciodată vânați sau închiși. M-am obișnuit să-mi împart mâncarea cu ei.

– Ai scris că ai grijă de niște copaci. Cu asta te ocupi? Cum îți câștigi existența?

– Voiam să-ți arăt mâine. Am grijă de copaci, pescuiesc și mă feresc de ceilalți. Ultima este cea mai importantă slujbă. Mi-ai dat o lovitură serioasă doar prin faptul că m-ai găsit. Bineînțeles, îți sunt recunoscător că tu ai fost cea care mi-a adus veștile teribile. Poate

că m-aș fi întrebat de ce Henrik nu mi-a mai scris. Aș fi aflat, mai devreme sau mai târziu. Probabil că din întâmplare. Nu aș fi supraviețuit niciodată unui șoc ca acela. Dar tu ai fost mesagerul.

– Ce s-a întâmplat cu toate calculatoarele tale? Aveai de gând să aperi lumea de pierderea tuturor amintirilor create de epoca noastră. Ai spus odată că „unu și zero" din computerele lumii sunt demonii care ar putea să păcălească rasa umană, făcând-o să-și piardă toată istoria.

– Am crezut asta multă vreme. Simțeam că salvăm lumea de la o epidemie devastatoare cauzată de virusul vacuității, moartea finală, reprezentată de foile albe de hârtie. Arhivele goale, pe care un cancer incurabil le-a deposedat de tot conținutul lor, vor face din zilele noastre și din această epocă o ghicitoare de nerezolvat pentru oamenii care vor trăi în viitor. Credeam sincer că eram pe punctul să găsim un sistem arhivistic alternativ, care va păstra vremurile noastre pentru generațiile viitoare. Căutam o alternativă la „unu și zero". Sau, mai degrabă, căutam un elixir care să garanteze că, într-o bună zi, computerele vor refuza să permită mutarea datelor din interiorul lor. Am creat o formulă, un cod-sursă neprotejat, pe care l-am vândut, mai târziu, unui consorțiu din Statele Unite. Am căpătat o sumă imensă de bani pentru el. De asemenea, am semnat un contract care ne garanta că, în următorii douăzeci și cinci de ani, licența va fi pusă gratuit la dispoziția tuturor țărilor din lume. Într-o zi, stăteam pe o stradă din New York, având în mână un cec de cinci milioane de dolari. Am păstrat unul dintre aceste milioane și restul le-am dat. Înțelegi ce îți spun?

– Oarecum... Nu totul.

– Pot să-ți explic în detaliu.

– Nu acum. I-ai dat ceva lui Henrik?

Aron tresări și se uită la ea cu uimire.

– De ce ar fi trebuit să-i dau vreun ban?

– Nu ar fi fost complet lipsit de logică să-i oferi propriului fiu o sumă pentru cheltuielile zilnice.

– Nu am primit nici un ban de la părinții mei. Continui să le mulțumesc pentru asta până în ziua de azi. Nimic nu-i strică mai mult pe copii decât să le oferi ceva ce ei ar trebui să câștige singuri.

– Cui i-ai dat banii?

– Am avut de ales între nenumărate variante. I-am dat pe toți unei fundații de aici, din Australia, care luptă pentru păstrarea demnității aborigenilor. Pentru viața și cultura lor, ca s-o spunem altfel. Aș fi putut să dau banii pentru cercetarea cancerului, pentru protejarea pădurilor tropicale, pentru lupta împotriva bolilor provocate de lăcuste în Africa de Est. Am pus mii de bucățele de hârtie într-o pălărie și am scos-o pe cea pe care scria Australia. Am virat suma respectivă, apoi am venit aici. Nimeni nu știe că eu sunt cel care a făcut donația. Aceasta este partea care îmi oferă cea mai multă satisfacție.

Aron se ridică.

– Am nevoie de câteva ore de somn. Mă ajunge oboseala.

Ea rămase pe canapea și, în curând, îl auzi sforăind. Sforăiturile se rostogoleau prin mintea ei asemenea valurilor. Și le amintea din vremurile de demult.

Seara, o duse la un restaurant agățat de marginea muntelui precum cuibul unui vultur. Avea puțini clienți. Se părea că Aron îl cunoștea bine pe chelner și merse împreună cu el în bucătărie.

Masa îi reaminti de perioada în care ea și Aron trăiseră împreună. Pește fript și vin. Acesta fusese întotdeauna meniul lor de sărbătoare. Își aminti de o vacanță ciudată în care avuseseră parte de știucă, prinsă de Aron în lacuri de munte înconjurate de păduri întunecoase. Dar mâncaseră, de asemenea, cod și merlan în nordul Norvegiei și calcan în Franța.

În timp ce alegeau meniul, el îi vorbi. Aceasta era modalitatea lui de a se apropia de ea, încercând precaut să afle dacă Louise uitase ceea ce a existat odată sau dacă trecutul reprezenta încă o realitate pentru ea.

O copleși un sentiment de melancolie. Dragostea nu putea fi trezită din nou, la fel cum era imposibil pentru ei să-și recapete fiul mort.

În noaptea aceea, amândoi dormiră buștean. Se trezi la un moment dat, având sentimentul că Aron venise în camera ei. Dar nu era nimeni acolo.

A doua zi se trezi devreme ca să-l însoțească la bucata de pădure tropicală pentru care era responsabil. Era încă întuneric atunci când părăsiră casa. Nici urmă de papagalii roșii.

– Văd că ai învățat să te trezești devreme dimineața, remarcă ea.

– Acum nu înțeleg cum am putut trăi atâția ani urând sculatul în zori.

Merseră cu mașina prin Apollo Bay. Pădurea era într-o vale care cobora încet spre mare. Aron îi spuse că era rămășița unei păduri tropicale străvechi, care acoperise odinioară toată partea sudică a Australiei. Era deținută acum de o fundație privată avându-l în frunte pe unul dintre oamenii care, precum Aron, fuseseră plătiți cu milioane de dolari pentru codul neprotejat pe care îl vânduseră.

Parcară vehiculul pe un petic de pietriș, la marginea pădurii. Eucalipții înalți formau un zid în fața lor. O potecă șerpuia de-a lungul unei pante, înainte să dispară din vedere.

Își începură drumeția, el luând-o în față.

– Am grijă de pădure, mă asigur că nu sunt incendii și împiedic vizitatorii să lase mizerii în urma lor. Durează o jumătate de oră s-o parcurgi și să revii la punctul de pornire. Îmi place să-i privesc pe oamenii care fac această plimbare. Mulți dintre ei arată exact la fel când se întorc, dar alții se schimbă. O mare parte din sufletul nostru se află într-o pădure tropicală.

Cărarea cobora abrupt. Aron se oprea, din când în când, ca să-i arate câte ceva. Copacii, denumirea lor, vârsta, pârâiașele care existau în adâncuri, sub picioarele lor, și care duceau în învolburarea lor aceeași apă ca și cea care cursese aici în urmă cu milioane de ani. Louise avea impresia că, de fapt îi arăta propria lui viață, modul în care el se schimbase.

La fundul văii, în străfundurile pădurii tropicale, se afla o bancă de lemn. Aron o șterse cu mâneca jachetei. De peste tot picurau stropi de apă. Se așezară. Pădurea era tăcută, umedă, rece. Louise

se îndrăgostise de ea, la fel cum era îndrăgostită de codrii nesfârșiți de acasă, din Härjedalen.

– Am venit aici ca să scap de toate, spuse Aron.

– Nu puteai să funcționezi decât dacă erai înconjurat de oameni. Cu siguranță că nu ai devenit un pustnic așa, din senin, nu?

– Ceva s-a întâmplat.

– Ce anume?

– Nu vei crede ce-ți voi spune.

Se auzi un fâlfâit de aripi printre copaci și liane. Louise zări o pasăre zburând în sus, către soarele îndepărtat.

– Am pierdut ceva când mi-am dat seama că nu mai puteam trăi cu tine. V-am dezamăgit, pe tine și pe Henrik, dar m-am dezamăgit și pe mine la fel de mult.

– Asta nu explică nimic.

– Nu e nimic de explicat. Nu mă înțeleg pe mine însumi. Acesta este adevărul absolut.

– Cred că asta e o scuză. De ce nu poți să fi sincer cu mine?

– Nu pot să explic. Ceva s-a rupt. A trebuit să fug. Timp de un an, am băut la greu, am hoinărit, am dărâmat punțile spre trecut, cheltuind toți banii. Apoi m-am trezit cu acel grup de nebuni care-și puseseră în cap să salveze memoria lumii. Așa ne ziceam noi: „Apărătorii memoriei“. Am încercat să beau până când voi muri, să lucrez până când voi muri, să trândăvesc până când voi muri, să pescuiesc până când voi muri, să hrănesc papagali roșii până când, în cele din urmă, voi cădea lat. Dar am supraviețuit.

– Am nevoie de ajutorul tău ca să aflu ce s-a petrecut în realitate. Moartea lui Henrik e și moartea mea. Nu pot să mă readuc la viață până nu înțeleg de ce a murit. Cu ce se ocupa? Unde a călătorit? Ce oameni a întâlnit? Ce s-a întâmplat? A vorbit cu tine?

– A încetat brusc să-mi scrie acum trei luni. Înainte de asta, primeam chiar și o scrisoare pe săptămână.

– Mai ai încă scrisorile?

– Le-am păstrat pe toate.

Louise se ridică.

– Am nevoie de ajutorul tău. Vreau să te uiți peste mai multe CD-uri pe care le am cu mine. Sunt copii ale datelor din calculatorul lui, pe care nu am reușit să le accesez. Vreau să faci tot ce poți, să sapi în acele „unu și zero“ și să descoperi ce se ascunde acolo.

Continuară să meargă pe cărare, care acum urca, până ajunseră înapoi la punctul de plecare. Un autobuz plin cu elevi tocmai sosise. Copiii, cu hanoracele lor în culori deschise, formau un adevărat furnicar.

– Copiii mă înveselesc, mărturisi Aron. Copiii iubesc copacii înalți, râpele misterioase, pâraiele pe care le auzi, dar nu le vezi.

Intrară în mașină. Mâna lui Aron era pe cheia de contact.

– Ce am spus despre copii este valabil, de asemenea, și pentru adulți. Și mie îmi place un pârâu pe care îl auzi, dar nu îl vezi.

Pe drumul de întoarcere la casa cu papagali, Aron opri la un magazin ca să cumpere de mâncare. Louise intră împreună cu el. Părea să cunoască pe toată lumea, ceea ce o surprinse. Cum se potrivea asta cu dorința lui de a fi invizibil, necunoscut? În timp ce urcau pe drumul abrupt de munte, îl întrebă acest lucru.

– Ei nu știu care este numele meu sau unde locuiesc. Există o diferență între a cunoaște pe cineva și a recunoaște pe cineva. Sunt relaxați deoarece fața mea nu este aceea a unui străin. Sunt de pe-aici. Nu vor să știe nimic mai mult de-atât, serios. E suficient să fiu o persoană care vine des la magazin, nu face probleme și își plătește cumpărăturile.

În acea zi, Aron pregăti prânzul. Din nou pește. „Pare să fie mult mai abordabil atunci când mâncăm“, se gândi Louise. Ca și cum o povară i-ar fi fost ridicată de pe umeri – nu tristețea lui în legătură cu moartea lui Henrik, ci altceva, privind relația lor.

Când terminară, o rugă să-i povestească mai multe despre înmormântare și despre Nazrin.

– Nu s-a referit deloc la ea în scrisorile lui?

– Deloc. Dacă vorbea despre fete, ele nu aveau niciodată nume. Putea să le ofere chipuri și trupuri, dar nume nu. În multe privințe, era deosebit.

– Era ca tine. Când era mic și în adolescență, credeam că semăna cu mine, dar acum știu că te lua drept model. Credeam că, dacă avea să trăiască suficient de mult, ar fi încheiat cercul și s-ar fi întors la mine.

Izbucni în lacrimi. El ieși afară să împrăștie grăunțe pentru papagali.

Mai târziu în acea după-amiază, Aron puse două pachete de scrisori pe masa din fața ei.

– Plec pentru câteva ore, o anunță el. Dar mă voi întoarce.

– Îmi imaginez, spuse ea. Nu vei face trucul cu dispariția de data aceasta.

Fără să întrebe, știa că se ducea în port să pescuiască. Începu să citească scrisorile, conștientă că plecase ca să o lase singură. El înțelesese întotdeauna importanța solitudinii. Pentru el, era o chestiune esențială, dar, după toate aparențele, acum învățase să respecte la fel de mult și nevoile celorlalți.

Îi trebuiră două ore să parcurgă scrisorile, întreprinzând o călătorie dureroasă într-o lume necunoscută. Lumea lui Henrik. Pe măsură ce descoperea noi amănunte, își dădea seama că nu știuse niciodată mare lucru despre ea. Nu fusese niciodată capabilă să-l înțeleagă pe Aron. Acum observa că și fiul ei era la fel de impenetrabil. Acel Henrik pe care îl cunoscuse ea era doar sinele său superficial. Sentimentele lui pentru ea fuseseră autentice, o iubise, dar, per ansamblu, își ascunsese gândurile. Lectura corespondenței îi induse o stare de îngrijorare, un fel de gelozie sâcâitoare de care nu se putea dezbăra. De ce nu îi vorbise în felul în care îi vorbise lui Aron? În fond, ea fusese cea care îl crescuse și își asumase responsabilitatea pentru el, în timp ce Aron se îngropase în computerele sau în bețiile lui.

Era forțată să accepte această realitate. Scrisorile o enervară, o făcură să simtă ranchiună față de fiul ei mort.

Henrik vorbise cu Aron într-o limbă străină. Prezenta argumente, ceea ce nu făcuse niciodată în scrisorile către Louise; descria emoții, idei.

Puse scrisorile deoparte și ieși. Marea cenușie dansa dedesubt, papagalii pluteau printre eucalipți.

„Și eu am o personalitate împărțită. În fața unui bărbat ca Vassilis, eram una, alta în fața lui Henrik, o a treia în fața tatălui meu și numai Dumnezeu știe cum am fost pentru Aron. Fire subțiri mă țin laolaltă. Dar totul este la fel de fragil ca o ușă prinsă în balamale ruginite."

Se întoarse la corespondență. Se întindea pe un interval de nouă ani. Scrisori ocazionale la început, apoi perioade când erau mai frecvente. Henrik își descria călătoriile. Mersese pe vestita faleză de la Shanghai și fusese fascinat de artiștii chinezi și de îndemânarea lor uimitoare. „Reușesc cumva să decupeze siluetele astfel încât ceva din personalitatea lăuntrică a subiectului iese la iveală. Mă întreb cum este posibil." În noiembrie 1999, se dusese la Phnom Penh, în drum spre Angkor Wat. Louise încercă să-și aducă aminte. Nu-i oferise niciodată detalii despre acea călătorie, doar îi spusese că vizitase diferite locuri din Asia, împreună cu o prietenă. În două dintre scrisorile către Aron, o descria pe fată ca fiind drăguță, tăcută și foarte slabă. Cutreieraseră Cambodgia și fuseseră îngroziți de „marea tăcere de după toate ororile care au avut loc. Am început să înțeleg ce vreau să fac cu viața mea. Vreau să reduc durerea, să aduc mica mea contribuție, să înțeleg imaginea de ansamblu în acea imagine mică pe care o văd eu". Devenea uneori sentimental, aproape patetic în marea sa tristețe pentru starea lumii.

Niciunde în scrisorile către Aron nu făcuse însă referire la creierul lipsă al lui Kennedy. Și nici una dinte fetele sau femeile pe care le descria nu semăna cu Nazrin.

Cel mai frapant lucru, și cel mai dureros pentru ea, era faptul că Henrik nu o menționase niciodată. Nici un singur cuvânt despre mama lui, care săpa sub soarele fierbinte al Greciei. Nici un indiciu despre relația lor, despre apropierea dintre ei. Prin tăcerea lui, o repudiase. Își dădu seama că poate evitase să-i pomenească numele

din cauza circumstanțelor; totuși, o percepu ca pe o trădare. Tăcerea o chinuia.

Se forță să citească în continuare, având toate simțurile treze când ajunse la ultimele plicuri. Urma o scrisoare la care se așteptase poate, în mod inconștient: o scrisoare cu o ștampilă poștală lizibilă. „Lilongwe, Malawi, mai 2004." Relata o experiență zguduitoare pe care o avusese în Mozambic, vizitând un loc în care erau îngrijiți cei bolnavi și aflați pe moarte. „Catastrofa are asemenea proporții, încât oricine rămâne fără cuvinte. Dar, mai presus decât toate, este înspăimântătoare. Occientalii habar nu au despre ce se întâmplă. Au abandonat ultimele rămășițe de umanitate, fără să facă nici cea mai mică încercare de a-i proteja pe acești oameni, de a împiedica infectarea lor sau de a-i ajuta pe muribunzi să ducă o viață demnă, indiferent cât de lungă sau scurtă va fi ea."

Mai erau două scrisori, ambele fără plicuri. Louise presupuse că Henrik revenise în Europa. Epistolele datau din 13 și 14 iunie. Dădea impresia că era extrem de instabil: într-una părea deprimat, în cealaltă era binedispus. Într-o scrisoare anunța că se dăduse bătut, în cealaltă mărturisea: „Am făcut o descoperire îngrozitoare, care totuși îmi insuflă dorința să acționez. Dar mă și sperie".

Citi acele rânduri de mai multe ori. Ce voia să zică? O descoperire, insuflarea dorinței să acționeze, dar speriat? Cum reacționase Aron la această scrisoare?

Le parcurse iarăși, încercă să descopere înțelesuri noi în subtext, dar nu găsi nimic. În ultima scrisoare, trimisă pe 14 iunie, se întorcea pentru ultima oară la frica lui: „Mi-e frică, dar voi întreprinde ceea ce am de făcut".

Se întinse pe canapea. Cuvintele îi băteau în tâmple ca sângele pulsând.

„Cunoșteam doar o mică parte din el. Poate că Aron l-a cunoscut mai bine decât mine. Dar, în orice caz, l-a cunoscut într-un mod cu totul diferit."

Era întuneric când Aron se întoarse, aducând pește proaspăt prins. Pe când stătea alături de el în bucătărie, curățând cartofii

el o luă brusc de mână și încercă să o sărute. Ea se trase. Era ceva complet neașteptat, nu și-ar fi imaginat niciodată că va încerca să-i facă avansuri.

– Credeam că vrei să...

– Vreau să ce?

El ridică din umeri.

– Nu știu. Nu am avut de gând. Îmi cer scuze.

– Bineînțeles că ai avut de gând. Dar nu mai există nimic de genul ăsta între noi. Cel puțin, nu din partea mea.

– Nu se va mai repeta.

– Nu. Nu se va mai repeta. Nu am venit aici să-mi caut un bărbat.

– Ai pe altcineva?

– Cred că e cel mai bine să nu discutăm despre viețile noastre private. Nu asta obișnuiai să spui întotdeauna? Că ar trebui să evităm să săpăm prea adânc în sufletul celuilalt?

– Chiar am spus asta și cred în continuare că este adevărat. Doar spune-mi dacă există cineva important în viața ta.

– Nu. Nu este nimeni.

– Nici în viața mea nu este nimeni.

– Nu e nevoie să răspunzi la întrebări pe care nu le-am pus.

O privi sarcastic. Vocea ei devenea stridentă, acuzatoare.

Mâncară în tăcere. Radioul era pornit, transmițând un buletin de știri australian. Un accident de tren în Darwin, o crimă în Sydney.

După cină băură cafea. Louise scoase CD-urile și documentele pe care le adusese cu ea și le puse pe masă, în fața lui Aron. El se uită la ce îi dăduse, fără să se atingă de ele.

Aron ieși afară, se urcă în mașină și plecă, întorcându-se abia la miezul nopții. Louise dormea deja, dar o trezi portiera trântită. Îl simți mișcându-se în tăcere prin casă. Crezu că mersese la culcare, dar apoi auzi sunetul de pornire al calculatorului și pe el butonând tastatura. Se scula în liniște și îl spionă prin ușa întredeschisă. Potrivise lumina unei lămpi și studia ecranul. Acesta era bărbatul cu care conviețuise atâta vreme: concentrat, cu fața complet imobilă.

Pentru prima dată de când îl întâlnise pe dig, în ploaie, se simți invadată de un val de recunoștință.

„Acum el mă ajută pe mine. Acum nu mai sunt pe cont propriu."

Avu un somn agitat. Coborî din pat, din când în când, și îl observă pe ascuns. Lucra la calculator sau citea foile lui Henrik pe care le adusese cu ea. La patru dimineața îl văzu întins pe canapea, cu ochii deschiși.

Cu puțin timp înainte de ora șase, auzi niște sunete vagi dinspre bucătărie și se sculă. El stătea în picioare lângă aragaz, pregătind cafeaua.

– Te-am trezit?

– Nu. Nu ai dormit deloc?

– Un pic. Oricum, e suficient. Știi că niciodată nu am avut nevoie de mult somn.

– Din câte îmi amintesc, puteai să dormi până la zece sau unsprezece.

– Doar când lucram din greu, fără oprire, pentru o perioadă lungă de timp.

Detectă o urmă de nerăbdare în vocea lui, așa că schimbă imediat subiectul.

– Cum a mers?

– Încercarea de a pătrunde în lumea lui a fost o experiență foarte ciudată. M-am simțit ca un hoț. Ridicase unele bariere de protecție destul de eficiente ca să țină vizitatorii nedoriți la distanță și nu puteam să trec de ele. Simțeam că mă duelez cu propriul fiu.

– Ce ai aflat?

– Mai întâi trebuie să beau o ceașcă de cafea. La fel trebuie să faci și tu. Când trăiam împreună, aveam o regulă nescrisă: să nu discutăm niciodată ceva serios înainte să fi băut o ceașcă de cafea într-o tăcere solemnă. Ai uitat?

Louise nu uitase. În memoria ei se găsea un lung șir de mic dejunuri tăcute, pe care le îndurase împreună.

Își băură cafelele. Papagalii zburau în cercuri deasupra mesei de lemn, ca un roi roșu strălucitor.

Își spălară ceștile și se așezară pe canapea. Se temea că avea să o strângă în brațe, dar el porni calculatorul și așteptă ca ecranul să se lumineze. Lucrul acesta se întâmplă în cele din urmă, însoțit de un bubuit furios de tobe.

– El singur a făcut muzica asta. Nu e prea dificil de realizat dacă ești un profesionist al computerelor, dar este destul de greu pentru o persoană obișnuită. Henrik avea ceva studii IT?

„Nu știi pentru că nu ai fost niciodată alături de el. În scrisorile lui către tine, nu ți-a povestit niciodată la ce lucra sau ce anume studia. Știa că nu ești cu adevărat interesat."

– Din câte știu eu, nu.

– Cu ce se ocupa? Scria că studia, dar nu a spus niciodată ce.

– A urmat cursuri de teologie la Lund timp de un semestru. Apoi s-a plictisit. După aceea, a obținut autorizația de taximetrist și și-a câștigat existența montând storuri.

– Trăia decent din asta?

– Era foarte cumpătat, chiar și în călătoriile sale. Obișnuia să spună că nu dorea să se decidă ce slujbă va avea până nu era absolut sigur. În orice caz, nu lucra cu calculatoarele, cu toate că, bineînțeles, le folosea. Ce ai găsit?

– De fapt, nimic.

– Dar ai stat treaz toată noaptea!

Aron îi aruncă o privire fugară.

– Din când în când, mi s-a părut că te auzeam prin casă.

– Bineînțeles că n-am putut dormi, dar nu am vrut să te deranjez. Ce-ai descoperit?

– Am o bănuială legată de modul în care și-a folosit computerul. Fișierele pe care nu le-am putut accesa, toate ușile alea închise, zidurile și fundăturile pe care le-a construit – toate indică un sentiment predominant.

– Care anume?

Aron păru, deodată, tulburat.

– Frica. A ridicat toate barierele posibile, ca să împiedice pe oricine să descopere ceea ce ascunsese în computer. Discurile sunt o supapă de siguranță în adâncurile lumii personale a lui Henrik. Îmi

amintesc cum ascundeam eu fișierele, dar niciodată nu am făcut-o așa. A procedat cu multă abilitate. Sunt un hoț destul de bun, găsesc, de obicei, fisuri dacă muncesc intens. Nu și în cazul acesta.

„Frica. Revine în discuție. Nazrin vorbea despre fericire, însă Henrik și-a pus ultimele săptămâni din viață sub semnul fricii. Iar Aron a descoperit asta imediat."

– Fișierele pe care pot să le deschid nu conțin nimic interesant. Ține evidența situației sale financiare precare, e în contact cu mai multe site-uri de licitații, mai ales pentru cărți și filme. Mi-am petrecut toată noaptea lovindu-mă de uși zăvorâte.

– Și nu ai dat peste nimic neașteptat?

– De fapt, am găsit un lucru. Ceva pus într-un loc greșit, printre fișierele sistemului. Am dat de el din întâmplare. Uite!

Louise se înclină spre ecran. Aron îi arătă cu degetul.

– Un mic fișier care nu are nimic de-a face cu sistemul. Este interesant că nu a încercat deloc să-l ascundă. Accesul la el nu e blocat.

– De ce crezi că a făcut asta?

– Nu poate fi decât un motiv. De ce lasă cineva un fișier accesibil, dar le ascunde pe toate celelalte?

– Deoarece voia să fie găsit?

Aron încuviință.

– Cel puțin, asta este o posibilitate. Conform informațiilor de aici, Henrik are un apartament la Barcelona. Știai chestia asta?

– Nu.

Louise se gândi la litera „B", care tot apărea în jurnalele lui Henrik. Putea să reprezinte un oraș, mai degrabă decât o persoană?

– Are un apartament mic pe o stradă numită, îți vine sau nu să crezi, „Fundătura lui Hristos". E chiar în centrul Barcelonei. A scris numele celei care are grijă de apartament, doamna Roig, și chiria pe care o plătește. Dacă înțeleg corect notițele lui, avea acest apartament de cinci ani, din decembrie 1999. Se pare că a semnat contractul în ultima zi a secolului trecut. Ținea cumva la ritualuri? Anul Nou? Trimitea mesaje în sticle, pe mare? Era important pentru el să semneze un contract într-o zi anume?

– Nu m-am gândit niciodată la asta. Dar îi plăcea să se întoarcă în locuri în care mai fusese.

– Asta împarte umanitatea în două mari categorii: cei care urăsc să se întoarcă și cei care adoră acest lucru. Știi în ce categorie intru eu. Dar tu?

Louise nu-i răspunse. Trase monitorul mai aproape și citi ce era afișat pe ecran. Aron merse afară să hrănească păsările. Instinctiv, Louise se temu că avea să-și ia tălpășița.

Își luă pardesiul și îl urmă. Păsările se înălțară spre coroanele copacilor, unde se simțeau în siguranță. Louise și Aron stăteau unul lângă altul, privind marea.

– Într-una dintre aceste zile voi ajunge să văd un aisberg. Sunt chiar sigur de asta.

– Nici că-mi pasă de aisbergurile tale. Aș vrea să vii cu mine la Barcelona, să mă ajuți să înțeleg ce s-a întâmplat cu Henrik.

Nu reacționă, însă Louise știa că, de data aceasta, avea să se supună dorinței ei.

– Mă duc în port să pescuiesc, spuse el în cele din urmă.

– Foarte bine. Dar asigură-te că lași pe cineva să se ocupe de pădurea ta, cât timp ești plecat.

Două zile mai târziu, lăsară în urmă papagalii roșii și porniră la drum spre Melbourne. Aron purta un costum maroniu mototolit. Louise cumpărase biletele, dar nu protestă când Aron îi dădu banii. La zece și un sfert se îmbarcară pentru zborul Lufthansa care avea să-i ducă la Barcelona, via Bangkok și Frankfurt.

Discutară despre posibilitățile care-i așteptau acolo. Nu dețineau cheia de la apartament și habar nu aveau cum va reacționa îngrijitoarea. Dacă refuza să-i lase înăuntru? Suedia avea consulat la Barcelona? Erau incapabili să prevadă ce se putea întâmpla, dar Louise insistă că trebuia să pună întrebări. Dacă rămâneau tăcuți, nu aveau să facă nici un progres și nici nu s-ar fi apropiat de Henrik. Ar fi fost obligați să-l caute în continuare printre umbre.

Când Aron adormi, cu capul pe umărul ei, încordarea îi crescu, dar nu îl îndepărtă.

*

Ajunseră la Barcelona douăzeci și șapte de ore mai târziu. În seara celei de-a treia zile, de când lăsaseră papagalii roșii în urmă, se găseau în fața blocului de apartamente, pe aleea îngustă ce purta numele lui Hristos.

Aron o luă de mână și intrară împreună.

Partea a doua

Purtătorul felinarului

„Mai bine aprinzi o lumânare decât să te plângi de întuneric.“

Confucius

Capitolul 9

Îngrijitoarea, doamna Roig, locuia la parter, în stânga scărilor. Lumina se aprinse cu un zdrăngănit, foarte probabil datorat comutatorului cu temporizator.

Se hotărâseră să-i spună adevărul. Henrik murise și ei erau părinții lui. Louise își închipuia că portăreasa semăna cu aceea pe care o cunoscuse în timpul celor șase luni petrecute la Paris, la mijlocul anilor 1970. Solidă, cu o frizură agresivă, cu câțiva dinți stricați. Un televizor urlând în fundal și imaginea fugară a piciorului desculț al soțului, așezat pe o măsuță.

Le deschise o femeie de aproximativ douăzeci și cinci de ani. Louise observă că Aron tresări puțin văzând cât de bine arăta după care i se adresă într-o spaniolă păsărească. În tinerețe petrecuse șase luni în Las Palmas, lucrând în diferite baruri.

Doamna Roig, al cărui prenume era Blanca, dădu din cap cu prietenie când află că Aron era tatăl lui Henrik, iar femeia de lângă el era mama tânărului.

Blanca zâmbi, dar habar nu avea cum urmau să continue prezentările. Louise era îngrozită, gândindu-se că fostul ei soț spunea totul într-o ordine greșită. Aron își dădu seama de eroare și apelă la ea pentru ajutor, însă Louise privi în altă parte.

– Henrik a murit, rosti el. De aceea suntem aici. Să aruncăm o privire prin apartamentul lui și să-i luăm lucrurile.

Inițial Blanca păru să nu înțeleagă, de parcă spaniola de baltă a lui Aron devenise brusc total incomprehensibilă.

– Henrik a murit, repetă el.

Blanca păli. Își încrucișă strâns mâinile.

– Nu se poate! Ce s-a întâmplat?

Aron îi aruncă o privire lui Louise.

– Un accident de mașină.

Louise nu era pregătită să-l lase pe Henrik să moară într-un accident de mașină.

– S-a îmbolnăvit, spuse ea în engleză. Vorbiți engleza?

Blanca dădu afirmativ din cap.

– A căzut la pat și nu s-a mai putut face nimic.

Blanca se dădu un pas înapoi și îi invită înăuntru. Apartamentul nu era deloc spațios: două camere micuțe, o bucătărie și mai mică și o perdea de plastic în fața unei băi înguste. Spre surpriza ei, Louise observă pe perete două afișe mari, colorate, cu motive grecești clasice. Blanca părea să locuiască singură, nu se observa nici o urmă de bărbat sau de copil. Gazda îi invită să ia loc. Louise vedea că tremura. Fusese Henrik un chiriaș obișnuit, sau mai mult de atât? Aveau cam aceeași vârstă.

Blanca avea lacrimi în ochi. Lui Louise i se păru că seamănă cu Nazrin – puteau să fie surori.

– Când a fost ultima oară aici, în apartamentul lui?

– În august. A ajuns noaptea târziu. Dormeam, iar el era întotdeauna foarte discret. A doua zi a bătut la ușa mea. Mi-a dat câteva semințe de flori. Obișnuia să facă asta de fiecare dată când se întorcea din călătoriile sale.

– Cât timp a stat?

– O săptămână. Poate zece zile. Nu l-am văzut prea des. Nu știu cu ce se ocupa, dar, orice ar fi fost, lucra noaptea. Dormea în timpul zilei.

– Așadar, nu ai nici o idee ce făcea?

– Spunea că scria articole de ziar. Era întotdeauna grăbit.

Louise și Aron făcură schimb de priviri. „Ai grijă acum, se gândi Louise. Nu te comporta ca un taur într-un magazin de porțelanuri.“

– Niciodată nu ai timp când lucrezi în presă. Știi cumva despre ce scria?

– Obișnuia să spună că făcea parte dintr-o mișcare de rezistență.

– A folosit chiar expresia aceasta?

– Nu am înțeles cu adevărat ce voia să spună. Dar zicea că situația se asemăna puțin cu Spania din timpul Războiului Civil și tabăra lui ar fi luptat împotriva lui Franco. Dar nu vorbeam prea des despre activitățile lui. Discutam mai ales probleme practice. Îi spălam rufele și făceam și curățenie. Plătea bine.

– Avea mulți bani?

Blanca își încruntă sprâncenele.

– Ar trebui să știți asta, dacă sunteți părinții lui.

Louise vedea prea bine că trebuia să intervină.

– Era la vârsta la care tinerii nu le spun părinților totul.

– De fapt, nu a vorbit niciodată despre dumneavoastră. Dar nu cred că ar fi trebuit să spun asta, nu?

– Eram foarte apropiați. Era singurul nostru copil, murmură Aron.

Oripilată, Louise se minună cum putea să mintă atât de convingător. Oare Henrik moștenise această abilitate de la tatăl său? Era la fel de convingător ca el atunci când nu spunea adevărul?

Blanca se ridică și părăsi camera. Louise era pe punctul să deschidă gura, însă Aron o descurajă printr-un gest și îi șopti: „Așteaptă". Blanca se întoarse cu un mănunchi de chei.

– Locuia la ultimul etaj.

– De la cine a închiriat apartamentul?

– De la un colonel în retragere care trăiește la Madrid. E, de fapt, casa soției lui, dar colonelul Mendez se ocupă de toate detaliile practice.

– Știi cum a găsit această locuință?

– Nu. A apărut, pur și simplu, într-o bună zi cu un contract de închiriere. Înaintea lui, apartamentul fusese ocupat de doi studenți americani dificili, care își petreceau cea mai mare parte din timp ascultând muzică foarte tare și aducând acasă fete. Nu mi-au plăcut niciodată. Situația s-a îmbunătățit mult când a venit Henrik.

Blanca îi conduse pe casa scării și deschise ușa liftului. Louise se opri.

– A fost cineva aici în ultimele săptămâni, să întrebe de el?

– Nu.

Louise era încordată. Simțea că ceva nu era în regulă. Răspunsul venise prea repede și părea prea bine exersat. Blanca Roig se așteptase la acea întrebare. Cineva fusese aici, dar ea nu voia să recunoască. Louise se uită la Aron în timp ce se înghesuiau în micul lift, dar el nu părea să fi remarcat ceva.

Liftul se înălță cu zgomot.

– Henrik avea adesea vizitatori?

– Niciodată. Sau, cel puțin, foarte rar.

– Pare ciudat. Lui Henrik îi plăcea întotdeauna să fie înconjurat de oameni.

– În cazul acesta, trebuie să se fi întâlnit cu ei în altă parte, nu aici.

– Primea multe scrisori? întrebă Aron.

Liftul se opri. Când Blanca ajunse în fața apartamentului, Louise observă că acesta avea trei încuietori. Cel puțin una dintre ele părea să fi fost adăugată recent.

Blanca deschise ușa și se dădu la o parte.

– Corespondența lui se află pe masa din bucătărie, îi informă ea. Voi fi jos, în caz că aveți nevoie de mine. Încă nu-mi vine să cred că a murit. Trebuie să fiți foarte supărați. Nu voi îndrăzni niciodată să fac un copil. Aș fi prea înspăimântată că și-ar putea pierde viața.

Îi dădu cheile lui Aron. Louise se simți puțin enervată: tot timpul, Aron părea să fie persoana cea mai importană în ochii celorlalți.

Blanca o luă în jos pe scări. Așteptară până când auziră cum ușa locuinței sale se închise. Se auzea muzică de undeva. Lumina de pe palier se stinse. Louise tresări.

„Pentru a doua oară, sunt pe punctul să intru într-un apartament în care Henrik zace mort. El nu e aici, e în mormânt. Cu toate astea, se află aici."

Intrară pe hol și închiseră ușa în spatele lor. Era un apartament mic, înghesuit, amenajat la mansardă. Avea un luminator, grinzi

expuse și un tavan înclinat. O singură cameră, o mică bucătărie, o baie cu toaletă. Puteau cuprinde cu privirea întregul spațiu încă de la intrare.

Corespondența era pe masa din bucătărie. Louise se uită prin teancul de foi: diferite reclame, o factură de curent și o invitație de mutare la o companie telefonică diferită. Aron intrase în camera principală și se oprise în mijlocul ei, moment în care ea i se alătură. Vedea aceleași lucruri pe care le vedea și el: o încăpere cu pereții goi, nici un fel de ornamente. Un pat cu o cuvertură roșie, un birou, un calculator și un raft cu cărți și dosare. Asta era tot.

„Henrik trăia aici în secret. Nu i-a spus nici unuia din noi despre acest apartament. Se pare că a moștenit de la Aron capacitatea de a-și găsi diferite ascunzători."

Nu scoaseră nici un cuvânt, doar se plimbară prin locuință. Louise trase o perdea din fața unei nișe ce funcționa pe post de șifonier. Bluze, pantaloni, un sacou, un coș cu lenjerie intimă, pantofi. Luă o pereche o ghete grele și le ridică spre lumină. Tălpile de cauciuc aveau pe ele pământ roșu. Aron se așezase la birou și deschisese unicul sertar. Puse ghetele înapoi și merse să privească peste umărul lui, simțind un impuls să-i mângâie părul rărit. Sertarul era gol.

Louise se așeză pe un taburet la marginea biroului.

– Blanca nu spunea adevărul.

Aron se uită la ea surprins.

– Când am întrebat dacă fusese cineva aici, a răspuns prea repede. Nu mi s-a părut în ordine.

– De ce ar minți?

– În trecut obișnuiai să-ți proclami respectul pentru intuiția mea.

– În trecut am spus o grămadă de lucruri pe care nu le-aș mai spune astăzi. Vreau să pornesc computerul acum.

– Încă nu! Așteaptă! Ți-l poți imagina pe Henrik în acest apartament?

Aron roti scaunul și aruncă o privire în jur.

– Nu chiar. Dar, de fapt, de-abia îl cunoșteam. Tu ești cea care poate să răspundă la această întrebare, nu eu.

– Știm cu certitudine că a locuit aici. A închiriat, în secret, acest apartament timp de cinci ani. Dar nu mi-l pot imagina stând aici.

– Vrei să spui că un alt Henrik a locuit aici?

Louise încuviință.

Lui Aron îi fusese întotdeauna ușor să-i ghicească gândurile. Pe vremea când erau apropiați, se jucau încercând să ghicească reacțiile celuilalt. Chiar dacă dragostea lor murise, poate încă ar mai fi fost capabili să practice cu succes acel joc.

– Un Henrik diferit, pe care voia să-l țină ascuns.

– Dar de ce?

– Nu ești tu cel mai în măsură să dea răspunsul?

Aron se încruntă.

– Eram un bădăran bețiv care a fugit de toate și de toți, de asumarea responsabilității pentru alții și, mai ales, de mine însumi. Nu pot să-mi imaginez că Henrik ar fi fost astfel.

– De unde știi? Totuși, era fiul tău.

– Nu i-ai fi permis niciodată să devină ca mine.

– Cum poți fi atât de sigur că ai dreptate?

– Nu am fost niciodată sigur de nimic în viața mea, în afară de faptul că incertitudinea și disperarea m-au însoțit mereu credincioase.

Aron controlă cablul calculatorului și îl băgă în priză. Își frecă degetele unele de altele, de parcă ar fi purtat mănuși din cauciuc invizibile și urma să înceapă o operație.

Se uită la ea.

– Există o scrisoare de la Henrik pe care nu ți-am arătat-o. Aveam impresia că îmi spunea un secret pe care nu dorea să-l împart cu altcineva. Poate nu asta a fost intenția lui, dar ceea ce mi-a comunicat era atât de important, încât nu am dorit să-l dezvălui nimănui, nici chiar ție.

– Nu ai dorit niciodată să împărtășești nimic cu mine.

Comentariul ei îl enervă.

– O să-ți spun.

*

Era vorba despre una dintre ultimele scrisori pe care Aron le primise înainte să lase baltă computerele și să decidă că nu mai voia să aibă nimic de-a face cu arhiva lui electronică. Tocmai fusese la New York și încasase marele cec, lucru care i-ar fi permis să facă orice îi plăcea pentru tot restul vieții, și se întorsese în Newfoundland să-și adune bunurile, cărora le-a dat foc în cea mai mare parte – pentru el, arderea unei canapele sau a unui pat era la fel de plină de înțelesuri ca arderea unei punți spre trecut. Atunci primise scrisoarea de la Henrik. Fusese trimisă din Paris. Un prieten de-al lui Henrik, un tânăr violoncelist din Bosnia – nu era clar cum ajunseseră prieteni, nici dacă era băiat sau fată – câștigase o competiție destinată tinerilor soliști și premiul era un concert alături de o renumită orchestră pariziană. La una dintre primele repetiții, lui Henrik i se acordase șansa să stea în mijlocul orchestrei, în spatele instrumentelor cu coardă și în fața alămurilor. Fusese o experiență zguduitoare: sunetul puternic trecuse prin el precum o durere teribilă. Henrik descrisese însă acel moment ca pe unul care avea să-i rămână în memorie pentru a „confirma puterea ciudată pe care ți-o conferă durerea". Niciodată nu mai adusese în discuție acea experiență.

– Am avut un fiu care a stat odată în mijlocul unei orchestre și a învățat ceva despre durere, conchise Aron. A fost o persoană remarcabilă.

– Pornește computerul, îl îndemnă ea. Continuă să cauți.

Luă câteva dosare de pe raft și merse în bucătărie. Simți o durere în tâmple, de parcă ar fi preluat durerea despre care scrisese Henrik. De ce nu-i vorbise despre asta? De ce hotărâse să-i spună povestea despre orchestră lui Aron, tatăl care nu-și bătuse niciodată capul cu fiul său?

Privi insistent spre tavanul întunecat. Gândul o supără. Era împovărată de mâhnire, iar acum îl învinovățea pe Henrik pentru durerea suplimentară, ceea ce o rușină.

Înlătură acest gând.

„Există altceva și mai neplăcut. Blanca nu spune adevărul. Am găsit un nou fragment, pe care trebuie să îl pun alături de celelalte cioburi, ca să creez un context. Nu știu dacă minciuna ei reprezintă începutul unei povești, sau sfârșitul ei. A mințit fiindcă Henrik îi ceruse să mintă? Sau a fost altcineva care a insistat ca ea să mintă?“

Începu să frunzărească dosarele. Fiecare pagină era o nouă bucată sfărâmată dintr-un întreg necunoscut. Henrik trăise o viață dublă, avea o garsonieră la Barcelona *despre care nu știa nimeni*. De la cine făcuse rost de bani? Un apartament în centrul Barcelonei nu poate fi ieftin. Avea să meargă pe urmele pașilor săi, fiecare pagină semăna cu o nouă răscruce.

Își dădu seama curând că nu exista nimic despre Kennedy, nici fotocopii ale materialelor de arhivă și ale articolelor, nici însemnări scrise cu propria mână. Pe de altă parte, Henrik adunase material despre cele mai mari companii farmaceutice din lume. În majoritate erau articole critice și declarații ale unor organizații precum Médecins Sans Frontières și Third World Academy of Sciences. Subliniase unele pasaje. Trasase un dreptunghi roșu în jurul unui titlu care spunea că, în zilele noastre, nimeni nu trebuia să moară din cauza malariei și marcase mai multe semne de exclamare pe margine. Într-un alt dosar adunase articole și extrase din cărți despre istora epidemiilor.

„Un fragment după altul. Încă nici un întreg. Care este legătura dintre acestea și creierul lui Kennedy? Există, de fapt, vreo legătură?“

Îl auzi pe Aron dregându-și vocea în cealaltă cameră. Din când în când, atingea tastatura cu degetele.

„Atât de des obișnuiam să stăm astfel, când trăiam împreună. El într-o cameră, eu în alta, dar întotdeauna având o ușă deschisă între noi. Într-o zi, a închis-o. Când am deschis-o din nou, el plecase.“

Aron veni în bucătărie pentru un pahar cu apă. Părea obosit. Îl întrebă dacă reușise să descopere ceva, însă el dădu din cap a negație.

– Încă nu.

– Cât crezi că a plătit pentru acest apartament? Nu putea fi prea ieftin.

– Va trebui s-o întrebăm pe Blanca. Ce-ai găsit în dosare?

– A adunat multe materiale despre boli. Malarie, ciumă, SIDA. Dar nu e nimic despre tine, nimic despre mine. Evidențiază unele paragrafe sau propoziții, sau chiar simple cuvinte, cu linii roșii și semne de exclamare.

– Atunci ar trebui să te uiți mai atentă la paragrafele subliniate. Sau, poate, cu și mai multă atenție la cele nesubliniate.

Aron reveni la calculator. Louise deschise frigiderul. Era aproape gol.

Miezul nopții veni și trecu. Louise stătea la masa din bucătărie, frunzărind încet unul dintre ultimele dosare. Din nou tăieturi din ziare, mai ales din publicații britanice și americane, dar și o serie de articole din *Le Monde*.

„Creierul lui Kennedy. Trebuie să existe undeva o legătură între obsesia ta pentru creierul președintelui mort și materialul pe care îl am în față acum. Încerc să văd totul prin ochii tăi, să ating dosarele cu mâinile tale. Ce căutai? Ce anume te-a ucis?“

Tresări. Aron intrase în bucătărie fără ca ea să observe. Se vedea limpede că descoperise ceva.

– Ce este?

Se așeză în fața ei. Era evident neliniștit, poate chiar înspăimântat. Asta o sperie mai mult decât orice. Unul dintre motivele pentru care se îndrăgostise cândva de el era convingerea că avea s-o protejeze de orice pericol ar fi amenințat-o.

– Am găsit un fișier secret în interiorul altuia. Precum păpușile alea rusești pe care le scoți una dintr-alta.

Se opri. Louise așteptă ca el să continue, dar Aron nu mai spuse nimic. Într-un final, merse în living, se așeză la calculator și citi ce era afișat. Nu erau multe cuvinte. Mai târziu, când se gândi la acel moment, nu-și putea imagina ce se așteptase să găsească. Orice, dar nu asta.

> Așadar, și eu am moartea în interiorul meu. Această cunoaștere face totul de nesuportat. S-ar putea să mi se sfârșească viața înainte să ajung la treizeci de ani. Acum trebuie să fiu puternic și să transform această situație într-un avantaj. Insuportabilul trebuie

transformat într-o armă. Nu trebuie să permit nici unui lucru să mă schimbe. Nici măcar faptului că sunt seropozitiv.

Louise simți că inima îi explodează. În confuzia ei, se gândi că trebuia să-l sune pe Artur și să-i spună. În același timp, se întrebă dacă Nazrin știa. „Era și ea infectată? Îi transmisese virusul? De aceea nu mai avea el puterea să trăiască?“

Întrebările i se îngrămădeau în cap. Fu nevoită să se țină de birou ca să nu se prăbușească. Auzi nedeslușit cum Aron intrase în cameră.

O prinse în clipa în care căzu.

Capitolul 10

Câteva ore mai târziu, încuiară ușa apartamentului și ieșiră să ia aer curat și micul dejun. Blanca dormea – sau, cel puțin, nu dădu nici un semn de viață când părăsiră clădirea.

Zorii îi surprinseră prin căldura plăcută.

– Dacă vrei să dormi, poți să mergi la hotel. Eu am nevoie de puțin aer, dar pot să hoinăresc și de una singură.

– La ora asta în Barcelona? Vei atrage tot felul de oameni, o femeie neînsoțită rătăcește pe străzi – toată lumea ar trage concluzia evidentă.

– Sunt obișnuită să-mi port de grijă. Am învățat cum să mă descotorosesc de bărbații agasanți, care au penisul într-o mână și portofelul în cealaltă. Deși nu ți-l arată pe cel de-al doilea.

Aron nu-și putea ascunde uimirea.

– Înainte, nu te-am auzit niciodată vorbind astfel.

– Multe lucruri nu știi despre mine. Și despre cum îmi aleg cuvintele.

– Dacă vrei să fii singură, gândește-te la mine ca la o umbră în plus. Un fel de jachetă pe care o iei cu tine pe brat, când nu ești sigură dacă va ploua sau nu.

Continuară să se plimbe pe străzile principale, care coborau spre o piață. Traficul era foarte redus, restaurantele erau goale. O singură mașină de poliție trecu încet pe lângă ei.

Louise era foarte obosită. Aron mergea alături de ea fără să vorbească, ascunzând, ca de obicei, ce gândea sau simțea cu adevărat. După descoperirea faptului că Henrik fusese seropozitiv, mintea lui căzu pradă haosului. Acum, băiatul era mort, inaccesibil infecției care îl invadase. Dar, chiar și așa, îi cauzase oare moartea? Fusese oare incapabil să suporte greutatea care îl împovărase pe neașteptate?

– Cum se face că autopsia nu a dezvăluit prezența virusului în sângele lui Henrik? exclamă brusc Aron. Era prea curând? Fusese infectat atât de recent încât anticorpii nu avuseseră timp să se formeze? În cazul acesta, cum putea fi sigur că era infectat cu adevărat?

Aron cedă nervos. I se întâmplă deodată, fără nici un avertisment. Plângea cu hohote. Louise nu-și putu aminti să-l fi văzut vreodată plângând, lăsând la o parte momentele când era beat și trist și o asigura de dragostea lui nețărmurită. În ceea ce o privea, lacrimile lui Aron erau întotdeauna asociate cu duhoarea de băutură puternică sau cu mahmureala. Dar nici urmă de așa ceva acum. Lacrimile lui exprimau doar o tristețe profundă.

Stăteau pe o stradă din Barcelona. Se crăpa de ziuă și Aron plângea. Când își recăpătă stăpânirea de sine, căutară o cafenea în care să ia micul dejun, după care se întoarseră la apartament.

Imediat după ce deschiseră ușa, Aron dispăru în baie. Când ieși, avea părul pieptănat și era evident că se frecase cu mâinile la ochi.

– Îmi cer scuze pentru lipsa mea de demnitate.

– De ce scoți atât de multe prostii pe gură?

Aron nu răspunse. Doar își ridică mâinile în semn de apărare.

Continuară să caute prin computerul lui Henrik, cu Aron ca deschizător de drumuri plin de hotărâre.

– Uncas, spuse ea. Ți-l amintești?

– *Ultimul dintre mohicani*. James Fennimore Cooper. Mă fascina când eram copil. Visam că rămăsesem ultimul din tribul meu, tribul Aron. Fetele chiar citeau cartea asta?

– Artur mi-a citit-o cu voce tare. Nu cred că s-a gândit vreodată că nu era potrivită pentru fete. Obișnuia să-mi citească doar cărți pe care dorea să le asculte el însuși. Presupun că am citit singură

diverse povești cu detectivi când aveam șapte sau opt ani, dar cartea care mi-a rămas în memorie este cea despre Uncas.

– Care este întâmplarea pe care o ții minte cel mai bine?

– Când una din fiicele colonelului Monroe se aruncă de pe stâncă și alege să moară decât să încapă pe mâinile indianului însetat de sânge. Așa eram eu, curajoasă până la capăt. Am hotărât să-mi dedic viața aruncării de pe stânci.

Aron își petrecu toată ziua încercând să pătrundă în viața lui Henrik, cu Louise pe post de spectator. Lucră cu înfrigurare la deschiderea diferitelor încăperi pe care Henrik se străduise să le închidă. Unele uși erau scoase din balamale, altele nu erau încuiate, dar tot ce găseau în acele camere erau noi întrebări, rareori câte un răspuns. De când era Henrik bolnav? De când fusese infectat? Cine îl infectase? Știa cine îl infectase? Scrisese că era bolnav în iulie 2004: „Infecția este în interiorul meu – mă temusem că despre asta era vorba, însă acum știu cu siguranță. Cu medicamentele antiretrovirale din ziua de azi aș putea să mai trăiesc încă zece ani și, date fiind progresele medicinei, fără îndoială că mai mult. Totuși, este o condamnare la moarte. Acesta va fi lucrul cel mai dificil care trebuie lăsat deoparte". Nici un cuvânt despre cum s-a întâmplat, unde, cu cine, în ce condiții. Încercară să se întoarcă mai departe în timp, frunzărind jurnalele sale fragmentare și dezorganizate, găsiră detalii despre diferite călătorii, dar nimic nu era clar, întotdeauna era ceva ce le scăpa. Louise spera să găsească bilete de avion mai vechi, însă fără succes.

Aron descoperi un fișier în care Henrik ținuse, cu regularitate, o evidență a veniturilor și a cheltuielilor sale. Amândoi tresăriră la vederea unei rubrici: în august 1998, Henrik înscrisese un venit substanțial, 100 000 de dolari.

– Peste 800 000 de coroane suedeze, calculă Aron. Dumnezeule, de unde a făcut rost de banii ăștia?

– Scrie acolo?

– Tot ce apare este numărul contului său de aici, din Spania.

Aron continuă să caute și uimirea lor nu făcu decât să crească. În luna decembrie a aceluiași an, 25 000 de dolari se iviseră de nicăieri. Suma apărea, pur și simplu, în contul lui Henrik și el notase plata fără să spună de unde proveneau banii. Plată pentru ce? Aron se uită întrebător la Louise, dar ea nu avu nici un răspuns. Urmară și alte surprize. Sume mari de bani fuseseră depuse în contul lui Henrik în primăvara lui 2000. Aron adună toate cifrele și constată că, per total, Henrik obținuse 250 000 de dolari.

– A avut acces la sume considerabile de bani. În cea mai mare parte, le-a cheltuit. Nu știm pe ce, însă și-ar fi permis acest apartament de mai multe ori. Ar fi putut să călătorească oriunde ar fi vrut.

Louise înțelese că, pe măsură ce Aron cerceta mai departe, îngrijorarea lui sporea.

„Poate vede lucrurile mai limpede decât mine. Sunt mult prea mulți bani care au apărut, pur și simplu, de nicăieri."

Aron continuă să caute și să mormăie despre fundături.

– La fel ca adresa acestui bloc. Fundătura lui Hristos.

– Henrik obișnuia să spună că nu credea în coincidențe.

– Cu o asemenea sumă de bani la dispoziție, bineînțeles că putea să aleagă orice adresă dorea.

Aron continuă să butoneze la tastatură. Deodată, se opri. Louise stătea jos, în fața bibliotecii.

– Ce s-a întâmplat?

– Se deschide ceva. Nu știu ce anume.

Se auzi o pocnitură și pe ecran se văzu o ninsoare puternică. Apoi imaginea deveni clară. Amândoi se aplecară spre ecran, aproape atingându-și obrajii.

Apăru un text:

> Felinarul din mâna lui Diogene. Îmi dau seama acum că trăiesc într-o epocă în care tăinuirea adevărurilor a fost ridicată la rangul de artă, precum și la cel de știință. Adevărurile cărora întotdeauna li s-a permis să iasă la iveală în mod firesc sunt, în zilele noastre, ținute secret. Fără un felinar în mână, este practic imposibil să găsești persoana pe care o cauți. Rafale reci de vânt sting

flacăra opaițului. Atunci, ai de ales: las-o stinsă sau aprinde-o din nou. Și continuă să cauți oameni.

– Ce vrea să spună? întrebă Aron.

– Diogene i-a cerut lui Alexandru să se mute deoarece bloca razele soarelui, îi explică Louise. Diogene se plimba cu un felinar, căutând pe cineva. O ființă umană desăvârșită, o persoană morală. Disprețuia lăcomia și prostia. Am auzit de firme de securitate și agenții de detectivi care i-au preluat numele. *Purtătorul de felinar,* cel care se împotrivește întunericului.

Continuară să citească manifestul conceput de Henrik:

> Dintre toți trolii cu care se luptă viteazul Bruse, există trei care mă sperie mai mult decât restul. „Winkelman și Harrison", cu cercetările lor secrete despre gene din complexul uriaș pe care îl dețin în Virginia, remarcabil de aproape de sediul central al CIA din Langley. Nimeni nu știe ce se petrece cu adevărat dincolo de zidurile acelea cenușii, dar agenții englezi care depistează banii ilegali din afacerile cu droguri și arme, fără să mai menționez pofiturile exorbitante din comerțul sexual cu sclavi din Europa și America de Sud, au descoperit o sumedenie de indicii care duc spre „Winkelman și Harrison". Proprietarul final este un bărbat insignifiant pe nume Riverton, despre care se spune că trăiește în Insulele Cayman, dar nimeni nu este sigur. Al doilea trol este compania elvețiană Balco: la prima vedere, se pare că se ocupă cu cercetarea eficacității noilor antibiotice împotriva speciilor rezistente de bacterii. În spatele scenei se petrece însă cu totul altceva. Zvonurile sugerează că există laboratoare secrete de cercetare în Malawi și Tanzania, unde sunt testate noi medicamente împotriva SIDA, dar nimeni nu știe cu siguranță ce se întâmplă cu adevărat acolo. Al treilea și ultimul trol nici măcar nu are un nume, dar este întruchipat de un grup de cercetători din Africa de Sud care studiază SIDA în condiții de discreție totală. Se aude despre morți misterioase și oameni care, pur și simplu, dispar. Nimeni nu știe, dar, dacă felinarele sunt stinse, ele trebuie reaprinse.

Aron se lăsă pe spătarul scaunului.

– La început vorbește despre un singur felinar. Apoi, deodată, sunt mai multe. Ce înseamnă asta? Există un grup de

oameni care încearcă să descopere dedesubturile acestor companii farmaceutice?

– Asta ar corespunde cu firea lui Henrik, deși credeam că l-am făcut imun la orice tentativă de a săpa în profunzime, ca să descopere secrete.

– Niciodată nu a vrut să-ți calce pe urme?

– Să devină arheolog, vrei să spui? Niciodată. Când era copil, ura chiar să se joace în groapa de nisip.

Aron arătă spre ecran.

– Trebuie să le fi avut cu informatica. Pe de altă parte, programele pe care le folosește nu sunt chiar de ultimă generație, ceea ce îmi dă de gândit. Dată fiind suma de bani pe care o avea, de ce nu și-a procurat o tehnologie ultramodernă? Nu pot găsi decât o explicație.

– Aceea că dorea să folosească banii pentru altceva?

– Fiecare cent era important. Pentru altceva. Întrebarea este: pentru ce?

Aron mai descâlci o iță din țesătura virtuală a computerului și scoase la iveală un nou secret al lui Henrik. Era vorba despre o serie de articole de ziar care fuseseră scanate direct pe hard-disk.

– Nu a făcut asta aici, deduse Aron. Nu există nici un scanner în acest apartament. Se găsea vreunul în locuința lui din Stockholm?

– Nu am văzut vreunul.

– Știi ce e ăla un scanner?

– E puțin probabil să le scoatem din pământ ca relicve antice, dar le folosim din când în când.

Citiră articolele. Două erau din ziarul englezesc *The Guardian*, două din *New York Times* și două din *Washington Post*. Articolele erau despre angajați din sistemul medical care fuseseră mituiți să dezvăluie informații secrete despre cazurile a două persoane diferite, un bărbat care voia să rămână anonim și un altul, Steve Nichols, care permisese să fie folosită o fotografie cu chipul său. Ambii bărbați fuseseră șantajați și obligați să plătească sume imense de bani fiindcă erau infectați cu HIV.

Henrik nu adăugase nici o notă și nici nu făcuse vreun comentariu. Articolele reprezentau niște indicatoare silențioase într-o cameră în care Henrik nu era prezent. Venitul considerabil al lui Henrik putea oare să provină din șantaj? Fusese el un șantajist? Louise era sigură că Aron gândea același lucru. Ideea era atât de respingătoare și de absurdă, încât o izgoni. Aron nu spunea însă nimic, stătea pur și simplu în fața computerului, lovind cu un deget tastatura. Era posibil ca Henrik să se fi găsit într-un tunel întunecat ce ducea într-o cameră și mai întunecată?

Nu știau. Și preferară să se oprească. Încuiară apartamentul și părăsiră clădirea, fără ca Blanca să-și fi făcut apariția. Merseră într-o plimbare în oraș și când se întoarseră, în cele din urmă, la hotelul lor, Aron o întrebă dacă nu putea să doarmă în camera ei.

– Nu suport gândul de a rămâne singur.

– Adu-ți perna, îi ceru ea. Și, când vii, să nu mă trezești dacă dorm.

După câteva ore de somn, Louise fu trezită de mișcările pe care Aron le făcea prin cameră. Avea pantalonii pe el, dar nu și o bluză. Îl văzu cu ochii întredeschiși și observă o cicatrice care se întindea pe omoplatul stâng. Arăta de parcă ar fi fost pricinuită de un cuțit. Pe vremea, trecută de mult, când își odihnea adesea capul pe spatele lui, nu existase o asemenea urmă. Când o căpătase? Probabil într-una dintre acele încăierări la beție, la care era tare nerăbdător să participe, neglijând pericolele – cele mai multe bătăi fiind pornite chiar de el. Își puse un tricou și se așeză pe pat.

– Văd că ești trează.

– Unde te duci?

– Nicăieri. Afară. Cafea. Nu pot să dorm. Poate merg la o biserică.

– De când ai început să frecventezi bisericile?

– Nu am aprins încă o lumânare pentru Henrik. Asta-i ceva ce trebuie să faci singur.

Aron își luă sacoul, o salută printr-o mișcare a capului și dispăru pe ușă.

*

Louise se ridică și atârnă semnul „Nu deranjați“ pe clanța ușii. În drum spre pat, se opri lângă oglinda de pe perete și își examină chipul. „Care chip se reflectă în privirea lui Aron? Mi s-a spus întotdeauna că fața mea se schimbă în permanență. Colegii mei, cei care îmi sunt apropiați și îndrăznesc să spună ce gândesc, susțin că port o față diferită în fiecare dimineață. Nu sunt precum Ianus, cu doar două fețe: am zece sau cincisprezece măști, care se schimbă în permanență. La răsăritul soarelui, mâini nevăzute pun o mască peste chipul meu și eu nu am nici o idee ce fel de expresie port în acea zi.“

Aceasta este o imagine ce răsare frecvent în visele ei.

Louise Cantor, arheolog, aplecată peste o săpătură, cu o mască elenistică clasică acoperindu-i fața.

Se întoarse în pat, dar nu mai putu să adoarmă. Sentimentul sâcâitor de disperare refuza să plece. Îl sună pe Artur. Nici un răspuns. Într-un impuls de moment, căută numărul de telefon al lui Nazrin, dar nu avu mai mult succes. Lăsă un mesaj pe robotul telefonic și spuse că avea s-o contacteze mai târziu, cu toate că era destul de dificil, ea fiind într-o călătorie.

Când era pe punctul să plece din cameră și să caute o cafenea, observă că Aron își lăsase cheia pe masă.

„În perioada de suspiciune, când credeam că mă înșală, în anii de dinainte ca mariajul nostru să se destrame, obișnuiam să caut pe ascuns prin genții și buzunarele lui. Îi citeam jurnalul și încercam de fiecare dată să fiu prima care ia corespondența din cutia de scrisori. Pe atunci, aș fi luat cheia și i-aș fi deschis ușa.“

Gândul acesta o stânjeni. Când era în Australia, în casa cu papagali roșii, nu avusese niciodată sentimentul că exista o femeie în viața lui Aron, o iubită pe care o ascundea fiindcă apăruse Louise. Chiar dacă ar fi fost o altă femeie, nu avea nimic de-a face cu ea. Dragostea pe care o simțise odată pentru el nu era ceva ce putea fi dezgropat din pământ și restaurat.

Bău o cafea și porni să cutreiere orașul. Îi trecu prin minte că ar fi trebuit să sune în Grecia și să vorbească cu colegii ei. Dar ce putea să le spună?

Se opri în mijlocul trotuarului și înțelese că era posibil să nu se mai întoarcă niciodată în Grecia ca să lucreze, ci doar pentru câteva zile, ca să-și strângă lucrurile și să predea locuința. Viitorul era o pagină albă. Se întoarse și o luă spre hotel. O cameristă făcea curățenie în camera ei. Louise coborî la recepție să aștepte. O femeie frumoasă mângâia un câine, un bărbat citea un ziar cu o lupă. Se întoarse în cameră. Cheia se găsea încă pe masă, Aron nu se întorsese. Și-l imagină într-o biserică, cu o lumânare în mână.

Nu știa nimic despre durerea lui. Într-una dintre zile, avea să se transforme într-o erupție vulcanică. Lava fierbinte, înăbușită în adâncuri, avea să se elibereze prin crăpăturile din corpul lui. Era sortit să moară ca un dragon ce scuipă flăcări.

Îl sună din nou pe Artur. De această dată, răspunse. Ninsese în timpul nopții. Știa că Artur iubea zăpada, că îl făcea să se simtă în siguranță. Îi spuse că era la Barcelona cu Aron și că descoperiseră un apartament care-i aparținuse lui Henrik, despre care nu știa nimeni. Dar nu-i spuse că Henrik avea HIV. Nu știa cum ar fi reacționat. Apelul dură puțin, lui Artur nu-i plăcuse niciodată să vorbească la telefon. Ținea întotdeauna receptorul departe de ureche, obligând-o să strige.

Închise, după care sună în Grecia. Avu noroc și dădu peste persoana care o înlocuise la conducerea șantierului, o colegă din Uppsala. Louise o întrebă cum merge lucrul și auzi că excavațiile de toamnă se apropiau de sfârșit, înainte ca totul să se închidă pe perioada iernii. Totul se desfășura conform planului. Se hotărâse să fie sinceră în legătură cu propriul său rol. Pur și simplu nu știa când putea să-și reia atribuțiile. Acum nu era chiar atât de important, se apropia iarna și munca pe teren urma să fie suspendată. Nimeni nu știa ce avea să se întâmple anul viitor, totul depindea de aprobarea finanțării necesare pentru continuarea săpăturilor.

Legătura se întrerupse. Când formă din nou numărul, auzi un glas de femeie vorbind grecește. Soarta hotărâse că trebuia să încerce mai târziu.

Se întinse pe pat și adormi. Când se trezi, era douăsprezece și jumătate. Aron încă nu se întorsese.

Pentru prima dată, începu să se neliniștească. Patru ore în care să-ți bei cafeaua și să aprinzi o lumânare în biserică? Fugise din nou? Nu mai putea să îndure? Trebuia să aștepte din nou șase luni până să o sune, băut și sentimental, dintr-un port îndepărtat? Luă cheia și merse în camera lui. Geamantanul se afla deschis pe scaun: schimburi în dezordine și un aparat de ras electric într-un toc uzat. Scotoci printre haine și găsi o pungă de plastic, care conținea o sumă mare de bani. Mută bancnotele în propria poșetă, ca să se asigure că nu vor fi furate. La fundul geamantanului descoperi o carte de Bill Gates, o reflecție despre computere și viitor. O frunzări și găsi câteva pagini unde Aron subliniase anumite paragrafe și făcuse însemnări pe margini. „La fel ca Henrik, se gândi. Erau identici." Ea nu adnota niciodată cărțile. O puse la loc și luă alta. Era un studiu despre probleme matematice nerezolvate. Colțul unei pagini era îndoit, ca să marcheze locul unde ajunsese Aron cu cititul. Capitolul următor analiza teorema lui Fermat.

Louise puse volumul la loc și se uită prin cameră. Cercetă coșul de hârtii: o sticlă goală de votcă. Nu mirosise a băutură dimineața de când se întâlniseră pe dig, în Australia. Cu toate acestea, de când ajunseseră la Barcelona, consumase aproape un litru de alcool, o sticlă întreagă. Nici urmă de pahare, deci băuse direct din sticlă. Dar când? Fuseseră împreună aproape tot timpul.

Louise se întoarse în camera ei și îi trecu prin minte că tot ceea ce făcea acum era să-l aștepte pe Aron. „Atunci când deschizătorul de drumuri se oprește trebuie să mă opresc și eu, se gândi ea nemulțumită. De ce nu-mi văd de treaba mea?"

Lăsă un bilet pe masă. Luă prânzul într-un mic restaurant, nu departe de hotel. Când își achită nota de plată, observă că era ora trei: cu siguranță Aron, trebuia să se fi întors deja. Își verifică telefonul mobil, dar el nu sunase și nici nu trimisese vreun mesaj.

Începu să plouă. Se grăbi înapoi, ținând jacheta deasupra capului. Bărbatul de la recepție dădu negativ din cap. Domnul Cantor nu s-a întors. A telefonat? Nu avem nici un mesaj pentru doamna Cantor.

Acum era cu adevărat îngrijorată. Era însă un alt fel de îngrijorare – nu se temea că Aron ar fi putut să fugă din nou de ea. Ceva se întâmplase. Îl sună pe telefonul mobil, dar nu răspunse.

Rămase în cameră până seara. Nici un semn de la Aron. Încercase să-l apeleze pe numărul de mobil de mai multe ori, dar era închis. Pe la ora șapte, coborî la recepție. Se așeză într-un fotoliu și privi oamenii care defilau între ieșire, recepție, bar și standul cu ziare. Într-un colț de lângă intrarea în bar, un bărbat, așezat pe un scaun, studia o hartă. Se uită la el pe furiș. Ceva îi atrăsese atenția. Îl recunoștea? Îl văzuse înainte? Merse la bar și bău un pahar de vin. Și încă unul. Când se întoarse în holul hotelului, bărbatul cu harta dispăruse. Locul îi fusese luat de o femeie care vorbea la telefon. Femeia era atât de departe, încât Louise nu putu auzi nici măcar limba în care se exprima, darămite ceea ce spunea.

La opt și jumătate, Louise bău un alt pahar de vin. Apoi părăsi hotelul. Aron luase cu el cheile de la apartamentul lui Henrik. Acolo trebuia să fi fost toată ziua, bineînțeles, la computerul lui Henrik. Cu pași grăbiți, se îndreptă spre Fundătura lui Hristos. Când sosi la ușa de la intrare, se uită în spate. Nu cumva o umbră misterioasă pândea în întuneric, chiar dincolo de spațiul luminat de lampadar? Se simți iarăși cuprinsă de o frică misterioasă, ce izvora dintr-un loc pe care nu era capabilă să-l găsească.

„Aceasta era frica la care se referea Henrik în conversațiile sale cu Nazrin și în însemnările sale?“

Louise sună la ușa Blancăi. Aceasta nu răspunse imediat.

– Îmi pare rău, vorbeam la telefon, tatăl meu este bolnav.

– L-ați văzut astăzi pe soțul meu?

Blanca dădu negativ din cap.

– Sunteți absolut sigură?

– Nu a fost și nici nu a plecat.

– Are cheile. Probabil că ne-am înțeles greșit.

– Dacă doriți, pot să deschid eu. Doar să trântiți ușa când plecați.

Lui Louise îi trecu prin minte că ar fi trebuit să o întrebe de ce nu spunea adevărul. Dar interveni ceva. Îndatorirea ei, pentru moment, era să afle unde era Aron.

Blanca descuie ușa locuinței lui Henrik, apoi dispăru pe scări. Louise rămase nemișcată în semiîntuneric, ascultând. Apoi aprinse luminile, una după alta, și se plimbă prin apartament.

Din senin, i se păru că mai multe dintre piesele capricioase își găsiseră locul în puzzle, scoțând la iveală un model neașteptat.

Cineva voia să-l îndepărteze pe Aron. Avea legătură cu Henrik, cu creierul lui Kennedy, cu călătoriile băiatului, cu boala și cu moartea lui. Aron era deschizătorul de drumuri. El era cea mai periculoasă persoană, cea care trebuia eliminată prima, astfel încât traseul să rămână secret.

Louise simți fiori pe șira spinării. Se apropie cu atenție de fereastră și privi jos, în stradă.

Cu toate că nimeni nu era acolo, avu impresia că cineva tocmai plecase.

Capitolul 11

Când ajunse la hotel, Louise Cantor căzu pradă insomniei. Își reaminti cum se simțise când lucrurile ajunseseră cât se poate de rău. Când Aron o părăsise. Când începuse să-i trimită scrisorile lui lacrimogene, incoerente, din diferitele sale bârloguri de bețivan. Acum, dispăruse din nou. Iar ea aștepta, stând de pază.

Într-o încercare de a conjura diferitele forțe care îl țineau la distanță, merse în camera lui și se furișă în patul pe care el nu-l folosise niciodată. Dar tot nu reuși să adoarmă. Gândurile ei începură să se prăbușească: trebuia să le prindă înainte să se zdrobească de sol. Ce se întâmplase? Era posibil totuși să fi interpretat greșit situația? Fugise, îi abandonase pe ea și pe Henrik din nou? Plecase pe furiș, pur și simplu, pentru a doua oară? Chiar putea să fie atât de sălbatic, încât să pretindă că ținea doliu și mergea la biserică să aprindă o lumânare pentru fiul său mort, când, de fapt, deja luase hotărârea să dispară?

Se ridică și luă câteva sticluțe din bar. Nu era deloc atentă la ceea ce bea. Își turnă un amestec de votcă, Tia Maria și coniac. Spirtoasele îi conferiră un soi de calm lăuntric, dar care, evident, era înșelător. Se întoarse în pat și auzi vocea lui Aron:

„Nici o ființă umană nu poate picta un val. Un artist priceput poate reda pe pânză mișcările unei persoane, un zâmbet, o clipire. La fel și durerea, Angoasa, precum în cazul lui Goya, bărbatul său care întinde mâinile a disperare în fața plutonului de execuție. Toate aceste lucruri pot fi reprezentate, le-am văzut pe toate reproduse

într-un mod convingător. Dar niciodată un val. Marea este întotdeauna evazivă, valurile îi vor scăpa oricui încearcă să le prindă."

Își aminti de excursia în Normandia. Era prima lor călătorie împreună. Aron trebuia să țină o prelegere despre viziunea sa în legătură cu progresele viitoare în telefonie și informatică. Ea, pe atunci lector la Universitatea din Uppsala, își luase un concediu de studiu și îl însoțise. Petrecuseră o noapte într-un hotel din Paris unde sunetul muzicii orientale răzbătuse neîncetat prin pereții camerei.

A doua zi devreme luaseră trenul spre Caen. Pasiunea dintre ei fusese intensă. Făcuseră dragoste într-o toaletă înghesuită: nici în cele mai sălbatice vise ale sale nu și-ar fi putut imagina ceva care să-i ofere atâta fericire.

Petrecuseră mai multe ore în frumoasa catedrală din Caen. Îl privise pe Aron de la distanță și își spusese: acolo se află bărbatul cu care îmi voi petrece restul vieții.

În aceeași seară, după ce Aron își ținuse prelegerea și primise aplauze la scenă deschisă, ea îi povesti despre revelația avută în catedrală. Se uitase la ea și o îmbrățișase, mărturisindu-i că și el gândise exact același lucru. Destinul lor era să trăiască împreună pentru eternitate.

În ziua următoare, foarte devreme, pe o ploaie torențială, închiriaseră o mașină și vizitaseră plajele debarcării din 1944. O rudă de-a lui Aron, dintr-o ramură a familiei care trăia în Statele Unite, un soldat pe nume Lucas Cantor, murise pe plaja Omaha, înainte să fi ajuns pe uscat. Găsiseră un loc de parcare, după care înfruntaseră vântul și ploaia și hoinăriseră de-a lungul nisipurilor pustii. Aron era introvertit și tăcut, iar Louise își spuse că nu trebuia să-l deranjeze. Presupunea că trăia o emoție puternică, însă la mult timp după aceea, el îi spusese că doar simțise frigul pătrunzător datorat vântului umed. Ce-i păsa lui de Lucas Cantor? Când ești mort, ești mort, mai ales după treizeci și cinci de ani.

Tot acolo însă, pe plajele Normandiei, se oprise în cele din urmă și, rupând tăcerea, declarase că nici un artist nu ar fi fost capabil să picteze în mod convingător un val. Nici măcar Michelangelo nu ar

fi putut picta un val, nici măcar Fidias nu ar fi putut sculpta unul. Valurile îi pun pe oameni în fața propriilor limite, spusese el.

Încercase să protesteze, să dea exemple. Cu siguranță Hägg, specialistul în peisaje marine, fusese capabil să înfățișeze valuri. Toate acele motive biblice, cu plute goale lovite de furtună, sau marea din xilogravurile japoneze? Dar Aron insistase, ridicase chiar vocea – ceea ce o surprindea, căci nu mai reacționase astfel niciodată.

„Nu este posibil ca o ființă umană să picteze un val într-un mod pe care valul l-ar accepta", spusese Aron; prin urmare, trebuia să fie adevărat.

În afară de discuția purtată pe plaja rece ca gheața, unde Lucas Cantor murise înainte să ajungă pe uscat, nu mai vorbiseră niciodată despre valuri. De ce îi revenise în minte acel moment? Conținea oare un mesaj, un mesaj despre dispariția lui Aron, pe care și-l trimitea sieși?

Coborî din patul lui și se duse la fereastra deschisă. Era întuneric, o adiere caldă plutea prin cameră. Se auzea murmurul traficului îndepărtat, precum și zarva de la bucătăria unui restaurant din apropiere.

O idee îi trecu prin minte ca din senin: noaptea călduroasă era înșelătoare. Aron nu avea să se întoarcă niciodată. Toate acele umbre din întuneric, pe care abia dacă le sesiza, minciuna Blancăi, pijamaua lui Henrik, toate se uneau ca să-i spună că și ea putea fi în pericol. Se îndepărtă de fereastră și verifică dacă ușa era încuiată. Inima îi bătea cu putere. Nu-și putea controla gândurile.

Deschise barul din nou și luă sticluțele rămase. Votcă, gin, whisky. Se îmbrăcă. Era patru și un sfert și, înainte să îndrăznească să deschidă ușa, răsuflă adânc. Coridorul era pustiu. Chiar și așa, i se păru că vede o umbră lângă lift. Stătu nemișcată. Imaginația îi juca feste, ea însăși crea umbrele.

Coborî cu liftul spre zona de recepție pustie.

Vedea strălucirea albastră a unui televizor aflat în camera din spate. Sunetul de-abia se auzea. Un film vechi, presupuse. Recepționerul de noapte îi auzise pașii și veni la tejghea. Era tânăr, nu cu

mult mai în vârstă ca Henrik. Pe reverul hainei avea o plăcuță cu numele său: Xavier.

– V-ați trezit devreme, doamnă Cantor. Este o noapte călduroasă, dar plouă. Sper că nu v-a trezit ceva?

– Nu am dormit deloc. Soțul meu a dispărut.

Xavier verifică dulapul cu chei.

– Cheia lui e la mine. Nu e în cameră. Lipsește de ieri-dimineață, de aproape douăzeci și patru de ore.

Xavier nu se lăsă afectat de îngrijorarea ei.

– Lucrurile dânsului sunt încă în cameră?

– Nimic nu a fost răscolit.

– Atunci, cu siguranță se va întoarce. Presupun că a fost o simplă neînțelegere.

„Crede că ne-am certat", gândi Louise și se enervă.

– Nu se pune problema unei neînțelegeri. Soțul meu a dispărut. Bănuiesc că s-a întâmplat ceva grav. Am nevoie de ajutor.

Xavier o privi neîncrezător. Louise se uită drept în ochii lui.

Recepționerul dădu din cap și luă telefonul. Rosti ceva în catalană. Puse receptorul înapoi încet, de parcă nu ar fi vrut să trezească restul hotelului.

– Șeful pazei, señor Castells, locuiește alături. Va ajunge aici în zece minute.

– Mulțumesc pentru ajutor.

„Acum treizeci de ani, m-aș fi îndrăgostit de el, se gândi Louise. La fel cum m-am îndrăgostit de un bărbat în avionul spre Scoția. Dar asta nu se va mai întâmpla. Nu m-aș mai îndrăgosti de el sau de Aron, pe care l-am dezgropat în Australia și acum a dispărut din nou."

Așteptă. Xavier o servi cu o ceașcă de cafea. Frica îi scormonea în adâncurile sufletului. Un bătrân într-o salopetă se strecură pe lângă ea.

Señor Castells avea aproximativ șaizeci de ani. Intrase pe neauzite, purtând un pardesiu lung și o pălărie Borsalino. Xavier arătă spre Louise.

– Doamna Cantor, camera 533. Și-a pierdut soțul.

I se păru că sună precum o replică de film. Señor Castells își scoase pălăria, o privi din cap până-n picioare, după care o conduse într-o cameră din afara recepției. Încăperea era mică, fără ferestre, dar mobilată comod. O invită să ia loc și îi luă pardesiul.

– Spuneți-mi despre ce este vorba. Nu lăsați nimic la o parte. Nu vă grăbiți.

Louise vorbi încet, rezumând întreaga poveste atât pentru sine, cât și pentru señor Castells, care luă câteva notițe. Părea să devină mai atent de fiecare dată când ea menționa numele lui Henrik și aducea în discuție moartea lui. Își depănă istorisirea fără ca el să o întrerupă măcar o dată. Bărbatul făcu o pauză, timp de câteva momente și păru pierdut în propriile gânduri, după care se îndreptă în scaun.

– Prin urmare, nu vedeți nici un motiv evident pentru care s-ar ascunde?

– Nu se ascunde.

– Înțeleg că sunteți foarte necăjită din cauza morții fiului dumneavoastră. Dar, dacă am o imagine corectă asupra situației, nu există nici un motiv să bănuiți o altă cauză în afara propriei voințe. Poliția suedeză și-a exprimat punctul de vedere. Este posibil ca soțul dumneavoastră să fi fost copleșit, pur și simplu, de durere? Poate simte nevoia să fie singur?

– Știu că s-a întâmplat ceva cumplit, dar nu o pot dovedi. De aceea am nevoie de ajutor.

– Poate, în ciuda tuturor celor petrecute, lucrul cel mai indicat ar fi să vă păstrați răbdarea și să așteptați.

Louise se ridică furioasă.

– Nu cred că înțelegeți, spuse ea. Voi face un adevărat iad din acest hotel, dacă nu mă ajutați. Vreau să vorbesc cu poliția.

– Bineînțeles că puteți să vorbiți cu un ofițer de poliție. Dar vă sugerez să luați loc, din nou.

Fără a părea afectat de izbucnirea ei, ridică telefonul și formă un număr. Urmă o scurtă conversație. Señor Castells puse receptorul la loc.

– Doi polițiști care vorbesc engleza sunt pe drum. Ei vă vor asculta povestea și vor demara imediat căutarea soțului dumneavoastră. Până la sosirea lor, vă propun să bem o cafea.

Unul din polițiști era de vârstă mijlocie, celălalt era tânăr. Se așezară cu toții în barul pustiu. Louise își repetă povestea, polițistul cel tânăr luă notițe, nu se puseră multe întrebări. Când terminară de vorbit, polițistul mai în vârstă ceru o fotografie de-a lui Aron.

Ea îi luase pașaportul din cameră. Cerură permisiunea să ia documentul cu ei, pentru a face mai multe copii ale fotografiei și a lua toate datele necesare. Avea să-l primească înapoi în aproximativ o oră.

Se crăpa deja de ziuă în momentul în care polițiștii plecară. Șeful pazei dispăruse, ușa la biroul lui era încuiată. Nici urmă de Xavier la recepție.

Merse în camera ei, se așeză pe pat și închise ochii. Aron mersese la biserică, aprinsese o lumânare. Și, apoi, ceva se întâmplase.

Șezu în capul oaselor. Ajunsese el măcar la biserică? Se ridică și despături o hartă a centrului Barcelonei.

Care era cea mai apropiată biserică de hotel sau de strada în care locuise Henrik? Nu se vedea clar pe hartă, nu putea fi sigură ce biserică ar fi ales Aron. Dar, cu siguranță, s-ar fi dus la una din preajmă. Aron nu era tipul de om care să facă ocoluri inutile, atunci când avea în minte un scop anume.

După două ore, când primi pașaportul, își luă jacheta și geanta și părăsi camera.

Blanca ștergea geamurile de la ușa principală.

– Trebuie să vorbesc cu dumneata. Chiar în momentul acesta.

Glasul îi era sever, de parcă ar fi pedepsit un student neobișnuit de incompetent, care își bătuse joc de sarcina pe care o avea la o excavație arheologică. Blanca purta mănuși galbene de cauciuc. Louise o apucă de braț.

– Aron a mers la o biserică noaptea trecută. Nu s-a întors. Ce biserică ar fi ales? Trebuie să fi fost una nu departe de aici.

Blanca clătină din cap în semn de neștiință. Louise repetă întrebarea.

– O biserică sau o capelă?

– Undeva unde ușa nu ar fi încuiată. Unde putea aprinde o lumânare.

Blanca se gândi timp de o secundă. Louise era deranjată de mănușile galbene din cauciuc și făcu un efort să nu i le smulgă.

– Sunt o grămadă de biserici în Barcelona, mari și mici. Cea mai apropiată este Iglesia de San Felip Neri, răspunse fata.

– Haide! îi ordonă Louise. Mergem acolo.

– Mergem?

– Eu și dumneata. Dă-ți jos mănușile alea.

Fațada bisericii era străbătută de o mulțime de crăpături, dar ușa întunecată din lemn stătea întredeschisă. În interior era semiîntuneric. Louise se opri până ce ochii i se obișnuiră cu lumina slabă. Blanca își făcu cruce, se închină și apoi își făcu din nou cruce. Chiar în față, lângă altar, o femeie ștergea sârguincios praful.

Louise îi dădu Blancăi pașaportul lui Aron.

– Arată-i poza, șopti ea. Întreab-o dacă îl recunoaște pe Aron.

Louise rămase în spate cât timp Blanca îi arătă femeii fotografia. Aceasta o studie la lumina unei raze de soare ce venea printr-un vitraliu frumos colorat. *Maria cu fiul său mort pe cruce. Magdalena cu privirea întoarsă.* O rază de lumină strălucitoare, albastră, din cer.

„Poți picta un cer. Nu și un val."

Blanca se întoarse la Louise.

– Îl recunoaște. A fost aici ieri.

– Întreab-o când.

Întrebări și răspunsuri. Blanca, femeia, Louise.

– Nu-și amintește.

– Trebuie să-și amintească. Plătește-o ca să-și amintească.

– Nu cred că vrea bani.

Louise își dădu seama că o jignise pe tânără, care reprezenta toate femeile din Catalonia. Trecu însă peste asta și insistă ca Blanca să repete întrebarea.

Fata spuse:

– E posibil să fi fost între unu și două. Părintele Ramon a sunat cu puțin timp înainte și a anunțat-o că fratele lui și-a rupt piciorul.

– Ce a făcut bărbatul din fotografie când a venit aici?

– S-a așezat în primul șir de bănci.

– A aprins o lumânare?

– Nu a observat asta. A privit la vitralii. Și-a examinat mâinile. Sau a stat, pur și simplu, cu ochii închiși. Ea l-a zărit doar cu colțul ochiului. Ca atunci când te uiți la un om, însă nu-l vezi cu adevărat.

– Întreab-o dacă mai era cineva în biserică. A venit singur?

– Nu știe dacă nu era însoțit, dar nimeni nu stătea alături de el în bancă.

– A intrat cineva cât timp el era aici?

– Doar surorile Perez, care vin zilnic aici. Aprind lumânări pentru părinții lor, apoi pleacă imediat.

– Nimeni altcineva?

– Nimeni, din câte își amintește ea.

Cu toate că Louise nu înțelegea ce spunea femeia în catalană, detectă o anumită nesiguranță în glasul ei.

– Întreab-o din nou. Explică-i că e foarte important pentru mine ca ea să-și amintească. Spune-i că are legătură cu fiul meu mort.

Blanca nu era de acord.

– Nu ar avea nici un efect. Se străduiește să ne răspundă cât mai precis.

Îngrijitoarea scutura ritmic cârpa de șters, fără să vorbească.

– Poate să arate exact locul în care a stat Aron?

Femeia păru surprinsă, dar făcu ceea ce i se ceru. Louise se așeză.

– Ea unde era?

I se indică altarul și latura unei bolți. Louise se întoarse. De unde se afla, vedea doar jumătate din ușa de la intrare. Stătea încă

întredeschisă. „Cineva ar fi putut să vină fără ca Aron să-l audă sau ar fi putut să-l aștepte afară."

– Când a plecat?

– Nu știe. Se dusese să caute o altă cârpă de praf.

– Cât timp a fost plecată?

– Aproximativ zece minute.

– Și, când s-a întors, el plecase?

– Da.

Louise înțelese ceva foarte important. Aron nu lăsase nici un semn în urma lui deoarece nu știa că avea să se întâmple ceva. Dar ceva se întâmplase.

– Mulțumește-i și spune-i că mi-a fost de mare ajutor.

Se întoarseră la apartamentul Blancăi. Louise reflectă cu mare atenție. Trebuia oare să-i spună fățiș că, potrivit banuielilor ei, minți în legătură cu faptul că Henrik nu avusese vizitatori? Sau ar fi fost mai bine să încerce să-i câștige încrederea și să aștepte ca ea să mărturisească, de bunăvoie, adevărul? Blanca era speriată sau exista o altă explicație?

Luară loc în sufragerie.

– Voi fi sinceră cu dumneata. Aron a dispărut și mă tem că i s-a întâmplat ceva rău.

– La ce anume vă gândiți?

– Nu știu. Dar Henrik nu a murit din cauze naturale. Poate a găsit ceva ce nu ar fi trebuit să găsească.

– Adică?

– Eu nu știu. Dumneata?

– Nu mi-a destăinuit niciodată cu ce se ocupa.

– Ai spus, data trecută, că ți-a vorbit despre articolele lui de ziar. Ți le-a arătat?

– Niciodată.

Din nou, Louise detectă un tremur subțire în glasul ei. Își premeditase răspunsul.

– Chiar niciodată?

– Nu, din câte îmi amintesc.

– Și ai o memorie bună?

– Nu mai slabă decât a oricui altcuiva, cred eu.

– Aș vrea să revin la ceva ce mi-ai zis deja. Doar să fiu sigură că te-am înțeles bine.

– Trebuie să mă apuc de lucru.

– Nu va dura mult. Ai spus că nimeni nu îl vizitase pe Henrik recent, corect?

– Corect, da.

– E posibil să fi fost cineva fără să observi?

– Foarte rar se întâmplă ca o persoană să vină sau să plece fără ca eu s-o văd ori s-o aud.

– Dar, câteodată, trebuie să mergi și la cumpărături, nu?

– Când ies, sora mea este aici, în apartament. La întoarcere, ea îmi spune ce s-a întâmplat. Dacă Henrik ar fi avut oaspeți sau cineva ar fi întrebat de el, aș fi știut.

– Când eu și Aron am ieșit din clădire, în mijlocul nopții, ne-ai auzit?

– Da.

– Cum poți fi sigură că am fost noi?

– Întotdeauna ascult pașii. Pașii fiecăruia sunt diferiți.

„Nu mă înțeleg cu ea, observă Louise. Nu este speriată, dar ceva o împiedică să-mi spună tot adevărul. Ce nu vrea să divulge?“

Blanca se uită la ceas. Nerăbdarea ei părea să fie autentică. Louise se hotărî să ridice miza, riscând ca fata să nu-i mai spună nimic.

– Henrik te-a pomenit în mai multe scrisori de-ale lui.

Din nou, o reacție neprevăzută, dar, de data aceasta, în limbajul corporal al Blancăi.

De-abia perceptibilă, însă Louise o observă.

– Te menționa ca proprietăreasă, urmă ea. Credeam că locuința era deținută de dumneata. Nu a amintit nimic de un colonel în retragere.

– Sper că nu a zis lucruri rele despre mine.

– Deloc. Chiar din contră.

– Ce vreți să spuneți cu asta?

O apucase pe acest drum și nu mai avea cale de întoarcere.

– Cred că îi plăcea de tine. În secret. Cred că era îndrăgostit.

Blanca privi în altă parte. Louise era pe punctul să continue, când tânăra interveni:

– Am avut o mamă care m-a șantajat. Și-a bătut joc de sentimentele mele încă de când aveam doisprezece ani și m-am îndrăgostit pentru prima dată. În ceea ce o privea, dragostea pe care o simțeam pentru un bărbat nu era altceva decât o trădare a dragostei ei pentru mine. Dacă iubeam un bărbat, o uram pe ea. Dacă doream să fiu cu un bărbat, o abandonam. Era groaznică. Încă trăiește, dar nu-și mai amintește cine sunt. E minunat să o vizitez acum, când nu mă recunoaște. Știu că asta sună brutal și, poate, chiar e. Dar vă spun adevărul. Pot să o lovesc peste obraz și să-i declar că am urât-o întotdeauna, iar ea habar nu are despre ce vorbesc. Dar m-a și învățat un lucru: niciodată să nu bat câmpii, niciodată să nu evit să discut chestiunile importante. Niciodată să nu fac ceea ce faceți dumneavoastră acum. Dacă aveți întrebări, puneți-le.

– Cred că era îndrăgostit de tine, dar nu știu sigur.

– Era îndrăgostit de mine. Când se afla aici, făceam dragoste aproape în fiecare zi. Niciodată în timpul nopții, voia să fie singur atunci.

Louise simți o durere crescândă în suflet. O infectase Henrik pe Blanca? Oare ea purta în sânge virusul mortal său fără să știe?

– L-ai iubit?

– Pentru mine nu e mort. L-am dorit, dar nu cred că l-am iubit.

– Atunci trebuie să știi mult mai multe despre el decât mi-ai spus mie.

– Ce vreți să vă zic? Cum făceam dragoste, ce poziții prefera, dacă voia să facă lucruri despre care oamenii nu vorbesc?

Louise se simți jignită.

– Nu vreau să știu nimic despre genul acesta de chestiuni.

– Nici nu am de gând să vă spun. Dar nimeni nu a fost pe la el.

– Ceva din vocea ta mă face să mă îndoiesc.

– Din partea mea, puteți să credeți sau nu. De ce aș minți în legătură cu asta?

– Exact asta mă întreb și eu. De ce?

– Când v-ați interesat dacă a avut vizitatori, credeam că vă refereați la mine. Un mod ciudat de a aduce vorba despre ceva ce doreați să știți, dar nu îndrăzneați să întrebați.

– Nu mă gândeam la tine. Henrik nu a scris niciodată despre tine. Aceea a fost doar o presupunere.

– Haideți să încheiem această conversație spunând adevărul. Mai aveți și alte întrebări?

– Henrik a avut vreodată vreun vizitator?

Ce s-a întâmplat mai departe o uimi pe Louise și schimbă complet modul în care căuta să descopere cauza morții lui Henrik. Blanca se ridică brusc în picioare, trase sertarul unui birouaș și scoase un plic.

– Henrik mi l-a dat ultima oară când a fost aici. Mi-a spus că dorea ca eu să am grijă de el. Nu știu de ce.

– Ce este înăuntru?

– E sigilat. Nu l-am deschis.

– De ce ai așteptat până acum ca să mi-l arăți?

– Pentru că era pentru mine. Nu a pomenit de dumneavoastră sau de soțul dumneavoastră când mi l-a dat.

Louise întoarse plicul pe partea cealaltă. Oare Blanca îl deschisese totuși? Sau spunea adevărul? Avea vreo importanță? Îl desfăcu. Conținea o scrisoare și o fotografie. Blanca se aplecă peste masă ca să vadă mai bine. Curiozitatea ei era autentică.

Fotografia era alb-negru, pătrată, probabil o poză de pașaport mărită. Imaginea era granulată, chipul care privea direct în ochii lui Louise era puțin neclar. O față neagră, de femeie tânără și drăguță, care zâmbea. Dinții albi îi scânteiau printre buze, părul era împletit în mod ingenios, în codițe strânse.

Louise întoarse poza pe partea cealaltă. Henrik scrisese un nume și o dată. „Lucinda, 12 aprilie 2003."

Blanca se uită la Louise.

– O recunosc. A fost aici.

– Când?

Tânăra se gândi o clipă.

– După o furtună.

– Ce vrei să spui cu asta?

– După o rupere de nori care a inundat tot centrul orașului. Apa a intrat înăuntru, a trecut de prag. Ea a venit a doua zi. Henrik trebuie să o fi luat de la aeroport. În iunie 2003, începutul lui iunie. A stat două săptămâni.

– De unde venea?

– Nu știu.

– Cine era?

Blanca o privi pe Louise cu o expresie ciudată pe chip.

– Cred că Henrik era foarte îndrăgostit de ea. Se comporta întotdeauna foarte reținut când îi vedeam împreună.

– Henrik a menționat ceva despre ea după ce a plecat?

– Niciodată.

– Ce efect a avut asupra relației voastre?

– Într-o zi, a coborât și m-a invitat la cină. Am acceptat. Mâncarea nu a fost bună, dar am rămas peste noapte la el. Parcă hotărâse că totul trebuia să se întoarcă la situația de dinainte de vizita fetei.

Louise luă scrisoarea și începu să o citească. Scrisul lui Henrik când se grăbea, plin de înfloriturі, propoziții întâmplătoare într-o engleză aproape ilizibilă. Nici o referire la Blanca, nici un salut introductiv, scrisoarea începea direct, ca și cum ar fi fost scoasă dintr-un context necunoscut.

> Prin intermediul Lucindei încep să văd din ce în ce mai clar ce vreau de fapt să înțeleg. Ea îmi vorbește despre o suferință nerușinată, care nu credeam că este posibilă. Totul în numele lăcomiei. Cu toate că am dificultăți să-mi imaginez o lume mai rea decât cea pe care o întrezăresc în cele mai negre clipe ale mele. Lucinda poate să-mi spună despre un alt fel de întuneric, un întuneric care este greu și impenetrabil ca fierul. În el pândesc mișeii care și-au amanetat inimile, care dansează pe mormintele tuturor celor care și-au dat sufletul degeaba. Lucinda va fi ghidul meu: dacă voi fi plecat mult timp, voi fi cu ea. Ea trăiește într-o cocioabă făcută din beton și foi de tablă ondulată, în spatele caselor dărăpănate din Avenida Samora Machel, numărul 10, Maputo. Dacă nu este

acasă, poate fi găsită în barul Malocura din Feira Popular, în centrul orașului. Lucrează ca barmaniță începând cu ora 23.

Louise îi înmânã scrisoarea Blancăi, care o citi încet, construind fiecare cuvânt cu buzele. Apoi împături foaia și o puse pe masă.

– La ce se referă atunci când spune că ea va fi ghidul lui? întrebă Louise.

Blanca ridică din umeri.

– Nu știu. Dar trebuie să fi fost importantă pentru el.

Blanca puse scrisoarea și fotografia înapoi în plic și i-l dădu lui Louise.

– E al dumneavoastră. Luați-l.

Louise puse plicul în geantă.

– Cum își plătea Henrik chiria?

– Îmi dădea banii mie. De trei ori pe an. Nu mai trebuie plătită decât după Anul Nou.

Blanca o însoți afară. Louise privi în stradă. Pe trotuarul de vizavi era o bancă de piatră unde un bărbat stătea și citea o carte. Doar când acesta întoarse încet o pagină își lua ochii de la el.

– Ce se întâmplă acum? vru Blanca să știe.

– N-am idee. Dar voi păstra legătura cu tine.

Blanca atinse cu blândețe obrazul Louisei și încercă s-o consoleze:

– Oamenii întotdeauna fug când lucrurile devin prea greu de suportat. Aron se va întoarce, sunt sigură.

Louise se răsuci și o luă în direcția opusă, înăbușindu-și lacrimile.

Când reveni la hotel, îi găsi pe cei doi polițiști așteptând-o. Se așezară cu toții, într-un colț al holului spațios.

Polițistul mai tânăr luă cuvântul. Citea din însemnările sale și engleza lui era câteodată greu de înțeles.

– Din păcate, nu am reușit să-l găsim pe soțul dumneavoastră, domnul Aron Cantor. Nu este în nici unul dintre spitalele și morgile locale, nici în arest. Datele lui personale au fost introduse în baza noastră de date. Tot ce putem face este să așteptăm.

Îi era greu să respire, în aceste momente îi lipsea puterea.

– Vă mulțumesc pentru ajutor. Aveți numărul meu de telefon. De asemenea, există o ambasadă suedeză în Madrid.

Polițiștii salutară și plecară. Se lăsă în fotoliul moale și, deodată, înțelese că pierduse totul. Nu mai avea nimic.

Epuizarea o cuprinse asemenea unui cârcel. „Trebuie să dorm puțin, își zise. Nimic altceva. Acum nu văd limpede. Voi pleca de aici mâine."

Se ridică și merse spre lift. Aruncă o privire, din nou, de-a lungul holului, dar nu era nimeni acolo.

Capitolul 12

Seara târziu, în momentul în care avionul decolă de pe aeroportul din Madrid, lui Louise i se păru că puterea pe care o generau cele patru motoare provenea din interiorul ei. Avea un loc la fereastră, 27A, și stătea cu obrazul lipit de hublou, silind avionul să se ridice. Era aproape beată. În timpul zborului de la Barcelona la Madrid dăduse deja pe gât mai multe pahare de votcă și vin roșu, pe stomacul gol. Continuase să bea în vreme ce își aștepta legătura în capitala spaniolă. Doar când începu să i se facă rău, se simți obligată să mănânce o omletă. Restul timpului îl petrecuse rătăcind nerăbdătoare prin aeroport. Se gândi că ar fi putut întâlni o față cunoscută. Era agitată și devenea din ce în ce mai convinsă că era ținută în permanență sub observație.

Din aeroportul madrilean, îi sună atât pe Nazrin, cât și pe tatăl său. Nazrin era pe stradă, undeva în Stockholm, legătura era proastă, iar Louise nu era deloc sigură că fata prinsese ideea despre apartamentul lui Henrik din Barcelona. Convorbirea se întrerupse brusc, ca și cum cineva ar fi oprit semnalul. Louise apelă din nou, de încă patru ori, dar tot ce auzi fu o voce care îi recomanda să încerce mai târziu.

Artur era în bucătărie. „Vorbește cu vocea sa de cafea, își spuse Louise. Îmi amintesc cum mă amuzam când m-am mutat la Östersund și sunam acasă. Obișnuiam să ghicesc dacă el bea cafea sau dacă stătea și citea, ori dacă pregătea masa. El ținea scorul. O dată pe

an îmi comunica rezultatul ultimelor douăsprezece luni. Întotdeauna luam mai multe puncte deoarece intuiam corect că bea cafea."

Încercă să-și revină și să vorbească rar, dar el o mirosi imediat.

– Cât este ceasul la Madrid?

– La fel ca în Suedia. Eventual, cu o oră înainte sau înapoi. De ce întrebi?

– Deci nu e seară?

– E după-amiază. Plouă.

– De ce ești beată în mijlocul zilei?

– Nu sunt beată.

Tăcere. Artur bătu în retragere imediat. Minciunile îl afectau întotdeauna ca un pumn în plexul solar. Ea se simți rușinată.

– Am băut un pic de vin. E ceva în neregulă cu asta? Mi-e frică să zbor.

– Nu ți-a fost niciodată în trecut.

– Nu mi-e frică să zbor. Mi-am pierdut fiul, singurul meu copil. Iar acum Aron a dispărut.

– Nu vei reuși niciodată să faci față acestei situații dacă nu poți rămâne trează.

– Du-te naibii!

– Du-te tu naibii!

– Aron a dispărut!

– Și-a mai luat tălpășița și altă dată. Fuge întotdeauna cu coada între picioare când îi convine sau când presiunea devine prea greu de suportat. Are mereu la dispoziție o cale de scăpare.

– De data aceasta, nu se pune problema fugii.

Îi povesti ce se petrecuse. Nu puse nici o întrebare. Singurul lucru pe care îl auzea în receptor era aerul tras de el în plămâni. „În copilărie aveam cel mai puternic sentiment de siguranță atunci când îl vedeam și îl auzeam respirând." Când termină, tăcerea se plimbă de la unul la altul, de la Härjedalen la Madrid și înapoi.

– O s-o iau pe urma lăsată de Henrik. Scrisoarea și fotografia fetei pe nume Lucinda.

– Ce știi despre Africa? Nu te poți duce acolo de una singură.

– Cine ar veni cu mine? Tu?

– Eu nu vreau să merg acolo.

– M-ai învățat cum să am grijă de mine. Teama mea va fi garanția că nu voi face nici o prostie.

– Ești beată.

– Va trece.

– Ai ceva bani?

– Am banii lui Aron.

– Ești sigură că știi ce faci?

– Nu. Dar trebuie să merg.

Artur nu mai spuse nimic mult timp.

– Aici plouă, rosti el în cele din urmă. În curând însă, va ninge. Se vede deasupra munților, norii devin din ce în ce mai grei. Va ninge nu peste mult timp.

– Trebuie să fac asta. Trebuie să știu ce s-a întâmplat, insistă ea.

Când convorbirea se termină, Louise se așeză sub niște scări, ascunzându-se printre o grămadă de bagaje abandonate. Era ca și cum cineva luase un ciocan și sfărâmase mormanul de fragmente pe care le adunase cu atâta grijă laolaltă. Acum erau mai mici ca oricând, chiar și mai greu de asamblat într-un întreg.

„Eu sunt modelul, se gândi ea. Chiar în acest moment, piesele se combină pentru a forma chipul meu. Nimic altceva."

Cu puțin timp înainte de ora unsprezece, când era pe punctul de a se îmbarca pentru zborul de Johannesburg, Louise șovăi. „Ceea ce fac este o nebunie. Mă afund și mai mult în ceață, în loc să ies la lumină."

În timpul nopții continuă să bea. Alături stătea o negresă care părea să sufere de dureri stomacale. Nu vorbiră deloc una cu alta, de-abia schimbară câteva priviri.

Chiar din momentul în care aștepta să se urce în avion la Madrid, Louise observase că nimic nu indica faptul că urmau să călătorească într-o țară africană. Erau puțini pasageri negri sau de culoare, cei mai mulți fiind europeni.

Ce știa despre Continentul Negru? Unde se găsea Africa în conștiința ei? Când era studentă la Uppsala, lupta împotriva apartheidului fusese o componentă importantă a așa-zisei mișcări de solidaritate. Luase parte la diferite demonstrații, însă fără mare însuflețire. Din punctul ei de vedere, Nelson Mandela era o persoană enigmatică, posesoare a unor capacități aproape supraumane, precum filosofii greci despre care citise în manuale. Africa nu exista cu adevărat. Era un continent format din imagini neclare, cele mai multe dintre ele insuportabile. Muște roind pe deasupra ochilor copiilor înfometați, mame apatice, cărora le atârnau sânii. Își reaminti de fotografiile cu Idi Amin și fiul său, cu uniformele lor grotești, îmbrăcați precum soldații de tinichea. Crezuse întotdeauna că observă ură în ochii africanilor, dar nu cumva era, de fapt, doar propria ei frică, reflectată în oglinzi întunecate?

Peste noapte, survolară Sahara. Călătorea spre un continent care era pentru ea la fel de pustiu și neexplorat ca pentru europenii care se aventuraseră acolo cu sute de ani în urmă. Conștientiză brusc că uitase complet de vaccinurile probabil obligatorii. Îi vor permite autoritățile să intre în țară? Se va îmbolnăvi? Nu ar fi trebuit să ia pastile împotriva malariei? Habar nu avea.

Încercă să vizioneze un film în timpul nopții, când toate luminile fuseseră stinse, dar atenția îi era în permanență distrasă. Își ridică pătura până la bărbie, lăsă scaunul pe spate și închise ochii.

Tresări aproape instantaneu și îi deschise iarăși în întuneric. Ce întrebare își pusese mai devreme? „Cum cauți ceva care fusese căutat de către altcineva?“ Era incapabilă s-o înțeleagă, sensul ei îi scăpa. Își închise din nou ochii. Mai aținpi din când în când, dar, de două ori, se întinse peste femeia adormită de alături ca să ia un pahar cu apă.

Deasupra tropicelor intrară într-o zonă de turbulențe, întregul avion se cutremură, indicatoarele pentru centuri se aprinseră. Privi pe geam și văzu că treceau peste o furtună violentă. Scânteierile fulgerelor găureau întunericul, ca și cum cineva ar fi ținut în mâini un

aparat uriaș de sudură. „Hefaistos, se gândi, în fierăria sa, bătând cu ciocanul la nicovală."

Odată cu ivirea dimineții, întrezări și primele dungi slabe de lumină la orizont. Luă micul dejun, simți cum teama îi apăsa stomacul și, în cele din urmă, reuși să distingă formele maronii-cenușii de dedesubt. Dar Africa nu ar fi trebuit să fie de un verde luxuriant? Ce vedea arăta mai mult ca un deșert sau precum câmpurile cu miriște arsă.

Ura aterizarea, întotdeauna o speria. Închise ochii și strânse puternic brațele scaunului. Avionul se lovi cu o bufnitură de pistă, încetini, se legănă către una din clădirile terminalului, după care se opri. Rămase la locul ei, preferând să nu se înghesuie cu restul pasagerilor, care păreau teribil de grăbiți să iasă din cușcă. Apăsătoarea căldură africană, cu toate mirosurile sale ciudate, se infiltra pe nesimțite prin sistemul steril de aer condiționat al avionului. Începu din nou să respire. Căldura și mirosurile îi aminteau de Grecia, chiar dacă detaliile erau diferite. De data aceasta, nu percepea savoarea cimbrului și a rozmarinului. „Arome diferite, poate piper și scorțișoară, se gândi ea. Fumul de la focurile din pădure."

Părăsi avionul, urmă panourile indicatoare și ajunse la ghișeul de verificare a biletelor. Bărbatul din spatele biroului îi ceru pașaportul, îl frunzări, după care se uită la ea.

– Se pare că nu aveți viză?

– Mi s-a spus că aș putea să o cumpăr pe aeroportul din Maputo.

– Câteodată puteți, câteodată nu puteți.

– Ce se întâmplă dacă nu pot?

Funcționarul ridică din umeri. Pe fața lui neagră se scurgea transpirația.

– În cazul acesta, sunteți bine-venită să vă petreceți timpul aici, în Africa de Sud. Din câte știu, nu este nici un leu sau leopard, nici măcar un hipopotam, pe care l-ați putea vedea în Mozambic.

– Nu am venit aici ca să mă uit la animale.

„Mă răstesc, se gândi ea, oftând. Am vocea mea obosită și stridentă. Sunt epuizată. Am asudat prin toți porii, fiul meu este mort. Cum va reuși el să înțeleagă asta?“

– Fiul meu a murit, spuse din senin, o informație venită pe neașteptate, pe care nimeni nu o ceruse.

Bărbatul de la ghișeu se încruntă.

– Sunt obligați să vă dea viza la Maputo, admise el. Mai ales dacă fiul dumneavoastră este mort. Îmi pare rău că aud asta.

Merse în zona plecărilor, schimbă câțiva bani în ranzi sud-africani și bău o ceașcă de cafea. Privind în urmă, avea să-și amintească orele petrecute în aeroportul din Johannesburg ca pe o lungă așteptare sub un clopot de sticlă. Nu avea să rețină nici un sunet, nici o muzică de la difuzoarele invizibile, nici un anunț despre plecările iminente sau regulile de siguranță. Nimic altceva decât o tăcere neîntreruptă și o scânteiere vagă de culori.

Cel mai puțin avea să-și amintească oamenii. Doar când auzi anunțul: „Zborul 143 South African Airways spre Maputo“, doar atunci fu aruncată din nou în lumea reală.

Adormi din cauza epuizării și tresări atunci când ateriză la Maputo. Vedea prin geam că aici era mai verde. Dar tot spălăcit, neîngrijit, un deșert acoperit insuficient de iarba firavă.

Peisajul îi aminti de părul rărit de pe creștetul lui Aron.

În momentul în care ieși din avion și se îndreptă spre terminal, căldura o izbi ca o lovitură de pumnal. Lumina puternică a soarelui o făcu să mijească ochii. „Ce naiba caut aici? se întrebă ea. Voi căuta o fată pe nume Lucinda. Dar de ce?“

Putu să achiziționeze viza fără probleme, deși avea bănuiala că i se ceruse mult prea mult pentru ștampila din pașaport. În timp ce stătea lângă valiză, sudoarea îi șiroia pe trup. „Trebuie să-mi fac un plan, se gândi. Am nevoie de o mașină și de un hotel, în primul rând de un hotel.“

Un bărbat negru în uniformă se afla lângă ea. Avea o insignă pe care era scris „Hotel Polana“. Observă că se uita la el.

– Hotelul Polana?

– Da.

– Numele dumneavoastră?

– Nu am rezervat o cameră.

Reușise să-i citească numele de pe ecuson: Rogerio Mandlate.

– Credeți că se poate găsi totuși o cameră și pentru mine, domnule Mandlate?

– Nu pot să vă promit nimic.

Urcă într-un microbuz, împreună cu patru albi sud-africani. Orașul era sleit de căldură. Străbătură niște zone extrem de sărace. Oameni peste tot, copii, mai ales copii.

Îi trecu prin minte că și Henrik trebuia să fi mers pe acest drum. Văzuse aceleași priveliști pe care le vedea ea. Dar avusese oare aceleași gânduri? Nu avea cum să știe. Răspunsul nu avea să vină niciodată.

Soarele era la zenit când ajunse la hotelul alb, ce arăta ca un palat. Primi o cameră cu vedere la Oceanul Indian. Potrivi aerul condiționat, într-o încercare de a răcori camera, și se gândi la diminețile groaznic de friguroase din Härjedalen. „Căldura extremă și frigul extrem se echilibrează, își zise ea. Am învățat în Grecia că pot suporta căldura extremă deoarece corpul meu a fost obișnuit cu cealaltă extremă. Atât Härjedalen, cât și Grecia m-au învățat să supraviețuiesc acestui climat ridicol de cald."

Își dădu jos hainele, stătu dezbrăcată în aerul rece emanat de dispozitivul de pe perete, după care intră în cabina de duș. Se spălă încet de urmele zborului lung.

Apoi se așeză pe pat, își porni mobilul și îl sună pe Aron. Nu răspunse, auzi doar o voce care îi recomanda să încerce mai târziu. Se întinse pe pat, trase cuvertura subțire peste ea și adormi.

Când se trezi, nu avea nici o idee unde se află. În cameră era destul de răcoare. Ceasul arăta unu fără zece minute. Dormise profund, fără să viseze, peste trei ore. Se ridică din pat, se îmbrăcă și

simți că îi era foame. Închise în seif pașaportul ei și al lui Aron, plus cea mai mare parte dintre bani, formând un cod, primele patru cifre din numărul de telefon al lui Artur, 8854. Ar fi trebuit să-l sune și să-i spună unde era, dar, mai întâi, voia să mănânce totuși ceva și să afle cum era să te găsești într-o țară despre care nu știi absolut nimic.

În holul încântător al hotelului, doar cele câteva negrese care umblau încoace și încolo, ștergând praful, îi aminteau că se afla în Africa. Aproape toți oaspeții erau europeni. Merse la restaurant și comandă o salată. Privi în jur. Chelneri negri și chelnerițe negrese, clienți albi. Găsi o bancă unde schimbă niște bani. Cercetă hotelul. Exista un chioșc de ziare, de unde putea cumpăra o hartă a orașului Maputo și un ghid turistic al Mozambicului. În altă parte a clădirii descoperi un cazinou. Nu intră, doar aruncă o privire înspre bărbații supraponderali singuratici, care jucau la automate. Făcu un tur, pe lângă piscina întinsă, până la gardurile care delimitau proprietatea hotelului și coborau spre plajă și mare. Stătu la umbra unui cort. Oceanul îi amintea de Marea Egee, aceeași nuanță de turcoaz, scânteind asemănător în bătaia soarelui.

Un chelner apăru pe neașteptate și o întrebă dacă dorea ceva. „Pe fiul meu. Vreau ca fiul meu să fie în viață și vreau să aud vocea lui Aron la telefon, spunându-mi că este bine."

Clătină din cap că nu. Chelnerul îi întrerupsese șirul gândurilor.

Merse până în fața hotelului, unde se afla o parcare. Vânzători ambulanți se înghesuiau lângă intrare. Ezită o clipă, apoi își continuă drumul pe trotuar, pe lângă micii comercianți care ofereau sculpturi făcute din lemn de santal, girafe, elefanți jucăuși, cutii ornamentale, scaune și statuete ale unor personaje grotești. Trecu pe cealaltă parte a străzii, observă că era un birou Avis pe colț, apoi o luă pe un bulevard larg, purtând, spre surprinderea ei, numele lui Mao Zedong.

Un grup de copii ai străzii stătea în jurul unui foc făcut din gunoaie. Unul dintre puști alergă spre ea, cu mâna întinsă. Dădu

din cap și grăbi pasul. Băiatul era experimentat: nu o urmări, ci renunță imediat. „E prea devreme, se gândi Louise. O să văd mai târziu cum se procedează cu cerșetorii."

Ieși pe o stradă cu un trafic mai redus, apoi pe o alta, ce avea ziduri înalte pe ambele părți, în spatele cărora niște câini lătrau nervos. Nu era nici țipenie de om, era cea mai fierbinte parte a zilei, vremea siestei. Pășea cu mare atenție – pietrele din pavaj erau sparte și pline de gropi. Se întrebă dacă era posibil să umble pe aceste străzi după lăsarea întunericului.

Apoi fu jefuită. Erau doi și se strecuraseră în spatele ei. Fără nici un sunet, unul din bărbați o cuprinseră cu mâinile limitându-i mișcările, celălalt îi apăsă un cuțit de obraz. Observă că ochii lui erau roșii, pupilele dilatate, era drogat până în măduva oaselor. Engleza lui era dominată de cuvântul *fuck*. Bărbatul care o ținea strâns, a cărui față nu o vedea, îi zbieră în ureche:

– Dă-mi bani!

O străbătu un fior rece, dar reuși să rămână lucidă. Răspunse încet:

– Ia ce vrei. Nu voi opune rezistență.

Bărbatul din spatele ei îi smulse geanta de pe umărul stâng și o rupse la fugă. Nu-i văzu fața, remarcă doar că era desculț, îmbrăcat în zdrențe și alerga foarte repede. Cel care o amenința, cu pupilele dilatate, o tăie sub ochi, după care dispăru în goană. Nici el nu avea încălțări.

Amândoi erau de vârsta lui Henrik.

Louise începu să țipe, dar se părea că nimeni nu o aude, singurul semn de viață erau câinii invizibili din spatele zidurilor înalte. O mașină se apropie. Se postă în fața ei, agitându-și mâinile. Sângele îi curgea de sub ochi, picurând pe bluza ei albă. Automobilul opri, aparent după mai multe ezitări: văzu că șoferul era un bărbat alb. Continuă să urle și se repezi spre mașină, însă aceasta dădu cu spatele în mare viteză, o luă pe o străduță lăturalnică și dispăru. Louise începea să amețească, nu mai putea face față șocului.

„Aron ar fi putut să împiedice asta, lua-l-ar naiba. Ar fi trebuit să fie aici, să mă protejeze. Dar e plecat, toți sunt plecați."

Căzu pe pavaj și respiră adânc, ca să nu leșine. În momentul în care o mână îi atinse umărul, țipă cu putere. Era o negresă. Ținea în mână un coș cu arahide, mirosea puternic a transpirație, bluza de pe ea era zdrențuroasă, bucata de material care îi înfășura corpul era murdară.

Louise încercă să-i explice că fusese jefuită. Era evident că femeia nu înțelegea, spuse ceva în propria limbă și apoi în portugheză.

Localnica o ajută să se ridice în picioare. Reuși să articuleze cuvântul „spital", dar Louise insistă: „Polana, hotelul Polana". Femeia dădu din cap, o strânse puternic de braț, puse coșul cu arahide pe cap și o sprijini pe suferindă, începând să meargă. Louise opri curgerea sângelui cu o batistă. Rana nu era adâncă, de fapt, numai o zgârietură, însă ea se simțea de parcă lama i-ar fi pătruns adânc în inimă.

Femeia de lângă ea zâmbi încurajator. Ajunseră la intrarea în hotel. Louise nu avea nici un ban, portofelul se găsea în geanta pe care i-o furaseră hoții. Își deschise larg brațele, iar însoțitoarea ei dădu din cap. Zâmbea întruna, dinții ei erau albi și egali. Negresa se îndepărtă. Louise o urmări dispărând în pâcla solului încins.

În cele din urmă, când ajunse în camera ei și se spălă pe față, totul se prăbuși. Leșină și căzu pe pardoseala din baie. Când își reveni în fire, nu avea nici o idee cât de mult fusese inconștientă. Probabil doar câteva secunde.

Rămase nemișcată pe gresie. De undeva se auzea râsul unui bărbat, urmat la scurtă distanță de chițăitul de încântare al unei femei. Louise stătu pe pardoseală, mulțumind sorții că nu fusese grav rănită.

Odată, când era foarte tânără și vizitase Londra pentru câteva zile, un bărbat o acostase într-o seară, îi prinsese brațul ca într-o menghină și încercase să o împingă pe un culoar stâmt. Se eliberase

lovind în toate părțile, zbierând și mușcând. De atunci nu mai fusese expusă violenței.

Era vina ei? Ar fi trebuit mai întâi să se informeze dacă era sigur să se plimbe pe străzi, chiar și la lumina zilei? Nu, nu era vina ei. Refuza să accepte responsabilitatea acestui lucru. Situația precară a atacatorilor desculți și îmbrăcați în zdrențe nu scuza faptul că fusese înjunghiată în față și i se furase geanta.

Se așeză în capul oaselor. După câteva clipe, se ridică anevoie și se întinse pe pat. Tremura. Era precum un vas fragil care fusese sfărâmat; piesele se învârteau în jurul ei. Înțelese că moartea lui Henrik o prinsese din urmă. Risca să se prăbușească, nimic nu o putea ține întreagă. Se ridică în șezut pe pat, într-o încercare zadarnică de a se opune sorții, însă renunță imediat și lăsă ca totul să se întâmple de la sine.

Valul mareic despre care auzise, valul pe care nimeni nu-l putea înfățișa, valul care se dezvolta într-o furie inimaginabilă. „Am încercat să-l ajung din urmă. Acum sunt în Africa. Dar el este mort și eu nu știu de ce mă aflu aici."

Prima dată veni valul, apoi neputința. Stătu în pat mai bine de douăzeci și patru de ore. Dimineața, când camerista descuie ușa, Louise refuză serviciul cu un gest al mâinii. În sticlele de pe masa de la marginea patului se găsea apă. Tot ce mâncă fu un măr pe care îl luase din Madrid.

La un moment dat, în timpul nopții, se sculă, merse până la fereastră și privi peste grădina iluminată, cu piscina scânteietoare. Dincolo de ea se afla golful, cu un far care arunca raze de lumină prin întuneric și felinare ce se legănau pe vase de pescuit invizibile. Un singur paznic patrula prin grădină. Ceva îi aminti de Argolis, de excavațiile din Grecia. Se afla însă departe de acel loc și se întrebă dacă avea să se întoarcă vreodată acolo. De fapt, exista vreo posibilitate să-și continue cariera de arheolog?

„Sunt la fel de moartă ca Henrik. O ființă umană poate fi adusă la stadiul de ruină o dată în viața ei, nu de două ori. De aceea a

dispărut Aron? Deoarece îi era teamă că va fi transformat într-un ciocan, cu scopul de a mă nimici pe mine?“

Se întoarse în pat. Periodic, ațipea. Era după-amiază când începu să simtă că îi revin puterile. Făcu o baie, după care coborî ca să mănânce. Se așeză afară, sub o umbrelă. Era cald, dar se simțea o briză răcoroasă dinspre mare. Studie harta pe care și-o cumpărase. Găsi repede hotelul ei, dar îi luă mult mai mult să localizeze districtul numit Feira Popular.

Când termină masa, se așeză pe o bancă, la umbra unui copac, și urmări câțiva copii care se jucau în piscină. Avea telefonul mobil în mână și, în cele din urmă, se hotărî să-l sune pe Artur.

Vocea lui venea din altă lume. Din cauza decalajului transmisiei ajunseră să vorbească simultan.

– E ciudat că te aud atât de bine, când tu ești atât de departe.

– Australia era și mai departe.

– Totul este în regulă?

Era pe punctul să-i spună că fusese tâlhărită și, pentru un scurt moment, simți nevoia să-și lase capul pe umărul lui și să plângă, dar se stăpâni.

– Hotelul la care stau este ca un palat.

– Credeam că Mozambicul este o țară săracă.

– Nu pentru toată lumea. Bogăția te face să-i vezi pe toți cei care nu au nimic.

– Tot nu înțeleg ce ai de gând să faci.

– Cum am spus. Am s-o caut pe prietena lui Henrik, o fată pe nume Lucinda.

– Știi ceva de Aron?

– Nu am auzit nimic de la el și nici despre el. Încă lipsește. Cred că a fost omorât.

– De ce ar vrea cineva să-l omoare pe Aron?

– Nu știu, dar încerc să aflu.

– Tu ești tot ce am. Mă sperie gândul că ești atât de departe.

– Sunt întotdeauna atentă.

– Câteodată, asta nu este suficient.

– Te voi mai suna eu. Spune-mi, a nins deja la tine?

– Azi-noapte. La început doar câțiva fulgi, după care mai puternic. Stăteam aici, în bucătărie, și priveam. E ca o tăcere albă care se prăbușește ca să îmbrățișeze pământul.

„O tăcere albă care se prăbușește ca să îmbrățișeze pământul. Doi bărbați m-au atacat. M-au urmărit de la hotel? Sau stăteau la pândă în întuneric, fără să-i observ?"

Îi ura. Voia să-i vadă biciuiți, să-i vadă sângerând, țipând.

Era ora unsprezece când coborî la recepție și ceru un taxi care să o ducă în Feira Popular. Bărbatul de la biroul de informații păru surprins, după care zâmbi.

– Hamalul vă va ajuta. E la zece minute de mers pe jos.

– E periculos acolo?

Era surprinsă de întrebarea ei, care fusese rostită pe neașteptate. Își dădea seama că hoții aveau să-și facă din nou apariția în conștiința ei, indiferent unde se găsea. Chiar și bărbatul care o atacase la Londra cu atâta timp în urmă o bântuia uneori.

– De ce ar fi periculos?

– Nu știu. De aceea vă întreb pe dumneavoastră.

– Presupun că ar putea fi periculos pentru unele persoane, însă dumneavoastră nu prezentați interes.

„Prostituate, se gândi. Dar pe acestea le găsești peste tot, nu-i așa?"

Taxiul mirosea a pește. Bărbatul de la volan conducea repede și nu părea să fie jenat de absența oglinzii retrovizoare. În întuneric, călătoria semăna cu o coborâre în iad. O lăsă la ceea ce părea să fie intrarea într-un bâlci. Plăti taxa de intrare, bănuind că i se ceruse un preț exagerat, și își croi drum printr-un conglomerat de mici restaurante și baruri. În centru se afla un carusel stricat și lăsat în părăsire, cu majoritatea căluților rămași fără cap, precum și o roată uriașă, de asemenea abandonată, care încetase de mult să se învârtă. Muzică din toate părțile, umbre, mici încăperi obscure, unde bărbați și femei

se aplecau deasupra unor sticle și pahare. Negrese tinere în fuste scurte, cu sânii de-abia acoperiți, umblau în pantofii lor cu tocuri înalte. Femei periculoase, vânând bărbați inofensivi.

Louise căuta barul numit Malocura. Se pierdea încontinuu în labirint, ajungând, în mod repetat, înapoi de unde pornise. Tresărea uneori, de parcă ar fi fost atacată din nou de tâlhari. Își imagina cuțite strălucind metalic din toate părțile. Se aventură într-un bar care se deosebea vizibil de celelalte prin faptul că era puternic luminat. Bău o bere și un pahar de votcă. Spre surprinderea ei, văzu că doi dintre sud-africanii cu care călătorise de la aeroport în microbuz stăteau într-un colț. Atât bărbatul, cât și femeia erau beți. El o lovea necontenit în umăr, ca și cum ar fi încercat să o doboare.

Era trecut de miezul nopții. Louise continuă să caute barul și, în cele din urmă, îl găsi. Se numea cu adevărat Malocura – denumirea era scrisă pe o bucată de carton – și era ascuns într-un colț, lângă zidul exterior. Louise privi cu atenție în sălița slab luminată și găsi o masă goală.

Lucinda se afla lângă bar, încărcând o tavă cu sticle şi pahare. Era mai subțirică decât se așteptase Louise, dar nu exista nici un dubiu în privința identității ei.

Lucinda merse la o masă și servi clienții.

Atunci o observă pe Louise, care ridică mâna. Lucinda veni la masa ei.

– Doriți să mâncați ceva?

– Vreau doar un pahar cu vin.

– Nu servim vin, doar bere.

– Cafea?

– Nimeni nu cere vreodată cafea.

– Atunci, voi lua o bere.

Lucinda se întoarse cu un pahar și cu o sticlă maronie.

– Știu că numele tău este Lucinda.

– Cine sunteți?

– Sunt mama lui Henrik.

În acel moment, îi trecu prin minte că Lucinda nu avea de unde să știe că Henrik murise. Dar acum era prea târziu, era imposibil să-și retragă afirmația, nu exista nici o cale de retragere.

– Am venit să-ți spun că Henrik este mort. Vreau să te întreb dacă știi din ce cauză.

Lucinda rămase nemișcată. Ochii îi erau foarte adânci, buzele închise strâns.

– Numele meu este Louise. Poate ți-a vorbit despre mine?

„A pomenit vreodată de mama lui? A spus vreodată ceva despre mine? Sau îți sunt la fel de necunoscută cum îmi ești tu mie?“

Capitolul 13

Lucinda își dădu jos șorțul, schimbă câteva cuvinte cu bărbatul de la bar, care părea să fie șeful ei, apoi o conduse pe Louise la un alt bar slab luminat, dosnic, unde femei tinere stăteau de-a lungul pereților. Luară loc la o masă și Lucinda ceru bere pentru amândouă, fără să o întrebe. În local era o tăcere stranie. Nu se auzea nici un radio, nici un fel de muzică. Femeile machiate strident nu vorbeau una cu alta. Fie stăteau în tăcere, fumând, fie își priveau fețele lipsite de viață în oglinzi de buzunar, fie își legănau picioarele înainte și înapoi, fără încetare. Louise observă că unele erau foarte tinere, aveau treisprezece sau poate paisprezece ani, nu mai mult. Fustele lor erau extrem de scurte, neascunzând practic nimic, tocurile pantofilor erau înalte și ascuțite, sânii aproape dezgoliți. „Sunt aranjate precum cadavrele, se gândi Louise. Corpuri care așteaptă să fie înmormântate, poate mumificate. Dar nici o prostituată nu este păstrată pentru generațiile care vor veni. Ele doar putrezesc în spatele fețelor machiate strident."

La masă le-au fost aduse două sticle, pahare și șervețele din hârtie. Lucinda se aplecă spre Louise. Ochii îi erau roșii.

– Spuneți-mi din nou. Rar. Povestiți-mi ce s-a întâmplat.

Louise nu descoperi nici o urmă de prefăcătorie în Lucinda. Chipul ei, acoperit cu stropi de sudoare, era precum o carte deschisă. Groaza Lucindei la ceea ce trebuise să asculte era evidentă.

– L-am găsit pe Henrik mort în apartamentul lui din Stockholm. L-ai vizitat acolo?

– Nu am fost niciodată în Suedia.

– Era întins pe pat. Corpul lui era plin de barbiturice. Acestea i-au cauzat moartea. Dar de ce și-a luat viața?

Una dintre femeile tinere veni la masa lor și ceru un foc. Lucinda îi aprinse țigara. În lumina chibritului, Louise putu vedea fața trasă a fetei.

„Pete negre pe obraji, prost acoperite cu machiaj, pudrate. Simptome de SIDA, despre care am citit. Semnele negre ale morții, răni care refuză să se vindece."

Lucinda stătea nemișcată.

– Nu înțeleg.

– Nimeni nu e în stare să înțeleagă. Dar poate vei reuși să mă ajuți. Ce s-o fi întâmplat? E posibil să fi avut legătură cu Africa? A fost aici la începutul verii? Ce s-a petrecut atunci?

– Nimic care să-l facă să se omoare.

– Trebuie să știu ce s-a întâmplat. În ce stare era când a ajuns, pe cine a întâlnit? Cum era când a plecat?

– Henrik era întotdeauna la fel.

„Trebuie să-i acord timp, reflectă Louise. A fost șocată de ceea ce i-am spus. Cel puțin, acum știu că Henrik a însemnat ceva pentru ea."

– A fost singurul meu copil. A fost tot ce aveam, nu mai am pe nimeni altcineva.

Louise observă o scânteie bruscă în ochii Lucindei, surpriză, poate îngrijorare.

– Mai avea frați sau surori?

– Nu, era singurul meu copil.

– Mi-a spus că avea o soră. El era cel mai tânăr.

– Nu e adevărat. Sunt mama lui, trebuie să știu.

– De unde știu că îmi spuneți adevărul?

Louise era furioasă.

– Sunt mama lui și moartea fiului meu m-a distrus. Mă rănești profund dacă-mi pui la îndoială identitatea.

– Nu am vrut să vă jignesc, dar Henrik vorbea întotdeauna despre sora lui.

– Nu avea o soră. Poate i-ar fi plăcut să aibă una.

Fetele aliniate de-a lungul pereților părăsiră barul una după alta. În curând, Louise și Lucinda rămaseră singure în întuneric și tăcere, exceptându-l pe barman, care era ocupat să se holbeze la unghia de la degetul mare.

– Fetele care stăteau aici... sunt atât de tinere.

– Cele mai tinere sunt cele mai căutate. Bărbaților sud-africani care vin aici le place să meargă cu fete de doisprezece, treisprezece ani.

– Nu sunt purtătoare de infecții?

– Vă referiți la SIDA? Cea căreia i-am aprins țigara este bolnavă, dar nu toate sunt astfel. Spre deosebire de multe fete de vârsta lor, acestea știu cum stau lucrurile. Au grijă de propriul trup. Nu ele sunt cele care mor sau transmit infecția mai departe.

„Dar tu o faci, se gândi Louise. Tu i-ai transmis-o lui, ai deschis ușa și i-ai permis morții să intre în sângele lui."

– Fetele urăsc ceea ce fac, însă clienții lor sunt doar albi. Asta înseamnă că pot să le spună prietenilor lor că nu le-au fost necredincioase. Au făcut sex numai cu bărbați albi. Asta nu se pune.

– Chiar așa stau lucrurile în realitate?

– De ce nu ar sta?

Louise voia să-i pună întrebarea direct, fără ocolișuri. „Tu l-ai infectat? Nu știai că aveai virusul? Cum ai putut să faci asta?"

Dar nu spuse nimic.

– Trebuie să știu ce s-a întâmplat, rosti ea după o vreme.

– Nu s-a întâmplat nimic cât timp el a fost aici. Era singur când a murit?

– Da, era singur.

„De fapt, nu știu cu siguranță asta, remarcă Louise. E posibil să fi fost cineva cu el."

Se gândi brusc la o explicație pentru pijama. Henrik nu murise în patul lui. Doar după ce își pierduse cunoștința sau nu mai putuse

opune nici o rezistență, fusese dezbrăcat și i se pusese pijamaua. Persoana care era cu el în apartament nu știuse că Henrik dormea întotdeauna dezbrăcat.

Lucinda izbucni brusc în lacrimi. Întregul trup îi tremura. Bărbatul din spatele barului, care își studia unghia de la degetul mare, ridică dintr-o sprânceană în direcția Louisei. Ea clătină din cap în semn că nu avea nevoie de nici un ajutor.

Louise o luă de mână. Era caldă și asudată. O strânse puternic. Lucinda se calmă și își șterse fața cu un șervețel.

– Cum ați reușit să mă găsiți?

– Henrik a lăsat o scrisoare la Barcelona. A scris despre tine.

– Ce spunea?

– Că tu ai știi, în cazul în care i s-ar întâmpla ceva.

– Ce să știu?

– Nu am nici cea mai vagă idee.

– Și ați bătut atâta drum doar ca să vorbiți cu mine?

– Trebuie să încerc să înțeleg ce s-a întâmplat. Mai cunoștea pe altcineva aici, în afară de tine?

– Henrik știa o grămadă de oameni.

– Asta nu e același lucru cu a avea prieteni.

– Mă avea pe mine... și pe Eusebio.

– Cine?

– Așa îi spunea el. Eusebio. Un funcționar de la ambasada suedeză, membru al echipei care juca fotbal pe plajă în fiecare duminică. O persoană foarte ciudată, care nu avea nimic în comun cu fotbalistul cu același nume. Henrik mai stătea câteodată în locuința lui.

– Credeam că stătea cu tine.

– Eu locuiesc cu părinții mei și cu restul familiei. Nu putea să doarmă acolo. Uneori, împrumuta un apartament de la cineva de la ambasadă care era plecat în misiune. Eusebio obișnuia să-l ajute.

– Îi cunoști numele adevărat?

– Lars Håkansson. Nu sunt sigură că pronunț corect.

– Așadar, locuiai acolo cu Henrik?

– Eram îndrăgostită de el. Visam să mă mărit cu el, dar niciodată nu am stat împreună cu el în casa lui Eusebio.

– Ați discutat despre asta? Despre căsătorie?

– Niciodată. Era doar un vis de-al meu.

– Cum v-ați întâlnit?

– Așa cum te întâlnești întotdeauna – întâmplător. Mergi pe o stradă și treci de un colț.

Totul în viață este legat de ceea ce te așteaptă după colț.

– Care este colțul unde v-ați ciocnit unul de celălalt?

Lucinda ridică din umeri. Louise observă că era îngrijorată.

– Trebuie să mă întorc la bar. Putem să vorbim mâine. Unde stați?

– La hotelul Polana.

Lucinda se strâmbă.

– Henrik nu s-ar fi cazat niciodată acolo. Nu avea destui bani.

„O, cu siguranță avea, zise în gând Louise. Așadar, nici Lucindei nu i-a spus tot adevărul."

– Este scump, spuse ea, dar călătoria mea nu era planificată, după cum probabil poți să înțelegi. Mă voi muta în altă parte.

– Cât timp a trecut de când a murit?

– Câteva săptămâni.

– Trebuie să știu data exactă.

– 17 septembrie.

Lucinda se ridică.

– Stai așa, o reținu Louise. Există ceva ce nu ți-am spus încă.

Lucinda se așeză din nou. Bărbatul din spatele barului veni la masă și tânăra plăti băuturile. Louise scoase bani din buzunarul jachetei, dar Lucinda clătină din cap, aproape în mod agresiv. Barmanul se întoarse la tejghea și la unghia lui. Louise își făcu curaj să spună ceea ce avea de spus.

– Henrik era bolnav. Avea HIV.

Lucinda era impasibilă. Aștepta ca Louise să continue.

– Înțelegi ce tocmai ți-am spus?

– Am auzit foarte bine.

– Tu ai fost cea care l-a infectat?

Chipul Lucindei albi. Se uită la Louise dându-se înapoi parcă pentru a o cuprinde mai bine cu privirea.

– Înainte să vorbesc despre orice altceva, trebuie să am răspunsul la această întrebare.

Fața Lucindei era, în continuare, inexpresivă. Pleoapele îi acopereau ochii pe jumătate. Atunci când îi răspunse, vocea îi era calmă. Louise învățase de la Aron că furia putea să fie tăinută chiar sub suprafață, mai ales la oamenii de la care te-ai aștepta cel mai puțin.

– Intenția mea nu a fost să te rănesc.

– Nu am văzut niciodată la Henrik ce văd la dumneata – sfidarea. Îi disprețuiți pe negri. Poate nu în mod conștient, dar, chiar și așa, o faceți. Credeți că propria noastră slăbiciune a făcut suferințele Africii atât de devastatoare. La fel ca majoritatea albilor, credeți că cel mai important lucru este să știți cum murim. Nici că vă pasă cum trăim. Viața mizerabilă pe care o duce un african nu contează mai mult decât o mică schimbare în direcția vântului.

– Nu poți să mă acuzi că sunt rasistă.

– Puteți hotărî singură dacă asta este o acuzație justificată sau nu. Dacă vreți să știți, nu eu l-am infectat pe Henrik.

– Atunci, cum a căpătat virusul?

– Singur s-a expus. Multe dintre fetele pe care le-ați văzut aici nu cu mult timp în urmă ar fi putut foarte ușor să se culce cu el.

– Dar ai spus, acum câteva minute, că ele nu erau purtătoare?

– E de ajuns să fie una. A fost neglijent. Nu folosea întotdeauna prezervativul.

– Doamne, Dumnezeule!

– Când era beat, nu-i mai păsa și mergea din femeie în femeie. După aventurile lui, când se întorcea în genunchi la mine, era plin de remușcări. Dar uita în curând.

– Nu te cred. Henrik nu era așa.

– Nu avem aceeași părere despre cum era în realitate. Eu l-am iubit, dumneavoastră ați fost mama lui.

– Dar nu el te-a infectat?

– Nu.

– Îmi cer iertare pentru acuzație. Îmi este însă greu să cred că a trăit precum spui tu că a făcut-o.

– Nu este primul bărbat alb care vine într-o țară africană foarte săracă și profită de negrese. Nimic nu este mai important pentru un alb decât să ajungă între picioarele unei negrese. E la fel de important pentru un negru să ajungă în așternut cu o femeie albă. Dacă vă veți plimba prin oraș, veți găsi o mie de negri, sau chiar mai mulți, dispuși să sacrifice totul ca să vă aducă în patul lor.

– Exagerezi.

– Câteodată, adevărul poate fi găsit în exagerări.

– Este târziu. Sunt obosită.

– E devreme pentru mine. Nu pot să merg acasă până mâine-dimineață.

Lucinda se ridică.

– Vă voi însoți până la ieșire și mă voi asigura că luați un taxi. Întoarceți-vă la hotelul dumneavoastră și dormiți ca lumea. Ne vedem din nou mâine.

Lucinda o însoți pe Louise la una dintre porți. Îi spuse câteva cuvinte omului de pază. Un bărbat ținând niște chei de mașină în mână ieși dintre umbre.

– El vă va duce acasă.

– Mâine, la ce oră?

Însă Lucinda deja se îndepărta. Louise o privi dispărând în întuneric.

Taxiul duhnea a benzină. Louise încercă să nu și-l imagineze pe Henrik în mijlocul fetelor africane slabe, cu fustele lor scurte și fețele aspre.

Când ajunse la hotel, bău două pahare de vin la bar. Îi văzu, încă o dată, pe sud-africanii albi cu care călătorise în microbuz de la aeroport.

Îi ura.

Când se culcă și stinse lumina, aerul condiționat se auzi bâzâind pe fundal. Plânse până adormi, ca un copil. În vis, fu transportată de pe pământul ars al Africii pe câmpiile albe din Härjedalen.

Pădurile nesfârșite, tăcerea și tatăl ei, care o privea având o expresie în care se amestecau mândria și surprinderea.

A doua zi de dimineață, o femeie tânără de la recepție o informă pe Louise că unul dintre vecinii cei mai apropiați de hotel era ambasada suedeză. Dacă trecea de vânzătorii ambulanți și de o benzinărie, ar fi ajuns în dreptul unei clădiri de un galben-maroniu, unde se găsea ambasada.

– Am fost tâlhărită ieri, când am luat-o în direcția opusă și m-am abătut pe o stradă lăturalnică.

Fata de la recepție dădu din cap în semn de compasiune.

– Îmi pare rău să spun că asemenea lucruri se întâmplă mult prea des. Oamenii sunt săraci, stau și îi pândesc pe oaspeții noștri.

– Nu vreau să fiu tâlhărită din nou.

– Nu se va întâmpla nimic, ambasada nu este departe. Ați fost rănită?

– Nu m-au snopit în bătaie, dar m-au tăiat sub ochi.

– Observ. Îmi pare foarte rău.

– Asta nu mă ajută prea mult.

– Ce v-au luat?

– Geanta mea, însă mi-am lăsat cele mai multe dintre lucruri la hotel.

„Au luat niște bani, dar n-au găsit pașaportul, telefonul mobil sau cărțile de credit. Mi-au furat pieptenele maroniu – mă întreb dacă se pot folosi de el."

Louise luă micul dejun pe terasă și, pentru câteva clipe, avu o senzație tulburătoare de bună dispoziție. Era ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Pe drumul spre ambasadă, își întorcea încontinuu privirea ca să se uite în spate. Un morman de fier, ce voia să reprezinte o sculptură, se găsea dincolo de gardul vopsit în verde. Un paznic în uniformă îi deschise poarta.

Obișnuitele portrete oficiale ale regelui și reginei atârnau pe peretele recepției. Doi bărbați stăteau pe o canapea și discutau în suedeză despre „criza apei și investițiile pe care trebuie să le facem în provincia Niassa, imediat ce sosesc fondurile". Își reaminti că, din păcate, pierduse contactul cu ceea ce se întâmpla în Argolis. Ce crezuse că va urma atunci când stătea în mijlocul nopții și fuma o țigară, în timp ce câinii lui Mitsos lătrau? Grozăviile ce se adunaseră nu-i dăduseră nici un avertisment.

Persoana care stătuse acolo, în întuneric, cu o țigară în mână, nu mai exista.

La recepție ceru să vorbească cu Lars Håkansson. Funcționara o întrebă de ce dorea să-l vadă.

– Îl cunoștea pe fiul meu. Spuneți-i doar că mama lui Henrik este aici. Va fi suficient.

Femeia apăsă, într-o succesiune complicată, mai multe butoane până când, în cele din urmă, ajunse la Håkansson.

– Coboară acum.

Cei doi bărbați care discutau despre apă plecaseră. Louise se așeză pe canapeaua de un albastru-închis și așteptă.

Un bărbat scund, cu părul rar și o față care suferise o expunere prea lungă la soare, îmbrăcat în costum, ieși de după ușa din sticlă. Vedea prea bine că era precaut chiar și când ajunse aproape de ea.

– Așadar, dumneavoastră sunteți mama lui Henrik Cantor, corect?

– Da.

– Îmi pare rău, dar trebuie să vă cer un act de identitate. În vremurile acestea, trebuie să fim foarte atenți. Mă îndoiesc foarte tare că teroriștii plănuiesc să arunce în aer ambasada și pe noi odată cu ea, dar Ministerul de Externe a măsurile restricțiile de siguranță. Nu-mi este permis să duc pe nimeni dincolo de acea ușă de sticlă decât dacă sunt sigur sută la sută că știu cine este.

Louise își lăsase pașaportul și cartea de identitate în seiful din camera de hotel.

– Nu am pașaportul cu mine.

– Atunci, mă tem că va trebui să rămânem aici, la recepție.

Se așezară. Era în continuare curioasă în legătură cu precauția lui. I se părea jignitoare.

– De dragul simplității, putem presupune că sunt cu adevărat cea care pretind că sunt?

– Desigur. Îmi pare rău că lumea este în starea în care este.

El nu spuse nimic. Ea așteptă.

– Ce s-a întâmplat?

– L-am găsit mort în patul lui, la Stockholm.

– Credeam că locuiește la Barcelona.

„Liniștește-te, se gândi Louise. Știe ceea ce tu nu știai."

– Până a murit, nu aveam nici cea mai mică idee că deținea un apartament la Barcelona. Am venit aici pentru a încerca să descopăr despre ce era vorba. L-ați întâlnit pe Henrik cât timp a fost aici?

– Am ajuns să ne cunoaștem. Trebuie să vă fi povestit despre mine.

– Niciodată. Pe de altă parte, i-a vorbit despre dumneavoastră unei femei de culoare, pe nume Lucinda.

– Lucinda?

– Lucrează la un bar numit Malocura.

Louise scoase fotografia ei și i-o arătă.

– O cunosc, dar nu o cheamă Lucinda, ci Julieta.

– Poate are două nume.

Lars Håkansson se ridică.

– Sunt pe punctul să încalc toate regulile de protecție. Haideți la mine în birou. Nu e mai frumos acolo, dar nu e chiar așa de cald.

Biroul său avea ferestre cu priveliște spre Oceanul Indian. Câteva vase de pescuit cu pânze triunghiulare se pregăteau să intre în golf. O întrebă dacă dorește o cafea, iar ea acceptă.

Se întoarse ținând în mână două cești. Erau cu alb și albastru și aveau steaguri galbene pe ele.

– Îmi dau seama că nu mi-am exprimat condoleanțele. A fost o știre groaznică și pentru mine. Aveam o mare stimă pentru Henrik. Mă gândeam adesea că aș dori să fi avut un fiu ca el.

– Nu aveți copii?

– Patru fete dintr-o căsătorie anterioară. Niște domnișoare care se vor descurca foarte bine, dar nici un băiat.

Aruncă o bucată de zahăr în ceașcă și amestecă meditativ cu un creion.

– Ce s-a întâmplat?

– Autopsia a arătat o concentrație ridicată de barbiturice în sânge, ceea ce ar sugera că și-a luat singur viața.

Se uită la ea plin de uimire.

– Chiar poate să fie adevărat?

– Nu. De aceea, caut cauza reală și cred că, indiferent ce s-a întâmplat, originile se găsesc aici.

– În Maputo?

– Nu știu. În această țară, pe acest continent. Sper că mă puteți ajuta să găsesc un răspuns.

Lars Håkansson puse jos ceașca și aruncă o privire la ceas.

– Unde stați?

– În acest moment, lângă ambasadă.

– Polana este un hotel bun, dar scump. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, mișuna de spioni germani și japonezi. În ziua de azi, mișună de sud-africani care nu au nimic altceva mai bun de făcut.

– Am intenția să mă mut în altă parte.

– Eu locuiesc singur și am suficient spațiu. Sunteți bine-venită să stați la mine. Cum a făcut și Henrik.

Se hotărî pe loc să accepte oferta.

El se ridică.

– Am o întâlnire cu ambasadorul și cu un grup de voluntari care fac asistență umanitară. Este vorba despre niște bani care au dispărut dintr-un cont de-al nostru în circumstanțe misterioase. Totul se reduce la corupție, bineînțeles, sunt niște miniștri „îndemânatici“

care au nevoie de bani pentru a le contrui case copiilor lor. Consumăm incredibil de mult timp cu astfel de chestiuni.

O însoți până la recepție.

– Ultima dată când a fost aici, Henrik a lăsat o geantă mare. Nu știu ce se găsește înăuntru, dar, când am pus-o în dulap, am observat că era grea.

– Așadar, nu putea să conțină haine.

– Nu, probabil cărți și hârtii. Pot să o las la hotelul dumneavoastră în seara aceasta. Din păcate, am în program o cină cu un coleg francez, și nu pot contramanda. Aș fi preferat să fiu singur. Mă tulbură enorm gândul că Henrik nu mai este printre noi. Cred că nu conștientizez pe deplin ce s-a întâmplat.

Își luară rămas-bun în curtea ambasadei.

– Am sosit ieri și am fost jefuită aproape imediat.

– Sper că nu ați fost rănită?

– A fost greșeala mea. Știu că nu ar trebui niciodată să mergi pe străzi necirculate, ci să rămâi unde sunt și alți oameni în preajmă.

– Cei mai vicleni tâlhari au o abilitate impresionantă de a-i alege pe călătorii care de-abia au ajuns în această țară. Dar cu greu poți să-i numești pe oamenii de aici infractori. Sărăcia pe care o poți observa îți face părul măciucă. Ce te faci când ai cinci copii și nici un loc de muncă? Dacă aș fi fost unul dintre prăpădiții din acest oraș, aș fi tâlhărit pe cineva ca mine. O să vă las geanta la recepție în jurul orei șapte.

Se întoarse la hotel. Încercând să scape de neliniște, cumpără, dintr-un magazin din hol, un costum de baie care era mult prea scump. Coborî la piscina imensă și se istovi înotând mai multe lungimi de bazin. Era singura persoană din apă.

„Plutesc pe Röstjärn, se gândi ea, micul lac în care înotam cu tata când eram copil. Obișnuia să mă sperie spunând că lacul era fără fund. Înotam acolo seara în timpul verii, când țânțarii bâzâiau, iar eu îl iubeam, deoarece mișcările sale erau atât de puternice.“

Reveni în camera ei și se întinse dezbrăcată în mijlocul patului. Gândurile îi zburau haotic.

„Lucinda și Nazrin? Apartamentul din Barcelona și apartamentul din Stockholm. Ce e cu toate perdelele astea de fum? Și de ce era îmbrăcat în pijama când a murit?“

Adormi; la un moment dat o trezi telefonul.

– Aici Lars Håkansson. Sunt la recepție cu geanta lui Henrik.

– S-a făcut deja ora șapte? Eram la duș.

– Pot să aștept. Am ajuns mai devreme decât credeam. E doar ora patru.

Se îmbrăcă repede și se grăbi să coboare. Håkansson se ridică în momentul când o văzu apropiindu-se. Avea o geantă sport neagră, cu emblema Adidas scrisă cu litere roșii.

– Voi veni să vă iau mâine-dimineață, la ora unsprezece.

– Sper că nu vă voi cauza nici o neplăcere.

– Nu, deloc.

Se întoarse în camera ei și deschise geanta. Deasupra se aflau o pereche de pantaloni și o jachetă kaki-deschis. Nu-l văzuse niciodată pe Henrik purtând ceva asemănător. Dedesubt erau mape din plastic cu documente și câteva dosare, asemănătoare acelora pe care le descoperise atât la Stockholm, cât și la Barcelona. Goli geanta pe pat. Pe fund se găsea o cantitate mică de pământ, care se scurse pe așternuturi. Luă puțin în mână. „Din nou, pământ roșu.“

Începu să caute prin foile lui. O insectă zbârcită, un fel de fluture, căzu dintr-un pachet de fotocopii. Era un articol în engleză, scris de către profesorul Ronald Witterman de la Universitatea Oxford. Titlul era următorul: „Camera de așteptare a morții: o călătorie prin Lumea a Treia“. Articolul mustea de furie. Nu exista nici urmă de calm, lipsea acel stil disciplinat în care își argumentează de obicei universitarii pledoariile. Witterman clocotea de mânie.

> Niciodată nu am mai avut la dispoziție asemenea resurse imense, care ne permit să facem lumea suportabilă pentru tot mai mulți oameni. În schimb, ne trădăm conștiința, puterea noastră intelectuală și resursele noastre materiale permițând sărăciei

ascunse să crească. Am renunțat de mult să ne asumăm responsabilitatea, sponsorizând instituții precum Banca Mondială, ale cărei activități politice, de cele mai multe ori, duc doar la sacrificarea suferinței umane pe altarul recomandărilor economice arogante. Ne-am debarasat de mult de conștiința noastră.

„Acesta este un om a cărui furie nu cunoaște limite, se gândi ea. Mânia sa trebuie să-i fi captat atenția lui Henrik."

Mapele din plastic conțineau, de asemenea, file smulse dintr-un carnețel. Henrik începuse să traducă în suedeză articolul profesorului Witterman. Observa prea bine că îi fusese dificil să găsească cuvintele potrivite, să regăsească ritmul frazelor lungi. Puse articolul deoparte și deschise dosarul următor. Creierul lui Kennedy își făcu apariția din nou, în ceea ce părea să fie o transcriere. Aranjă paginile în ordine și începu să citească.

Pe 21 ianuarie 1967, procurorul general al Statelor Unite, Ramsey Clark, a dat un telefon. Era îngrijorat și nesigur de reacția cu care avea să se confrunte. Când i s-a răspuns, a vorbit cu o secretară, care i-a cerut să aștepte. O voce țâfnoasă l-a întrebat ce dorea. Președintele Lyndon Baines Johnson putea să fie o persoană plăcută și jovială, dar, la fel de des, putea să fie ursuz atunci când lucrurile nu mergeau în modul în care dorea.

– Bună dimineața, domnule președinte.

– Ce se întâmplă? Credeam că totul s-a încheiat atunci când autopsia lui Jack a fost finalizată la baza navală.

– Le-am cerut celor trei legiști implicați să vină la Washington. De asemenea, am fost obligați să-l aducem înapoi pe Fink din Vietnam.

– Nu-mi pasă de Fink! Am o delegație din Arkansas, care bârfește dincolo de ușa biroului meu. Au venit să discute despre ovăz și grâu. Nu am timp de astfel de prostii.

– Îmi pare rău, domnule președinte. Voi fi cât pot de concis. Umblau prin arhivă ieri – unul dintre ei era doctorul Humes, care a depus mărturie în fața Comisiei Warren în legătură cu o poză a plămânului drept. Era important pentru a stabili cauza morții lui Kennedy.

– Am citit despre asta în raportul comisiei. Mai exact, ce anume dorești?

– Se pare că avem o problemă. Fotografia lipsește.

– Cum adică, lipsește?

– A dispărut și, din câte observăm, a dispărut și o altă imagine, reprezentând orificiul de intrare a glonțului, care a fost cauza directă a decesului.

– Cum naiba pot să dispară niște clișee de la autopsia lui Kennedy?

– Cum a putut dispărea creierul lui?

– Ce facem acum?

– În mod evident, medicii sunt îngrijorați, deoarece au declarat, sub jurământ, că fotografiile există. Acum însă, nu mai există. Una dintre ele, cel puțin.

– Presa va afla despre asta?

– Cel mai probabil. Totul va fi scormonit din nou. Teorii ale conspirației, Oswald nu a acționat singur, tot ce am crezut că am îngropat va fi scos din nou la suprafață.

– Nu am timp de pierdut cu Jack. E mort. Încerc să fac ceea ce trebuie să facă un președinte, încerc să pun ordine într-un război dement în Vietnam și să-i potolesc pe negrii care vor alearga ca nebunii pe străzi dacă nu reușim să rezolvăm problema drepturilor civile cât se poate de repede. Asigură-te că medicii ăia nu deschid gura prea mult. Și trimite-l imediat pe Fink înapoi în Vietnam!

Fără nici o dovadă, Henrik conchidea că materialul provenea de la „arhivele recent deschise ale Departamentului de Justiție". De asemenea, făcuse și câteva comentarii proprii.

Louise reflectă asupra celor aflate. „Totul este îngropat. Întâmplări ciudate sunt ascunse sub preș. Adevărul este tăinuit. Trăim într-o lume în care este mult mai important să ascunzi lucruri decât să le dezvălui. Oricine întreprinde mișcări secrete ca să aprindă o lumină în colțurile cele mai întunecate nu poate fi niciodată sigur de ce va găsi. Trebuie să continui să aprind lumini. Voi lăsa la o parte, în curând, toate aceste documente despre Kennedy și creierul lui blestemat. Însă ele par a fi un soi de manual care schițează lumea minciunilor și, de aceea, ne conduc spre adevăr."

Louise continuă să caute printre hârtii. Exista o hartă a părții sudice a Mozambicului. Henrik trasase un cerc în jurul orașului numit Xai-Xai și al unui cartier aflat la nord-vest de oraș.

Louise puse harta deoparte. La fundul genții se găsea un plic maro. Îl deschise. Conținea cinci forme decupate din hârtie neagră. Două dintre ele erau modele geometrice. Celelalte trei erau profiluri de persoane.

Văzu imediat că o siluetă îl înfățișa pe Henrik. Era profilul lui, nu exista nici un dubiu. Simțea cum neliniștea creștea în sufletul ei. Silueta era realizată cu măiestrie, dar Henrik era doar o umbră: hârtia neagră părea să prevestească, într-un fel, ceea ce urma.

Le cercetă pe celelalte două. Una înfățișa un bărbat, cealaltă o femeie. Din profilul femeii se vedea clar că era africană. Nu scria nimic pe verso. Toate siluetele erau lipite pe foi de hârtie albă. Nu exista nici o semnătură, nimic care să sugereze cine le făcuse. Ar fi putut să fie Henrik însuși?

Se uită încă o dată peste tot ceea ce conținea geanta, dar, în cele din urmă, se trezi holbându-se din nou la siluete. Ce voiau să însemne?

Coborî la recepție și apoi afară. Vântul dinspre mare era blând, încărcat cu parfumul unor mirodenii misterioase.

Se așeză pe o bancă și privi spre marea întunecată. O lumină strălucea intens și la orizont se vedeau nave care se îndreptau spre sud.

Se sperie atunci când Lucinda apăru brusc în spatele ei.

„De ce toți cei de aici se mișcă fără să scoată vreun sunet? De ce nu-i aud cum se strecoară?“

Lucinda se așeză lângă ea.

– Ce ați găsit în geantă?

Louise tresări.

– Cum de știi despre asta?

– M-am întâlnit cu Håkansson. Acesta este un oraș mare, dar, în același timp, e foarte mic. S-a întâmplat să dau peste el și mi-a spus.

– Spunea că te cheamă Julieta și că nu cunoaște pe nimeni care să poarte numele de Lucinda.

Chipul fetei rămase în umbră.

– Câteodată, bărbații le dau femeilor ce nume vor ei.

– De ce ar trebui ca femeile să accepte așa ceva?

Pe măsură ce vorbea, dar prea târziu, Louise înțelese ceea ce voia Lucinda să spună.

– Credea că arăt ca o femeie care ar trebui să se numească Julieta. Timp de trei luni, obișnuiam să ne vedem de două ori pe săptămână, întotdeauna la anumite ore din seară, aproape de fiecare dată în camere modeste, închiriate special pentru întâlniri precum ale noastre. Apoi, a găsit pe altcineva, sau poate nevastă-sa și-a făcut apariția. Nu-mi amintesc.

– Iar eu ar trebui să cred asta?

Răspunsul veni precum un pumn în bărbie.

– Că am fost amanta lui? Că am fost mica lui jucărie neagră, cu care se putea distra în schimbul banilor, întotdeauna dolari sau ranzi sud-africani? Lucinda se ridică. Nu pot să vă ajut dacă refuzați să acceptați ce se întâmplă într-o țară atât de săracă precum aceasta.

– Nu am vrut să te jignesc.

– Nu veți înțelege niciodată, nu va trebui niciodată să vă gândiți că, dacă nu vă desfaceți picioarele, nu veți avea de mâncare nici dumneavoastră, nici copiii, nici părinții dumneavoastră.

– Poate poți să-mi explici tu.

– De aceea am venit. Aș vrea să veniți cu mine mâine după-amiază. Vreau să vă arăt ceva. Ceva ce a văzut și Henrik. Nu vi se va întâmpla nimic, nu trebuie să vă temeți.

– Sunt înspăimântată de tot ce se întâmplă aici, de întuneric, de faptul că sunt jefuită de oameni pe care nu-i văd și nici nu-i aud. Sunt înspăimântată fiindcă nu înțeleg.

– Și Henrik era la fel de înspăimântat, dar el a încercat să se dezbare de frică. A încercat să înțeleagă.

Lucinda plecă. Vântul continua să adie blând. Louise și-o imagina mergând pe străzi obscure spre barul unde lucra.

Se uită în jurul ei, spre terenurile întinse ale hotelului. Peste tot, i se părea că vede umbre în întuneric.

Capitolul 14

Stătea la fereastră și privea cum soarele răsărea din mare. O dată, când era copil, tatăl ei îi spusese că lumea era precum o bibliotecă uriașă, plină cu răsărituri și apusuri. Nu înțelesese niciodată cu adevărat ce voise să zică, cum puteau mișcările soarelui să fie precum paginile unei cărți. Nici chiar acum, când admira lumina ce se întindea peste apă, nu putea să-i pătrundă gândurile.

Își zise că ar fi putut să-l sune și să-l întrebe. Dar nu făcu nimic.

În schimb, se așeză pe jos, în balconul mic, și formă numărul hotelului ei din Barcelona. Îi răspunse Xavier. Domnul Cantor nu luase legătura cu ei, cum nu o făcuse nici poliția. Domnul Castells l-ar fi anunțat dacă ar fi existat vreo știre despre domnul Cantor.

– Cel puțin, nu am primit o veste rea, strigă ea, de parcă distanța dintre Barcelona și sudul Africii era prea mare ca să folosească un ton normal.

Legătura se pierdu. Nu încercă din nou, i se confirmase ceea ce știa deja: Aron lipsea în continuare.

Se îmbrăcă și coborî la restaurant. O adiere proaspătă bătea dinspre mare. Tocmai terminase de mâncat, când cineva i se adresă pe nume. „Doamna Cantor“, cu accentul pe a doua silabă. Când se întoarse, văzu în fața ochilor un bărbat de o rasă mixtă, în aceeași măsură european și african. Ochii îi erau strălucitori. Când vorbi, ea văzu că dinții îi erau stricați. Era scund, corpolent și nerăbdător.

– Louise Cantor?

– Eu sunt.

Engleza lui avea un puternic accent portughez, dar era ușor de înțeles. Fără să aștepte o invitație, trase scaunul care se afla în fața ei și se așeză. O îndepărtă printr-un semn pe chelnerița care venise la masă.

– Sunt Nuno, un prieten de-al Lucindei. Am auzit că vă aflați aici și că Henrik a murit.

– Nu am nici o idee cine sunteți.

– Bineînțeles că nu aveți. Nu sunt aici nici măcar de un minut.

– Nuno și mai cum? L-ați cunoscut pe fiul meu?

– Nuno da Silva. Sunt jurnalist. Henrik m-a căutat acum câteva luni. Voia să-mi pună câteva întrebări, întrebări importante. Sunt obișnuit ca oamenii să mă caute, dar ei nu formulează întotdeauna întrebările care mă interesează pe mine.

Louise încercă să-și aducă aminte dacă numele bărbatului era menționat în notițele lui Henrik, dar nu-i revenea în memorie nici un Nuno da Silva.

– Ce voia să știe?

– Povestiți-mi mai întâi ce s-a întâmplat. Lucinda spunea că a murit în patul lui. Unde anume?

– De ce puneți o întrebare atât de ciudată?

– Deoarece părea să fie tipul de om care dormea des în locuri diferite, era un tânăr mereu pe fugă. Când l-am întâlnit, m-am gândit imediat că îmi amintea de mine, acum douăzeci și cinci de ani.

– A murit la Stockholm.

– Am fost acolo în 1974. Portughezii începeau să piardă războiul în coloniile lor africane. Era nu cu mult înainte de revolta căpitanilor la Lisabona. A fost o conferință, nici acum nu știu cine mi-a plătit biletul sau a rezolvat cu viza pentru mine. Dar a fost încurajator să-i întâlnesc pe acei suedezi tineri, cu toții fără vreo experiență legată de ororile războiului sau de represiunile coloniale care-și ofereau sprijinul cu inima deschisă. În același timp, credeam totuși că era o țară ciudată.

– În ce sens?

– Am petrecut zile întregi vorbind despre libertate, dar era imposibil să găsești un loc unde să poți bea o bere sau două după zece seara. Peste tot, fie era închis, fie nu se vindea alcool. Nimeni nu a putut să-mi explice de ce. Suedezii ne înțelegeau pe noi, dar nu și pe ei înșiși. Ce s-a întâmplat cu Henrik?

– Potrivit medicilor, corpul său era plin de barbiturice.

– El nu s-ar fi sinucis niciodată! Era bolnav?

– Nu, nu era bolnav.

„De ce mint? De ce nu afirm că e posibil să-l fi omorât tocmai frica de infecția pe care o purta? Poate e din cauză că nu pot încă să cred că așa stăteau lucrurile. Era bolnav, dar ar fi luptat împotriva bolii. Și mi-ar fi spus despre ea."

– Când s-a întâmplat?

– Pe 17 septembrie.

Reacția bărbatului scund, cu păr negru, veni în plină forță.

– M-a sunat cu câteva zile înainte.

– Sunteți sigur?

– Sunt jurnalist, dar, totodată, și editor de ziar. Mica mea gazetă apare în fiecare zi, exceptând duminica. Am un calendar întipărit în creier. M-a sunat marți și dumneavoastră spuneți că l-ați găsit vineri.

– Ce voia?

– Avea câteva întrebări care nu mai suportau amânare.

Restaurantul începu să se umple cu cei care doreau să ia micul dejun. În majoritate erau sud-africani care vorbeau tare și aveau ditamai burdihanele. Louise văzu că Nuno devenea din ce în ce mai iritat.

– De obicei, nu vin niciodată aici. În acest loc nu se găsește nimic care să exprime adevărul despre țara aceasta. Ar putea să fie un hotel din Franța sau Anglia, sau, de ce nu, din Lisabona. Aici, sărăcia a fost curățată și nu i se mai permite să se arate.

– Mă mut astăzi.

– Henrik nu ar fi pus piciorul aici, decât dacă ar fi avut o misiune importantă.

– Care ar fi fost aceasta?

– Să o întâlnească pe mama sa și s-o prevină că ar trebui să părăsească acest hotel. Nu putem să stăm afară?

Se ridică fără să aștepte un răspuns și o luă înainte spre terasă.

– E un bărbat foarte bun, îi șopti chelnerița Louisei. Spune ceea ce alții se tem să spună. Dar trăiește periculos.

– În ce sens?

– Adevărul este întotdeauna periculos, însă Nuno da Silva nu se teme niciodată. Este foarte de curajos.

Nuno era aplecat peste balustradă, privind meditativ spre mare. Se așeză lângă el. Erau protejați de soare de o copertină din pânză care se legăna în mișcarea vântului.

– A venit la mine cu întrebările lui, dar erau în aceeași măsură niște afirmații. Am înțeles imediat că prinsese un fir.

– Ce fel de fir?

Nuno da Silva scutură nervos din cap. Nu voia să fie întrerupt.

– Prima noastră întâlnire a început oarecum catastrofal. A apărut la biroul ziarului și m-a întrebat dacă voiam să fiu Virgiliu al său. Nu prea înțelegeam ce spunea, dar auzisem de Virgiliu și de Dante. Credeam că e un student întârziat care dorea să atragă atenția asupra lui dintr-un motiv de neînțeles. Așa că i-am răspuns în modul în care o fac de obicei: i-am zis să se ducă naibii și să înceteze să mă bată la cap. În acel moment, și-a cerut scuze, a spus că nu căuta un Virgiliu, el nu era Dante, doar că voia să discute cu mine. L-am întrebat de ce, dintre toți oamenii, venise tocmai la mine. Mi-a replicat că Lucinda îl sfătuise să ia legătura cu mine. Motivul principal era însă acela că toată lumea cu care vorbise a pomenit numele meu, mai devreme sau mai târziu. Eu sunt dovada vie a situației disperate în care a ajuns această țară în zilele noastre. Mă număr printre puținele persoane care pun sub semnul întrebării actuala stare a lucrurilor, abuzul de putere, corupția. I-am cerut să mă păsuiască, deoarece trebuia să termin un articol. S-a așezat pe un scaun, nu a spus nimic, a așteptat. Apoi a ieșit afară – ziarul meu se găsește în garajul unei ferme. Ne-am așezat pe niște butoaie de petrol, pe care le-am pus alături ca să formeze două

bănci incomode. E o idee bună să stai așa, fiindcă odihna în confort te obosește. Capeți dureri de spate de la trândăvie.

– Nu și tatăl meu. Era cherestegiu. Spatele i-a cedat, dar nu fiindcă a trândăvit.

Nuno da Silva păru să nu-i fi auzit cuvintele.

– Citise câteva articole pe care le-am scris despre SIDA. Era convins că aveam dreptate.

– În legătură cu ce?

– În legătură cu originea epidemiei. Nu am nici un dubiu că cimpanzeii morți și oamenii care au mâncat carnea lor au ceva în comun cu boala, dar un virus care se ascunde atât de abil, care intră în adormire, este capabil să se transforme și reapare constant în variante noi – refuz să cred că nu a beneficiat de un ajutor. Nimeni nu mă va putea convinge că acest virus nu-și are originea într-un laborator secret, genul de loc pe care americanii îl căutau în zadar în Irak.

– Aveți vreo dovadă în acest sens?

Nerăbdarea lui Nuno da Silva escaladă până la o adevărată enervare.

– Nu ai întotdeauna nevoie de dovezi pentru lucruri care, singure, sunt atât de evidente. Le găsești mai devreme sau mai târziu. Ceea ce obișnuiau să spună vechii colonișți este valabil în continuare: „Africa ar fi raiul pe pământ dacă nu ar fi toți acei africani blestemați care trăiesc acolo". SIDA constituie un mijloc de exterminare a tuturor bărbaților negri de pe acest continent. Faptul că este răspândită printre homosexualii și persoanele promiscue din America nu are nici o importanță. Veți descoperi această atitudine cinică printre oamenii care consideră că este dreptul lor să domine lumea. Henrik avea el însuși idei similare, dar le adusese o corecție proprie. Mi-o amintesc cuvânt cu cuvânt. „Bărbații din Africa sunt ocupați cu exterminarea femeilor."

– Ce voia să zică prin asta?

– Femeile au foarte puține posibilități să se protejeze singure. Pe acest continent, modul în care bărbații domină este terifiant. Avem tradiții patriarhale, iar eu sunt ultimul care să le apere. Să fiu însă

al naibii dacă acest lucru le dă dreptul laboratoarelor din Occident să ne decimeze.

– Ce s-a întâmplat mai departe?

– Am stat de vorbă cam o oră. Mi-a plăcut de el. I-am sugerat să scrie articole pentru ziarele din Europa, dar el a spus că e prea devreme. „Nu încă." Îmi amintesc asta foarte clar.

– De ce credea acest lucru?

– Avea o direcție de investigare pe care dorea să o urmărească, dar nu mi-a oferit niciodată amănunte. Ezita să vorbească despre asta. Poate nu știa destule. După aceea, am mers fiecare pe calea lui. L-am invitat să mă viziteze din nou, însă nu a mai făcut-o niciodată.

Aruncă o privire la ceas.

– Trebuie să plec.

Louise încercă să-l rețină.

– Cineva l-a omorât. Trebuie să știu cine și de ce.

– Repet, mie nu mi-a zis nimic. Nu știu ce anume căuta. Chiar dacă am bănuielile mele.

– Ce bănuiți?

Ridică din umeri.

– Bănuieli. Atâta tot. Poate ceea ce aflase a devenit prea greu de suportat pentru el. Oamenii pot să moară deoarece cunosc prea multe despre suferința altora.

– Ați spus că prinsese un fir?

– Cred că se găsea în mintea lui. Un indiciu care era, de fapt, un gând. Nu am înțeles niciodată prea bine ce voia să zică. Veriga pe care o căuta era foarte neclară. Vorbea despre contrabanda cu droguri. Cargouri mari cu heroină, de la plantațiile de mac din Afghanistan. Vase ancorate în largul porturilor Mozambicului în timpul nopții, bărci rapide care colectează marfa, camioane care o transportă pe întuneric prin puncte nepăzite de trecere a frontierei în Africa de Sud și de aici în restul lumii. Chiar dacă trebuie să li se plătească o mită considerabilă polițiștilor, vameșilor, procurorilor, judecătorilor, funcționarilor și, nu în ultimul rând, miniștrilor de resort, profiturile sunt astronomice. În ziua de azi, câștigurile din contrabanda cu droguri sunt la fel de mari ca acelea

din industria turismului. Superioare celor din comerțul cu arme. Henrik a vorbit cu prudență despre legătura dintre toate astea și epidemia de SIDA. Nu știu de unde a făcut rost de aceste informații. Acum însă, trebuie să plec.

Se despărțiră în fața hotelului.

– Voi locui la un oficial al ambasadei suedeze, pe numele său Lars Håkansson.

Nuno da Silva făcu o grimasă.

– O persoană interesantă.

– Îl cunoașteți?

– Sunt jurnalist. Meseria mea este să știu tot ce merită știut. Despre ce se întâmplă și, în aceeași măsură, despre oameni.

Îi strânse mâna, se răsuci pe călcâie și ieși în stradă. Louise vedea prea bine că se grăbea.

Căldura intensă o deranja. Se întoarse în camera ei. Expresia feței lui Nuno da Silva fusese clară. Nu avea timp de Lars Håkansson.

Se holbă la tavan și se întrebă ce trebuia să facă mai departe. Poate s-ar fi cuvenit să întrerupă legăturile cu Lars Håkansson. Pe de altă parte, Henrik locuise la el. „Trebuie să merg în locurile unde e posibil ca Henrik să fi lăsat unele indicii", hotărî ea.

Era nouă și un sfert. Îl sună pe Artur. Își dădea seama din vocea lui că așteptase nerăbdător apelul, idee care îi puse un nod în gât. Poate că stătuse treaz, din nou, toată noaptea. „Doar eu și el am rămas acum. Nu mai există altcineva."

Se gândi că el s-ar fi simțit mai bine dacă-i spunea că totul era în regulă și că urma să stea la un angajat al ambasadei suedeze. Artur o informă că în acele momente ningea, mai tare decât oricând, se depuseseră peste zece centimetri de zăpadă în timpul nopții. În plus, găsise un câine mort pe drum, când mersese să cumpere un ziar.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu părea să fi fost călcat de o mașină. Arăta ca și cum cineva i-ar fi sfărâmat capul în bucățele și l-ar fi aruncat în mijlocul șoselei.

– L-ai recunoscut?

– Nu. Nu era de pe-aici. Dar cum poate cineva să urască atât de mult un câine?

După convorbire, se așeză pe pat. „Cum poate cineva să urască atât de mult un câine?“ Se gândi la ceea ce spusese Nuno da Silva. Oare chiar avea dreptate când afirma că epidemia de SIDA a fost cauzată de o conspirație, cu scopul de a extermina populația Africii? Putuse Henrik să facă parte din acea „picătură într-un ocean“ despre care vorbise? I se părea curată nebunie. Cu siguranță că nici Henrik nu lua în serios toată povestea. Nu ar fi crezut niciodată într-o teorie a conspirației care nu rezista unei analize detaliate.

Se întinse pe pat și trase pătura peste ea. Aerul condiționat o făcea să tremure, pe brațe avea pielea ca de găină.

Oare ce informații deținea Henrik în opinia lui da Silva? Un indiciu care era un gând? Ce descoperise Henrik? Unde trebuia să caute? Nu știa, însă avea sentimentul că se apropie de țintă.

Înjură cu voce tare, apoi se sculă, făcu un duș lung, rece și își strânse lucrurile în valiză. În momentul în care Håkansson își făcu apariția, achitase deja nota de plată.

– Chiar mă gândeam că, dacă eram băiat, tatăl meu m-ar fi botezat cu siguranță Lars.

– Un nume excelent. Ușor de pronunțat în orice limbă îți vine în minte, cu posibila excepție a vorbitorilor dialectului mandarin din China. Lars Herman Olof Håkansson. Lars după bunicul meu patern, Herman după bunicul matern, care a fost ofițer de marină, și Olof după primul rege al Suediei, din secolul al unsprezecelea. Navighez prin viață avându-i pe aceștia ca sfinți protectori.

„Dar ai vrut să-i spui Lucindei Julieta. De ce ți-a stârnit un asemenea interes schimbarea numelui ei?“

Îi ceru să-și scrie adresa și dădu biletelul la recepție, cu rugămintea de a-l fi înmânat unei femei pe nume Lucinda, dacă aceasta ar fi venit la hotel și ar fi întrebat de Louise.

Håkansson se afla puțin mai departe, pierdut în gândurile sale. Louise vorbi cu o voce joasă, ca el să nu audă.

*

Casa lui se găsea pe strada Kaunda. Un cartier diplomatic, cu multe steaguri naționale în bătaia vântului. Vile ocrotite de ziduri înalte, paznici în uniformă, câini care lătrau. Trecură printr-o poartă de fier și un bărbat care lucra în grădină insistă să-i ducă bagajele, cu toate că încercase să le care singură.

– Casa a fost construită de către un doctor portughez, explică Håkansson. În 1974, când, într-un final, portughezii și-au dat seama că negrii aveau să-și declare foarte curând independența, el s-a întors acasă. Se spune că a lăsat un iaht în port și un pian care a putrezit pe chei deoarece nu a fost încărcat niciodată pe nava menită să-l ducă la Lisabona. Statul a preluat casa goală. Acum este închiriată de către guvernul suedez – contribuabilii îmi plătesc chiria.

Vila era înconjurată de o grădină, cu mai mulți pomi înalți în spate. Un ciobănesc german legat cu un lanț o privi cu suspiciune. Înăuntru se aflau două menajere, una bătrână, cealaltă tânără.

– Graça, rosti Håkansson atunci când Louise i se prezentă femeii mai în vârstă și dădură mâna. Ea se ocupă de curățenie. Bineînțeles, este prea în vârstă, însă dorește să continue și după pensionare. Sunt al nouăsprezecelea suedez pentru care a lucrat în decursul timpului.

Graça luă bagajele Louisei și urcă scările. Louise se holbă îngrozită la trupul stors de vlagă al bătrânei.

– Celina, continuă Håkansson. Louise dădu mâna cu femeia mai tânără. Este isteață și, totodată, o bucătăreasă bună. Orice aveți nevoie, cereți-i ei. În timpul zilei, aici este tot timpul cineva. Voi ajunge acasă târziu în această seară. Spuneți doar când vă este foame și ele vă vor da ceva de mâncare. Celina vă va conduce la camera dumneavoastră.

Era pe jumătate ieșit pe ușă, când Louise îl prinse din urmă.

– Este aceeași cameră cu aceea în care a stat Henrik?

– M-am gândit că asta ați dori. Dar dacă nu vă surâde ideea, puteți oricând să o schimbați. Casa este mare. Se spune că doctorul Sa Pinto avea o familie foarte numeroasă. Fiecare copil trebuia să aibă propria cameră.

– Voiam doar să știu.

– Ei bine, acum știți.

Louise intră din nou în hol. Celina o aștepta la capătul scărilor. Graça coborâse și era ocupată în bucătărie. Louise o urmă pe Celina și urcă la etajul vilei zugrăvite complet în alb.

Ajunseră la o încăpere unde petele de igrasie schimbaseră culoarea peretelui în galben. Detectă un miros slab de mucegai. Prin urmare, aici dormise Henrik. Nu era o cameră mare, cea mai mare parte din spațiu era ocupată de pat. Fereastra era protejată pe exterior de gratii, ca la închisoare. Valiza îi fusese deja adusă. Deschise șifonierul și constată că înăuntru nu era nimic în afară de o crosă de golf.

Rămase nemișcată lângă pat și încercă să și-l imagineze pe Henrik în cameră. Dar el nu era acolo. Nu putea să-l găsească.

Despachetă, după care merse la baie, nu înainte de a arunca o privire în spațiosul dormitor al lui Håkansson. Oare Lucinda, sau Julieta, cum o plătise ca s-o numească, dormise în patul acela?

Simți un puternic sentiment de dezgust. Coborî pe scări, scoase dopul unei sticle de vin pe jumătate goale și bău fără să-și mai toarne în pahar. Observă prea târziu că Graça stătea în pragul bucătăriei, uitându-se la ea.

La prânz i se servi o omletă. I se întinsese o masă anume pentru ea, ca și cum ar fi fost într-un restaurant. Nu făcu decât să se joace cu mâncarea.

„Acesta este sentimentul de goliciune pe care îl ai înainte să iei o decizie, meditä ea. Știu fără doar și poate că ar trebui să plec de aici, cu cât mai devreme, cu atât mai bine."

Își bău cafeaua în spatele casei, unde căldura era mai puțin intensă. Câinele legat stătea întins, cu privirea ațintită asupra ei. În cele din urmă ațipi. Bătaia pe umăr a Celinei o făcu să se trezească.

– Aveți un musafir, spuse ea.

Louise, pe jumătate adormită, se ridică. Îl visase pe Artur, într-o scenă petrecută când era mică. Înotau iarăși în tăul cel întunecat. Doar atât putea să-și aducă aminte.

Când intră în sufragerie, o găsi pe Lucinda așteptând-o.

– Dormeați?

– Durerea mea și somnul meu se amestecă. Nu am dormit niciodată atât de mult, sau atât de puțin, cât am făcut-o de când a murit Henrik.

Își făcu apariția Celina, care întrebă ceva într-o limbă africană. Lucinda îi răspunse. Slujnica ieși din nou. Louisei i se părea că Celina își mișca picioarele atât de grațios, încât era imposbil să ți le imaginezi atingând cu adevărat parchetul maroniu-închis.

– Despre ce ați vobit? N-am înțeles nici un cuvânt.

– M-a întrebat dacă vreau ceva de băut. Am spus că nu, mulțumesc.

Lucinda era îmbrăcată în alb. Pantofii ei aveau tocuri foarte înalte. Avea părul împletit și prins în vârful capului. Frumusețea ei o impresionă pe Louise. „A trecut prin patul lui Henrik, precum și prin al lui Håkansson."

Gândul acesta i se păru dezagreabil.

– Vreau să vă duc într-o plimbare cu mașina, o anunță Lucinda.

– Unde?

– Undeva în afara orașului. Într-un loc care a însemnat foarte mult pentru Henrik. Până diseară suntem înapoi.

Automobilul Lucindei era parcat la umbra unui palisandru înflorit. Petale albastre, de culoarea levănțicii, se așternură pe capota roșie a mașinii vechi și uzate. Când Louise se așeză pe scaunul pasagerului, simți un miros de fructe.

Traversară orașul. În mașină era foarte cald, astfel că Louise se întoarse spre geamul deschis, ca să prindă puțin din adierea aerului. Traficul era haotic, cu vehicule care depășeau la întâmplare. „Aproape toate aceste mașini ar fi fost scoase imediat din circulație în Suedia", se gândi ea. Dar nu se aflau în Suedia, ci într-o țară de pe coasta de est a Africii, iar Henrik fusese aici cu puțin timp înainte să moară.

Se apropiară de suburbiile orașului, cu depozite sărăcăcioase, drumuri desfundate, mașini ruginite și abandonate și un șuvoi

nesfârșit de pietoni, oriunde te uitai. Când opriră la culoarea roșie a unui semafor, Louise văzu o femeie ce ducea un coș mare pe creștet și o alta care ținea pe cap o pereche de pantofi roșii cu toc înalt. „Peste tot, femei cărând poveri pe capetele lor. Iar ele îndură alte poveri în ele însele, poveri pe care doar pot să le ghicesc."

La o intersecție haotică, unde semaforul nu funcționa, Lucinda o luă pe un alt drum, făcându-și loc cu forța prin confuzia generală. Louise văzu un indicator ce arăta Xai-Xai.

– Ne îndreptăm spre nord, spuse Lucinda. Ați ajunge în țara dumneavoastră dacă am continua să mergem în direcția aceasta.

Trecură printr-un cimitir întins la porțile căruia se găseau mai multe procesiuni funerare. Apoi, brusc, părăsiră orașul, iar traficul deveni mai lejer. Se observau mai puține case joase, construite din lut și tablă ondulată, zona rurală prelua controlul, cu iarbă înaltă și un șir de munți în depărtare, totul în nuanțe diferite de verde. Lucinda era concentrată asupra șofatului. Camioane supraîncărcate și autobuze ce scoteau nori de fum negru prin țevile de eșapament blocau benzile, existând puține locuri unde să fie posibilă depășirea. Louise privi oamenii de pe câmp. Vedea câțiva bărbați, dar majoritatea era formată din femei; cu spatele încovoiat, își ridicau și coborau ritmic sapele în timp ce pe margine trecătorii se deplasau în flux continuu.

– Asta-i mașina lui Henrik, rosti pe neașteptate Lucinda.

Tocmai depășise unul dintre autobuzele care scuipau fum, iar drumul din față era drept și liber.

– A cumpărat-o cu 4 000 de dolari, adăugă ea. A costat mult prea mult. Când a plecat, mi-a cerut să am grijă de ea până se întoarce. Presupun că e mașina dumneavoastră acum.

– Nu, nu e a mea. De ce avea nevoie de o mașină?

– Îi plăcea să conducă. Mai ales de când a început să viziteze locul unde mergem acum.

– Încă nu știu ce destinație avem.

Lucinda nu răspunse și Louise nu repetă întrebarea.

– A cumpărat-o de la un danez, care trăiește aici de mulți ani și are un mic atelier auto. Toată lumea știe cine este Carsten. Un

bărbat prietenos, cu burtă mare, însurat cu o negresă mică și slabă din Quelimane. Se ciondănesc tot timpul, mai ales duminica, când merg să se plimbe pe plajă. Tuturor le place când se ceartă, deoarece văd cât de mult se iubesc.

Merseră mai bine de o oră, cea mai mare parte a timpului în tăcere. Louise era captivată de peisajul schimbător. Câteodată îi amintea de un peisaj de iarnă în Härjedalen, dacă înlocuiai verdele și maroul cu alb. Alte detalii sugerau însă imaginea Greciei din Peloponez. Totul părea să facă parte dintr-un întreg. Din fragmentele naturii, poți să construiești tot felul de peisaje.

Lucinda încetini și părăsi șoseaua când ajunseră la o stație de autobuz și o mică piață. Terenul de pe marginea drumului era bătătorit de pașii oamenilor, iar alături, la un șir de mici chioșcuri se vindeau bere, băuturi carbogazoase și banane. Câțiva băieți care cărau lăzi frigorifice alergară spre mașină. Lucinda cumpără două sticle de sifon și îi oferi una Louisei, după care îi alungă pe tinerii întreprinzători. Aceștia se supuseră imediat, fără să încerce să-și mai vândă și pachetele de biscuiți sud-africani.

– Întotdeauna opream aici, spuse Lucinda.

– Tu și Henrik?

– Câteodată, nu vă înțeleg întrebările. Cu cine altcineva aș fi venit în locul acesta? Cu vreun client din trecut?

– Nu știu nimic despre ceea ce făcea Henrik în țara asta. Ce voia? Unde mergem?

Lucinda privea niște copii care se jucau cu un cățeluș.

– Ultima oară când am fost aici, mi-a destăinuit că iubea acest loc. Acesta era punctul unde se termina lumea, sau unde începea. Nimeni n-ar fi putut să-l găsească.

– A spus el asta?

– Îmi amintesc cu exactitate cuvintele lui. L-am întrebat ce voia să zică, fiindcă nu înțelesesem. Putea să fie atât de teatral câteodată! Dar când a vorbit despre începutul și sfârșitul lumii, era cu desăvârșire calm, de parcă teama ce îl măcina încontinuu dispăruse brusc, cel puțin pentru un scurt și trecător moment.

– Care a fost răspunsul lui?

– Nici unul. A stat și a tăcut. Apoi, am plecat. Asta e tot. Din câte cunosc eu, nu a mai venit niciodată aici. N-am idee de ce a plecat din Maputo. Nici măcar nu am aflat că asta avea de gând. Dintr-odată, nu mai era acolo. Nimeni nu știa nimic.

„Exact ca Aron. Același fel de a dispărea, fără un cuvânt, fără nici o explicație. Exact ca Aron."

– Hai să ne așezăm la umbră, propuse Lucinda, deschizând portiera mașinii.

Louise o urmă până la un copac al cărui trunchi se răsucise pentru a forma un fel de bancă noduroasă, suficient de mare pentru amândouă.

– Umbra și apa, spuse Lucinda. Două lucruri pe care le împărțim întotdeauna în această țară. Voi ce împărțiți acolo, unde este atât de frig?

– Căldura. A fost odată în Grecia un bărbat faimos, care l-a întrebat pe un împărat atotputernic, care promisese că-i va dărui lucrul pe care și-l dorea mai mult decât orice, dacă este amabil să se mute, deoarece împiedica soarele să strălucească deasupra lui.

– Dumneavoastră și Henrik semănați mult. Aveți același fel de... neajutorare.

– Mulțumesc.

– Nu am vrut să vă jignesc.

– A fost o expresie sinceră de mulțumire, deoarece crezi că semăn cu fiul meu.

– Nu se spune invers? Că el semăna cu dumneavoastră? Dacă nu, în această privință, noi două ne deosebim. Nu cred că originile dumneavoastră se găsesc în viitor. Nu poți să te apropii de necunoscutul care te așteaptă decât dacă știi ce s-a întâmplat înainte.

– Tocmai din acest motiv am fost arheolog toată viața. Fără fragmentele și șoaptele trecutului, nu există prezent, nu există viitor, nu există nimic. Poate totuși ne asemănăm mai mult decât crezi?

Copiii care se jucau cu cățelușul slăbănog trecură în fugă pe lângă ele. Din cauza pământului uscat, praful se ridică și formă adevărați nori.

Lucinda desenă cu piciorul ceva ce părea o cruce în interiorul unui cerc.

– Ne îndreptăm spre locul unde Henrik a trăit o mare fericire. Poate chiar a întâlnit ceea ce ar putea fi considerată o stare de beatitudine. Cumpărase această mașină fără să spună de ce avea nevoie de ea. Uneori, dispărea mai multe săptămâni și nu dădea nici o explicație. O dată a apărut la bar, trecuse de mult miezul nopții, și a stat acolo până am terminat lucrul și m-a condus acasă. Mi-a vorbit despre un bărbat pe nume Christian Holloway, care construise câteva sate unde bolnavii de SIDA puteau să primească tratament. Locul pe care Henrik îl vizitase nu avea un nume, deoarece Holloway propovăduia smerenia. Chiar și faptul de a avea un nume dovedea aroganță. Oamenii care erau îngrijiți în aceste comunități nu plăteau nimic. Cei care lucrau acolo erau voluntari, mulți dintre ei europeni, dar erau și americani, și asiatici. Demersul lor era întru totul caritabil, și duceau un trai foarte simplu. Nu erau o sectă religioasă. Henrik spunea că nu era nevoie de dumnezei, fiindcă ceea ce făceau voluntarii era divin. În acea dimineață am văzut la Henrik ceva ce nu mai văzusem înainte. Reușise să străpungă zidul de disperare împotriva căruia luptase cu atâta perseverență.

– Ce s-a întâmplat apoi?

– S-a întors acolo chiar a doua zi. Poate că venise la Maputo doar ca să-mi spună cât de fericit era. Găsise acum ceva care să echilibreze proporțiile, să împiedice victoria totală a sărăciei și a suferinței. Acestea erau propriile lui cuvinte – vorbele lui sunau câteodată puțin bombastic, dar erau sincere. Henrik era Henrik. Văzuse nedreptatea, văzuse că SIDA era o năpastă cu care nimeni nu voia să intre în contact. Nu știu care era importanța faptului că Henrik însuși purta infecția în sânge. Nici nu știu cum s-a întâmplat. Sau când. Dar, de fiecare dată când ne întâlneam, spunea că vrea să-mi arate satul lui Holloway, unde mărinimia și respectul pentru ceilalți învinseseră. Iar în cele din urmă, chiar m-a dus acolo. Doar o dată.

– De ce a părăsit satul și s-a întors în Europa?

– Poate veți găsi răspunsul când veți ajunge acolo.

Louise se ridică.

– De-abia aștept, cât de mult mai avem de mers?

– Suntem cam la jumătatea distanței.

Peisajul alterna între verde și maro. Ajunseră la o câmpie străbătută de un râu mare, trecură un pod și intrară în orașul Xai-Xai. La scurt timp după aceea, Lucinda o luă pe un drum care părea să ducă în niște tufișuri nesfârșite. Mașina scârțâia și huruia pe macadamul plin de gropi.

După douăzeci de minute, ajunseră într-un sat alcătuit din colibe albe de lut. Existau și câteva clădiri mai mari, toate adunate în jurul unei porțiuni de nisip. Lucinda parcă mașina la umbra unui copac și opri motorul.

– Am ajuns. Acesta-i satul lui Christian Holloway.

„Sunt aproape de Henrik. A fost aici cu doar două luni în urmă."

– Henrik spunea că vizitatorii sunt tot timpul bine-veniți, zise Lucinda. „Bunăvoința nu trebuie ținută secretă."

– Așa s-a exprimat el?

– Cred că îl auzise pe Holloway sau pe unul dintre ajutoarele sale folosind aceste cuvinte.

– Mai exact, cine e acest Holloway?

– Din ce știu de la Henrik, e un om foarte bogat. Nu era sigur, dar presupunea că Holloway făcuse avere din brevetarea unor tehnici care ușurau căutarea de țiței sub fundul mării. E bogat și foarte timid.

– Nu prea pare genul de om care să înceapă să-și dedice viața oamenilor care suferă de SIDA.

– De ce nu? Eu m-am rupt total de viața pe care o duceam înainte. Cunosc o grămadă care au făcut același lucru.

Lucinda puse capăt conversației ieșind din mașină. Louise rămase pe loc. Căldura și transpirația o făceau să se simtă lipicioasă pe tot corpul. În cele din urmă, ieși și i se alătură Lucindei. Locul părea să fie înconjurat de o tăcere apăsătoare. În ciuda căldurii,

Louise tremura. Se simțea din ce în ce mai inconfortabil. Cu toate că nu era nici țipenie de om, avea senzația că erau urmărite.

Lucinda arătă spre un iaz înconjurat de un gard.

– Henrik vorbea adeseori despre acel iaz și despre crocodilul bătrân.

Merseră mai aproape. Iazul era plin cu o apă murdară care se mișca aproape imperceptibil. Pe malul noroios se găsea un crocodil enorm. Atât Lucinda, cât și Louise tresăriră. Avea cel puțin patru metri lungime. Rămășițele pline de sânge ale unui iepure sau ale unei maimuțe atârnau de fălcile bestiei.

– Henrik spunea că are peste șaptezeci de ani. Christian Holloway susținea că era îngerul lor păzitor.

– Un crocodil cu aripi albe?

– Pe pământ există crocodili de două sute de milioane de ani. Crocodilii ne sperie din cauza ferocității lor, dar nimeni nu poate să le conteste dreptul la existență și nici să ignore capacitatea lor fantastică de a supraviețui.

Louise dădu din umeri.

– Tot nu înțeleg ce voia să zică. Aș dori să-l întreb personal. Este aici?

– Nu știu. Henrik spunea că Holloway rareori își făcea simțită prezența. Era înconjurat întotdeauna de întuneric.

– Asta a spus Henrik? „Înconjurat de întuneric"?

– Da, îmi amintesc limpede cuvintele lui.

O ușă se deschise la una dintre clădirile mari. O femeie albă, într-o uniformă de spital de culoare deschisă, ieși și se îndreptă spre ele. Louise observă că era desculță. Avea părul tuns scurt, era slabă și fața îi era plină de pistrui. Părea să aibă cam aceeași vârstă cu Henrik.

– Bine ați venit, spuse ea într-o portugheză șchioapă.

Louise răspunse în engleză.

Fata schimbă imediat limba și se prezentă ca fiind Laura.

„Trei L-uri, se gândi Louise. Lucinda, eu și, acum, o Laura."

– Fiul meu, Henrik Cantor, a lucrat aici, începu ea. Ți-l amintești?

– Eu am ajuns aici, din Statele Unite, acum o lună.

– Spunea că permiteți vizitatori.

– Toată lumea este bine-venită. Să vă arăt împrejurimile. Doar permiteți-mi să vă avertizez că SIDA nu este o boală prea plăcută. Nu doar că omoară oamenii și le distruge înfățișarea, dar și creează situații cumplite cărora cu greu li se poate face față.

Lucinda și Louise schimbară priviri între ele.

– Eu suport vederea sângelui și a oamenilor înspăimântați, rosti cu hotărâre Lucinda. Dumneavoastră?

– Cândva am ajuns la locul unui accident rutier imediat după ce se produsese. Peste tot era sânge, o persoană avea nasul tăiat și sângele țâșnea peste tot. Am rezistat sau, cel puțin, am reușit să nu mă gândesc cu groază la întreaga tragedie.

Laura le luă din soarele arzător și le conduse prin diferite clădiri și colibe. Louisei i se părea că intră într-un întuneric ca de biserică, ferestrele mici ajutând la întreținerea misterului. Christian Holloway era un om înconjurat de întuneric. În colibe, le izbi mirosul înăbușitor de urină și excremente: pacienții erau întinși peste tot pe tărgi și pe rogojini din rafie puse pe jos. Louise nu izbutea să le deslușească trăsăturile. Tot ce înregistra erau ochii scânteietori, gemetele și mirosul. Ușurarea venea doar în puținele momente când ieșeau în soarele strălucitor, în drum spre clădirea următoare. Era ca și cum ar fi călătorit în trecut și ar fi pătruns într-o cameră plină cu sclavi care așteptau să fie transportați. Îi șopti o întrebare Laurei, care îi spuse că toți oamenii ascunși în întuneric erau pe moarte și nu aveau să mai vadă soarele vreodată, nu mai puteau fi ajutați, se găseau în ultima fază, când singurul tratament posibil era alinarea durerii. Lucinda nu scoase nici un cuvânt, menținându-se la o oarecare distanță. Laura vorbi foarte puțin, prefera să le călăuzească în tăcere prin întuneric și suferință. Louise se gândi la culturile clasice, nu în ultimul rând la cea a Greciei, ale cărei morminte le excavase în cea mai mare parte a carierei sale, și la faptul că acestea aveau idei clare despre cei muribunzi și despre moarte, despre camerele de așteptare, atât de dinaintea despărțirii de viață, cât și după aceea. „Rătăcesc acum cu Virgiliu și Dante prin împărăția morții.“

Călătoria păru fără de sfârșit. Merseră din clădire în clădire. Peste tot gemete, horcăituri, șoapte, cuvinte țâșnind din bulboane invizibile, disperare, resemnare. Sufletul i se frânse când auzi un copil plângând, acesta era lucrul cel mai rău, copiii nevăzuți care stăteau acolo și mureau.

Deslușì cu greutate, în întuneric, mai mulți albi înclinați deasupra pacienților, cu pahare cu apă, pastile, șoptind cuvinte mângâietoare. Louise remarcă o fată foarte tânără, având prins în nas un inel strălucitor, care ținea o palmă vlăguită în propria mână.

Încercă să și-l imagineze pe Henrik în mijlocul acestui iad. Poate ar fi putut să-l întrezărească acolo; în orice caz, nu se îndoia că el ar fi avut puterea să-i ajute pe acei oameni.

Când părăsiră ultima clădire și Laura le duse într-o cameră cu aer condiționat, unde se găsea și un frigider cu apă rece ca gheața, Louise întrebă dacă putea să vorbească cu o persoană care îl cunoscuse pe Henrik. Laura plecă să se intereseze.

Lucinda, în continuare tăcută, refuză să bea din apa care se afla pe masă. Pe neașteptate, deschise o ușă care ducea spre o cameră interioară. Se întoarse și se uită la Louise.

Încăperea era plină de cadavre. Zăceau întinse pe podea, pe rogojini de rafie, pe cearșafuri murdare, un număr enorm de ființe umane fără viață. Louise făcu un pas înapoi. Lucinda închise ușa la loc.

– De ce nu ne-a arătat această cameră? vru Lucinda să știe.

– De ce ne-ar fi arătat-o?

Lui Louise i se făcu rău. În același timp, avea sentimentul că Lucinda știa despre sala mortuară. Deschisese ușa aceea și altă dată.

Laura se întoarse însoțită de un bărbat la vreo treizeci de ani. Fața îi era plină de coșuri, iar strângerea de mână fără vlagă. Numele lui era Wim, venea din Anglia și își amintea foarte bine de Henrik. Louise se hotărî pe loc să nu spună că Henrik murise. În acel moment, nu putea face față atâtor cadavre. Henrik nu aparținea acestui loc, gândul că era în aceeași cameră cu toate celelalte cadavre era prea îngrozitor de suportat.

– Ați fost prieteni apropiați? întrebă Louise.

– Era închis în sine. Mulți aleg să se poarte astfel ca să poată rezista.

– Era totuși cineva de care se simțea mai apropiat?

– Toți suntem prieteni buni.

„Doamne, Dumnezeule! Răspunde-mi la întrebări. Nu te afli în fața Bunului Dumnezeu, te afli în fața mamei lui Henrik."

– Doar nu lucrați tot timpul.

– Aproape tot timpul.

– Ce-ți amintești despre el?

– Era de treabă.

– Atâta tot?

– Nu vorbea prea mult. Mi-am dat seama cu greu că era suedez.

În cele din urmă, Wim păru să înțeleagă că ceva trebuie să se fi întâmplat.

– De ce întrebați?

– În speranța primirii unor răspunsuri. Dar observ că nu există nici unul. Îți mulțumesc că ai vorbit cu mine.

Louise se simți brusc furioasă la gândul că această persoană palidă, fără vlagă era încă în viață, în timp ce Henrik era mort. Aceasta era o nedreptate pe care nu avea s-o accepte niciodată. Căile misterioase ale Domnului erau la fel de brutale precum croncănitul unei ciori deasupra capului ei.

Părăsiră încăperea, ieșind în căldura paralizantă. Laura le arătă sectorul în care trăiau cei care se oferiseră voluntar să ajute pacienții muribunzi: dormitoarele, plasele de țânțari frumos aranjatele, sufrageria comună ce mirosea a săpun.

– De ce ai venit aici? întrebă Lucinda, întorcându-se spre Laura.

– Să ajut, să fac un bine. Nu puteam să rămân pasivă.

– L-ai cunoscut vreodată pe Christian Holloway?

– Nu.

– Cel puțin, l-ai văzut vreodată?

– Doar într-o poză.

Laura arătă spre unul dintre pereții sufrageriei. Acolo atârna o fotografie înrămată. Louise se apropie de ea și o examină. Un bărbat surprins din profil, păr cărunt, buze înguste, nas ascuțit.

Ceva îi atrăgea atenția, dar nu se putea hotărî ce anume. Inspiră adânc și contemplă imaginea. O muscă bâzâia în fața sticlei.

– Trebuie să ne întoarcem acum, interveni Lucinda. Nu vreau să fiu nevoită să conduc pe întuneric.

Îi mulțumiră Laurei și se întoarseră la mașină. Laura le făcu cu mâna, apoi intră în colibă. Nu mai era nimeni în preajmă. Lucinda porni motorul și era pe punctul să demareze, când Louise îi ceru să aștepte. Fugi, prin arșiță, înapoi spre sufragerie.

Se uită din nou la fotografia lui Christian Holloway. Atunci își dădu seama.

Profilul lui Christian Holloway.

Una dintre siluetele negre din geanta lui Henrik coincidea perfect cu aceea din ramă.

Partea a treia

Creatorul de siluete

„Când casa vecinului tău arde, şi a ta este în primejdie.“

Horaţiu

Capitolul 15

La întoarcere, în timpul scurtului apus african, Louise își repeta încontinuu aceleași gânduri, ca pe un fel de incantație.

„Henrik a dispărut pentru totdeauna. Dar poate voi reuși cumva să mă apropii de ceea ce a simțit el și a fost hotărât să realizeze. Ca să aflu cum a murit, trebuie să descopăr ce-i alimenta dorința de a trăi."

Opriră la chioșcurile de lângă stația de autobuz. Singura lumină era aceea a focurilor care ardeau. Lucinda cumpără niște apă și un pachet de biscuiți. În acel moment, își dădu seama și Louise că îi era foame.

– Poți să ți-l imaginezi pe Henrik acolo? întrebă Louise.

Chipul Lucindei era luminat de scânteierile flăcărilor.

– Nu mi-a plăcut. Nici data trecută nu mi-a plăcut. E ceva acolo care mă sperie.

– Cu siguranță, totul este înspăimântător. Toate acele cadavre, toți acei oameni care așteaptă să moară.

– Nu la asta m-am referit. E ceva în legătură cu locul acela care nu poate fi văzut sau auzit, dar este acolo. Am încercat să aflu ce anume a descoperit pe neașteptate Henrik și l-a speriat.

Louise o privi cu atenție pe Lucinda.

– Era îngrozit ultimele dăți când l-am văzut. Nu v-am spus asta până acum. Toată bucuria dispăruse. Ceva ce venea din adâncul lui îl făcuse să fie palid ca moartea. Devenise atât de tăcut! Înainte, fusese tot timpul vorbăreț. Câteodată sporovăia fără încetare și mă

obosea. Apoi însă, tăcerea a apărut de niciunde și el a dispărut fără urmă.

– Trebuie să fi zis ceva. Făceați dragoste împreună, mergeați la culcare împreună și vă sculați împreună. Nu visa deloc? Nu spunea chiar nimic?

– Dormea prost spre sfârșit, se scula adesea plin de sudoare, cu mult înainte de a se crăpa de ziuă. Îl întrebam despre ce visase. „Despre întuneric, spunea el. Despre toate lucrurile care sunt ascunse.“ Când l-am întrebat ce voia să zică, nu mi-a răspuns. Iar când am insistat, a țipat și s-a dat jos din pat. Îl chinuia frica atât când era treaz, cât și când dormea.

– „Întuneric și toate lucrurile care sunt ascunse?“ Nu vorbea niciodată despre oameni?

– Vorbea despre sine. Spunea că lucrul cel mai dificil era să înveți să te suporți pe tine însuți.

– Ce înțelegea prin asta?

– Nu știu.

Lucinda privi în altă parte. Louise era sigură că, mai devreme sau mai târziu, avea să găsească întrebarea adecvată, dar în acest moment căuta în van cheia potrivită.

Se întoarseră la mașină și își continuară călătoria. Luminile farurilor le orbeau în întuneric. Louise formă numărul lui Aron. Auzi cum telefonul sună, dar nu răspunse nimeni.

„M-ai fi putut ajuta aici. Ai fi fost capabil să vezi ceea ce eu nu văd.“

Opriră în fața casei lui Lars Håkansson. Paznicii de la intrare se ridicară.

– Am venit aici de câteva ori, spuse Lucinda, dar numai atunci când era beat.

– Cu Henrik?

– Nu cu Henrik. Cu Lars Håkansson, marele filantrop din Suedia. Avea curaj să mă ducă în patul lui de acasă doar când era beat. Îi era rușine că paznicii vor ști cu ce se ocupă, că ar putea fi văzut. Bărbații europeni se dau în vânt după târfe, dar procedează într-un asemenea mod, încât nimeni nu observă. Pentru ca paznicii

să nu observe că eram în mașină, trebuia să mă întind pe jos și el mă acoperea cu o pătură. Bineînțeles, mă vedeau chiar și așa. Câteodată scoteam mâna de sub pătură și o fluturam către ei. Cel mai remarcabil lucru era că toată atitudinea prietenoasă cu care făcea paradă de obicei se evapora în momentul în care intram în vilă. Continua să bea, dar niciodată atât de mult încât să nu mai poată face sex. Asta e expresia pe care o folosea întotdeauna, „să facem sex". Cred că îl excita eliminarea oricărei urme de afecțiune. Ce se întâmpla în continuare era de o brutalitate chirurgicală, nu eram decât o bucată de carne ce urma să fie tăiată. Trebuia să mă dezbrac și să pretind că nu aveam știință de prezența lui, că era doar un bărbat care se uită pe gaura cheii. Dar apoi începea un alt joc. Trebuia să-i dau jos toate hainele, dar nu și chiloții. Trebuia să-i iau penisul în gură în timp ce avea chiloții încă pe el, după care mă lua pe la spate. Mai târziu, totul se derula în viteză, eu îmi primeam banii, el mă dădea afară și nu mai aveam nevoie să fiu Julieta. Iar lui nu-i mai păsa dacă paznicii mă vedeau sau nu.

– De ce îmi spui toate astea?

– Ca să știți cine sunt.

– Sau cine este Lars Håkansson?

Lucinda dădu afirmativ din cap.

– Trebuie să merg la lucru. Am întârziat deja.

Lucinda o sărută scurt pe obraz. Louise ieși din mașină, iar paznicii deschiseră poarta, care scârțâi.

În momentul în care intră în casă, îl găsi pe Håkansson așteptând-o.

– M-am îngrijorat că nu ați apărut și nu ați lăsat nici un mesaj.

– Trebuia să mă fi gândit la asta.

– Ați mâncat? V-am păstrat ceva de mâncare.

Merse cu el în bucătărie. El o servi cu o gustare și îi turnă un pahar de vin.

Povestea Lucindei îi răsuna puternic în minte.

– Am fost să vizitez satul lui Christian Holloway pentru oameni bolnavi, aflat lângă un oraș al cărui nume nu pot să-l pronunț.

– Xai-Xai. Nu e așa de greu. Prin urmare, ați fost la una dintre „misiuni“? Așa le numește Christian Holloway, cu toate că nu are nici un fel de credințe religioase.

– Cine este el?

– Eu și colegii mei ne întrebăm adesea dacă există cu adevărat sau este doar o fantomă. Nimeni nu știe mai nimic despre el. În afară de faptul că deține un pașaport american și are o avere inimaginabil de mare, pe care acum o revarsă asupra victimelor maladiei SIDA din această țară.

– Doar în Mozambic?

– Și în Malawi și Zambia. Se spune că are două misiuni lângă Lilongwe și o alta, sau poate chiar mai multe, în Zambia, lângă granița cu Angola. Se zvonește că Holloway a mers o dată într-un pelerinaj la izvoarele râului Zambezi. Acesta pornește ca un firicel de apă în munții Angolei, înainte să devină râu și, în cele din urmă, fluviu. Se spune că a pus piciorul peste locul de unde țâșnește apa din pământ și, astfel, a oprit curgerea marelui fluviu Zambezi.

– De ce ar vrea cineva să facă asta?

– Nu este imposibil să amesteci viziunile caritabile cu megalomania, poate cu lucruri chiar mai rele.

– Cine răspândește astfel de povești?

– Probabil că e la fel ca în cazul râului. Câțiva stropi ies încet la iveală, apoi din ce în ce mai mulți, până devine un zvon care nu mai poate fi oprit. Dar sursa rămâne necunoscută.

Îi oferi încă o gustare, însă ea refuză. Nu acceptă nici un alt pahar de vin.

– La ce vă refereați când ați spus „lucruri chiar mai rele“?

– Este bine cunoscut că, de multe ori, în spatele unei averi mari se ascund numeroase infracțiuni. Nu e nevoie decât să ne uităm la Africa. Tirani corupți, care înoată în bogățiile lor, în mijlocul celei mai teribile sărăcii. Nici măcar Christian Holloway nu pare să fie pur ca zăpada. Oxfam a făcut o investigație în legătură cu el și cu activitățile sale în urmă cu aproximativ un an. Oxfam este o organizație grozavă, care se folosește de resursele ei limitate ca să le aducă beneficii considerabile oamenilor sărmani din lumea aceasta.

În tinerețea lui Holloway totul era perfect transparent. Tot ce întreprindea era clar și putea fi verificat. Nu existau pete, nu existau zone gri. Era singurul fiu alături de o sumedenie de fiice, în familia unuia dintre cei mai mari producători de ouă din Statele Unite. Ai lui posedau o avere colosală, bazată nu numai pe ouă, ci și pe diferite alte produse, precum scaunele cu rotile și parfumurile. Era isteț și a absolvit cu onoruri Universitatea Harvard. Și-a luat doctoratul înainte să împlinească douăzeci și cinci de ani, după care a început să experimenteze cu pompe de petrol, pe care le patenta și vindea. Până în acel punct, totul este limpede. Apoi, Christian Holloway dispare. Operațiunea a fost făcută cu inteligență, deoarece nimeni nu pare să fi remarcat. Nici măcar presa, atât de pricepută în observarea unor astfel de lucruri, nu a declanșat vreo anchetă.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Louise.

– A reapărut trei ani mai târziu. În acel moment, toți și-au dat seama că lipsise. Pretindea că umblase în jurul lumii și înțelesese că trebuia să-și schimbe viața în mod radical. Avea de gând să înființeze „misiuni".

– De unde știi toate detaliile astea?

– Una dintre sarcinile mele este să mă informez despre oamenii care apar în țările sărace, având planuri ambițioase. Este foarte probabil ca, în cele din urmă, să vină să bată la ușa organizațiilor de asistență umanitară, cerând banii pe care, umflându-se în pene, pretindeau odată că îi aveau. Sau ne-am putea trezi în mijlocul unor inițiative eșuate, având de rezolvat problemele lăsate în urmă de niște oameni care au venit aici să-i tragă pe sfoară pe cei săraci și să-și umple propriile buzunare.

– Dar, fără îndoială, Holloway era bogat de la început.

– E greu să pătrunzi în viața celor avuți. Au resursele necesare să creeze diversiuni sofisticate. Nu poți fi niciodată sigur dacă se află cu adevărat ceva sub carapace, dacă resursele ample pe care pretind că le posedă nu ascund, de fapt, falimentul iminent. Se întâmplă zilnic. Companii petroliere uriașe sau concerne precum Enron se prăbușesc brusc, ca și cum ar fi avut loc o serie de explozii invizibile. Nimeni nu știe ce se va întâmpla, în afară de cei adânc

implicați. Aceștia fie fug, fie se spânzură, fie doar stau acolo apatici și așteaptă să le fie puse cătușele. Au existat o grămadă de speculații în momentul în care Holloway s-a decis brusc să devină un Om Bun și să-i ajute pe cei afectați de SIDA. În spatele averii lui Christian Holloway stăteau milioane de găini cloncănitoare, dar au apărut și zvonuri, ca de obicei.

– Care spuneau ce?

– Presupun că sunteți cine pretindeți. Mama îndurerată a lui Henrik și nu altcineva.

– Cine altcineva aș putea fi?

– De exemplu, o jurnalistă de investigații. Am învățat să prefer jurnaliștii care îngroapă lucrurile pe care alții încearcă să le scoată la lumină.

– Sugerați că adevărul ar trebui reprimat?

– Poate că mai degabă minciunile nu ar trebui întotdeauna demascate ca atare.

– Și ce ați auzit despre Christian Holloway?

– Lucruri despre care nu ar trebui niciodată să vorbești în mod deschis. Uneori, chiar și o șoaptă poate să aibă același efect ca un strigăt. Există lucruri pe care le știu și din cauza cărora aș fi mort în mai puțin de douăzeci și patru de ore dacă le-aș face publice. Într-o lume în care viața unui om nu valorează mai mult de câteva pachete de țigări, trebuie să fii atent.

Lars Håkansson își reumplu paharul. Louise clătină din cap în semn de refuz când el îi întinse sticla de vin roșu sud-african.

– Henrik m-a surprins de multe ori. Una dintre primele dăți a fost când a încercat să stabilească valoarea reală a unei vieți omenești. Se săturase de mine și de prietenii mei, credea că vorbeam în termeni mult prea generali despre acest subiect. A pornit să caute prețul real pe piața actuală. Habar nu am cum a făcut. Lega prietenii cu ușurință. Trebuie să se fi aventurat în cercuri cu care, în mod normal, nu ar fi avut nimic de-a face. Baruri ilegale, colțuri întunecate, care sunt atât de numeroase în orașul acesta. Dar acolo îi găsești pe oamenii care fac negoț cu moartea. Mi-a spus că,

pentru treizeci de dolari americani, ai putea să angajezi un individ dispus să omoare pe oricine ai dori, fără să întrebe de ce.

– Treizeci de dolari?

– Poate, în ziua de azi, patruzeci de dolari. Dar nu mai mult. Henrik n-a putut trece niciodată peste asta. L-am întrebat de ce se obosise să afle. „Lucrul acesta nu ar trebui măturat sub covor", a fost tot ce mi-a zis.

Se opri, ca și cum ar fi vorbit deja prea mult. Louise aștepta continuarea, dar nu se întâmplă nimic.

– Bănuiesc că există mai multe lucruri pe care ați putea să mi le spuneți.

Håkansson se holbă la ea, privind-o fix. Ochii săi erau roșii și strălucitori. Se cherchelise.

– Ar trebui să fiți conștientă că, într-o țară precum Mozambicul, oamenii vorbesc necontenit despre cel mai mare dintre visuri. Versiunea modernă a minelor regelui Solomon. Oameni obișnuiți sunt coborâți în mine având lanterne în mâini. Ce găsesc? Cel mai probabil, nimic. Se întorc la suprafață înghețați, dezamăgiți, furioși că visul s-a destrămat. A doua zi, se lasă coborâți din nou.

– Nu înțeleg la ce faceți aluzie. Ce anume nu găsesc?

– Leacurile.

– Leacurile?

– Remediile. Tratamentele. Conform zvonurilor, Christian Holloway are laboratoare secrete, unde cercetători din întreaga lume caută noua penicilină, leacul pentru SIDA. Asta speră ei să descopere în versiunea nouă a minelor lui Solomon. Cui îi pasă de pietre prețioase, când tu cauți de fapt un leac pentru virusul insignifiant, slab, care e pe cale să ucidă un continent întreg?

– Unde sunt aceste laboratoare?

– Nimeni nu știe, nu se știe nici măcar dacă acuzația este adevărată. În acest moment, Holloway este doar un Om Bun, care își investește banii în ajutorarea oamenilor de care nu le pasă celorlalți.

– Henrik cunoștea aceste lucruri?

– Desigur că nu.

– Bănuia măcar?

– E foarte dificil câteodată să știi cu siguranță ce gândesc oamenii. Eu nu mă bazez pe presupuneri în judecățile mele.

– Dar nu i-ați spus ceea ce tocmai mi-ați povestit mie?

– Nu, nu am vorbit niciodată despre asta. E foarte probabil ca Henrik să fi căutat informații despre Christian Holloway pe internet. Henrik obișnuia să folosească computerul meu. Dacă vreți să-l împrumutați, vă invit să o faceți. Întotdeauna e mai bine să cercetezi de unul singur.

Louise era convinsă că bărbatul din fața ei mințea. Îi spusese lui Henrik. De ce nega?

Simți brusc că-l urăște, cu încrederea lui în sine, cu ochii lui roșii și fața puhavă. Oare înjosea întreaga Lume a Treia în același fel în care o călcase în picioare pe Lucinda? Bărbatul care alerga după femei, cu pașaportul său diplomatic în buzunar?

Își goli paharul și se ridică.

– Trebuie să merg la culcare.

– Dacă doriți, pot să vă prezint orașul mâine. Putem merge cu mașina la plajă, putem lua un prânz bun, după care să ne continuăm conversația.

– Hai să hotărâm asta mâine. Apropo, ar trebui să iau ceva ca să evit să mă îmbolnăvesc de malarie?

– Ar fi trebuit să începeți cura acum o săptămână.

– Acum o săptămână nu știam că voi fi aici. Dumneavoastră ce luați?

– Nimic. Am avut crizele de rigoare, în sânge port paraziți de malarie de peste douăzeci de ani. Nu prea ar avea rost să încep acum să iau medicamente preventive. Dar sunt foarte grijuliu să mă asigur că dorm întotdeauna sub o plasă de țânțari.

Louise se opri în pragul ușii.

– Henrik v-a vorbit vreodată despre Kennedy?

– Președintele? Sau soția lui? John F. sau Jackie?

– Despre creierul lui care a dispărut.

– Nu știam asta, că i-a dispărut creierul.

– Nu v-a spus niciodată despre asta?

– Niciodată. E ceva ce aș fi reținut. Îmi amintesc acea zi de noiembrie din 1963. Eram student la Universitatea din Uppsala. O zi ploioasă și cursuri de drept îngrozitor de plictisitoare. Apoi, brusc, a apărut știrea. Detaliile s-au aflat puțin câte puțin, după care, în mod ciudat, nu s-a mai auzit nimic. Dumneavoastră ce vă amintiți?

– Foarte puțin. Tatăl meu s-a încruntat și a fost chiar mai tăcut decât de obicei. Cam atât.

Făcu un duș, apoi se așeză pe pat și trase plasa de țânțari. Aerul condiționat zumzăia în continuare, camera era întunecată. I se păru că aude pași pe scări și, puțin după aceea, becul de pe coridor se stinse. Fâșia de lumină de sub ușă dispăru. Ascultă atent, dar se instalase liniștea.

Trecu în revistă tot ce se întâmplase în ziua aceea. Plimbarea infernală prin încăperile obscure, pline de muribunzi. Tot ce auzise despre Christian Holloway, exteriorul curat și conținutul murdar. Ce văzuse Henrik de produsese o asemenea schimbare în el? I se dezvăluise ceva ce fusese ascuns. Încercă să lege împreună firele dezlânate, însă nu izbuti.

Se lăsă cuprinsă de somn, dar se trezi aproape imediat. Totul era foarte tăcut. Prea tăcut. Deschise ochii în întuneric. Dură câteva secunde până își dădu seama că aerul condiționat se oprise. Bâjbâi după lampa de la marginea patului. Nimic. „Trebuie să se fi întrerupt curentul“, se gândi ea. Auzi, undeva în depărtare, zbârnâitul de pornire al unui generator. Pe stradă, cineva râse, probabil unul dintre paznici. Se dădu jos din pat și merse la fereastră. Becurile de pe stradă, la rândul lor, se stinseseră. Singura lumină provenea de la focul pe care îl aprinseseră paznicii. De-abia le putea deslușî fețele.

Era speriată. Obscuritatea o înspăimânta. Fără nici o lanternă sau lumânare care să-i domolească teama, Louise se întoarse în pat.

„Lui Henrik îi fusese frică de întuneric când era mic. Lui Aron întotdeauna îi era teamă de noapte. Nu putea să doarmă fără o lumină de veghe.“

Curentul reveni. Aerul condiționat începu să geamă. Aprinse lampa de lângă pat și se culcă, însă nu-și putea scoate din minte conversația cu Håkansson din bucătărie. De ce ar fi mințit declarând că nu-i spusese nimic lui Henrik? Nu găsi nici o explicație plauzibilă.

Își reaminti cuvintele lui: „Dacă vreți să-l împrumutați, vă invit s-o faceți". Henrik stătuse la acel computer. Oare ar fi reușit să găsească niște urme de-ale lui?

Brusc, era din nou trează de-a binelea. Se dădu jos din pat, se îmbrăcă repede și deschise ușa spre coridor. Stătu complet nemișcată până ce ochii i se obișnuiră cu întunericul. Ușa către dormitorul lui Lars Håkansson era închisă. Camera de lucru era la celălalt capăt al coridorului, având vedere asupra grădinii. Căută pe dibuite ușa care stătea întredeschisă, o închise și găsi întrerupătorul. Se așeză la birou și porni computerul. Un mesaj care pâlpâia o anunță că aparatul nu fusese închis în mod corespunzător. Foarte probabil că acesta fusese în stand-by când se întrerupsese alimentarea curentului. Deschise o pagină de internet și scrise „Holloway" pe un motor de căutare. Apărură multe rezultate, inclusiv adresele unui lanț de restaurante, pensiunea Holloway Inn din Canada și o mică linie aeriană din Mexic, Holloway-Air, dar nu lipseau nici misiunile lui Christian Holloway. Era pe punctul să deschidă un link, când pâlpâirea unei luminițe îi indică faptul că primise un e-mail. Nu avea nici o intenție să-i cerceteze corespondența lui Håkansson, dar era posibil ca Henrik să fi lăsat urme în e-mailul acestuia.

Håkansson nu folosise o parolă ca să împiedice accesul altora la e-mailul său. Găsi imediat două mesaje trimise de către Henrik. Inima începu să-i bată cu putere. Primul fusese expediat cu patru luni în urmă, celălalt chiar înainte ca Henrik să fi părăsit Maputo pentru ultima oară.

Deschise primul mesaj. Îi fusese trimis lui Nazrin.

> Prima oară, zgârii cu unghia suprafața tare a zidului, dar asta nu lasă nici o urmă. Apoi, iau o bucată de piatră și scrijelesc zidul cu ea. Lasă doar o urmă slabă, dar ceea ce am făcut se găsește acolo, indiferent ce s-ar întâmpla. Astfel, pot să continui să zgârii și să scrijelesc și să las impresia că am făcut o gaură din ce în ce mai

adâncă în zid, până când acesta se prăbușește. Așa gândesc despre viața mea de aici. Sunt în Africa, e foarte cald, stau treaz noaptea, dezbrăcat și transpirat, fiindcă nu pot să suport bâzâitul aerului condiționat. Cred că esența vieții mele este faptul că nu voi renunța până ce zidurile pe care vreau să le dobor nu vor cădea. Henrik.

Citi e-mailul din nou.
Pe cel de-al doilea și-l trimisese singur, pe propria adresă.

Scriu acestea pe măsură ce zorile încep să apară, când greierii amuțesc și cocoșii încep să cânte, în ciuda faptului că locuiesc chiar în inima orașului. În curând va trebui să-i scriu lui Aron și să-i spun că întrerup toate legăturile cu el dacă nu-și acceptă responsabilitățile și nu devine un tată pentru mine. Dacă nu devine un bărbat la care pot să mă raportez, față de care pot să simt devotament, în care pot să mă văd. Dacă va face aceste lucruri, îi voi spune despre omul remarcabil pe care încă nu l-am cunoscut personal, Christian Holloway, care a dovedit că există totuși exemple de bunătate în această lume. Scriu aceste rânduri în casa lui Lars Håkansson, pe computerul lui, și nu-mi imaginez că aș fi putut cere mai mult de la viață decât ceea ce-mi este dat în acest moment. Mă voi întoarce curând în satul cu toți acei oameni bolnavi și, încă o dată, voi simți că fac ceva folositor. Henrik, către mine însumi.

Louise se încruntă și clătină din cap. Citi mesajul din nou, pe îndelete. Era ceva ce nu se potrivea. Faptul că Henrik redactase o scrisoare către sine însuși nu avea importanță. Ea însăși făcuse asta când era de vârsta lui. Își trimisese chiar scrisori prin poștă. Altceva o îngrijora.

Citi e-mailul din nou. Apoi își dădu seama. Era vorba despre limbajul folosit, de modul în care era construită scrisoarea. Henrik nu se exprima niciodată astfel. El scria într-o manieră directă. Nu ar fi utilizat un cuvânt precum „devotament“. Nu vorbea el, nu era un termen al generației lui.

Închise computerul, stinse lampa și deschise ușa spre coridor. Chiar înainte ca monitorul să se închidă, pâlpâi câteva secunde. În lumina ecranului, i se păru că vede mânerul ușii de la dormitorul lui

Håkansson mișcându-se încet. Licărirea dispăru, coridorul era acum întunecat. Håkansson trebuia s-o fi supravegheat de acolo și să se fi întors repede în camera lui când o auzise închizând calculatorul.

Avu un moment scurt de panică. Trebuia oare să fugă, să părăsească această casă în mijlocul nopții? Dar nu avea unde să se ducă. Reveni în camera ei și puse un scaun la ușă, astfel încât nimeni să nu poată intra, după care se urcă în pat, opri aerul condiționat, dar lăsă veioza aprinsă.

Un țânțar singuratic dansa dincolo de plasa albă. Cu inima bătându-i puternic, ascultă atent. Oare îi auzea pașii? Asculta el în spatele ușii?

Încercă să reflecteze cât mai calm cu putință. De ce scrisese Håkansson un mesaj în numele lui Henrik și îl păstrase în computerul lui? Nu exista nici un răspuns, doar un sentiment înfiorător de irealitate. Era ca și cum ar fi intrat din nou în apartamentul lui Henrik din Stockholm și l-ar fi găsit mort.

„Mi-e frică, se gândi. Sunt înconjurată de ceva care l-a înspăimântat pe Henrik, o membrană invizibilă, dar periculoasă, care l-a învelit și pe el."

Noaptea era sufocant de caldă și umedă. Auzi o furtună în depărtare. Se ducea înspre ceea ce își imagina ea că erau munții din Swaziland.

Capitolul 16

Rămase trează până în zori. Nu-și mai amintea câte nopți nedormite îndurase de când murise Henrik. Existența ei era caracterizată acum printr-o permanentă lipsă de somn. Doar când lumina palidă a dimineții se strecură prin draperii și o auzi pe Celina vorbind cu unul dintre paznici, care se spăla la robinetul din grădină, se simți suficient de calmă ca să aţipească.

O trezi lătratul unui câine. Dormise trei ore, era ora nouă. Rămase în pat, ascultând-o pe Celina sau pe Graça ștergând podeaua coridorului. Nu-i mai era frică; în schimb, simțea o furie neputincioasă din cauză că fusese insultată. Chiar credea Lars Håkansson că era incapabilă să vadă dincolo de ceea ce scrisese el în numele lui Henrik? De ce o făcuse?

Era de părere că, acum, nu se mai impunea să fie politicoasă cu el. Se vârâse brutal în viața ei, mințise și plasase o scrisoare falsă în computer. Mai mult decât atât, o speriase și îi furase somnul. Acum avea să-i scotocească prin computer, prin dulapuri și prin sertare ca să descopere dacă Henrik lăsase cu adevărat ceva în urma sa. Nu, în cele din urmă, dorea să știe de ce Henrik avusese încredere în Håkansson.

Când merse în bucătărie, descoperi că Graça îi pregătise micul dejun. Louise se simți rușinată că era servită de către această doamnă în vârstă, care avea dureri acute atât la spinare, cât și la mâini. Zâmbetul Graçei descoperea o gură lipsită aproape în

întregime de dinți, iar portugheza ei, amestecată cu câteva cuvinte englezești, era aproape incomprehensibilă. Graça tăcu atunci când Celina li se alătură. Celina o întrebă pe Louise dacă nu o deranja să facă puțin curat în camera ei.

– Pot să-mi fac și eu patul.

Celina râse sincer și scutură din cap că nu. Când părăsi încăperea, Louise o urmă.

– Sunt obișnuită să-mi fac singură patul.

– Nu și aici. Asta este slujba mea.

– Ești fericită în această casă?

– Da.

– Cu cât ești plătită pe lună pentru munca pe care o faci aici?

Celina ezită și se întrebă dacă trebuia să răspundă. Louise era însă albă, îi era superioară, chiar dacă venise doar să stea câteva zile.

– Primesc cincizeci de dolari pe lună și o sumă asemănătoare în meticali mozambicani.

Louise calculă totalul în minte. Șapte sute de coroane suedeze pe lună. Era mult sau puțin? Care era puterea lor de cumpărare? Întrebă despre prețul uleiului, al orezului, al pâinii și fu surprinsă de răspunsurile Celinei.

– Câți copii ai?

– Șase.

– Iar soțul tău?

– Presupun că e în Africa de Sud și lucrează în mină.

– Presupui?

– Nu am primit nici o veste de la el de doi ani.

– Îl iubești?

Celina o privi cu uimire.

– Este tatăl copiilor mei!

Louise regretă că pusese această întrebare când văzu cât de supărată era Celina. O urmă pe scări și merse în biroul lui Håkansson. Căldura era deja insuportabilă. Porni aerul condiționat și stătu nemișcată până ce simți atmosfera răcorindu-se.

Cineva intrase în cameră de când o părăsise ea, dar nu se putea să fi fost Celina sau Graça, podeaua nu fusese ștearsă în dimineața

aceea. Iar scaunul din fața calculatorului nu era pus sub birou, deși așa îl lăsase ea în ajun.

Aceea era una dintre cele mai importante porunci ale regelui Arthur, pe care le ținea minte din copilărie. Când ai terminat de mâncat, trebuie întotdeauna să împingi scaunul sub masă înainte să părăsești încăperea.

Se uită împrejur. Rafturi cu dosare, acte oficiale, rapoarte, prezentări. Mai multe dosare ce conțineau documente de la Banca Mondială. Luă unul la întâmplare: „Strategii de dezvoltare a resurselor de apă pentru zona sub-sahariană, 1997". Îl puse la loc după ce observă că nu prea fusese deschis sau citit. Câteva rafturi erau pline cu ziare în suedeză, engleză și portugheză, restul erau burdușite cu cărți. Biblioteca lui Håkansson era dezorganizată, volumele erau puse la întâmplare. Ediții uzate din Agatha Christie stăteau alături de rapoarte statistice și lângă un număr mare de cărți despre Africa. Găsi tomuri despre cei mai periculoși șerpi din Africa, Asia și Australia, rețete verificate ale unor mâncăruri tradiționale suedeze și o colecție de fotografii pornografice în sepia, îngălbenite, de la mijlocul secolului al XIX-lea. Într-una dintre ele, datând din 1856, două fete stăteau pe o bancă de lemn, cu morcovi înfipți între picioare.

Puse cartea la loc și își aminti poveștile despre bucătari care scuipau sau urinau în mâncare, înainte să le fie servită aristocraților. „Dacă aș putea să vomit în hard-diskul lui. De fiecare dată când ar porni calculatorul, ar mirosi ceva neplăcut, fără să știe ce este."

Un plic de la o bancă suedeză ieșea în afară dintre două cărți. Fusese deschis. Scoase conținutul și descoperi că era o atestare a plăților salariale lunare încasate de Håkansson. Ținând cont de remunerația ei curentă, Celina ar fi avut nevoie de aproape patru ani ca să câștige suma cu care era plătit Håkansson pe lună. Cum este posibil să construiești punți peste o diferență atât de mare? Cum putea un om ca Lars Håkansson să înceapă măcar să înțeleagă viața pe care o trăia Celina?

Louise observă că, în mintea ei, conversa cu Artur. Ridică vocea fiindcă auzul lui era deficitar. După un timp, schimbă partenerul de discuții cu Aron. Stăteau la masa unde papagalii roșii obișnuiau să se adune și să mănânce firimituri. Aron era însă nervos, nu voia să asculte. În cele din urmă, ajunse să stea de vorbă cu Henrik. El era în apropiere. Cu lacrimi în ochi, își închise pleoapele și își imagină că, atunci când avea să le deschidă din nou, i-ar fi stat alături. Dar, bineînțeles, era singură în cameră. Trase draperia ca să țină la distanță lumina soarelui. Jos în stradă auzi câinii lătrând, iar paznicii râdeau. „Toate aceste râsete, se gândi ea. Le-am observat din ziua în care am aterizat aici. De ce oamenii săraci râd mult mai mult decât una ca mine?“ Le puse întrebarea lui Artur, Aron și lui Henrik. Nici unul dintre cei trei cavaleri nu răspunse, toți erau tăcuți.

Porni computerul, hotărâtă să șteargă cele două mesaje ale lui Henrik. De asemenea, îi scrise un e-mail lui Lars Håkansson, în care o puse pe Julieta să vorbească suedeză și să-i spună ce credea despre el. Nu fusese el trimis în Africa pentru a-i ajuta pe cei săraci?

Apoi se străduí în mod sistematic să deschidă diferite fișiere din calculator, dar întâlni peste tot bariere. Calculatorul lui Håkansson era acum întărit cu uși de protecție. În plus, era convinsă că lăsa o dâră în urma ei. El putea să-i urmărească toate clicurile și tentativa de pătrundere. Oriunde se întorcea, o mână ridicată îi cerea o parolă. Le încercă, la întâmplare, pe toate cele evidente: numele lui scris corect, numele lui scris invers, diferite abrevieri posibile. Inutil de spus că nici o ușă nu se deschise. Nu reuși decât să lase urme ale demersurilor sale eșuate.

Louise sări speriată când Celina o întrebă brusc dacă dorea ceai.

– Nu te-am auzit, spuse ea. Cum poți să te miști cu atâta delicatețe?

– Lui Senhor nu-i place zgomotul, explică Celina. Îi place o tăcere care nu există cu adevărat aici, în Africa. Dar și-o creează singur. Vrea ca eu și Graça să ne mișcăm în tăcere, desculțe.

Refuză ceaiul. Celina plecă la fel de silențios precum venise. Louise se holba la monitorul computerului, care refuza cu încăpățânare să-și deschidă ușile. „Tuneluri subterane, se gândi ea, fără lumini, fără hărți. Nu pot să ajung la el."

Era pe punctul de a a-l opri, când începu să reflecteze din nou la Henrik și la obsesia lui pentru creierul lui Kennedy. Care era semnificația? Henrik credea oare în mod serios că ar fi posibil să se găsească urme ale gândurilor, ale amintirilor sau ale cuvintelor auzite de cel mai puternic om din lume înainte ca glonțul unei puști să-i explodeze în cap? În laboratoarele militare avansate, existau oare deja instrumente care să extragă material din țesutul mort, la fel cum tehnicienii pot să recupereze date din hard-diskurile golite?

Raționamentul ei se opri la jumătate. Henrik găsise ceva ce avusese de gând să caute? Sau dăduse de ceva întâmplător?

Lucrul la computer o făcu să asude din cauza căldurii, cu toate că aerul condiționat era pornit. Celina făcuse curățenie în camera ei și îi luase refele murdare. Se schimbă într-o lenjerie de bumbac. În timpul acesta, o auzi pe Celina vorbind cu cineva la parter. Putea să fie Håkansson, care se întoarse acasă? Servitoarea veni sus.

– Aveți un vizitator. Aceeași persoană ca ieri.

Lucinda era obosită. Celina îi dăduse un pahar cu apă.

– Nu am mai ajuns acasă azi-noapte. Un grup de muncitori italieni a pus stăpânire pe Malocura. Barul își respectă numele măcar o dată. Au băut cantități enorme și au plecat clătinându-se pe picioare de-abia în zori.

– Ce înseamnă „Malocura"?

– Înseamnă „nebunie". Barul a fost înființat de către o femeie pe nume Dolores Abreu. Trebuie să fi fost la începutul anilor '60, înainte să mă fi născut eu. Era mare și grasă, una dintre târfele puternice ale acelor zile, care avea grijă ca îndatoririle ei profesionale să nu interfereze niciodată cu viața ei de familie. Dolores era măritată cu un bărbat scund și politicos, numit Nathaniel. Cânta la trompetă și se spune că a fost unul dintre creatorii popularului dans „marrabenta", aici, la Maputo, în anii '50. Dolores avea

clienți frecvenți din Johannesburg și Pretoria. Era în timpul epocii de aur a ipocriziei. Albilor sud-africani nu le era permis să cumpere prostituate negre din cauza legilor rasiale. Prin urmare, trebuia să-și ia mașinile sau să urce în tren și să vină aici, să guste puțină păsărică neagră.

Lucinda se opri și o privi pe Louise zâmbind.

– Sper că-mi veți scuza limbajul.

– Sexul unei femei este numit „păsărică" în multe limbi. Poate am fost șocată când eram tânără, dar nu în ziua de astăzi.

– Dolores era chibzuită și a adunat o grămadă de bani – nu chiar ceea ce s-ar putea numi o avere, dar suficient ca să investească în acest bar. Se spune că soțul ei a inventat numele. Credea că ea avea să-și piardă toți banii în această aventură fără speranță, dar a mers bine.

– Unde se află Dolores acum?

– E la cimitir, în Lhanguene, cu Nathaniel. Copiii ei au moștenit barul, au început să se ciondănească încă din prima zi și l-au vândut unui medic chinez, care, în urma unei tranzacții complicate, l-a pierdut în detrimentul unui comerciant portughez de țesături. Acum câțiva ani a fost cumpărat de fiica ministrului nostru de finanțe. Dar ea nu a pășit niciodată pe-acolo. Ar fi ceva sub demnitatea ei. Își petrece cea mai mare parte din timp cumpărând haine scumpe la Paris. Care-i numele celei mai luxoase mărci?

– Dior?

– Exact, Dior! Se spune că cele două fiice ale sale poartă rochii Dior. În acest timp, țara moare de foame. Își trimite în fiecare zi la bar una dintre slugi, ca să adune banii.

Lucinda strigă după Celina, care îi mai aduse niște apă.

– Am venit aici pentru că mi-a venit o idee azi-noapte. Când italienii ajunseseră să nu se mai poată ține pe picioare și începuseră să se dea la mine, am ieșit afară la o țigară. Mi-am ridicat privirea spre stele. Atunci mi-am amintit că Henrik spusese odată că cerul înstelat din Inhaca era la fel de senin ca acela pe care obișnuia să-l vadă în nordul Suediei.

– Unde?

– Inhaca. O insulă din Oceanul Indian. Vorbea adesea despre ea. Probabil că fusese acolo de câteva ori. Insula părea să aibă o semnificație specială pentru el. Mi-am amintit deodată ceva ce cred că este important. Zicea: „Pot întotdeauna să mă ascund pe Inhaca". Exact acestea au fost cuvintele lui. Se pregătea câteodată foarte atent pentru ceea ce avea să spună. Momentul la care mă refer a fost unul dintre acelea.

– Ce făcea pe Inhaca?

– Nu știu. Oamenii merg acolo să înoate, să se plimbe de-a lungul plajelor, să facă scufundări, să pescuiască ori să se îmbete la hotel.

– Henrik nu avea atâta răbdare cât să ducă o astfel de viață.

– Așa e. De aceea cred că altceva l-a atras pe acea insulă.

– Crezi că era în căutarea unui loc unde să se ascundă?

– Cred că a întâlnit pe cineva acolo.

– Ce fel de oameni trăiesc pe Inhaca?

– În principal, fermieri și pescari. Există o stație de cercetări în domeniul biologiei marine care aparține Universității Mondlane. Câteva magazine și un hotel. Asta-i tot. În afară de mulțimea de șerpi, se spune. Inhaca este un paradis al șerpilor.

– Henrik ura șerpii, dar, pe de altă parte, era fascinat de păianjeni. O dată, când era copil, a mâncat unul.

Lucinda nu păru să fi auzit cuvintele Louisei.

– A spus ceva ce n-am înțeles niciodată. Vorbea de un tablou și de un artist care trăiește pe insulă. Nu-mi amintesc în întregime.

– Unde erați când ți-a spus asta?

– În pat, la un hotel. Atunci nu fusese în stare să găsească o casă goală unde să stăm. Îl și văd în fața mea. Era dimineață. Stătea lângă fereastră, cu spatele la mine. Nu-i vedeam chipul când vorbea.

– Despre ce ați discutat mai înainte?

– Nimic. Am dormit. Când am deschis ochii, l-am văzut acolo, lângă fereastră.

– De ce vorbea despre un artist?

– Habar nu am. Poate visase ceva.

– Ce s-a întâmplat după aceea?

– Nimic. S-a întors în pat.

– A fost singura dată când s-a referit la artistul acesta și la tablou?

– Nu a mai adus niciodată în discuție subiectul acesta.

– Ești sigură?

– Da. Mi-am dat seama, mai apoi, că întâlnirea de pe Inhaca fusese foarte importantă pentru el.

– De unde această certitudine?

– Tonul vocii sale în timp ce stătea lângă fereastră. Cred că voia cu adevărat să-mi spună ceva, dar n-a avut curajul să o facă.

– Trebuie să-l găsesc pe acel artist. Cum se ajunge pe Inhaca? Cu barca?

– Durează o veșnicie. Cel mai bine e să luați avionul. Zborul nu ține decât zece minute.

– Poți să vii cu mine?

Lucinda clătină din cap că nu.

– Am o familie de care trebuie să mă îngrijesc. Dar vă pot ajuta să rezervați o cameră la hotel și pot să vă conduc la aeroport. Cred că sunt zboruri spre Inhaca de două ori pe zi.

Louise ezită. Totul era prea vag, însă trebuia obligatoriu să exploreze toate posibilitățile. Încercă să-și imagineze ce ar fi făcut Aron, dar Aron nu avea nimic de spus. El dispăruse.

Adună câteva haine într-o pungă de plastic, își luă pașaportul și ceva bani și o anunță pe Celina că avea să fie plecată până a doua zi, dar nu menționă destinația.

Lucinda o conduse la aeroport. Căldura se lăsase peste Maputo precum o pătură sufocantă.

– Cereți ajutor la hotel, o sfătui tânăra. E acolo un recepționer care șchiopătează. I se spune Zé. Transmiteți-i salutări din partea mea și el va face tot ce-i stă în putință.

– Vorbește engleza?

– Nu prea bine. Să nu presupuneți niciodată că a înțeles ce i-ați spus. Repetați întrebarea de fiecare dată, ca să fiți sigură.

Când ajunseră la aeroport, le asaltară imediat băieții care voiau să spele ori să păzească mașina. Răbdătoare și fără să ridice vocea, Lucinda le refuză ofertele.

Află, nu după mult timp, că zborul următor spre Inhaca pleca peste o oră și, după un scurt telefon, putu să o informeze că o cameră fusese rezervată pe numele ei.

– Am luat-o doar pentru o noapte, dar o puteți prelungi dacă vreți. În acest moment, nu e vârful sezonului.

– Vrei să spui că poate să se facă și mai cald decât este acum?

– Poate să se răcorească. Asta așteaptă cei care-și permit să plece în vacanțe.

Lângă terminal exista o cafenea unde băură sifon și mâncară sendvișuri. Lucinda îi arătă bătrânul aeroplan cu elice care avea să o ducă pe Louise pe Inhaca.

– Vrei să spui că voi zbura cu epava aia?

– Piloții au condus avioane de luptă. Sunt foarte buni.

– De unde știi? Îi cunoști?

Lucinda râse.

– Nu cred că trebuie să vă faceți griji.

Fata o conduse la poarta de îmbarcare. În afară de Louise, mai erau doi pasageri: o africancă cu bebelușul în spate și un bărbat european cu o carte în mână.

– Poate călătoria aceasta va fi o pierdere de timp.

– Cel puțin, pe Inhaca veți fi complet în siguranță. Nimeni nu vă va jefui. Puteți să vă plimbați pe plajă fără frică.

– Mă întorc mâine.

– În caz că nu hotărâți să stați mai mult.

– De ce aș face asta?

– Cine știe?

Pasagerii merseră spre aeronavă prin căldura toridă. Louise se simți ametită și se temea să nu leșine. Inspiră adânc și se prinse de balustrada de la marginea scărilor. Se așeză în spatele avionului. În fața ei, în diagonală, se găsea bărbatul cu cartea.

Îl mai văzuse înainte? Fața lui nu-i era familiară, dar păru să-i recunoască spatele. Frica apăru de nicăieri. Își spuse că imaginația îi juca feste. Nu avea nici un motiv să se teamă de el. Era doar o iluzie din adâncul creierului său.

Avionul decolă și se învârti în jurul orașului alb, înainte să se îndrepte spre mare. Mult dedesubt se puteau vedea bărci pescărești cu pânze triunghiulare, ce se mișcau șovăitor prin valuri. Avionul își începu coborârea aproape imediat și, la cinci minute după decolare, ateriză pe pista din Inhaca. Aceasta era foarte scurtă, iar printre crăpăturile de pe pistă creșteau buruieni.

Louise ieși în aerul fierbinte. Ea și bărbatul cu cartea se așezară într-o remorcă pe care un tractor o conduse până la hotelul lor. Femeia cu copilul dispăru pe jos, prin iarba înaltă. Bărbatul își ridică privirea din carte și îi zâmbi. Ea îi zâmbi înapoi.

Când ajunseră la hotel, îl întrebă pe tânărul de la recepție dacă numele lui era Zé.

– Are liber astăzi. Va veni la serviciu mâine.

Se simți frustrată, dar îndepărtă gândurile negative. Nu dorea sub nici o formă să-și consume energia enervându-se.

Fu condusă spre camera ei, unde își goli punga de plastic și se întinse pe pat, dar a sta tolănită acolo nu reprezenta o opțiune atractivă. Coborî la plajă. Valurile erau mici. Câteva bărci pescărești care păreau foarte vechi stăteau pe nisip ca niște balene eșuate. Se bălăci în apă și privi în depărtare, unde, prin aburul căldurii, un grup de oameni pescuiau cu năvoade.

Petrecu vreo câteva ore scăldându-se în marea caldă. Mintea îi era complet golită.

Spre apusul soarelui, luă cina la restaurantul hotelului. Mâncă pește, bău vin și era deja amețită în momentul în care se întoarse în cameră. Se întinse pe pat și apelă mobilul lui Aron. Telefonul sună, dar nu răspunse nimeni. Îi scrise: „Aș avea nevoie de ajutorul tău acum“. Era ca și cum ar fi trimis un mesaj în vid, fără să aibă nici cea mai vagă idee dacă avea să fie primit vreodată.

Adormi, dar se trezi tresărind. Un sunet îi tulbura somnul. Ascultă în întuneric. Sunetul venise de la ea? Fusese trezită de propriul ei sforăit? Aprinse veioza de lângă pat. Ora unsprezece.

Lăsă lumina aprinsă, își aranjă pernele și hotărî că era trează de-a binelea. Nu se mai simțea deloc beată.

O scenă de demult își făcu loc în mintea ei. Era un desen pe care Henrik îl făcuse când problemele lui adolescentine atinseseră apogeul. Fusese inabordabil, ascuns într-o peșteră invizibilă, la care ea nu avea acces. Louise urâse propria adolescență, vremea pistruilor și a complexelor, a gândurilor sinucigașe și a furiei neputincioase împotriva nedreptăților din această lume. Henrik era contrariul ei. El își înăbușea totul. Dar, într-o bună zi, ieșise din peștera lui și, fără să spună un cuvânt, realizase un desen pe masa din bucătărie. Întreaga pagină era colorată în roșu aprins, cu o umbră neagră care începea să se întindă din partea de jos a imaginii. Asta era tot. Nu continuase niciodată desenul și nici nu-i explicase de ce i-l dăduse. Ea credea că a înțeles ce reprezenta.

„Pasiune și disperare, aflate permanent în război, un duel până la capăt, dar când viața se termină, nici una nu triumfă."

Avea încă planșa. Se găsea într-un cufăr cu haine vechi din casa lui Artur.

Oare Henrik îi trimisese vreodată desene lui Aron? Aceasta era o altă întrebare pe care ar fi vrut să i-o pună fostului soț.

Aerul condiționat bâzâia slab, o insectă cu multe picioare se târa încet și constant cu susul în jos, pe tavan.

Încă o dată, încercă să rememoreze tot ce se întâmplase. Refăcu din amintire pașii parcurși, având toate simțurile în stare de alertă, să vadă dacă putea găsi acum un context și o explicație pentru cauza morții lui Henrik. Înainta cu prudență și i se părea că Aron îi stătea alături. Era aproape de ea acum, la fel de aproape ca în perioada de început a căsniciei lor, când fuseseră îndrăgostiți și atenți întotdeauna să nu se îndepărteze prea mult unul de celălalt.

Lui Aron încerca să-i explice gândurile sale, ca într-o conversație sau o scrisoare. Dacă era încă în viață, el ar fi priceput că ea încerca să înțeleagă și avea s-o ajute la interpretarea lucrurilor despre care avea doar bănuieli vagi.

„Henrik a murit în patul lui din Stockholm, având barbiturice în corp. Purta pijama și așternutul fusese tras până la bărbie. Acesta

a fost sfârșitul pentru Henrik. Dar nu cumva povestea continua? Nu cumva moartea lui era doar o verigă dintr-un lanț lung? A descoperit ceva aici, în Africa, printre muribunzii din Xai-Xai. Ceva ce i-a transformat scurta bucurie, sau, mai degrabă, depresia dispărută, cum s-a exprimat Nazrin, în frică. Dar exista și un element de furie, o dorință din partea lui Henrik de a stârni o revoltă. O revoltă împotriva cui? Contra unui element din interiorul lui? Gândul că ideile lui, creierul lui erau furate sau ascunse precum creierul lui Kennedy după asasinatul de la Dallas? Sau el era cel care încerca să se vâre în creierul altcuiva?"

Louise avansa cu greu. Era ca și cum și-ar fi făcut loc prin pădurile ce înconjurau Sveg, unde crengile căzute și puieții făceau, câteodată, imposibilă trecerea mai departe.

„Avea un apartament la Barcelona despre care nimeni nu știa nimic și, totodată, acces la o grămadă de bani. Colecționa articole despre oamenii afectați de SIDA, care erau șantajați. Se simțea din ce în ce mai speriat. De ce era speriat? Deoarece înțelesese prea târziu că rămăsese pe un teritoriu periculos? Văzuse ceva ce nu ar fi trebuit să vadă? Îl observase cineva sau reușise să-i citească intențiile?

Ceva lipsea. Henrik era întotdeauna pe cont propriu, în ciuda faptului că avea mulți oameni în jurul lui: Nazrin, Lucinda, Nuno da Silva, prietenia lui de neînțeles cu Lars Håkansson. Dar era pe cont propriu și în aceste condiții. Aceste persoane apar rar în însemnările sale, de-abia dacă le menționează.

Trebuie să fi fost mai mulți, Henrik nu era un singuratic. Cine erau acești oameni? Se aflau la Barcelona sau în Africa? Îmi spunea adesea despre uimitoarea lume electronică, lume care permitea crearea de rețele și de alianțe cu semeni de pe întreg cuprinsul lumii reale."

Nu era convinsă, gheața era prea subțire, nu o ținea. „Sunt prea nerăbdătoare. Vorbesc înainte să fi ascultat cum se cuvine. Trebuie să continui să caut fragmente noi. Este încă timp ca să mă apuc să le îmbin și să caut un tipar."

Bău niște apă dintr-o sticlă pe care o luase cu ea de la restaurant. Insecta de pe tavan nu mai era acolo. Închise ochii.

Sunetul telefonului o trezi brusc. Pe noptieră pâlpâiau niște lumini și se simțeau vibrațiile aparatului. Răspunse pe jumătate adormită. Se auzi un pocnet, cineva asculta. După care legătura se întrerupse.

Era puțin după miezul nopții. Se ridică. Cine o sunase? Tăcerea nu avea nici o identitate. Auzea o muzică slabă venind dinspre barul hotelului. Hotărî să meargă acolo. Dacă ar fi băut un pahar sau două de vin, avea să poată adormi din nou.

Barul era aproape pustiu. Un european cam în vârstă stătea într-un colț cu o africană tânără. Louise se simți stânjenită. Și-l imagină pe bărbatul supraponderal stând dezbrăcat deasupra negresei, care cu greu putea să aibă mai mult de șaptesprezece sau optsprezece ani. Oare asta fusese nevoită Lucinda să îndure? Oare Henrik văzuse aceeași scenă pe care o observa ea acum?

Bău două pahare de vin unul după altul, semnă nota de plată și părăsi barul. Briza nopții era blândă. Trecu pe lângă piscină și ieși din zona luminată de ferestrele hotelului. Nu văzuse niciodată un cer precum acela spre care privea acum. Se gândi că reușise, în cele din urmă, să dea de Crucea Sudului. Aron o descrisese odată drept „salvatoarea navigatorilor din emisfera sudică". O surprindea întotdeauna cu nebănuitele lui cunoștințe. Și Henrik manifesta câteodată interes pentru niște domenii bizare. La vârsta de nouă ani plănuia să fugă de la școală la caii sălbatici din stepele Kîrgîzstanului. Până la urmă decisese să rămână totuși acasă, nevrând să-și lase mama singură. Altă dată, declarase sus și tare că voia să meargă la mare și să învețe cum să manevreze un vas de unul singur. Nu ca să facă înconjurul lumii într-un timp record sau să demonstreze că poate supraviețui unei asemenea călătorii. Visul lui era să fie singur pe ocean vreme de zece, poate chiar douăzeci de ani, fără să debarce undeva.

Durerea ei se întoarse. Henrik nu devenise niciodată un navigator, nici nu mersese să caute caii sălbatici din stepele Kîrgîzstanului.

Era însă pe punctul să devină un Om Bun, când cineva l-a îmbrăcat în pijama, în locul unui linţoliu funerar.

Ajunsese pe plajă. Mareea era puternică, talazurile năvăleau spre ţărm. Întunericul înghiţea contururile bărcilor pescăreşti trase la mal. Îşi dădu jos sandalele şi înaintă până la marginea apei. Căldura o transportă mental până în Peloponez. Era copleşită de un val mareic, de dorinţa de a se întoarce la munca sa din mormintele prăfuite, la colegii ei, la studenţii zeloşi, dar neatenţi, la prietenii ei greci. Simţi nevoia să stea la umbra casei lui Mitsos şi să-şi fumeze una dintre ţigările nocturne, în timp ce câinii lătrau şi gramofonul răspândea melancolica sa muzică grecească.

Un crab i se târî pe picior. În depărtare vedea luminile din Maputo. Din nou, amintirea lui Aron veni s-o bântuie: „Lumina poate parcurge distanţe lungi deasupra apei întunecate. Imaginează-ţi lumina drept un rătăcitor care poate să fugă de tine, sau poate să se apropie din ce în ce mai mult. În lumină, îţi descoperi atât prietenii, cât şi duşmanii“.

Aron mai spusese ceva, dar nu-şi mai amintea ce.

Îşi ţinu respiraţia. Era cineva în noapte, cineva care o urmărea. Se întoarse, luminile de la barul îndepărtat străpungeau întunericul. Frica o înlemni, inima îi bătea nebuneşte.

Începu să urle şi nu se opri decât în momentul în care văzu torţe venind dinspre hotel. Când razele uneia dintre flăcări ajunseră la ea, rămase nemişcată precum un animal prins de farurile unei maşini.

Doi bărbaţi veniseră să investigheze, bărbatul foarte tânăr de la recepţie şi un barman. O întrebară de ce ţipase: era rănită? Fusese muşcată de un şarpe?

Nu făcu decât să dea din cap, luă torţa recepţionerului şi lumină cu ea de-a lungul plajei. Nimeni. Dar fusese cineva acolo. Simţise asta.

Merseră înapoi spre hotel. Recepţionerul o însoţi până la camera ei. Se întinse pe pat, pregătită să rămână trează toată noaptea, dar reuşi să adoarmă. Papagalii roşii din Apollo Bay veniră în zbor în visele ei. Erau o mulţime, un stol uriaş, şi bătăile lor din aripi nu făceau nici un zgomot.

Capitolul 17

Dimineața, când coborî la restaurant pentru micul dejun, cerul era ascuns în spatele ceții umede. Nu-l mai văzuse înainte pe bărbatul de la recepție. Îl întrebă dacă el era Zé.

– José, spuse acesta. Prescurtat, Zé.

Louise menționă numele Lucindei și îl întrebă dacă era cineva pe insulă care picta tablouri.

– Nu poate să fie decât Adelinho. Nimeni altcineva de aici, de pe insulă, nu pictează, nimeni altcineva nu comandă colete cu vopsea din Maputo. Cu mulți ani în urmă, obișnuia să-și fabrice propriile vopsele, din rădăcini, frunze și pământ. Sunt imagini remarcabile – delfini, fete care dansează, uneori fețe deformate, de-a dreptul respingătoare.

– Unde locuiește?

– E prea departe de mers pe jos, dar Ricardo, care v-a adus de la aeroport, vă va conduce acolo, în schimbul unei mici taxe.

– Aș vrea să-i fac o vizită lui Adelo.

– Adelinho. Rețineți-i numele. A devenit orgolios de când tablourile lui sunt căutate. Îl voi ruga pe Ricardo să se întâlnească cu dumneavoastră aici, peste o oră.

– Jumătate de oră este suficient ca să-mi iau micul dejun.

– Nu și pentru Ricardo. El insistă că jeepul lui vechi trebuie curățat temeinic înainte să întreprindă o călătorie alături de o femeie frumoasă. Vă va aștepta la intrare peste o oră.

*

Louise mâncă afară, la o masă aflată la umbra unui copac. În piscină, un bărbat înota încet, lungime după lungime. Un câine lățos veni și se așeză la picioarele ei. „Un elkhound african. Îmi amintește de câinii cu care obișnuiam să mă joc în copilărie. Acum am un tată care e aproape la fel de păros ca tine."

Bărbatul care înotase în piscină ieși din apă. Louise descoperi că un picior îi fusese amputat de la genunchi. Se sprijini de un șezlong, lângă care se afla o proteză pentru picior. Chelnerul, care era desculț, o întrebă pe Louise dacă mai dorea cafea. Îl salută, printr-o mișcare a capului, pe bărbatul care tocmai ieșise din piscină.

– Înoată în fiecare zi, tot timpul anului. Chiar și când este frig.

– E vreodată frig în țara aceasta?

Chelnerul păru îngrijorat.

– În iulie, noaptea pot să fie și cinci grade. Înghețăm cu toții atunci.

– Minus cinci grade?

În momentul în care îi văzu expresia de pe chip, regretă că pusese această întrebare.

Chelnerul îi umplu din nou ceașca și șterse câteva firimituri de pe masă. Câinele le linse imediat. Bărbatul de pe șezlong termină de prins piciorul.

– Colonelul Ricardo este un om remarcabil. Este șoferul nostru. A luat parte la multe războaie, explică ospătarul. Dar nimeni nu știe nimic precis despre el. Unii spun că s-a îmbătat și nu a respectat indicatorul de la linia de cale ferată și acolo și-a pierdut piciorul. Însă nu poți fi niciodată complet sigur. Colonelul Ricardo este unic.

– Am auzit că își păstrează jeepul foarte curat și îngrijit.

Chelnerul se aplecă spre ea și îi spuse pe un ton confidențial:

– Colonelul Ricardo ține foarte mult ca vehiculul să fie curat și îngrijit, însă primește adesea plângeri că jeepul lui este murdar.

Louise semnă nota și privi cum colonelul se îndreaptă spre ieșirea din hotel. Acum, că era îmbrăcat, nu se observa defel că avea un picior fals.

Se întâlni cu ea în fața hotelului. Colonelul Ricardo avea aproximativ șaptezeci de ani. Era elegant, ars de soare și părul lui cărunt era pieptănat cu grijă. „Un european cu destule picături de sânge negru în el, gândi Louise. Fără îndoială că istoria familiei sale ascunde o poveste fascinantă.“ Colonelul vorbea engleza cu accent britanic.

– Am înțeles că doamna Cantor dorește să-l vadă pe faimosului nostru Rafael. Va fi bucuros. Este mulțumit în mod special când primește vizitatoare.

Se așeză în față, pe scaunul din dreapta. Colonelul își folosea piciorul fals pentru accelerație. Rulară pe un drum de pământ, care șerpuia prin iarba înaltă de câțiva metri, spre partea de sud a insulei. Colonelul conducea smucit și rareori își bătea capul să încetinească acolo unde drumul se transforma într-o baie de nămol. Louise se ținea puternic cu ambele mâini, ca să evite să fie aruncată în afară. Instrumentele de pe tabloul de bord fie indicau zero, fie oscilau în jurul unor viteze și temperaturi de neînțeles. Era ca și cum ar fi fost într-un vehicul blindat.

După jumătate de oră, colonelul încetini. Ajunseseră în partea împădurită a insulei. Zări, printre copaci, câteva colibe joase. Colonelul Ricardo arătă cu mâna.

– Iubitul nostru Rafael locuiește acolo. Cât de mult intenționați să stați? Când să vin după dumneavoastră?

– Așadar, nu mă veți aștepta?

– Sunt prea bătrân ca să am timp să aștept. Mă întorc aici și vă voi lua peste câteva ore.

Louise privi împrejur, dar nu văzu nici un semn de viață.

– Sunteți sigur că este acasă?

– Iubitul nostru Rafael a venit în Inhaca la sfârșitul anilor ’50. Fugise din țara cunoscută în acea perioadă drept Congo Belgian. De atunci, nu a părăsit niciodată insula și de-abia dacă iese din casă.

Louise coborî din jeep. Colonelul Ricardo salută din cap și dispăru într-un nor de praf. Sunetul motorului se estompă. Louise rămase înconjurată de un calm desăvârșit. Nici o pasăre, nici o

broască orăcăind, nici măcar o adiere de vânt. Avu un sentiment vag de recunoaștere, după care își dădu seama că era la fel ca și când s-ar fi aflat în adâncurile unei păduri din nordul Suediei, unde atât distanța, cât și sunetul pot înceta să mai existe.

Să fii înconjurat de o tăcere totală înseamnă să trăiești într-o singurătate aspră. Acestea erau cuvintele lui Aron, rostite când făcuseră drumeții în munții Norvegiei. Venise toamna, culorile erau ruginii, iar ea bănuia că era însărcinată. Umblau prin munții Rjukan. Într-o seară, își instalaseră cortul lângă un lac de munte. Aron vorbise despre tăcerea care era capabilă să transmită singurătatea extremă, aproape insuportabilă. Nu acordase mare atenție ideii în acel moment, gândul că putea să fie însărcinată pusese stăpânire pe ea. Dar își amintea ce spusese el.

Câteva capre care pășteau o ignorară. Merse pe cărare, spre colibele ascunse printre copaci. Cătunul era alcătuit dintr-o fâșie de pământ nisipos înconjurată de un cerc de colibe. Tăciunii aprinși ai unui foc aflat pe terminate străluceau. Încă nici un semn al vreunei prezențe umane. Apoi observă o pereche de ochi care o scrutau. Cineva era pe o verandă, i se vedea doar capul. Bărbatul se ridică și îi făcu semn cu mâna. Nu mai văzuse niciodată un om atât de negru. Pielea lui era atât de neagră, încât dădea impresia că era de un albastru-închis. Uriașul cu pieptul dezgolit coborî de pe verandă.

Se exprima ezitant, căutându-și atent cuvintele în engleză. Prima lui întrebare fu dacă ar fi putut să vorbească în franceză.

– Mă descurc mai bine în franceză. Să înțeleg că nu vorbiți portugheza?

– Nici franceza mea nu e prea grozavă.

– În acest caz, vom discuta în engleză. Sunteți foarte bine-venită, doamnă Cantor. Îmi place numele dumneavoastră. Louise. Sună precum o mișcare bruscă deasupra apei, o reflexie a soarelui, o nuanță de turcoaz.

– De unde știți cum mă cheamă? De unde știați că voi veni?

El zâmbi și o conduse spre un scaun de pe verandă.

– Pe insule, doar un prost încearcă să păstreze un secret.

Louise se așeză. El rămase în picioare și o cercetă cu privirea.

– Fierb apa deoarece nu vreau ca oaspeții mei să sufere din cauza bolilor de stomac. Deci, nu e periculos să beți tot ceea ce vă ofer. Sau poate doriți o picătură de șnaps roman? Un prieten bun de-al meu este italian, Giuseppe Lenate. Un om foarte cumsecade, care mă vizitează din când în când. Caută solitudinea oferită de această insulă, atunci când se satură de toți lucrătorii din subordinea lui, care construiesc drumuri pe continent. Aduce întotdeauna șnaps roman cu el. Ne îmbătăm amândoi atât de tare, încât leșinăm. Colonelul Ricardo îl duce cu mașina la aeroport, zboară înapoi spre Maputo și, o lună mai târziu, e din nou aici.

– Nu beau șnaps.

Uriașul Adelinho dispăru în casa lui mică și întunecoasă. Louise se gândi la constructorul italian. Era oare unul dintre bărbații care petrecuseră noaptea în barul Lucindei? Maputo constituia, evident, o lume foarte mică.

Adelinho se întoarse cu două pahare de apă.

– Să înțeleg că ați venit să-mi vedeți tablourile?

Fără să se fi pregătit acest lucru dinainte, Louise hotărî să nu-i spună încă de Henrik.

– Am auzit despre tablourile dumneavoastră de la o femeie pe care am întâlnit-o în Maputo.

– Această femeie are și un nume?

Evită, din nou, să-i dea un răspuns cinstit.

– Julieta.

– Nu știu pe nimeni care să se numească așa. O băștinașă, o negresă?

Louise dădu afirmativ din cap.

– Cine sunteți? Lăsați-mă să ghicesc ce naționalitate aveți. Sunteți nemțoaică?

– Suedeză.

– Unul sau doi oameni de acolo au venit să mă vadă. Nu mulți și nu des.

Începu să plouă. Louise nu observase că ceața dimineții se transformase într-un nor care acoperise în totalitate Inhaca. Era o

furtună violentă chiar de la primul strop. Adelinho se uită încruntat spre acoperișul verandei și clătină din cap.

– Într-o zi, acoperișul se va prăbuși. Foile de tablă ruginesc, grinzile putrezesc. Africa nu le-a priit niciodată caselor construite ca să dureze.

Se ridică și îi făcu semn să-l urmeze înăuntru. Casa era alcătuită dintr-o singură cameră spațioasă în care se găseau un pat, rafturi cu cărți, șiruri de tablouri de-a lungul pereților, câteva scaune artizanale, sculpturi din lemn, carpete.

Adelinho începu să-i prezinte tablourile, punându-le pe podea sau sprijinindu-le de masă, de pat sau de scaune. Erau picturi în ulei realizate pe placaj. Formele și motivele exprimau un stil naiv, dar plin de entuziasm, ce dădea impresia că autorul era un copil care încerca să reproducă realitatea. Delfini, păsări, chipuri de femei, așa cum spusese Zé.

Îl catalogă imediat pe Adelinho drept „Pictorul de delfini", un om care avea multe în comun cu tatăl ei din nordul împădurit al Suediei și cu galeria lui de sculpturi, care devenea, pe zi ce trecea, din ce în ce mai vastă. Ei creau delfinii și chipurile pentru ca generațiile viitoare să le prețuiască, dar tatăl ei avea un talent artistic care îi lipsea Pictorului de delfini.

– Vă place ceva?

– Delfinii.

– Sunt un pictor nenorocit, nu am pic de talent. Să nu credeți că nu sunt conștient de asta. Nici măcar nu pot să găsesc perspectiva corectă. Dar nimeni nu mă poate obliga să mă opresc din pictat.

Ploaia se scurgea cu zgomot pe acoperișul de tablă ondulată. Nici unul nu scoase vreun cuvânt. După o vreme, ploaia se domoli și putură vorbi din nou.

– Bărbatul care m-a condus aici spunea că ați venit din Congo.

– Ricardo? Întotdeauna vorbește prea mult. De data asta însă, are dreptate. Am părăsit țara când s-a declanșat iadul. Când suedezul acela, pe numele său Hammarskjöld, a fost împușcat în nordul Zambiei, lângă Ndola – pe-atunci se numea Rhodesia de Nord – eram deja aici, în Mozambic. Se instaurase un haos total. Belgienii

era foarte brutali, ne oprimau de mai multe generații, dar, când am ajuns pe punctul de a ne câștiga independența, conflictul care a izbucnit a fost la fel de brutal.

– De ce ați fugit din țară?

– Am fost nevoit. Aveam douăzeci de ani. Era prea devreme ca să mor.

– Erați implicat politic chiar și așa? La vârsta aceea?

O măsură cu privirea. Ploaia aruncase camera în semiîntuneric. Mai degrabă îi simțea ochii decât îi vedea.

– Cine spune că eram implicat politic? Eram un tânăr obișnuit, fără nici o educație, care prindea cimpanzei și îi vindea unui laborator belgian. Se întâmpla în suburbiile orașului cunoscut atunci drept Leopoldville: acum a fost redenumit Kinshasa. Acea clădire uriașă ascundea precis niște secrete. Se găsea departe de zona circulată și era înconjurată de un gard înalt. Bărbați și femei în halate albe lucrau acolo. Câteodată, purtau măști. Și voiau cimpanzei. Plăteau bine. Tata mă învățase cum să prind maimuțele în viață. Albii credeau că sunt bun. Într-o zi, mi s-a oferit o slujbă în clădirea cea mare. M-au întrebat dacă îmi era frică să măcelăresc animale, să le tai carnea, să văd sânge. Eram un vânător, puteam să ucid animale fără să clipesc, așa că am obținut slujba. Nu voi uita niciodată cum m-am simțit când am luat pe mine, pentru prima dată, un halat alb. Era ca și cum aș fi purtat o robă regală sau pielea unui leopard, pe care conducătorii africani o poartă adesea. Acel halat alb însemna că intrasem într-o lume magică, într-o lume a puterii și a cunoașterii. Eram tânăr. Nu mi-am dat seama că, în curând, halatul cel alb va fi îmbibat de sânge. Se opri și se aplecă în față. Sunt un bătrân care vorbește mult prea mult. De câteva zile n-am mai stat la taclale cu nimeni. Soțiile mele au casa lor, vin și îmi fac de mâncare, dar nu vorbim, căci nu mai avem nimic să ne spunem unul altuia. Tăcerea asta mă flămânzește. Spuneți-mi dacă vă plictisesc.

– Nu sunt plictisită. Vreau să aflu mai multe.

– Despre momentul când halatul meu s-a îmbibat de sânge? Era acolo un doctor, pe numele său Levansky. M-a dus într-o sală mare, unde toți cimpanzeii pe care eu și alții îi prinseserăm erau

ținuți în cuști. Mi-a arătat cum să tai animalele și să le scot ficatul și rinichii. Restul cadavrului trebuia aruncat, nu avea nici o valoare. M-a învățat cum să scriu într-un caiet ce am făcut și când. După aceea, mi-a dat un cimpanzeu, îmi amintesc că era unul tânăr, care țipa puternic după mama lui. Pot să aud acel țipăt și în ziua de azi. Doctorul Levansky era mulțumit de mine. Dar eu uram ce făceam. Nu puteam pricepe de ce trebuia să se procedeze astfel. S-ar putea spune foarte bine că nu mi-a plăcut modul în care halatul meu alb s-a îmbibat de sânge.

– Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

– Este atât de dificil? Tatăl meu m-a învățat că omori animalele pentru mâncare, pentru blana lor sau ca să te protejezi pe tine, să-ți protejezi vitele sau recoltele. Nu se punea problema torturii. Dacă torturezi, zeii te vor doborî. Își vor trimite câinii lor invizibili de vânătoare, care te vor hăitui și-ți vor roade toată carnea de pe oase. Nu înțelegeam de ce trebuia să scot ficatul și rinichii dintr-un animal care era încă viu. Trăgeau și se smuceau din curelele care îi țineau pe masă și zbierau ca niște ființe umane. Am aflat că animalele și oamenii scot aceleași sunete când sunt torturate.

– De ce era necesar?

– Pentru preparatele speciale pe care le fabrica laboratorul, organele trebuiau luate de la animale vii. M-au amenințat că-mi voi pierde slujba dacă destăinuiam vreun amănunt cuiva din afara laboratorului. Doctorul Levansky spunea că oamenii în halate albe își păstrează întotdeauna secretele cu mare grijă. Mai târziu, m-am simțit ca și cum aș fi fost prins într-o capcană, ca și cum aș fi fost unul dintre cimpanzei și întregul laborator era cușca mea.

Ploaia se lovea și mai tare de acoperișul din tablă ondulată. Vântul crescu în intensitate. Așteptară până când răpăiala se domoli din nou.

– O capcană?

– Da, o capcană. Nu mi-a prins cu zgomot mâna sau piciorul. S-a încolăcit pe nesimțite în jurul gâtului meu. Nu am observat nimic la început. M-am deprins cu uciderea cimpanzeilor mei țipători, le îndepărtam organele și le puneam în găleți cu gheață, după

care le duceam la laboratorul propriu-zis, unde nu mi se îngăduia niciodată să intru. În unele zile, nici una dintre maimuțe nu trebuia omorâtă. Atunci, slujba mea era să mă asigur că erau într-o stare bună, că nici una nu era bolnavă. Era ca și cum vizitam niște deținuți condamnați la moarte și pretindeam că totul era normal. Timpul trecea însă foate greu. Am început să explorez, cu toate că nu aveam nici un drept să umblu altundeva decât printre cuștile maimuțelor. Într-o zi, după câteva luni, am coborât la subsol.

Adelinho amuți. Ropotul ploii care cădea pe acoperiș aproape încetase.

– Ce ați găsit acolo?

– Alții, dar cu o diferență în materialul genetic de mai puțin de trei la sută. Pe-atunci nici nu știam ce este materialul genetic, dar acum știu, am învățat despre asta.

– Nu înțeleg. Alte maimuțe?

– Nu în cuști. Pe tărgi.

– Maimuțe moarte?

– Oameni. Dar nu morți. Nu chiar morți. Am ajuns într-o cameră unde erau înghesuiți toți laolaltă. Copii, bătrâni, femei, bărbați. Toți erau bolnavi. Era o duhoare groaznică. Am fugit, însă nu am putut să mă abțin să mă întorc mai târziu. De ce erau întinși acolo? Atunci am înțeles că aterizasem în cea mai îngrozitoare capcană în care poate fi prinsă o ființă umană. O capcană în care nu ar trebui să vezi ceea ce vezi, să reacționezi la ceea ce faci. M-am dus a doua oară ca să încerc să descopăr de ce niște oameni bolnavi erau ascunși într-o cameră de la subsol. Pe măsură ce mă apropiam, am auzit niște țipete înfricoșătoare venind dintr-o încăpere alăturată. Nu știam ce să fac. Ce se întâmpla? Nu auzisem niciodată în viața mea astfel de țipete. Apoi, brusc, s-au oprit. S-a auzit sunetul unei uși care se închide. M-am ascuns sub o masă. Am zărit picioare albe și halate albe trecând pe lângă mine. După ce au plecat, m-am dus în camera de unde auzisem urletele. Pe masă era întins un cadavru. O femeie, trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani. Fusese spintecată în același mod în care eu îmi spintecam cimpanzeii. Mi-am dat seama imediat că ficatul și rinichii îi fuseseră scoși în

timp ce era încă în viață. Am ieșit de acolo cât am putut de repede și nu m-am mai dus la laborator timp de o săptămână. Într-o zi, un bărbat a venit la mine cu o scrisoare de la doctorul Levansky, care mă amenința cu o pedeapsă aspră dacă nu mă întorceam. Nu am îndrăznit să mai lipsesc. Doctorul Levansky nu era furios, era amabil, lucru care m-a pus în încurcătură. S-a mirat de ce nu mă mai prezentasem la slujbă, așa că i-am spus că văzusem toți acei oameni bolnavi și pe femeia care fusese spintecată în timp ce era încă în viață. Doctorul Levansky mi-a explicat că fusese anesteziată și nu simțise nici o durere. Dar o auzisem. El stătea acolo și mă mințea, atitudinea lui prietenoasă nu era sinceră. Din câte spunea el, cu ajutorul acestor oameni bolnavi, se descopereau remedii noi. Tot ce se petrecea în laborator trebuia să rămână secret, deoarece erau atât de mulți oameni care încercau să pună mâna pe aceste medicamente. Când l-am întrebat ce boli încercau să vindece și de ce maladii sufereau bolnavii de acolo, mi-a zis că toți aveau același tip de boală, o febră cauzată de o infecție a stomacului. Din nou, știam că minte. Observasem, când am fost în camera plină de tărgi, că aveau boli diferite. Cred că fuseseră infectați în mod deliberat, fuseseră otrăviți. Fuseseră îmbolnăviți pentru ca savanții să verifice dacă pot fi vindecați. Cred că erau folosiți drept cimpanzei.

– Ce s-a întâmplat cu dumneavoastră după aceea?

– Nimic. Doctorul Levansky a continuat să fie prietenos. Chiar și așa, știam că eram ținut sub supraveghere constantă. Văzusem ceva ce nu trebuia să fi văzut. Apoi s-a răspândit zvonul că diverși oameni care locuiau în apropiere de Leopoldville erau răpiți și sfârșeau în laborator. Asta era în 1957, când nimeni nu știa cu adevărat ce avea să se întâmple cu țara. Fără să plănuiesc lucrul acesta, m-am trezit într-o dimineață și am simțit, pur și simplu, că trebuia să scap. Eram sigur că, într-o bună zi, voi sfârși eu însumi în camera de la subsol, voi fi legat cu niște curele de piele de o masă și voi fi spintecat de viu. Am fugit. Am mers mai întâi în Africa de Sud și de acolo, aici. Știu acum că am avut dreptate. Laboratorul folosea pentru teste atât cimpanzei, cât și ființe umane. Există o diferență de numai trei la sută între materialul genetic al cimpanzeilor și cel

al ființelor umane. Chiar și atunci, la mijlocul anilor ’50, voiau să facă un pas suplimentar; voiau să șteargă cele trei procente.

Adelinho se opri. Rafalele de vânt sfâșiau bucăți din acoperiș. Se simțea un miros de putrefacție venind dinspre pământul umed.

– Am venit aici. Timp de mulți ani, am lucrat la micul spital de pe insulă. Am acum pământul meu, nevestele mele, copiii mei. Și pictez. Dar sunt la curent cu evenimentele: prietenul meu, doctorul cubanez, Raul, îmi păstrează toate ziarele sale medicale. Le citesc și văd că, până și în ziua de azi, ființe umane sunt folosite în experimente. La fel se întâmplă și în țara aceasta. Mulți vor nega asta, bineînțeles. Dar eu știu ce știu, cu toate că sunt un om simplu. M-am autoeducat.

Norii de ploaie trecură mai departe, soarele deveni mai puternic. Louise se uită la Adelinho. O străbătu un fior.

– Vă e frig?

– Mă gândeam la ce ați spus.

– Medicamentele sunt asemenea unor materii prime, putând fi la fel de valoroase precum metalele rare sau pietrele prețioase. De aceea, oamenii sunt pregătiți să facă orice în numele lăcomiei.

– Vreau să știu ce ați auzit.

– Nu cunosc mai multe decât v-am spus. Există însă zvonuri.

„Nu are încredere în mine. Îi este încă frică de capcana care era aproape să-l prindă cu mult timp în urmă, în anii ’50, când era tânăr.“

Adelinho se ridică. Când își întinse picioarele, chipul i se schimonosi.

– Vârsta aduce cu sine dureri. Sângele ezită să-ți mai curgă prin artere, descoperi brusc că visurile tale sunt în alb și negru. Vreți să vedeți și alte tablouri? De asemenea, îi pictez pe cei care vin să mă viziteze, ca în fotografiile de grup pe care le făceam în tinerețe. Am dreptate când presupun că sunteți profesoară?

– Sunt arheolog.

– Găsiți ceea ce căutați?

– Uneori. Uneori găsesc lucruri pe care nu știam că le căutam.

Louise duse câteva tablouri pe verandă și le examină în lumina soarelui.

Îl observă imediat. Chipul său, pe rândul din spate. Nu era o asemănare prea bună, dar nu încăpea nici un dubiu. Era Henrik. Fusese aici și auzise povestea lui Adelinho. Continuă să cerceteze imaginea. Mai recunoștea și alte personaje? Oameni tineri, europeni, câțiva asiatici. Bărbați, dar și câteva femei.

Puse tabloul înapoi pe podea și încercă să-și adune gândurile. Descoperirea feței lui Henrik fusese un șoc.

– Fiul meu, Henrik, a fost aici. Vi-l amintiți?

Ținu taboul ridicat pentru Adelinho și i-l arătă. Acesta făcu ochii mari, apoi dădu afirmativ din cap.

– Într-adevăr. Un tânăr prietenos. Ce mai face?

– E mort.

Se hotărâse. Aici, pe Inhaca, în casa unui bărbat pe care nu-l cunoștea, își îngăduia să spună ceea ce credea cu adevărat.

– A fost ucis în apartamentul său.

– La Barcelona?

Gelozia o lovi din nou. De ce toți știau mai mult decât ea? Totuși, era mama lui și îl crescuse până când își găsise drumul și plecase să trăiască pe cont propriu.

Un gând își făcu apariția pe neașteptate. Spusese întotdeauna că avea s-o protejeze, indiferent ce s-ar fi întâmplat. De aceea nu-i pomenise de micul apartament din Fundătura lui Hristos?

– Nimeni nu știe cum s-au petrecut lucrurile. Încerc să descopăr, refăcându-i pașii.

– Iar urmele v-au condus aici?

– Da. I-ați pictat chipul și cred că i-ați spus aceeași poveste pe care mi-ați spus-o și mie.

– M-a întrebat despre asta.

– De unde putea să știe că aveți informații?

– Din zvonuri.

– Cineva trebuie să fi vorbit despre dumneavoastră. Iar dumneavoastră, în schimb, trebuie să fi vorbit cu cineva. Răspândirea zvonurilor este o formă de artă, care cere răbdare și dăruire.

Cum el nu răspundea, continuă. Nu avea nevoie să se gândească la întrebări, acestea veneau de la sine.

– Când a venit aici?

– Nu cu foarte mult timp în urmă. Am pictat tabloul puțin după aceea. Înainte să vină ploile, dacă îmi amintesc corect.

– Cum a ajuns aici?

– La fel ca dumneavoastră. Cu colonelul și jeepul său.

– Era singur?

– A venit singur.

„Acesta era adevărul? Nu mai era alături de Henrik și o altă persoană, o persoană invizibilă?“

Adelinho păru să înțeleagă de ce Louise se oprise.

– A venit singur. De ce nu v-aș spune adevărul în legătură cu asta? Nu onorăm amintirea celor morți mințind la mormintele lor.

– De unde știa unde să vină?

– Auzise de la prietenul meu. Doctorul Raul. Raul e mândru de numele său. Și pe tatăl său îl chema tot Raul și se afla la bordul navei, oricare ar fi numele ei, care i-a dus pe Fidel și pe prietenii săi în Cuba când a început lupta pentru libertate.

– Granma.

Dădu afirmativ din cap.

– Aceasta era nava. Lua apă și părea că se va scufunda, tinerii erau chinuiți de rău de mare, trebuie să fi fost o priveliște jalnică. Dar înșelătoare. Câțiva ani mai târziu, i-au alungat pe Batista și pe americani. Dar nu spuneau americani, ci yankei. „Yankeilor, mergeți acasă.“ Acesta a devenit un strigăt de luptă care și-a găsit ecou pe tot globul. Astăzi, țara noastră se închină în fața americanilor, însă, la un moment dat, vom dezvălui adevărul. Despre cum i-au ajutat pe belgieni și pe portughezi să ne zdrobească.

– Cum îl găsise Henrik pe Raul?

– Doctorul Raul este nu numai un ginecolog bun, dar este și foarte iubit de către femeile noastre, deoarece le tratează cu mult respect. Este totodată și un spirit pătimaș, care urăște marile companii farmaceutice și laboratoarele lor de cercetare. Nu pe toate, nu de peste tot. Chiar și în lumea aceea există un contrast puternic între intențiile bune și lăcomie. Bătălia se duce în permanență. Doctorul Raul susține însă că lăcomia câștigă teren. În fiecare minut, în

fiecare secundă, zi și noapte, lăcomia mărșăluiește și caută să înainteze și mai mult. Într-o epocă în care milioane și milioane de dolari și meticali iau mințile oamenilor care încearcă mereu să obțină profitul maxim, lăcomia este pe punctul să ajungă la hegemonia mondială. Acesta e un cuvânt dificil, pe care nu îl știam înainte să ajung la bătrânețe. Iar acum, lăcomia se folosește de micul virus care se răspândește pretutindeni asemenea ciumei. Nimeni nu știe nici în prezent unde își are originea, chiar dacă unii presupun că a fost vorba de un virus al maimuțelor care a reușit cumva să treacă peste barierele sistemului imunitar și să intre în oameni nu ca să-i distrugă, ci pentru a face același lucru pe care ni-l dorim atât eu, cât și dumneavoastră.

– Ce anume?

– Să supraviețuiască. Asta e tot ce vrea să facă acest virus slab, nimic mai mult. Un virus nu posedă o conștiință, nu poate fi condamnat că nu înțelege diferența între viață și moarte: face doar ceea ce este programat să facă. Să supraviețuiască, să creeze o nouă generație de virusuri cu același scop: supraviețuirea. Doctorul Raul spune că, într-adevăr, acest mic virus și rasa umană ar trebui să se găsească pe malurile opuse ale râului vieții și să-și facă semn cu mâna. Stindardele care flutură în vânt ar trebui să vorbească aceeași limbă: supraviețuirea. Dar acum nu se întâmplă asta, virusul provoacă haos precum o mașină fără șofer pe un drum aglomerat. Doctorul Raul zice că asta se întâmplă din cauza unui alt virus. Îl numește „virusul lăcomiei, grupa 1“. Se răspândește la fel de repede și este la fel de mortal precum vicleana boală. Doctorul Raul se străduiește să întărească rezistența la lăcomie, să atace virusul care infectează sângele unui număr tot mai mare de pământeni. Trimite aici, la mine, oamenii în care are încredere. Vrea ca ei să știe că există o „istorie a cruzimii“. Vizitatorilor le spun cum, nu de multă vreme, în anii ’50, unor oameni li se scoteau organele pe viu. Oameni care erau răpiți din casele lor, injectați cu diferite boli și folosiți apoi pe post de cobai sau maimuțe. Asta nu s-a întâmplat doar sub un regim politic bolnav, precum al lui Hitler. S-a întâmplat după război și continuă să se întâmple și astăzi.

– La Xai-Xai?

– Nimeni nu știe.

– E posibil ca Henrik să fi dat de un fir?

– Cred că da. I-am spus să fie atent. Sunt oameni pregătiți să facă absolut orice pentru a tăinui adevărul.

– V-a vorbit vreodată despre Kennedy?

– Președintele american al cărui creier a dispărut? Citise foarte mult despre acest subiect.

– V-a explicat de ce îl obseda acel incident?

– Nu incidentul în sine îl interesa. Destui președinți au fost asasinați și înainte și vor mai fi uciși și în viitor. Fiecare președinte american este conștient că un număr mare de arme de foc invizibile sunt îndreptate spre el. Nu-l preocupa creierul ca atare. Voia să știe cum și de ce se întâmplase. Încerca să înțeleagă cum reușești să ascunzi ceva. Mergea invers, pentru a descoperi cum să meargă înainte. Dacă ar fi descifrat modul în care se disimulează lucrurile la cel mai înalt nivel politic, ar fi putut găsi o soluție pentru demascare.

– Știu că la Xai-Xai a văzut ceva care l-a schimbat.

– Nu s-a mai întors niciodată aici, cu toate că promisese că o va face. Nici Raul nu știa ce se întâmplase cu el.

– A fugit fiindcă îi era frică.

– Ar fi putut să scrie, ar fi putut să folosească magia electronică la care avem acum acces, ca să-i șoptească ceva la ureche lui Raul.

– A fost ucis.

Atât Louisei, cât și bărbatului de pe scaunul de vizavi le era clar ce însemna asta. Nu mai era nevoie de nici o întrebare. Louise simți că ajunsese într-un punct în care putea găsi o explicație pentru moartea lui Henrik.

– Trebuie ca el să fi aflat. De asemenea, trebuie să fi înțeles că ei știau că el știa, așa că a fugit.

– Cine sunt „ei“? întrebă Louise.

Bătrânul clătină din cap.

– Nu știu.

– Xai-Xai. Christian Holloway?

– Nu știu.

Auziră sunetul unui vehicul apropiindu-se. Colonelul Ricardo își parcă jeepul în curte. Când erau pe punctul să meargă pe verandă, Adelinho îi puse Louisei mâna pe umăr.

– Câți oameni știu că sunteți mama lui Henrik?

– Aici, în Mozambic? Nu mulți.

– Poate că e mai bine ca lucrurile să rămână așa.

– Mă avertizați?

– Nu cred că e nevoie.

Colonelul Ricardo claxonă agresiv. În timp ce se îndepărtau, Louise se întoarse ca să se uite la Adelinho, care stătea pe verandă.

Îi lipsea deja, deoarece bănuia că nu avea să-l mai vadă niciodată.

Zburâ înapoi spre Maputo puțin după ora două după-amiază, în același avion, cu aceiași piloți. Pasagerul cu cartea nu era prin preajmă, dar un tânăr fu ajutat să urce. Era atât de slăbit, încât de-abia putea să stea în picioare. Probabil că femeile care îl sprijineau erau mama și sora lui. Cu toate că nu putea fi sigură, bănui că bărbatul avea SIDA. Nu era doar purtătorul virusului: boala ajunsese acum la maturitate și îi sorbea viața treptat.

Experiența aceasta o mâhni. Dacă Henrik ar fi rămas în viață, ar fi sfârșit, probabil, într-o stare asemănătoare. Ea l-ar fi ajutat. Dar cine ar fi ajutat-o pe ea? Simți cum îi creștea durerea. Când avionul decolă, speră că se va prăbuși și îi va permite să se piardă în uitare. Dar văzu deja apa turcoaz de dedesubt. Nu putea merge în sens invers.

În secunda în care avionul aterizâ pe pista încinsă, Louise avea convingerea formată. La Xai-Xai, Henrik fusese cel mai palpabil. Acolo simțise prezența lui. Nici măcar nu se deranjă să meagă la casa lui Lars Håkansson ca să-și schimbe hainele. Nici nu o sună pe Lucinda. Avea nevoie să fie singură. Merse la unul dintre birourile cu mașini de închiriat de la aeroport, semnă un contract și i se spuse că mașina avea să-i fie pusă la dispoziție în jumătate de oră. Dacă părăsea Maputo până la ora trei, ar fi ajuns la Xai-Xai înainte de lăsarea întunericului. În timp ce aștepta, frunzări cartea de

telefoane. Găsi mai mulți doctori cu numele de Raul, dar nu putu să afle care era cel corect, din moment ce nici unul nu era trecut drept ginecolog.

Pe drumul spre Xai-Xai, aproape că dădu peste o capră care apăruse pe neașteptate în fața mașinii. Trase puternic de volan și simți cum pierdea controlul asupra vehiculului. În ultimul moment, o roată din spate intră într-o urmă adâncă din asfalt și păstră mașina pe șosea. Fu nevoită să oprească pentru a-și trage sufletul.

Moartea aproape că pusese mâna pe ea.

Găsi drumul corect la bifurcația ce ducea spre plaja din Xai-Xai și se cază la un hotel. I se repartiză o cameră la primul etaj. Pierdu multă vreme cu dușul, reușind cu greu să-l determine să-i ofere un jet de apă. Toate hainele îi miroseau a transpirație. Merse la plajă și cumpără o *capulana,* o bucată de material cu care se înfășurau femeile africane, apoi se plimbă pe nisip și se gândi la ceea ce-i spusese bărbatul din ploaie, Pictorul de delfini.

Soarele dispăru. Umbrele se lungiră. Se întoarse la hotel și mâncă la restaurant. Un albinos stătea într-un colț și cânta la un instrument care arăta ca un fel de xilofon. Bău vin roșu, care avea însă un gust searbăd, apos. Lăsă sticla și ceru o bere. Luna strălucea deasupra mării. Simți dorința să treacă prin raza de lumină pe care o răspândea. Când urcă la camera ei, baricadă ușa cu o masă, după care adormi cu picioarele încâlcite în plasa de țânțari ruptă.

În visele ei, caii galopau într-un peisaj de iarnă. Totul era albit cu zăpadă. Artur stătea în picioare și arăta spre orizont. O bucată de mucus îi înghețase pe buza superioară. Nu pricepu asupra cărui lucru voia el să-i atragă atenția.

Se trezi devreme și coborî la plajă. Soarele răsărea direct din mare. Pentru un scurt moment, simți că Aron și Henrik stăteau alături de ea și toți trei se uitau drept la soare, înainte ca lumina să devină prea puternică.

Se întoarse în satul lui Christian Holloway. Totul era la fel de tăcut și de nemișcat ca data trecută. Avea sentimentul că vizita un cimitir. Rămase în mașină mult timp, așteptând să apară cineva. Un câine singuratic, cu o blană neagră lățoasă, umbla fără țintă pe pietriș. Ceva ce ar fi putut să fie un șobolan mare o luă la sănătoasa pe lângă o clădire.

Nici un om însă. Liniște totală. Precum o închisoare. Se dădu jos din automobil, se îndreptă spre una dintre clădiri și deschise ușa. Se găsi imediat într-o altă lume, lumea celor bolnavi și muribunzi.

Simți și mai puternic ca data trecută izul înțepător. „Moartea are un miros acid. Un miros cadaveric, fermentația vine mai târziu."

Camerele erau pline de praf, mizerie, tristețe. Cei mai mulți dintre bolnavi se ghemuiau în poziție fetală, priciuri așezate direct pe podea; doar copiii foarte mici stăteau întinși pe spate. Se mișcă încet printre cei care sufereau cumplit, cercetându-i prin întuneric. Cine erau aceștia? De ce zăceau acolo? Fuseseră infectați cu HIV și urmau să moară. Astfel trebuie să fi arătat casele în care se fuma opiu. Dar de ce permisese Holloway ca ei să trăiască într-o asemenea mizerie? Credea că era suficient să le ofere un acoperiș deasupra capului? Înțelese brusc că nu avea nici o idee despre motivele care guvernau satul acelor suferinzi săraci lipiți pământului.

Se opri ca să privească un bărbat care era lungit în fața ei. Se uita la ea, ochii îi străluceau. Se aplecă și îi puse mâna pe fruntea. Nu avea temperatură. Sentimentul că se afla mai degrabă într-un stabiliment în care se fuma opiu decât în anticamera morții se amplifică. Bărbatul începu brusc să-și miște buzele. Louise se aplecă în față ca să audă ce spunea. Respirația îi era otrăvitoare, dar se forță să o suporte. Repeta, fără încetare, aceleași fraze. Nu înțelegea ce repeta întruna, ca o mantră, ci doar ceva ce începea cu „In ..." și poate cuvântul „lor".

Auzi o ușă deschizându-se. Bărbatul de pe prici reacționă de parcă ar fi primit un pumn. Își întoarse fața și se ghemui. Când ea îi atinse umărul, tresări și se trase înapoi.

Louise simți pe cineva stând în spatele ei. Se întoarse rapid, de parcă s-ar fi temut că va fi atacată. Era o femeie de-o vârstă cu ea, cu părul cărunt, care o privea cu ochi de miop.

– Nu știam că avem vizitatori.

Accentul femeii îi reaminti lui Louise de călătoria în Scoția, când îl cunoscuse pe Aron.

– Am mai fost aici și înainte și mi s-a spus că toată lumea este bine-venită.

– Într-adevăr toată lumea *este* bine-venită. Doar că preferăm ca noi înșine să-i primim pe oaspeți. Camerele sunt întunecate, există praguri, oamenii pot să se împiedice. Le arătăm împrejurimile.

– Am avut un fiu care a lucrat aici, Henrik. L-ați cunoscut?

– Nu eram aici pe atunci, dar toată lumea vorbește extrem de frumos despre el.

– Încerc să înțeleg ce făcea Henrik aici.

– Avem grijă de oamenii bolnavi. Îngrijea pacienții de care nu le pasă celorlalți. Ne ocupăm de cei neajutorați.

Femeia, care încă nu se prezentase, o luă pe Louise de braț și o conduse spre ieșire. „Este blândă cu mine, dar și-a scos ghearele", se gândi Louise.

Ieșiră în lumina strălucitoare a soarelui. Câinele negru stătea întins la umbra unui copac, gâfâind.

– Aș dori să-l întâlnesc pe Christian Holloway. Fiul meu mi-a vorbit despre el cu mult respect. Îl adora.

Louise se simți neliniștită din cauză că minți în numele lui Henrik, însă era obligată să procedeze astfel dacă voia să ajungă mai departe.

– Sunt sigură că va lua legătura cu dumneavoastră.

– Când? Nu pot să stau aici o veșnicie, nu are un telefon?

– Nu am auzit de nimeni care să fi vorbit cu el la telefon. Trebuie să plec acum.

– Nu pot să stau și să vă privesc lucrând?

Femeia dădu din cap că nu.

– Astăzi nu este o zi potrivită. Este ziua de tratament.

– Ar fi un moment cum nu se poate mai prielnic.

– Avem în grijă niște oameni grav bolnavi și nu putem lăsa pe oricine să umble de colo-colo când noi suntem ocupați.

Louise vedea prea bine că pierdea vremea.

– Mă înșel dacă presupun că veniți din Scoția?

– Din Highlands.

– Ce v-a adus aici?

Femeia zâmbi.

– Drumurile nu duc întotdeauna unde credem noi.

Își strânseră mâinile și se salutară. Conversația era încheiată. Louise merse înapoi la mașină. Câinele negru privi spre ea cu jind, de parcă ar fi vrut și el să scape de acolo. Louise o văzu pe femeia cu părul cărunt în oglinda retrovizoare. Aștepta ca vizitatoarea nepoftită să plece.

Se întoarse la hotel. Albinosul stătea în restaurantul gol, cântând la xilofonul său. Copiii se jucau în nisip cu resturile unei lăzi de gunoi. Loveau lada de parcă ar fi vrut să-i dea o bătaie pe cinste. Bărbatul de la recepție zâmbi. Citea o Biblie uzată. Simți cum o ia amețeala, totul era absolut ireal. Merse în camera ei și se întinse pe pat.

Stomacul i-o luase razna. Intuind ce avea să urmeze, reuși să ajungă la toaletă înainte ca diareea să țâșnească din ea. De-abia se întoarse în pat, când fu nevoită să se grăbească din nou. O oră mai târziu, avea temperatură. Când sosi femeia de serviciu, Louise reuși să-i explice că era bolnavă, că avea nevoie de apă îmbuteliată și apoi dorea să fie lăsată în pace. Peste o oră, un chelner de la restaurant apăru cu o sticluță de apă minerală. Îi dădu câțiva bani și îl rugă să revină cu o sticlă mare.

Petrecu restul zilei fugind înainte și înapoi între pat și toaletă. Până la apusul soarelui, nu mai avea deloc putere, însă atacurile păreau să-și slăbească intensitatea. Reuși să se ridice pe picioarele tremurânde și merse la restaurant să bea niște ceai.

Era pe punctul să plece, când bărbatul cu șoaptele din camera întunecată îi reveni în minte.

„Voia să vorbească cu mine. Voia ca eu să ascult. Era bolnav, dar, mai mult decât atât, era speriat. Și-a întors fața ca și cum ar fi vrut să sublinieze că nu luase contact cu mine. Voia să-mi spună ceva. În spatele acelor ochi scânteietori se găsea un secret pe care dorea să mi-l comunice."

Își dădu seama brusc ce încercase el să-i transmită.

Injecții. Acesta era cuvântul pe care se străduise să-l articuleze. „Injecții." Dar injecțiile nu făceau parte din tratamentul lor?

„Era speriat. Voia să-mi spună că injecțiile îl speriau."

Omul căutase ajutor. Șoaptele sale erau un strigăt după ajutor.

Merse la fereastră și privi spre mare. Dunga de lumină care se reflecta de la lună dispăruse. Întinderea nesfârșită fusese cuprinsă de întuneric. Zona cu pietriș din fața hotelului era luminată de un singur bec din vârful unui stâlp.

Privi atentă spre umbre. Henrik făcuse la fel. Ce descoperise?

Poate un bărbat care șoptește în anticamera morții?

Capitolul 18

Își începu ziua următoare tot în zori.

Louise își înfășură bucata de material în jurul corpului și coborî spre plajă. Unele vase de pescuit soseau cu năvoadele pline. Femeile și copiii ajutau la sortarea peștilor, îi puneau în găleți din plastic pline cu gheață, pe care le duceau șovăind pe creștet. Un băiat rânji satisfăcut în timp ce îi arăta un crab mare. Louise îi zâmbi înapoi.

Se bălăci în apă. Țesătura i se lipea de corp. Dădu de câteva ori din brațe, apoi se scufundă. Când reveni din nou la suprafață, hotărâse deja să se întoarcă la muribundul de pe priciul din Xai-Xai. Nu avea să renunțe până când nu înțelegea ce dorise el să-i spună.

Se spălă de sare la dușul abia picurând din baie. Albinosul cânta în continuare la xilofon. Sunetul fu purtat de vânt prin fereastra deschisă. Părea să fie dintotdeauna acolo, interpretându-și muzica. Observă că soarele puternic îi brăzdase fruntea și obrajii.

Coborî la restaurantul hotelului. Chelnerul zâmbi și o servi cu cafea. Arătă din cap spre instrumentist.

– E întotdeauna aici?

– Îi place să cânte. Merge acasă târziu și se întoarce devreme. Soția lui îl trezește.

– Așadar, are familie?

Chelnerul se uită surprins la ea.

– De ce nu? Are nouă copii și mai mulți nepoți decât poate să țină socoteala.

„Eu nu am. Eu nu am o familie. Nu mai există nimic după Henrik."

Simți o furie neputincioasă din cauză că Henrik nu mai trăia.

Plecă de la masă. Monotonia neîndurătoare a muzicii îi răsuna în creier.

Luă mașina și conduse spre satul lui Christian Holloway. Era chiar și mai cald decât în ziua precedentă. Durerile de cap înlocuiau acum muzica monotonă.

Când opri motorul, părea că totul se repeta în aburul căldurii. Aerul îi dansa în fața ochilor. Câinele negru gâfâia sub un copac. Nu era nici țipenie de om. O pungă de plastic era dusă de vânt deasupra nisipului. Louise ședea la volan și își făcea vânt cu mâna. Furia ei se stinse, preschimbându-se în resemnare.

Îl visase noaptea pe Aron. Fusese un coșmar dureros. Se făcea că era ocupată cu una dintre excavațiile ei de la Argolis. Scoseseră la iveală un schelet și își dăduse seama brusc că era vorba de osemintele lui Aron. Încercase cu disperare să evadeze din vis, dar acesta se agățase de ea și o trăgea în jos. Nu se trezise decât atunci când fusese pe punctul să se sufoce.

Un bărbat alb, îmbrăcat în haine de culoare deschisă, ieși dintr-o clădire și intră în alta. Louise continuă să se răcorească printr-o fluturare a mâinii, în timp ce îl urmărea. Ieși din mașină și se îndreptă spre clădirea în care fusese în ziua precedentă. Câinele o fixa cu privirea.

Păși în întuneric și rămase nemișcată până ce ochii i se obișnuiră cu lipsa luminii. Duhoarea era și mai puternică decât data trecută. Începu să respire pe gură, ca să nu i se facă rău.

Priciul era gol. Bărbatul dispăruse. Își pierduse oare simțul orientării? Lângă el se aflase o femeie, acoperită cu o pătură ce avea imprimat pe ea un flamingo. Ea era încă acolo. Louise nu se rătăcise. Umblă prin cameră, atentă să nu calce pe vreun trup atrofiat. Nici urmă de el. Fusese mutat? Putea să fie mort? Ceva din interiorul ei se revoltă în fața acestui gând. Decesul oricărui bolnav de SIDA putea surveni repede, dar, chiar și așa, situația nu părea în regulă.

Era pe punctul să iasă din încăpere, când avu sentimentul că este observată. Împrejurul ei se găsea un cerc de brațe și picioare care se mișcau încet. Mulți își acoperiseră capetele cu cearșafuri și cuverturi, ca și cum ar fi vrut să țină suferința doar pentru ei. Louise privi în jur. Cineva o supraveghea. Într-un colț zări un bărbat sprijinit de perete care se uita la ea. Se apropie de el cu prudență. Era tânăr, apropiat ca vârstă de Henrik, dar extrem de slăbit. Chipul îi era acoperit de răni, iar anumite porțiuni de pe cap erau lipsite de păr. O privea fără să clipească. Mișcarea abia perceptibilă a unei mâini sugeră că apropierea ei era bine-venită.

– Moise a dispărut.

Engleza lui avea un accent sud-african, învățase asta după ce îi ascultase pe pasagerii albi din autobuzul ce o dusese de la aeroport la hotel. Se lăsă în genunchi ca să-i audă vocea slabă.

– Unde este? întrebă ea.

– În pământ.

– E mort?

Bărbatul o strânse de încheietură. Era ca și cum o fetiță o apucase de mână. Degetele îi erau subțiri, descărnate.

– L-au prins.

– Ce vrei să spui?

Fața lui se apropie de a ei.

– L-ai omorât. A încercat să caute sprijin la tine.

– Nu înțelegeam ce murmura.

– I-au făcut o injecție și l-au luat. Dormea când au venit.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu pot să vorbesc aici. Ne vor vedea. Mă vor prinde și pe mine în același mod. Unde stai?

– La hotelul de pe plajă.

– Dacă voi reuși, voi veni acolo. Acum, pleacă.

Bărbatul se întinse pe jos și se ghemui sub o pătură. „Aceeași frică. Se ascunde." Merse înapoi prin cameră. Când ieși în lumina soarelui, era ca și cum ar fi primit o lovitură puternică în față. Se adăposti la umbră.

Henrik îi spusese odată despre experiențele lui din țările calde. Oamenii nu împărțeau doar apa cu frații și surorile lor, ci și umbra.

Înțelesese oare corect ceea ce spuse bărbatul din întuneric? Avea să fie în stare să o viziteze? Cum putea ajunge la plaja de lângă hotel?

Voia să se întoarcă, dar observă că stătea cineva la umbra copacului unde parcase mașina. Era un bărbat de aproximativ șaizeci de ani, poate chiar mai în vârstă, care îi zâmbi când o văzu apropiindu-se. Veni spre ea și îi întinse mâna.

Știu imediat cine era. Vorbea o engleză șlefuită din care accentul american dispăruse aproape complet.

– Numele meu este Christian Holloway. Din câte am înțeles, sunteți mama lui Henrik Cantor, iar el a murit în circumstanțe tragice.

Se simți prinsă pe picior greșit. Cine îi spusese asta?

Holloway îi intui pe dată confuzia.

– Știrile, în special cele tragice, se răspândesc foarte repede. Ce s-a întâmplat?

– A fost ucis.

– Chiar să fie adevărat? Cine ar vrea să-i facă rău unui tânăr care visa la o lume mai bună?

– Asta încerc și eu să aflu.

Holloway o atinse ușor pe umăr.

– Haideți să mergem în biroul meu. Este mult mai răcoare decât aici.

Păși pe aleea acoperită cu pietriș spre o casă albă, aflată cumva la o parte față de restul clădirilor. Câinele negru îi urmări atent.

– Când eram mic, obișnuiam să-mi petrec vacanțele de iarnă cu un unchi, în Alaska. Tata m-a trimis acolo ca să mă întăresc. Copilăria și tinerețea mea au constituit, de fapt, un proces continuu de călire. Învățarea de lucruri noi, deținerea de cunoștințe nu erau considerate mai importante decât dobândirea unei „piei de fier", cum o numea tatăl meu. Era foarte frig acolo unde locuia și muncea unchiul meu, forând după țiței. Deprinderea cu frigul extrem m-a făcut să rezist mai bine decât alții și la căldura extremă.

*

Intrară într-o casă formată dintr-o singură cameră foarte mare. Fusese construită precum o colibă africană ovală, destinată unei căpetenii. Holloway își scoase pantofii în fața ușii, de parcă ar fi urmat să intre într-un loc sfânt. Clătină însă din cap că nu e nevoie, atunci când Louise se aplecă să-și dezlege șireturile.

Privi împrejur, atentă la detalii, ca și cum ar fi vizitat un cavou proaspăt dezgropat, în care realitatea rămăsese neatinsă timp de mii de ani.

Camera era mobilată în ceea ce își imagina ea că va fi fost stilul colonial clasic. Într-un colț se găsea un computer cu două monitoare. Pe podeaua din piatră era un covor vechi, persan sau afgan, de mare preț.

Atenția îi fu atrasă de un perete pe care se afla o icoană a Fecioarei Maria. Văzu imediat că era foarte veche, datând probabil din epoca bizantină, poate chiar de mai devreme. Era mult prea valoroasă ca să atârne pe peretele unei case private, undeva în Africa.

Holloway îi urmări privirea.

– Fecioara Maria și Pruncul. Mă însoțesc pretutindeni. Religiile au imitat întodeauna viața, divinul își are întotdeauna originea în uman. Poți să găsești un copil frumos în cea mai oribilă locuință din Dhaka sau Medellín, un geniu al matematicii se poate naște în Harlem, în familia unui dependent de droguri. Gândul că Mozart a fost îngropat în cimitirul săracilor din Viena este nu atât șocant, cât înălțător. Totul este posibil. Putem învăța de la tibetani că fiecare religie ar trebui să-și pună zeii în mijlocul nostru și să ne lase pe noi să-i descoperim. Nu trebuie să mergem prea departe: inspirația divină ne-o oferă semenii noștri.

Cât vorbi, nu-și luă deloc ochii de la ea. Erau albaștri, strălucitori și reci. O invită să ia loc. O ușă se deschise fără nici un sunet. Un african îmbrăcat în alb intră și servi ceai.

Ușa se închise. Era de parcă o umbră albă zburase prin cameră.

– Henrik se făcuse imediat îndrăgit de ceilalți, spuse Holloway. Era isteț și reușise să scape de dezgustul care îi afectează pe toți cei care sunt tineri și sănătoși atunci când sunt nevoiți să intre în

contact cu moartea. Nimănui nu-i place să i se aducă aminte de ceea ce ne așteaptă imediat după colț, întâlnire care este mai aproape decât credem noi. Viața este o călătorie incredibil de scurtă, doar la tinerețe poate să ni se pară eternă. Dar Henrik s-a obișnuit. Apoi, pe neașteptate, a dispărut. Noi nu am înțeles niciodată de ce a plecat.

– L-am găsit mort în apartamentul său. Avea pijamaua pe el. De aceea știu că a fost ucis.

– Din cauza pijamalei?

– Dormea întotdeauna dezbrăcat.

Christian Holloway dădu gânditor din cap. O privea în permanență. Louise avea impresia că purta o conversație cu sine despre ceea ce văzse și auzise.

– Nu mi-aș fi imaginat niciodată că un tânăr atât de extraordinar, cu o atât de multă energie vitală, avea să moară înainte de vreme.

– Energia nu e întodeauna vitală?

– Nu. O mulțime de oameni trag după ei poveri alcătuite din energii nefolosite și asta atârnă greu de viețile lor.

Louise se hotărî să nu recurgă la ocolișuri.

– S-a întâmplat aici ceva care i-a schimbat existența.

– Nimeni dintre cei care vin aici nu poate evita să fie afectat. Cei mai mulți sunt șocați, unii fug, alții se hotărăsc să fie puternici și rămân.

– Nu cred că bolnavii și muribunzii l-au schimbat.

– Ce altceva ar fi putut să fie? Noi avem grijă de oameni care, altfel, ar fi murit singuri în colibe distruse, în mocirlă, printre copaci. Animalele ar fi început să le devoreze trupurile înainte ca ei să fi avut timp să-și dea sufletul.

– A fost ceva diferit.

– Nimeni nu poate înțelege pe deplin o persoană, fie că e vorba de sine sau de altcineva. Fără îndoială, acest lucru i se aplică și lui Henrik. Ființa interioară este un peisaj care amintește de cum arăta acest continent acum o sută cincizeci de ani. Fuseseră explorate doar zonele de-a lungul țărmurilor și a râurilor, restul era format

din nesfârșite zone necartografiate, unde se credea că se găsesc orașe făcute din aur și creaturi cu două capete.

– Știu că s-a întâmplat ceva, dar nu știu ce anume.

– Ceva se întâmplă întotdeauna aici. Sunt aduși oameni noi, alții sunt îngropați. Există un cimitir în apropiere. Avem preoții de care este nevoie. Nici un câine nu va veni să roadă oasele morților înainte ca noi să-i îngropăm.

– Un bărbat, cu care am vorbit ieri, nu se mai găsește aici. Trebuie să fi decedat în timpul nopții.

– Dintr-un motiv necunoscut, cei mai mulți mor în zori. E ca și cum ar vrea să fie capabili să vadă unde merg în timp ce se scurge viața din ei.

– Cât de des l-ați întâlnit pe Henrik cât a fost aici?

– Nu mă văd niciodată cu oamenii foarte des. De două, poate de trei ori. Nu mai mult.

– Despre ce ați discutat?

– Cum am învățat să țin minte doar lucrurile importante, nu prea rețin conversațiile obișnuite. Oamenii sunt adesea plictisitori și neinteresanți. Nu cred că am abordat vreodată subiecte de mare însemnătate. Câteva cuvinte despre căldură, despre uzura care ne afectează pe toți.

– Nu a pus niciodată vreo întrebare?

– Nu mie. Nu părea să fie genul acela de persoană.

Louise îl contrazise printr-un gest.

– Era unul dintre cei mai iscoditori și curioși oameni pe care i-am cunoscut. Pot să spun asta, în ciuda faptului că era fiul meu.

– Întrebările pe care și le pune cineva aici sunt la un alt nivel, un nivel interior. Când ești înconjurat din toate părțile de moarte, întrebările vizează întotdeauna înțelesul oricărui lucru. Și există întrebări pe care ți le pui singur, în tăcere. Să trăiești înseamnă să ai voința de a rezista. În final, furnicile războinice vor găsi oricum calea spre trupul tău.

– Furnicile războinice?

– Acum mulți ani, am petrecut câteva luni într-un sat izolat, în nord-vestul Zambiei. Mai înainte, acolo fuseseră călugări franciscani,

dar plecaseră la mijlocul anilor ’50 și se stabiliseră mai la sud, între Solwezi și Kitwe. Ce rămăsese din clădirile lor fusese preluat de un cuplu din Arkansas, care voia să creeze o oază spirituală, fără legătură cu vreo religie anume. Acolo am intrat în contact cu furnicile războinice. Ce știți despre ele?

– Nimic.

– La fel ca majoritatea oamenilor. Ne imaginăm că fiarele sălbatice sunt puternice. Poate nu întotdeauna extraordinar de mari, dar rareori la dimensiunea furnicilor. Într-o noapte, eram singur cu paznicii, când am fost trezit de niște strigăte venind din întunericul de afară și de o bătaie la ușa mea. Gărzile aveau torțe, cu care obișnuiau să dea foc la iarbă. Am ieșit afară desculț, astfel că am simțit imediat dureri ascuțite în picioare. Nu am înțeles ce era. Gărzile strigau că erau furnici, armate de furnici războinice care mărșăluiau. Acestea mănâncă tot în calea lor și nimic nu le oprește, dar, incendiind iarba, le poți forța să-și schimbe direcția. Mi-am luat bocancii în picioare, am înșfăcat o lanternă și am văzut micile insecte mânioase, care mergeau în marș într-o formație perfectă. S-a auzit brusc un cloncănit asurzitor venind dinspre coteț. Paznicii încercau să prindă găinile și să le pună la adăpost, însă era deja prea târziu, totul s-a desfășurat incredibil de repede. Păsările au vrut să se apere ciugulind gângăniile, dar acestea, încă vii în stomacurile găinilor, le mâncau măruntaiele. Nici o găină nu a supraviețuit. Fugeau orbește în agonie, cu mațele roase de către furnici. M-am gândit adesea la asta. Găinile opuseseră rezistență și, procedând astfel, își asiguraseră o moarte lentă și chinuitoare.

– Pot să-mi imaginez cum e să fii mușcat de sute de furnici.

– Mă întreb dacă puteți cu adevărat. Eu, cu certitudine, nu pot. Unui paznic i-a intrat o furnică rătăcită în ureche. Îi mușca din timpan. Gardianul a urlat de durere până când i-am turnat whisky în ureche și am omorât insecta. O singură furnică, având o lungime de mai puțin de o jumătate de centimetru.

– Aveți creaturi din acestea și aici, în Mozambic?

– Ele există pe tot continentul african. Apar după ploi torențiale, niciodată în alte momente.

– Îmi este greu să înțeleg comparația între viață și faptul de a avea furnici care se târăsc în interiorul trupului tău.

– E la fel ca în cazul găinilor. Tragedia vieții este adusă la punctul culminant de ființa umană însăși. Nu vine din exterior.

– Nu sunt de acord.

– Știu că există zei de vânzare sau de împrumut atunci când durerea devine prea mare, însă calea aceasta nu mi-a adus niciodată vreo mângâiere.

– În schimb, încercați să abateți furnicile? Să le îndepărtați cât puteți de mult?

Holloway dădu afirmativ din cap.

– Urmați șirul gândurilor mele. Evident, asta nu înseamnă că mă amăgesc să cred că voi reuși să rezist tragediei finale. Moartea este întotdeauna lângă noi. Adevărata anticameră a morții o reprezintă saloanele maternităților.

– I-ați spus vreodată lui Henrik despre furnici?

– Nu. Era prea slab. Povestea i-ar fi putut da coșmaruri.

– Henrik nu era slab.

– Copiii nu se poartă întotdeauna cu părinții lor așa cum cum o fac atunci când întâlnesc oameni pe care nu-i cunosc. Știu asta fiindcă eu însumi am copii. În ciuda evidenței, ei întind o peliculă subțire de sens peste viață.

– Sunt aici?

– Nu. Trei sunt în America de Nord și unul este mort. Precum fiul dumneavoastră. Și eu am un fiu care a murit înainte de vreme.

– În cazul acesta, știți cât de dureros este.

Holloway se uită la ea lung și cu o privire sfredelitoare. Clipea rar. „Precum o șopârlă, gândi ea. O reptilă."

Louise se cutremură.

– Vă este frig? Să închid aerul condiționat?

– Sunt obosită.

– Lumea este obosită. Trăim într-o lume îmbătrânită, bolnavă de reumatism, deși e plină de copii oriunde ne întoarcem. Copii peste tot, în timp ce noi doi stăm aici și îi plângem pe cei care au ales să renunțe la propria viață.

Îi luă un moment sau două să înțeleagă implicația cuvintelor lui.

– Fiul dumneavoastră și-a luat singur viața?

– Trăia cu mama lui în Los Angeles. Într-o zi, când era singur, a golit piscina, s-a urcat pe cea mai înaltă trambulină și s-a aruncat în gol. Unul dintre oamenii de la pază l-a auzit strigând. Nu a murit pe loc, dar totul s-a terminat înainte ca ambulanța să sosească.

Chelnerul în alb apăru în pragul ușii. Făcu un semn. Holloway se ridică.

– Cineva are nevoie de sfatul meu. Acesta este, de fapt, singurul lucru important în opinia mea: să sprijini oamenii ascultându-i și, poate, oferindu-le o povață. Mă întorc imediat.

Louise merse spre perete și studie Fecioara. Icoana era originală. Își dădu seama că trebuie să fi fost pictat de către un maestru bizantin în Grecia, în secolul al XII-lea sau la începutul secolului al XIII-lea. Indiferent cum făcuse rost de ea Christian Holloway, costase precis o sumă considerabilă.

Se plimbă în jurul camerei. Monitoarele computerului străluceau. Ambele screen-savere înfățișau delfini sărind dintr-o apă turcoaz. Unul dintre sertarele biroului era pe jumătate deschis.

Nu putu rezista tentației. Îl deschise complet. La început, nu putu deslușI ce se afla în el.

Apoi își dădu seama că era un creier uscat. Mic, zbârcit, probabil uman.

Închise sertarul. Inima îi bătea cu putere. Un creier uscat. „Creierul lipsă al lui Kennedy."

Se întoarse la scaunul ei. Mâna îi tremură când duse ceașca de ceai la gură.

Exista oare o conexiune între obsesia lui Henrik pentru ce s-a întâmplat în 1963 la Dallas și ceea ce descoperise în sertarul biroului lui Christian Holloway? Se forță să se stăpânească. Concluzia ei era prea simplă. Piesele imaginare ale unui vas cad la locul potrivit într-un model imaginar. Nu voia să se comporte ca un arheolog beat care o luase razna. Creierul zbârcit din sertar nu avea nimic

de-a face cu Henrik. Cel puțin, până nu afla mai multe, nu avea nici un temei să presupună așa ceva.

Ușa se deschise; Holloway se întorsese.

– Îmi cer scuze că v-am făcut să așteptați.

O privi direct în ochi și zâmbi. În acel moment, Louise se încredință că, într-un fel sau altul, el o privise cotrobăind prin biroul lui – poate exista o ferestruică în perete? Sau o cameră de supraveghere pe care nu o observase? O privise examinând icoana și trăgând sertarul biroului. Era pe jumătate deschis, ca să o ispitească. Fără nici un dubiu, el părăsise camera ca să vadă cum avea să reacționeze.

– Poate puteți să-mi dați și mie un sfat, spuse ea, forțându-se să rămână calmă.

– Întotdeauna pot încerca.

– Este vorba despre Henrik și fiul dumneavoastră. Împărtășim o experiență de care toți părinții sunt îngroziți.

– Steve a făcut ceva într-un moment de furie și disperare. Henrik a adormit în patul său, dacă înțeleg situația corect. Steve s-a întors spre exterior. Henrik s-a întors spre interior. Acestea sunt două căi diferite.

– Chiar și așa, ambele au condus spre aceeași direcție.

Steve. Numele îi aduse la viață o amintire vagă. Dăduse peste el anterior, dar nu mai știa când sau unde. Steve Holloway?

Se gândi îndelung, dar nu găsi nimic.

Schimbă tactica. Poate că totul era pe dos. Poate că Holloway nu știa mai mult decât spusese că știe, dar încerca să obțină informații de la ea folosindu-se de propriile ei întrebări.

Pui întrebări despre ce nu știi. Nu întrebi despre ceea ce știi.

Nu avea nici o dorință să mai zăbovească. Christian Holloway și fereastra lui secretă de observație o speriau. Se ridică.

– Nu vreau să vă mai deranjez.

– Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de ajutor.

– Cel puțin, ați încercat.

O însoți, în căldura pârjolitoare, spre mașină.

– Conduceți cu atenție. Beți multă apă. Vă întoarceți la Maputo?

– Poate mai stau aici până mâine.

– Hotelul de pe plaja din Xai-Xai este simplu, dar, de obicei, curat. Nu lăsați nimic de valoare în cameră. Nu ascundeți nimic în saltea.

– Am fost deja jefuită o dată, la Maputo. Sunt atentă. Primul lucru pe care am fost nevoită să mi-l însușesc aici a fost o pereche de ochi la ceafă.

– Ați fost rănită?

– Le-am dat ce voiau.

– Aceasta este o țară săracă. Oamenii jefuiesc și fură ca să supraviețuiască. Și noi am fi făcut la fel în aceeași situație.

Îi strânse mâna și se așeză la volan. Câinele negru stătea întins în continuare la umbră.

Privi în oglinda retrovizoare cum Holloway se întoarse și o luă spre casa lui.

După ce ajunse în camera ei de hotel, adormi. Era deja întuneric când deschise ochii.

Unde văzuse înainte numele lui Steve? Știa că dăduse undeva peste el. Dar Steve era un nume comun, precum Erik în Suedia sau Kostas în Grecia.

Coborî la restaurantul hotelului ca să mănânce. Albinosul stătea în continuare lângă perete, cântând la xilofonul său. Chelnerul era cel care îi servise micul dejun. Ca răspuns la întrebarea ei, o informă că instrumentul se numea timbila.

Rămase la locul ei după ce termină cina. Insectele bâzâiau în jurul lămpii de deasupra mesei. Nu erau mulți clienți în restaurant. Câțiva bărbați beau bere, o femeie cu trei copii mânca într-o tăcere deplină. Louise dădu la o parte ceașca de cafea și comandă, în schimb, un pahar de vin roșu. Era deja ora zece. Albinosul se opri din cântat, azvârli instrumentul pe umăr și dispăru în întuneric. Femeia cu cei trei copii își plăti consumația și se porni, legănându-se precum o navă cu bărci de salvare legate de pupă. Bărbații continuară să vorbească. În cele din urmă, plecară și ei. Chelnerul

începu să facă curățenie. Louise plăti și ieși afară, în aerul nopții. Apa scânteia în raza unei singure lumini.

Fluieratul fu foarte scurt, dar îl auzi imediat. Privi atentă spre umbrele din exteriorul cercului de lumină. Fluieratul se repetă, la fel de scurt. Apoi, îl văzu. Stătea pe o barcă de pescuit întoarsă în sus. Se gândi la siluetele din geanta lui Henrik. Bărbatul care o aștepta ar fi putut fi decupat din întuneric într-un mod asemănător.

Acesta alunecă de pe barcă și îi făcu semn să-l urmeze. Se îndreptă spre ruinele unei clădiri care fusese odată un chioșc. Louise îl observase mai devreme în acea zi. Numele era încă lizibil în betonul sfărâmat: *Lisabona*.

Când se apropiară, văzu că în interiorul construcției abandonate ardea un foc. Bărbatul se așeză alături și puse niște vreascuri. Louise stătea în fața lui. În lumina flăcărilor, văzu cât de slab era. Pielea părea să-i fie întinsă puternic peste maxilar. Avea răni pe frunte care nu se vindecaseră.

– Nu trebuie să-ți faci griji. Nu te-a urmărit nimeni.

– De ce ești atât de sigur?

– Te-am urmărit multă vreme.

Arătă cu mâna spre întuneric.

– Există și alții care, de asemenea, sunt foarte atenți la ce se întâmplă.

– Cine?

– Niște prieteni.

– Ce vrei să-mi spui? Nici măcar nu-ți știu numele.

– Eu știu că te numești Louise Cantor.

Vru să-l întrebe de unde știa cum o cheamă, dar își dădu seama că existau slabe șanse să primească un răspuns, doar un gest vag spre adâncul nopții.

– Îmi este greu să ascult oameni pe care nu-i cunosc.

– Mi se spune Umbi. Tatăl meu m-a botezat după fratele lui, care a murit când era tânăr, lucrând în minele din Africa de Sud. S-a prăbușit o galerie. Trupul nu i-a fost găsit niciodată. Și eu voi muri curând. Vreau să vorbesc cu tine deoarece singurul lucru care

mi-a rămas în viața aceasta, singurul lucru care ar putea să aibă un sens este să-i împiedic pe alții să moară în același fel ca mine.

– Să înțeleg că ai SIDA?

– Am otrava în sângele meu. Chiar dacă tot sângele mi-ar fi scos, otrava ar rămâne.

– Dar nu primești ajutor? Medicamente care întârzie izbucnirea bolii?

– Primesc ajutor de la cei care nu știu nimic.

– Nu te înțeleg.

Umbi nu răspunse. Mai puse niște lemne pe foc. După aceea, fluieră încet în întuneric.

Fluieratul slab care urmă în replică păru să-l liniștească. Louise începu să se simtă stânjenită. Bărbatul care stătea de cealaltă parte a focului murea. Pentru prima dată, înțelese ce înseamnă să te pregătești de ieșire. Umbi se pregătea să iasă din viață. Pielea lui întinsă avea să crape în curând.

– Moise, bărbatul cu care ai vorbit, nu ar fi trebuit să discute cu tine. Chiar dacă ți se pare că ești singură în cameră cu bolnavii, întotdeauna există cineva care este cu ochii pe ce se întâmplă. Oamenilor care vor muri în curând nu le este permis să aibă nici un secret.

– De ce îi urmărește cineva pe bolnavi? Și pe vizitatorii ca mine? Ce-aș putea fura de la niște oameni săraci lipiți pământului și muribunzi, care se găsesc în satul lui Christian Holloway din cauză că nu au nimic?

– L-au luat pe Moise în zori. Au intrat, i-au făcut o injecție, au așteptat până a murit și l-au dus afară într-o pătură.

– I-au făcut o injecție ca să-l omoare?

– Nu povestesc decât ceea ce s-a întâmplat. Nimic altceva. Vreau ca tu să le spui tuturor despre asta.

– Cine i-a făcut injecția? Una dintre fetițele palide din Europa?

– Ele nu știu ce se petrece.

– Nici eu nu știu.

– De aceea am venit aici. Ca să-ți spun.

– Eu sunt aici fiindcă fiul meu a lucrat aici, printre cei bolnavi și muribunzi. Acum, el este mort. Se numea Henrik. Ți-l amintești?

– Cum arăta?

Pe măsură ce îi descria chipul, durerea crescu în sufletul ei.

– Nu mi-l amintesc. Poate, pe-atunci, nu fusesem încă vizitat de către arhanghel.

– Arhanghel?

– Așa îi spuneam. Nu știu de unde venea, dar trebuie să fie foarte apropiat de Christian Holloway. Un bărbat prietenos, cu chelie, care ne vorbea în propria noastră limbă și ne oferea ceea ce ne lipsea mai mult decât orice.

– Ce anume?

– O cale de a scăpa de sărăcie. Oamenii ca tine cred că oamenii cu adevărat săraci nu-și dau seama cât de jos se găsesc. Te asigur că această presupunere este greșită. Arhanghelul spunea că venise la noi pentru că suferința noastră era cea mai mare și mai amară. Le-a cerut bătrânilor satului să aleagă douăzeci de oameni. Trei zile mai târziu, a venit cu un camion și i-a luat. Nu am fost ales atunci, așa că, la următoarea lui vizită, am făcut astfel încât să mă aflu chiar în față și am fost ales.

– Ce s-a întâmplat cu primul grup pe care l-au luat?

– Ne-a explicat că erau în continuare acolo și vor mai rămâne ceva vreme. Firește, multe dintre rudele lor erau îngrijorate, deoarece nu primiseră nici o veste de foarte mult timp. Când a terminat de vorbit, le-a oferit bătrânilor o sumă mare de bani. Nu fuseseră niciodată atât de mulți bani ca atunci în satul nostru. Era ca și cum o mie de mineri se întorseseră, după ce lucraseră mulți ani în Africa de Sud, iar acum își întindeau toate economiile pe un covor. În fața noastră. După câteva zile a sosit celălalt camion. De data aceasta, m-am numărat printre cei care au urcat în el. Mă simțeam ca unul dintre oamenii aleși, speram că aveam să scap de sărăcia care-mi întuneca până și visele.

Se opri și ciuli urechile. Tot ce auzea Louise erau valurile oceanului și țipătul unei păsări de noapte. Se gândi că el părea îngrijorat, dar nu era sigură de ce.

Fluieră încet și ascultă. Nici un răspuns. Deodată, Louise avu sentimentul că situația era ireală. De ce stătea aici, lângă un foc, cu un bărbat care fluiera întruna spre întuneric? Nu putea ajunge la esență. Nu era doar obscuritatea continentului african, era totodată și obscuritatea densă din interiorul ei, care ascundea mormântul lui Henrik și dispariția lui Aron. Voia să țipe în gura mare la toate lucrurile care se petreceau în jurul ei, pe care nu le înțelegea și pe care nimeni altcineva nu părea să le înțeleagă.

„Într-o seară, stăteam în fața casei mele din Argolis, fumând. Auzeam câinii lătrând și muzica ce venea de la vecinul meu. Cerul înstelat de deasupra mea era complet senin. Curând aveam să plec în Suedia, unde trebuia să țin o prelegere despre ceramică și importanța oxizilor ferici în stabilirea culorilor roșu și negru. Stăteam acolo, în întuneric, și mă hotărâsem să pun capăt relației mele cu Vassilis, contabilul meu iubit. Așteptam cu nerăbdare să mă întâlnesc în scurt timp cu Henrik, era o noapte blândă și fumul țigării se ridica direct în sus, în aerul calm. Acum, câteva luni mai târziu, viața mea este distrusă. Tot ceea ce simt este goliciune și frică în legătură cu ceea ce mă așteaptă. Ca să supraviețuiesc, încerc să-mi accept furia față de cele întâmplate. Poate în adâncul meu, fără să-mi fi spus cu voce tare lucrul acesta, îl caut pe acela sau pe aceia care sunt responsabili de moartea lui Henrik, ca să-i omor. Cine l-a omorât pe Henrik este condamnat să moară. Este responsabil nu doar pentru moartea lui Henrik, ci și pentru a mea."

Umbi se opinti să se ridice. Era aproape să se prăbușească. Louise vru să-l ajute, dar el clătină din cap că nu era nevoie.

Mai fluieră o dată, fără să primească răspuns.

– Mă întorc imediat.

Dispăru în întuneric. Louise se aplecă și mai puse niște lemne pe foc. Artur o învățase cum să aprindă un foc și cum să-l întrețină. Era o artă pe care o stăpâneau doar cei cărora le fusese cu adevărat frig în decursul existenței lor. Artur îl pregătise și pe Henrik în arta aceasta. Era ca și cum avusese întotdeauna un foc ce ardea în viața ei. Chiar și Aron fugea în pădure, din când în când, cu un ibric de cafea și un

rucsac, și o forța să meargă cu el, ori de câte ori hotăra că era pe punctul să-și spargă computerul și voia să evadeze în sălbăticie.

Focurile arseseră de-a lungul întregii ei vieți. Fără lemne de foc și dragoste ar fi fost incapabilă să mai să trăiască în continuare.

Încă nici un semn de la Umbi. Îngrijorarea i se furișă în suflet. Un fluierat nu primise nici un răspuns.

Se simți deodată convinsă că era amenințată de un pericol. Se ridică și se retrase rapid din lumina focului. Ceva se întâmplase. Își ținu respirația și ascultă. Tot ce auzea era propria bătaie a inimii. Continuă să se retragă. Întunericul ce o înconjura era ca un ocean. Începu să caute pe dibuite drumul spre hotel.

Se împiedică de ceva moale, care era întins pe jos. „Un animal", se gândi ea cu o tresărire. Se scotoci prin buzunare după o cutie de chibrituri. În momentul în care chibritul se aprinse, îl recunoscu pe Umbi. Era mort. Îi fusese tăiat gâtul, capul era aproape despărțit de trup.

Louise o rupse la fugă. Se împiedică de două ori și căzu.

Când deschise ușa camerei sale, văzu imediat că cineva fusese acolo. O pereche de șosete atârna în alt loc decât cel în care o pusese. Ușa de la baie era întredeschisă, cu toate că era aproape sigură că o închisese. Era cineva acolo? Deschise ușa de la coridor și își pregăti calea de scăpare înainte să-și ia inima în dinți și să deschidă larg ușa de la baie. Nu era nimeni.

Dar cineva o observa. Umbi și prietenii lui nu văzuseră ce se ascundea în întuneric. De aceea, Umbi murise.

Frica îi paraliza toate gândurile. Își aruncă lucrurile în geantă și părăsi camera. Portarul de noapte dormea pe o saltea, în spatele tejghelei. Când Louise strigă la el să se trezească, acesta sări în sus, scoțând un urlet de teamă. Își plăti cazarea, descuie mașina și demară. Nu își recăpătă autocontrolul decât atunci când ieși din Xai-Xai și se asigură că nici un vehicul nu se vedea în oglinda retrovizoare.

Știa acum unde văzuse numele Steve.

Aron stătea la calculatorul lui Henrik, iar ea se aplecase peste umărul lui. Era un articol din *New York Times* despre un bărbat pe

nume Steve Nichols, care se sinucisese după ce fusese șantajat. Steve Nichols. Nu Steve Holloway. Dar locuia cu mama sa, e posibil ca pe ea s-o fi chemat Nichols.

Fragmentele pe care le adunase începură să ia formă într-un mod la care nu se așteptase.

Era posibil ca Henrik să fi fost ucis fiindcă l-ar fi condus pe Steve Nichols la moarte? Crima fusese mascată într-o sinucidere ca un mesaj sinistru de la cel care se răzbunase?

Izbi volanul și strigă în întuneric după Aron. Avea nevoie de el mai mult ca oricând. Dar el rămase tăcut, nu îi răspunse.

Când își dădu seama că mergea mult prea repede, încetini.

Fugea ca să supraviețuiască. Nu ca să se omoare pe un drum de țară întunecat, pe nesfârșitul continent african.

Capitolul 19

Motorul muri fără nici un avertisment. Louise călcă accelerația cu putere și o lovi cu piciorul în încercarea de a face mașina să pornească. Indicatorul de combustibil arăta că rezervorul era pe jumătate plin, iar indicatorul de temperatură era verde.

„Cauza morții necunoscută, gândi ea într-un amestec de furie și frică. Mașina blestemată a murit când aveam mai mare nevoie de ea."

Rămase în întuneric. Nu se întrezărea nicăieri nici o lumină. Nu îndrăzni să deschidă geamul, darămite portiera. Era prinsă în mașina moartă și era obligată să stea acolo până când trecea cineva care să o ajute.

Își reglă oglinda retrovizoare, cautând un semn al oricărei mișcări, al cuiva care s-ar fi apropiat prin noapte. Pericolul era în spatele ei, nu în față. Încercase de nenumărate ori să resusciteze motorul. Eforturile ei de pornire erau zadarnice. În final, aprinse farurile și se forță să iasă afară.

Liniștea o învălui. Era ca și cum cineva îi aruncase o pătură peste cap. Era înconjurată de un neant tăcut și fără margini. Singurul lucru pe care îl putea auzi era propria respirație. Trase adânc aer în piept, ca și cum plămânii i-ar fi fost goliți în totalitate.

„Alerg. Sunt urmărită de frică. Cine i-a tăiat gâtul lui Umbi e aici, chiar lângă mine."

Tresări și se întoarse. Nu era nimeni acolo. Reuși să deschidă capota mașinii și se holbă în lumea necunoscută de dedesubt.

Își aminti ce spusese Aron cu cel mai disprețuitor ton pe care îl putea folosi : „Dacă nu înveți cele mai elementare lucruri despre cum funcționează un motor și cum îl poți repara singură, nu meriți să deții permisul de conducere".

Nu învățase niciodată. Ura să se mânjească pe mâini cu ulei, dar ceea ce o motivase cel mai tare era refuzul ei de a răspunde provocării arogante a lui Aron.

Închise din nou capota. Zgomotul pe care îl făcu era asurzitor și se rostogoli prin întuneric.

Ce scrisese Shakespeare? „Ca niște tunuri pline vârf cu schijă/ Ce-și slobozeau de câte două ori/ Loviturile-n vrăjmaș."[1] Așa se descria Aron. El era omul care făcea cât doi, nimeni nu-i putea egala realizările. Ce ar fi spus dacă ar fi văzut-o într-o mașină care-și dăduse duhul în noaptea africană? I-ar fi ținut oare una dintre predicile sale condescendente despre cât de neajutorată era? Asta făcea de obicei când era într-o pasă proastă, iar urmarea consta în experiențe lungi și istovitoare, care în mod frecvent se sfârșeau cu aruncatul cănilor și al paharelor în celălalt.

„Îl iubesc chiar și așa, se gândi ea, în timp ce se așeză pe vine și urină lângă mașină. Am încercat să-l înlocuiesc cu un alt bărbat, dar întotdeauna am dat greș. Precum Penelopa, mi-am așteptat pețitorii. Au dansat și au țopăit în jurul meu și și-au executat trucurile, dar când a început ultimul act, au fost cu toții respinși. Să fie acesta ultimul meu act? Atunci când Henrik a murit, în doar câteva secunde am străbătut întreaga piesă, iar acum a rămas numai epilogul."

Continuă să cerceteze oglinda retrovizoare. Nici un fascicul de lumină nu străpungea întunericul. Își scoase telefonul mobil și formă numărul lui Aron. „Numărul pe care l-ați format nu este disponibil pentru moment."

Tastă apoi numărul din apartamentul lui Henrik. *Știi ce ai de făcut.* Începu să plângă, iar suspinele ei deveniră un mesaj pe robotul telefonic. Apoi îl sună pe Artur. Legătura era bună, fără decalaje. Vocea sa îl făcea să pară aproape.

---

[1] Shakespeare, *Macbeth,* Actul I, scena 2. Traducere de Ion Vinea, ESPLA 1957 (n.tr.)

– Unde ești? De ce suni în toiul nopții? Plângi?

– Mi s-a stricat mașina pe un drum pustiu de țară.

– Ești singură?

– Da.

– Trebuie să-ți fi ieșit din minți! Singură în mașină, în toiul nopții, în Africa? S-ar putea întâmpla absolut orice.

– Absolut orice s-a întâmplat deja. Mașina s-a oprit. Am combustibil, motorul nu s-a supraîncălzit, nu sunt lumini de avertizare care să pâlpâie. Să ți se strice mașina aici nu e cu nimic mai rău decât dacă s-ar strica în munții de la Härjedalen.

– Poate cineva să vină să te ajute? Este o mașină de închiriat? Dacă așa e, trebuie să fie un număr de urgență la care să poți suna.

– Vreau să mă ajuți tu. M-ai învățat tot ce știu; de la cum să gătesc, la repararea unui player stricat. Până și să împăiez păsări.

– Îmi fac griji pentru tine. De ce îți este teamă?

– Nu-mi este teamă. Nu plâng.

Artur strigă la ea. Zgomotul o lovi precum o izbitură puternică.

– Nu-mi spune minciuni în față. Nici măcar atunci când poți folosi telefonul drept paravan.

– Nu te răsti la mine. Mai bine ajută-mă.

– Bateria e încărcată?

Își puse telefonul pe genunchi, răsuci cheia și acționă demarorul.

– Sună ca și cum ar trebui să funcționeze, spuse Artur.

– Și atunci de ce nu pornește motorul?

– Nu știu. Drumul e plin de gropi?

– E ca și cum ai conduce pe un drum de pământ din nordul Suediei în timpul dezghețului de primăvară.

– Poate s-a desprins vreun cablu.

Ea porni farurile, deschise capota pentru a doua oară și urmă instrucțiunile. Când încercă să pornească mașina din nou, rezultatul fu același.

Legătura se întrerupse. Strigă prin întuneric, dar vocea lui Artur nu mai era acolo. Formă numărul lui din nou. O voce de femeie rosti în portugheză ceva ce aducea a scuză. Închise și speră că Artur avea s-o poată suna înapoi.

Nu se întâmplă nimic. Încercă la numărul oferit în contractul de închiriere. Nici un răspuns. Nu era nici un robot telefonic și nici instrucțiuni înregistrate.

Văzu în oglinda retrovizoare licărul îndepărtat al unor faruri. Frica o pătrunse adânc. Trebuie oare să iasă din mașină și să se ascundă în întuneric? Nu era capabilă să se miște. Farurile erau tot mai vizibile. Era convinsă că vehiculul ce se apropia avea s-o izbească în plin. O evită în ultimul moment. Un camion uzat zornăi în trecere. Era ca și cum ar fi fost depășită de un cal fără călăreț.

Avu parte de una dintre cele mai lungi nopți din viața ei. Asculta prin geamul pe jumătate deschis și era atentă la eventualele lumini. Încercă ocazional să-l sune pe Artur, dar nu reuși să facă legătura.

Cu puțin înainte de răsărit încercă bateria din nou. Motorul țâșni la viață. Își ținu respirația. Motorul continuă să meargă.

Ajunse la periferia orașului Maputo în plină zi. Pretutindeni erau femei cu spatele drept ca o vergea ivindu-se din soare și din praful roșu cu încărcături gigantice echilibrate pe cap și copii în eșarfe pe spinare.

Își croi drum prin traficul haotic, prin fumul negru ce ieșea din autobuze și camioane.

Avea nevoie să se spele, să-și schimbe hainele, avea nevoie de câteva ore de somn, însă nu dorea cu nici un chip să-l vadă pe Lars Håkansson. Găsi drumul către casa în care locuia Lucinda. Fără îndoială, dormea după o lungă noapte de lucru la bar. Ghinion. Lucinda era singura persoană care ar fi putut să o ajute acum.

Își parcă mașina și încercă numărul lui Artur încă o dată. Se gândi la ceea ce-i spusese demult.

„Nici diavolul, dar nici Dumnezeu nu vor concurență. De aceea noi, oamenii, ajungem fiecare într-o țară a nimănui solitară."

Auzea că era obosit. Fără îndoială că nu dormise toată noaptea, dar nu ar fi recunoscut-o niciodată. Chiar dacă ei nu i se permitea să spună minciuni, el își conferise sieși acest drept.

– Ce s-a întâmplat? Unde ești?

– Nu s-a întâmplat nimic, doar că mașina a început să meargă din nou, fără nici un motiv evident. M-am întors la Maputo.

– Blestematele astea de telefoane!

– Sunt minunate.

– Nu ar fi timpul să pleci de acolo?

– În curând, dar nu acum. Putem vorbi despre asta mai târziu. Bateria e pe terminate.

Închise și în același moment observă că Lucinda stătea lângă zidul casei cu un prosop înfășurat în jurul capului. Se dădu jos din mașină, gândindu-se că, până la urmă, noaptea cea lungă luase sfârșit.

Lucinda fu surprinsă să o vadă.

– Puțin cam devreme, nu-i așa?

– Asta ar fi trebuit să te întreb eu. Când te-ai dus la culcare?

– Nu dorm niciodată prea mult. Poate de aceea sunt tot timpul obosită. Fără să-mi dau seama.

Lucinda izgoni niște copii care îi puteau fi frați sau surori, verișori sau nepoate și nepoți. Strigă la un adolescent care aranja niște scaune de plastic în umbra aruncată de casă și care, la scurt timp după aceea, apăru cu două pahare cu apă.

Observă că Lucinda era neliniștită.

– Ceva s-a întâmplat. De aceea ați venit aici așa de devreme.

Louise decise să-i spună adevărul. Îi povesti despre Christian Holloway și Umbi, despre întunericul de pe plajă și despre noaptea lungă din mașină.

– Probabil că m-au văzut, explică Louise. Trebuie să fi auzit ce am discutat în sat. L-au urmărit, iar când și-au dat seama că va da cărțile pe față, l-au omorât.

Era evident că tânăra credea fiecare cuvânt, fiecare detaliu. Când termină, Lucinda stătu multă vreme fără să vorbească. Un bărbat începu să bată insistent o bucată de tablă ondulată pentru a o îndoi ca să facă un jgheab. Lucinda strigă la el. Se opri imediat și se așeză la umbra unui copac, așteptând.

– Sunteți sigură că Henrik a fost implicat în șantajarea fiului lui Christian Holloway?

– Nu știu nimic precis. Încerc să gândesc cu calm, limpede și logic, dar totul este atât de lunecos! Nu mi-l pot imagina pe Henrik ca pe un șantajist, nici în cele mai negre coșmaruri. Tu poți?

– Bineînțeles că nu.

– Am nevoie de un computer și de o conexiune la internet. Aș putea să găsesc acele articole și să verific dacă a fost într-adevăr fiul lui Christian Holloway. Dacă e așa, am descoperit în sfârșit ceva ce se potrivește.

– Ce?

– Încă nu știu. Ceva se potrivește, dar nu știu cum anume. Trebuie să încep de undeva. Am tot căutat un punct de pornire.

Lucinda se ridică.

– Nu departe de aici este un internet café. Am fost o dată acolo cu Henrik. Lăsați-mă să mă îmbrac și vă voi duce acolo.

Lucinda dispăru în casă. Copiii erau aliniați și se uitau la Louise. Ea zâmbi. Micuții îi zâmbiră înapoi. Pe obrajii Louisei începură să curgă lacrimile. Puștii continuară să zâmbească.

Până când Lucinda reapăru, Louise apucase să-și șteargă ochii. Traversară strada cea lungă, purtând numele lui Lenin. Lucinda se opri în fața unei brutării ce se afla în aceeași clădire cu teatrul.

– Ar fi trebuit să vă pregătesc micul dejun.

– Nu mi-e foame.

– Bineînțeles că vă e foame, dar nu vreți să o recunoașteți. Niciodată nu am înțeles de ce albilor le vine așa greu să fie sinceri cu privire la lucrurile mărunte din viață. Dacă ai dormit bine, dacă ai mâncat, dacă tânjești să te schimbi în haine curate.

Lucinda intră în magazin și ieși cu o pungă de hârtie ce conținea două chifle. Luă una și i-o oferi pe cealaltă Louisei.

– Să sperăm că totul se va explica și se va limpezi la final.

– Umbi a fost cea de-a doua persoană moartă pe care am văzut-o în viața mea. Henrik a fost prima. Oare oamenii nu au conștiință?

– Rar se întâmplă să aibă. Oamenii săraci nu au pentru că nu își permit. Oamenii bogați nu au pentru că ei cred că, dacă ar avea, asta îi va costa bani.

– Henrik a avut o conștiință. A moștenit-o de la mine.

– Fără îndoială că Henrik era la fel ca toți ceilalți.

Louise ridcă vocea.

– Henrik nu a fost la fel ca toți ceilalți!

– Henrik era o ființă umană bună.

– A fost mai mult decât atât.

– Poți fi mai mult decât un om bun?

– Le dorea binele semenilor săi.

Lucinda scrâșni din dinți cu un zgomot puternic, după care o conduse pe Louise la umbra unui acoperiș de pânză de deasupra unui magazin de pantofi.

– Era la fel ca toți ceilalți. Nu se purta întotdeauna bine. De ce a făcut ceea ce mi-a făcut mie? Spuneți-mi de ce!

– Nu știu despre ce vorbești!

– El mi-a transmis HIV. De la el am luat virusul. Am negat când m-ați întrebat prima oară. M-am gândit că aveți deja destule pe cap, dar nu mai pot să trec asta sub tăcere. Acum am să vă spun cum stau lucrurile în realitate. Bineînțeles, dacă nu v-ați prins până acum.

Lucinda îi azvârli cuvintele în față lui Louise. Aceasta nu făcu nici o încercare să se opună, pentru că știa că Lucinda avea dreptate. Louise bănuise adevărul de când aterizase la Maputo. Henrik își ascunsese boala de mama lui, nu-i spusese niciodată despre apartamentul din Barcelona. După moartea sa, acum când și ea se simțea moartă, era obligată să admită că abia dacă îl cunoscuse. Nu avea nici o idee când anume se petrecuse schimbarea, nu observase nimic. Henrik nu voia ca ea să știe că devenea o persoană diferită.

Lucinda începu să meargă. Nu aștepta un răspuns din partea lui Louise. Paznicul din fața magazinului de pantofi le urmări cu privirea pe cele două femei, cu o oarecare curiozitate. Louise era atât de supărată, încât porni spre el și i se adresă în suedeză.

– Nu știu la ce te holbezi, dar ne plăcem una pe cealaltă foarte mult. Suntem prietene. Suntem supărate, dar ne plăcem foarte mult.

O ajunse din urmă pe Lucinda și o luă de mână.

– Nu am știut.

– Ați crezut că eu l-am infectat pe el. Ați presupus că negresa curvă a fost cea care i-a transmis infecția.

– Nu te-am privit niciodată ca pe o prostituată.

– Bărbații albi consideră că negresele sunt disponibile permanent, oricând, oriunde. Dacă o negresă drăguță și tânără îi spune unui bărbat alb gras că îl iubește, o crede. Presupune că puterea lui este nelimitată când vine într-o țară din Africa. Henrik mi-a spus că același lucru e valabil și în Asia.

– În mod cert, Henrik nu te-a privit niciodată ca pe o prostituată.

– Ca să spun adevărul, nu știu.

– Ți-a oferit bani?

– Nu era nevoie. O grămadă de bărbați albi cred că ar trebui să le fim recunoscătoare pentru șansa de a ne depărta picioarele.

– E dezgustător.

– Aș putea fi și mai dezgustător. Aș putea să vă spun povești despre fetițe de opt sau nouă ani.

– Nu vreau să aud.

– Henrik voia. Nu conta cât de neplăcut era, el voia să știe: „Vreau să știu ca să înțeleg de ce nu vreau să știu". Asta spunea. La început, credeam că voia doar să-și acorde importanță, dar mai târziu mi-am dat seama că el credea cu adevărat în vorbele sale.

Lucinda se opri. Ajunseseră la un internet café dintr-o clădire de piatră renovată recent. Femeile stăteau pe trotuar pe rogojini de rafie și ofereau spre vânzare diverse mărunțișuri. Lucinda cumpără câteva portocale înainte de a intra în cafenea. Louise încercă să o rețină afară, pe trotuar.

– Nu acum. O să discutăm despre asta mai târziu. A trebuit să vă spun adevărul.

– Cum a descoperit Henrik că era infectat?

– L-am întrebat, dar nu mi-a răspuns niciodată. Nu pot să vorbesc despre ceva ce nu știu, dar când a înțeles că am luat virusul de la el a fost absolut devastat. A început să se gândească la sinucidere. Am încercat să-l conving că, dacă nu știa despre asta, nu era vinovat. Singurul lucru în legătură cu care voiam să fiu sigură era dacă ar fi putut să știe că era infectat. El a negat că și-ar fi cunoscut

situația mai de mult. Apoi, mi-a promis că se va strădui să-mi facă rost de toate medicamentele antiretrovirale existente, cu scopul de a întârzia izbucnirea propriu-zisă a bolii. Primeam cinci sute de dolari în fiecare lună. Încă îi mai primesc.

– De unde provin banii?

– Nu știu. Îmi sunt plătiți printr-un cont bancar. A promis că și dacă ar fi să i se întâmple ceva, voi primi banii în următorii douăzeci și cinci de ani. Sosesc la timp, pe douăzeci și opt ale lunii, într-un cont bancar pe care l-a deschis pentru mine. Este ca și cum ar fi încă în viață. În orice caz, nu poate fi sufletul lui cel care se ocupă să primesc banii în fiecare lună.

Louise făcu un scurt calcul mintal. Șase mii de dolari pe an, pentru douăzeci și cinci de ani, echivalează cu o sumă incredibilă de 150 000 dolari sau aproximativ un milion de coroane. Henrik era bogat când a murit.

Privi prin fereastra internet café-ului. Până la urmă, se sinucisese?

– Trebuie să-l fi urât!

– Nu am puterea să urăsc pe nimeni. Tot ce se întâmplă este predestinat.

– Moartea lui Henrik nu a fost predestinată.

Păși înăuntru și li se oferi un computer liber. Tineri în uniforme de școală stăteau la celelalte mese, cercetând ecranele într-o liniște deplină. În ciuda aerului condiționat, locul era inundat de o căldură umedă. Pe Lucinda o enervă faptul că monitorul computerului era murdar. Când supraveghetorul sălii veni să-l șteargă, îi smulse cârpa din mână și îl curăță ea însăși.

– În timpul tuturor anilor petrecuți sub stăpânirea colonială am fost învățați să nu facem mai mult decât eram instruiți să facem. Treptat, începem să gândim de unii singuri, dar sunt încă multe lucruri pe care nu îndrăznim să le întreprindem. De exemplu, să ștergem monitorul unui computer.

– Ai spus că ai fost o dată aici cu Henrik?

– Căuta ceva. Avea legătură cu China.

– Crezi că ai putea să-l găsești din nou?

– Posibil, dacă stau și mă gândesc. Mai întâi însă, rezolvați problema pentru care ați venit aici. Mă întorc imediat. Malocura nu se îngrijește singură. Mai am o factură de electricitate ce trebuie plătită.

Lucinda ieși afară, în lumina puternică a soarelui. Transpirația curgea pe Louise pe sub bluza subțire. Își simțea subsuorile asudate mirosind neplăcut. Când se spălase ultima oară? În timp ce scormonea în minte detalii legate de ceea ce făcuse cu Aron la Barcelona, stabili conexiunea de internet. Își aduse aminte de ziare, dar nu și ce citise din fiecare. Era aproape sigură că articolele apăruseră în 1999 și 2000. Începu cu arhiva *Washington Post*, dar nu era nimic acolo nici despre un Steve Nichols, nici despre un Steve Holloway. Își șterse transpirația de pe frunte și continuă cu arhiva *New York Times*. Îi luă jumătate de oră să verifice toate articolele publicate în 1999. Trecu la 2000. Aproape imediat dădu de articolul pe care îl găsiseră în computerul lui Henrik din Spania. „Un bărbat pe nume Steve Nichols și-a pus capăt vieții, după ce a fost supus șantajului. Șantajiștii au amenințat că vor demasca faptul că avea HIV și vor dezvălui modul în care a fost infectat.“ Louise citi articolul cu atenție, urmări câteva trimiteri, dar nu găsi nimc care să sugereze o legătură între Steve Nichols și Christian Holloway.

Merse la tejghea și cumpără o sticlă de apă. Muștele bâzâiau insistent în jurul feței ei transpirate. Bău pe nerăsuflate toată sticla și se întoarse la computer. Inițe o căutare a lui Christian Holloway și descoperi o cale către diferite organizații care lucrau cu bolnavii de SIDA. Era pe punctul să renunțe, când numele Steve Nichols se ivi din nou. Acolo găsi o fotografie a unui tânăr cu ochelari, cu o gură mică și un zâmbet timid, poate cu câțiva ani mai mare decât Henrik. Nu putu să vadă nici măcar o asemănare cu Christian Holloway.

Steve Nichols descria organizația caritabilă pentru care lucra – A pentru Asistență – care era activă în Statele Unite și Canada, și îi ajuta pe cei care sufereau de SIDA să ducă o viață decentă. Nu dezvăluia însă că și el însuși suferea de SIDA. Nu era nimic despre șantaj. Spunea numai că se dedicase muncii în slujba celor afectați.

Era pe punctul de a renunța disperată, când dădu peste o fereastră cu detalii biografice.

„Steve Nichols. Născut în Los Angeles, 10 mai 1970, mama Mary-Ann Nichols, tatăl Christian Holloway."

Își trânti mâna pe birou. Supraveghetorul, un tânar de culoare care purta costum și cravată, se uită la ea cu sprâncenele ridicate. Louise făcu un gest liniștitor și îl lămuri că tocmai găsise ceea ce căutase. El dădu din cap și se întoarse la ziarul lui.

Era zguduită de descoperirea ei. Încă nu era limpede care erau implicațiile. Christian Holloway jelea moartea fiului său, dar ce era ascuns în spatele suferinței sale? O dorință de răzbunare și hotărârea de a găsi cine se afla în spatele șantajului și al sinuciderii fiului?

Lucinda reapăru, își trase un scaun și se așeză. Louise îi povesti ce descoperise.

– Sunt însă sceptică. Dacă totul s-ar fi petrecut în urmă cu douăzeci de ani, situația ar fi fost diferită, dar nu acum. Chiar s-ar sinucide cineva de teamă că e pe punctul să fie demascat ca având HIV?

– Poate că îi era frică să nu iasă la iveală că fusese infectat de o prostituată, femeie sau bărbat?

Louise observă că Lucinda putea avea dreptate.

– Aș vrea să încerci să găsești ce căutase Henrik atunci când ați fost aici. Ești obișnuită cu computerele?

– Chiar dacă sunt doar o chelneriță într-un bar și ocazional mi-am câștigat existența ca femeie de vânzare, nu înseamnă că sunt analfabetă într-ale computerelor. Dacă vreți să știți, Henrik a fost cel care m-a învățat.

– Nu asta voiam să spun.

Lui Louise îi era evident că o jignise încă o dată pe Lucinda. Își ceru scuze. Lucinda aprobă tăios din cap, fără să spună nimic. Își schimbară locurile. Mâna tinerei se plimba deasupra tastaturii.

– El a zis că voia să citească despre ceva ce se întâmplase în China. Stați să văd, cum se numea pagina de pornire?

Se gândi îndelung.

– Da, Raport despre SIDA, spuse ea. Așa se numea.

Începu să caute. Degetele îi umblau repede și ușor pe taste. Louise își aminti de vremea când Henrik era un băiețel și încercase să-l învețe să cânte la pian. Degetele i se transformaseră într-o

clipă în ciocane ce loveau clapele într-un abandon vesel. După trei lecții, profesoara de pian a lui Henrik îi sugerase să devină mai degrabă baterist.

– Era în mai, spuse Lucinda. Bătea vântul, nisipul era purtat în toate direcțiile. Lui Henrik îi intrase ceva în ochiul stâng. L-am ajutat să-l scoată. Apoi am venit aici și ne-am așezat în acel loc.

Arătă către colțul încăperii.

– Cafeneaua abia se deschisese. Stăteam la o masă lângă fereastră. Computerele erau nou-nouțe. Proprietarul însuși era prezent, un pakistanez sau indian, sau se putea să fi fost chiar din Dubai. Se plimba de colo-colo agitat, strigând la clienți să fie atenți cu computerele. La o lună după ce a deschis, a fugit din țară. Banii pe care îi investise în cafenea proveneau dintr-un scandal major legat de traficul de droguri prin Ilha de Mozambique. Nu știu cine deține cafeneaua acum. Poate că nimeni nu știe. Ceea ce de obicei înseamnă că proprietarul e un ministru din guvern sau alt personaj sus-pus.

Lucinda începu o căutare prin arhiva articolelor și obținu aproape imediat succesul la care spera. Își mută scaunul într-o parte și o lăsă pe Louise să citească singură textul.

Era clar și fără echivoc. Spre sfârșitul toamnei lui 1995, niște bărbați au venit în provincia Henan din China să cumpere sânge. Pentru țăranii din satele sărăcăcioase era o șansă unică în viață să facă rapid rost de bani. Singurul mod prin care câștigaseră bani înainte era prin intermediul muncii grele. Acum, tot ce trebuiau să facă era să stea întinși pe un pat și să lase pe cineva să le scurgă jumătate de litru de sânge. Cumpărătorii erau interesați doar de plasmă, astfel că personalul a pompat sângele înapoi în corpurile țăranilor, fără a steriliza însă acele. Printre localnici era un bărbat care, cu câțiva ani înainte, călătorise într-o provincie de la frontiera cu Thailanda. Cât timp se aflase acolo își vânduse sângele într-o manieră similară, iar ca rezultat luase virusul care provoacă SIDA. Acum, acesta se putuse răspândi prin arterele consătenilor. La un control medical din 1997, doctorii au descoperit că o vastă proporție a populației din câteva sate era infectată cu HIV. Mulți dintre ei muriseră deja sau erau bolnavi cronic.

Apoi s-a desfășurat faza a doua a ceea ce Raportul despre SIDA numea „Catastrofa din Henan". O echipă de doctori a apărut într-un sat și le-a oferit celor afectați un nou tip de medicament numit BGB-2, un tratament licențiat de către Cresco, o companie din Arizona care elaborase diferite forme de medicamente antivirale. Doctorii le-au dat țăranilor săraci acest medicament cu titlu gratuit și le-au promis că aveau să-și redobândească sănătatea, dar BGB-2 nu fusese aprobat de către Ministerul Sănătății din China. Oficialii nici măcar nu știau de existența lui, nu aveau cunoștință nici despre doctorii și asistentele care fuseseră în provincia Henan. De fapt, nimeni nu știa dacă BGB-2 era eficient sau ce efecte secundare putea avea.

Câteva luni mai târziu, sănătatea țăranilor care fuseseră tratați a început să se înrăutățească. Unii aveau temperatură foarte ridicată, erau vlăguiți, ochii au început să le sângereze și au dobândit iritații ce refuzau să se vindece. Tot mai mulți dintre ei au murit. Dintr-odată, toți doctorii și asistentele au dispărut. Compania din Arizona a negat că ar fi știut ceva despre acest fenomen, și-a schimbat numele și s-a înălțat în Anglia precum pasărea Phoenix din cenușă. Singura persoană arestată și condamnată a fost un bărbat care călătorise din sat în sat și cumpărase sânge. A fost judecat pentru evaziune fiscală gravă și executat după ce tribunalul civil i-a dat pedeapsa cu moartea.

Louise se întinse.

– Ați terminat de citit? Henrik a fost foarte tulburat. Amândoi ne-am gândit la același lucru.

– Că la fel de bine s-ar fi putut întâmpla și aici?

Lucinda dădu din cap afirmativ.

– Oamenii disperați acționează tot timpul în același mod. De ce nu ar face-o?

Louise încercă să-și adune gândurile. Era obosită, flămândă, însetată și, mai ales, cu mintea încețoșată. Se străduia să nu se mai gândească la capul lui Umbi, aproape despărțit de trup.

– Henrik luase legătura cu Christian Holloway la Xai-Xai, înainte să veniți la cafenea?

– Nu, asta s-a petrecut la mult timp după aceea.

– A fost înainte să înceapă să se schimbe?

– Cam în același timp. A venit la mine acasă într-o dimineață – stătea la Lars Håkansson – și m-a rugat să-l duc la un internet café. Era urgent. Într-un mod care nu-i stătea în fire, se arăta foarte nerăbdător.

– De ce nu a folosit computerul lui Lars Håkansson?

– Nu a zis, dar îmi amintesc că l-au întrebat.

– Ce a spus?

– A scuturat doar din cap și m-a îndemnat să mă grăbesc.

– Asta e tot? Gândește-te bine! E important!

– Am venit la această cafenea ce tocmai se deschisese. Îmi amintesc că burnița. În îndepărtare se auzeau tunetele. Am comentat că s-ar fi putut produce o pană de curent dacă furtuna se îndrepta spre Maputo.

Lucinda se opri. Louise observă că reflecta îndelung. Cât despre ea, nu-i dădea pace imaginea lui Umbi, un țăran lovit de sărăcie, în mijlocul tuturor pacienților muribunzi, care avusese ceva important să-i spună. Louise se înfioră, în ciuda căldurii și a umidității din cafenea. I se părea că emană duhoarea mizeriei.

– Se uita neîncetat în spate pe măsură ce înaintam pe stradă. Îmi amintesc acum. De două ori s-a oprit brusc și a mai cercetat o dată împrejurimile. Asta a fost tot.

– Îi era frică?

– Greu de spus. Se putea să fi fost îngrijorat fără ca eu să observ.

– Îți mai amintești și altceva?

– A petrecut mai puțin de o oră la computer. Părea să știe exact ce face.

Louise încercă să-și imagineze evenimentele. Cei doi stăteau la o masă din colț. De acolo, dacă s-ar fi uitat sus, Henrik ar fi putut să vadă ce se petrecea pe stradă, stând ascuns în spatele monitorului.

„Alesese un internet café pentru că nu voia să lase nici o urmă în computerul lui Lars Håkansson."

– Poți să-ți amintești dacă a intrat cineva în cafenea în timp ce el lucra la computer?

– Eram obosită și flămândă. Am băut un suc și am mâncat un sendviș lipicios. Bineînțeles că oamenii intrau și ieșeau. Nu-mi amintesc vreo figură anume.

– Ce s-a întâmplat mai departe?

– A copiat articolul. Am plecat. Ploaia s-a pornit chiar când am ajuns acasă la mine.

– S-a uitat vreodată înapoi cât ați mers spre casă?

– Nu-mi amintesc.

– Gândește-te!

– Mă gândesc! Nu-mi aduc aminte. Am alergat cea mai mare parte a drumului, în speranța de a o lua înaintea ploii. Odată ce a început, a turnat cu găleata timp de câteva ore. Străzile au fost inundate. Firește că a fost o pană de curent ce a ținut până la prânz.

– A rămas la tine?

– Nu cred că înțelegeți ce înseamnă să toarne cu găleata în Africa. E ca și cum niște furtunuri enorme ar fi îndreptate spre capetele noastre. Nimeni nu iese dacă nu trebuie să iasă.

– A spus ceva despre articol? De ce voise să-l citească? Cum aflase despre el? Ce legătură avea cu Christian Holloway?

– Când am ajuns la mine m-a întrebat dacă m-ar fi deranjat să tragă un pui de somn. S-a întins pe patul meu. Le-am spus fraților și surorilor mele să facă liniște. Nu au făcut, bineînțeles, dar a reușit să se odihnească puțin. Mă gândeam că poate era bolnav. Dormise de parcă ar fi fost privat de somn pentru o perioadă foarte lungă. Era după-amiază când s-a trezit, imediat după ce a stat ploaia. Am ieșit afară după ce norii au trecut mai departe. Aerul era plăcut și proaspăt. Am mers la o plimbare pe plajă.

– Tot nu a spus nimic?

– Mi-a povestit despre ceva ce auzise cândva. O poveste pe care nu fusese capabil să o uite. Cred că avusese loc în Grecia, sau poate în Turcia. Se petrecuse cu mult timp în urmă. Un grup de oameni s-a ascuns de insurgenții inamici retrăgându-se într-o peșteră. Aveau suficientă mâncare cât să le ajungă pentru câteva luni și apa le era asigurată de stropii care picurau din tavan. Însă au fost

descoperiți. Dușmanul a astupat intrarea în grotă. Câțiva ani mai târziu, peștera a fost descoperită și zidul a fost dărâmat, dar bine-înțeles că ei erau morți de mult timp. Cel mai remarcabil lucru a fost însă un vas de ceramică așezat pe pământ. Fusese folosit la colectarea apei care se scurgea din tavan. Cu trecerea anilor, apa cristalizată s-a transformat într-o stalagmită cuprinzând în mijloc vasul. Henrik a spus că așa își imagina el răbdarea. Vasul și apa întrepătrunzându-se. Nu știu cine i-a spus povestea prima oară.

– Eu i-am spus-o. S-a făcut vâlvă când a fost descoperită acea peșteră în Peloponez, în Grecia. Chiar am fost acolo când s-a făcut descoperirea.

– Ce făceați în Grecia?

– Lucram ca arheolog.

– Nu știu ce înseamnă asta.

– Cercetez trecutul. Urme ale oamenilor. Morminte, peșteri, palate antice, manuscrise. Sap adânc în căutarea lucrurilor ce au existat cu mult timp în urmă.

– Nu am auzit să fie vreun arheolog în această țară.

– Poate nu foarte mulți, dar sunt câțiva. Henrik chiar nu ți-a spus de unde știa povestea?

– Nu.

– A pomenit vreodată ceva despre mine?

– Niciodată.

– Nu ți-a zis nimic despre familia lui?

– A spus că avea un bunic din partea mamei care era un artist foarte cunoscut. Faimos în toată lumea. Și a vorbit destul de mult despre sora lui, Felicia.

– Nu are o soră. Era singurul meu copil.

– Știu asta acum. Povestea că are o soră din partea tatălui.

Doar pentru o clipă, Louise se gândi că putea fi adevărat. Aron ar fi putut avea un copil cu o altă femeie, fără să menționeze asta. În acest caz, ar fi fost cea mai îngrozitoare insultă să-i spună lui Henrik, dar nu și ei.

Era de neconceput. Henrik nu ar fi fost niciodată în stare să păstreze un astfel de secret, nici dacă Aron i-ar fi cerut în genunchi discreție maximă.

Nu exista nici o soră. Henrik o inventase. Nu-și amintea ca Henrik să se fi plâns că era singur la părinți. Și-ar fi amintit asta.

– Ți-a arătat vreo poză a surorii?

– Da. Încă o am.

Louise crezu că își iese din minți. Nu exista o soră, nici o persoană cu numele de Felicia. De ce o inventase Henrik?

Se ridică.

– Nu mai pot sta aici nici un moment în plus. Am nevoie să mănânc, să dorm.

Ieșiră din cafenea și o luară la pas prin aerul înăbușitor.

– Putea Henrik să facă față căldurii?

– O adora, dar nu știu dacă îi făcea față.

Lucinda o invită pe Louise în locuința sa înghesuită. Louise dădu mâna cu mama ei, o femeie în vârstă cu mâini țepene și puternice, o față ridată și ochi prietenoși. Prin casă zburdau copii de toate vârstele. Lucinda spuse ceva și toți fugiră imediat prin ușa deschisă, unde o draperie flutura în adierea vântului.

Lucinda dispăru după o altă draperie. Hârâitul unui aparat de radio putea fi auzit din interiorul camerei. Reapăru cu o poză.

– Henrik mi-a oferit-o. El și sora lui, Felicia.

Louise ținu fotografia în dreptul ferestrei. Era un instantaneu reprezentându-i pe Henrik și Nazrin. Se străduia să înțeleagă intențiile lui Henrik. Gândurile îi roiau în minte, dar nici unul nu oferea o explicație. De ce făcuse asta? De ce o păcălise pe Lucinda să creadă că avea o soră?

Îi restitui fotografia.

– Aceasta nu e sora lui. E o bună prietenă.

– Nu vă cred.

– Nu avea nici o soră.

– De ce m-ar fi mințit?

– Nu știu, dar ascultă-mă bine. E o bună prietenă de-a lui, pe nume Nazrin.

Lucinda se opri din protestat. Puse bucata de carton pe masă.

– Nu-mi plac oamenii care mint.

– Nu înțeleg de ce ți-a spus că avea o soră pe nume Felicia.

– Mama mea nu a rostit o singură minciună în viața ei. Pentru ea nu există nimic în afară de adevăr. Tatăl meu a mințit-o mereu, cu privire la o altă femeie despre care pretindea că nu există, cu privire la banii pe care îi câștiga și pierdea. Mințea despre orice, cu excepția faptului că nu ar fi putut supraviețui niciodată dacă ea nu i-ar fi stat alături. Bărbații mint.

– Și femeile la fel.

– O fac în legitimă apărare. Bărbații le-au declarat război pe nenumărate fronturi. Cea mai comună armă a lor e minciuna. Lars Håkansson a vrut chiar să mă schimb, să devin Julieta, în loc de Lucinda. Încă mă mai întreb care e deosebirea. Julieta își depărtează oare picioarele într-un mod diferit de al meu?

– Nu-mi place felul în care vorbești despre tine.

Lucinda se retrăsese în cochilia sa. Louise se ridică. Fata o însoți la mașină. Nu făcură aranjamente pentru o viitoare întâlnire.

Louise se pierdu de mai multe ori înainte ca, în cele din urmă, să găsească drumul spre casa lui Lars Håkansson. Paznicul de la poartă era pe jumătate adormit în dogoarea zilei. Când o văzu, sări în picioare, salută și o lăsă înăuntru. Celina era ocupată cu atârnatul rufelor spălate. Louise spuse că îi era foame. O oră mai târziu, pe la unsprezece, reușise deja să se spele și să mănânce. Se întinse pe pat, în adierea rece a aerului condiționat, și adormi.

Se înserа în momentul în care deschise ochii. Ora șase. Dormise mult. Așternutul de sub ea era umed. Visase.

Aron stătea pe vârful unui munte îndepărtat. Ea se târa în jurul unei mlaștini nesfârșite, undeva în Härjedalen. În visul ei, erau foarte departe unul de altul. Henrik stătea pe un afloriment pietros lângă un brad înalt, răsfoind o carte. Când l-a întrebat ce citea, el

i-a explicat că era un album foto. Nu reuși să recunoască nici una dintre persoanele din fotografii.

Louise își adună toată lenjeria murdară. O mustra conștiința, însă dădu drumul rufelor pe podea ca să fie spălate. Apoi întredeschise ușa și ascultă. Nici un sunet de la bucătărie. Casa părea să fie goală.

Făcu un duș, se îmbrăcă și coborî. Peste tot se auzea sunetul tânguitor al aparatului de aer condiționat. Pe masă se găsea o sticlă de vin pe jumătate goală. Își turnă un pahar și se așeză în sufragerie. Paznicii vorbeau cu glas tare afară. Perdelele erau trase. Luă o înghițitură de vin și se întrebă ce se întâmplase după ce părăsise Xai-Xai. Cine îl găsise pe Umbi? Stabilise cineva vreo legătură între ea și cele petrecute? Cine se ascunsese în întuneric?

De-abia acum, după ce recuperase somnul de care dusese lipsă, intră cu adevărat în panică. „Un bărbat care voia să-mi spună ceva în secret a fost ucis cu ferocitate." Era posibil ca și Aron să fi zăcut pe undeva, cu gâtul tăiat.

I se făcu rău, fugi la toaletă și vomită. Se prăbuși pe un morman de haine, pe podeaua băii. Se simțea ca și cum ar fi fost târâtă de un vârtej. Oare acum, în cele din urmă, era pe punctul să ajungă în tăul sumbru și nesfârșit al lui Artur?

Rămase întinsă pe jos și nu acordă nici o atenție gândacilor care treceau în grabă pe lângă ea și dispăreau într-o gaură din faianță, în spatele conductelor de apă.

„Trebuie să încep să pun laolaltă fragmentele. Există mai multe modele pe care ar trebui să fiu capabilă să le disting. Trebuie să procedez ca la reconstituirea vaselor antice: să înaintez cu o răbdare de stalagmită."

Imaginea pe care o pusese cap la cap era de nesuportat. Mai întâi, Henrik află că are HIV. Apoi descoperă că au loc experimente nemiloase pe ființe umane, ca să se găsească un vaccin sau un soi de tratament pentru virus. În plus, este implicat, într-un fel sau altul, în șantajarea fiului lui Christian Holloway, care se sinucide.

Încercă să potrivească fragmentele în moduri diferite, lăsând locuri libere acolo unde puteau să nimerească niște cioburi încă nedescoperite. Dar piesele refuzau pur și simplu să se îmbine.

Alese o altă abordare. Este puțin probabil ca un șantajist să presupună că victima lui se va sinucide. Pentru acesta din urmă, banii plătiți reprezintă o garanție că totul va fi păstrat secret.

Dacă Henrik nu anticipase că șantajul avea să conducă la moartea lui Steve Nichols, cum a reacționat când a auzit ce se întâmplase? A fost resemnat? Sau rușinat?

Fragmentele erau tăcute. Nu ofereau nici un răspuns.

Încercă să facă un pas înainte. Era oare posibil ca Henrik să fi șantajat un șantajist? Steve Nichols îi fusese prieten? Prin el auzise Henrik despre activitățile lui Christian Holloway în Africa? Nichols știa ce se petrecea cu adevărat la Xai-Xai, în spatele imaginii de caritate înduioșătoare?

Totul se năruie în momentul în care ajunse la ultima verigă din lanț: oare moartea lui Umbi era un semn că situația putea fi comparată cu evenimentele din îndepărtatul Henan?

Era așezată pe podeaua băii, cu capul sprijinindu-se pe chiuvetă. Bâzâitul aerului condiționat alunga toate celelalte sunete, dar avu brusc sentimentul că cineva stătea în spatele ei. Întoarse deodată capul.

Lars Håkansson o privea.

– Sunteți bolnavă?

– Nu.

– Atunci, de ce naiba stați întinsă pe podeaua băii? Dacă îmi permiteți să vă întreb?

– Mi-a fost rău. Nu am avut puterea să mă ridic.

Se opinti și îi închise ușa în față. Inima îi bătea nebunește de frică.

Când ieși, el stătea cu un pahar de bere în mână.

– Vă simțiți mai bine?

– E în regulă, bănuiesc că am mâncat ceva ce nu trebuia.

– Dacă erați aici de câteva săptămâni, v-aș fi întrebat dacă aveți dureri de cap și febră.

– Nu am malarie.

– Nu încă, dar, dacă îmi amintesc bine, nu ați luat nici un tratament preventiv.

– Aveți dreptate.

– Cum a fost călătoria pe Inhaca?

– De unde știți că m-am dus acolo?

– Ați fost văzută.

– Cine știa cine sunt?

– Cineva care știa cine sunteți.

– Am mâncat, am dormit și am înotat. De asemenea, am întâlnit un bărbat care pictează tablouri.

– Delfini? Femei cu sânii mari dansând în șir? E un tip ciudat, care a fost adus de valuri în Inhaca. O poveste de viață fascinantă.

– Mi-a plăcut. A pictat un tablou ce avea și chipul lui Henrik printre multe alte chipuri.

– Tablourile pe care le-am văzut și în care încearcă să înfățișeze oameni sunt vai de capul lor. Nu e un artist autentic, nu are nici un dram de talent.

Louise era enervată de tonul său superior.

– Am văzut și mai rău. Am cunoscut o mulțime de artiști care erau aplaudați mai degrabă pentru pretențiile lor decât pentru talentul pe care nu îl aveau.

– Bineînțeles, judecățile mele despre ce înseamnă arta de calitate nu se compară cu acelea ale unui arheolog cu pregătire clasică. Din postura mea de consilier al ministrului Sănătății din această țară, ceea ce discut în mod normal este orice, dar nu artă.

– Despre ce discutați, de fapt?

– Despre faptul că nu există nici un așternut curat în spitalele mozambicane, dacă, firește, există vreun așternut. Este foarte trist. Chiar și mai trist este că, an după an, le furnizăm bani ca să cumpere lenjerie de pat, dar totul dispare, atât banii, cât și așternuturile, în buzunarele fără fund ale oficialilor și politicienilor corupți.

– De ce nu protestați?

– Mi-aș pierde slujba și aș fi trimis acasă. Încerc să mă asigur că salariile plătite oficialilor vor crește – sunt incredibil de mici – astfel încât motivația pentru corupție să nu mai existe.

– Nu sunt necesare două perechi de mâini pentru înfăptuirea unui act de corupție?

– Bineînțeles. Multe mâini sunt dornice să se înfrupte din milioanele virate sub formă de ajutoare. Atât cei care dau, cât și cei care primesc.

Îi sună telefonul mobil. Răspunse direct în portugheză și îl închise.

– Mă tem că va trebui să vă las singură în seara aceasta. Mi se cere să particip la o recepție la ambasada germană. Germania plătește o mare parte din bugetul Sănătății din Mozambic.

– Mă voi descurca.

– Aveți grijă să încuiați ușa. Probabil că mă voi întoarce târziu.

– De ce sunteți atât de cinic? Din moment ce nu faceți nici un efort să ascundeți asta, nu ezit să întreb.

– Cinismul este un mecanism de apărare. Realitatea apare într-o lumină mult mai blândă prin filtrul cinismului. Altminteri, ar fi ușor să-ți pierzi încrederea și să lași totul să se ducă la fund.

– Care fund?

– Nu există nici un fund. O mulțime de oameni sunt siguri că viitorul continentului african este deja în trecut. Nu mai rămâne decât o serie nesfârșită de experiențe dureroase pentru aceia care au ghinionul să se nască aici. Cui îi pasă cu adevărat de viitorul Africii? În afară de cei care au interese speciale, fie ele diamantele sud-africane, țițeiul angolez sau fotbaliștii nigerieni.

– Sunteți de aceeași părere?

– Da și nu. Da, când vine vorba de continentul în sine. Africa este un loc cu care preferi să nu ai de-a face, deoarece, în mod evident, este într-o dezordine nemaipomenită. Nu, deoarece, pur și simplu, nu este posibil să pedepsești un întreg continent punându-l la colț. Scenariul cel mai optimist este ca ajutoarele internaționale să țină Africa pe linia de plutire până când localnicii înșiși vor izbuti

să stea singuri pe picioare. Aici, mai mult ca oriunde în lume, roata trebuie inventată din nou.

Se ridică.

– Trebuie să mă schimb. Dar mi-ar face plăcere să continuăm conversația mai târziu. Ați găsit ceva sau pe cineva care să vă ajute la căutări?

– Descopăr tot timpul ceva nou.

O privi cu atenție, dădu din cap și urcă pe scări. Îl auzi făcând un duș. După un sfert de oră, se întoarse.

– Am spus poate prea multe? De fapt, nu sunt cinic, dar sunt onest. Nimic nu-i descurajează în mai mare măsură pe oameni decât onestitatea. Trăim într-o epocă a falsității.

– Asta înseamnă poate că imaginea pe care o avem despre acest continent nu este reală?

– Să sperăm că aveți dreptate.

– Am găsit două e-mailuri pe care Henrik le-a trimis de la computerul din birou. Deși cred că unul l-ați scris dumneavoastră. De ce ați făcut asta?

Håkansson o privi nedumerit.

– De ce aș fi falsificat o scrisoare de la Henrik?

– Nu știu. Poate ca să mă zăpăciți pe mine.

– De ce aș face asta?

– Nu știu.

– Vă înșelați. Dacă Henrik nu ar fi mort, v-aș da afară.

– Încerc doar să înțeleg.

– Nu e nimic de înțeles. Nu falsific e-mailurile altor oameni. Hai să uităm de asta.

Håkansson merse în bucătărie. Auzi un pocnet, apoi o cheie învârtită într-o broască. Se întoarse, părăsi casa și închise ușa de la intrare. Mașina lui porni, poarta se deschise și se închise la loc. Era singură. Urcă la etaj și se așeză în fața computerului, pe care însă nu-l porni. Nu avea curajul.

Ușa spre dormitorul lui Håkansson era întredeschisă. O deschise larg cu piciorul. Hainele lui erau întinse pe podea. În cameră

se găseau un televizor așezat în fața unui pat imens, un scaun plin de cărți și reviste, un birou cu partea din față înclinată și o oglindă mare de perete. Se așeză pe marginea patului și încercă să-și imagineze că era Lucinda. Apoi se ridică și merse la birou. Își amintea de unul asemănător din copilăria ei. Artur i-l arătase când vizitaseră o rudă mai în vârstă, un cherestegiu care își sărbătorea a nouăzecea aniversare. Îl vedea cu ochiul minții. Luă câteva dintre cărțile întinse pe biroul lui Lars Håkansson. Cele mai multe erau despre sănătatea din țările Lumii a Treia. Poate fusese nedreaptă cu Håkansson. Ce știa cu adevărat despre el? Poate era o persoană dedicată asistenței umanitare, și nu un observator cinic.

Se duse în camera ei și se întinse pe pat. Imediat ce avea să fie în stare, intenționa să-și prepare ceva de mâncare. Africa o epuizase.

În tot acest timp, chipul lui Umbi alunecă spre ea din întuneric.

Se trezi brusc. Visase că se afla în casa bătrânilor, unde trăia nonagenarul cu mâini tremurânde, o epavă umană, după o viață lungă și grea de cherestegiu.

Vedea limpede întreaga scenă. Avea șase sau șapte ani pe-atunci.

Biroul se afla lângă un perete din camera lui. Pe el se găsea o fotografie înrămată înfățișând niște oameni din alte vremuri. Puteau să fie părinții lui.

Artur deschisese partea din față și scosese un sertar. Îl întorsese și îi arătase compartimentul secret, un sertar care putea fi deschis din direcția opusă.

Se ridică în picioare și se întoarse în dormitorul lui Håkansson. Sertarul din copilărie era cel aflat în partea din stânga, sus. Îl scoase și îl întoarse: nimic. Se simți rușinată la gândul că visul ei o păcălise. Chiar și așa, trase și celelalte sertare.

Compartimentul ascuns era chiar în ultimul. În interiorul lui găsi niște agende. Le frunzări până când ajunse la o pagină datată în ziua precedentă. Se holbă neîncrezătoare la ceea ce era scris acolo. Un „L“ urmat de „XX“. Nu putea însemna nimic altceva decât faptul că fusese la Xai-Xai. Dar el nu știuse că avea să se ducă acolo.

Dădu câteva pagini înapoi și găsi o altă însemnare: „CH Maputo“. Adică Christian Holloway fusese la Maputo. Dar Lars Håkansson susținuse că nu îl cunoscuse personal pe acesta.

Puse agenda și sertarul la loc. Paznicii din stradă amuțiseră. Începu să se plimbe prin casă, verificând dacă ușile și ferestrele erau închise și dacă gratiile erau la locul lor.

În spatele bucătăriei exista o cameră mică, unde rufele erau uscate și apretate. Încercă fereastra. Nu avea ivărul pus, iar gratiile nu erau coborâte. Puse gratiile în poziția de blocare și recunoscu zgomotul pe care îl făceau. Le deschise din nou. Același zgomot. La început, nu reuși să-și amintească de unde știa sunetul, dar apoi își dădu seama. Îl auzise când Håkansson mersese în bucătărie, chiar înainte să plece.

„Mi-a spus să încui, se gândi, dar ultimul lucru pe care l-a făcut a fost să lase deschisă o fereastră. Astfel încât cineva să se poată cățăra?“

Se panică. Poate pentru că era atât de agitată, nu mai putea distinge între realitate și imaginația ei. Pe de altă parte, chiar dacă interpreta greșit ce se întâmplase și exagera pericolul, tot nu îndrăznea să rămână. Aprinse fiecare lumină din casă și-și adună hainele. Cu mâinile tremurânde, descuie toate încuietorile de la ușa din față, apoi poarta din fier forjat. Era ca și cum ar fi evadat din închisoare folosindu-se de cheile temnicerului. Paznicul dormea când ieși în stradă. Tresări și o ajută să-și pună bagajele pe bancheta din spate a mașinii închiriate.

Se duse direct la hotelul Polana, unde stătuse în primele două nopți. Își cără singură valizele sus, în ciuda protestelor amabile ale recepționerului. Odată instalată în camera ei, se așeză pe marginea patului, cuprinsă de frisoane.

Poate se înșela, văzând umbre acolo unde ar fi trebuit să vadă oameni, legături care erau simple coincidențe. Dar totul devenise de nesuportat.

Rămase așezată pe pat până ce se calmă. Se întoarse la recepție și află că primul zbor spre Johannesburg părăsea Mozambicul la ora șapte, a doua zi dimineața. Recepționerul o ajută să facă o

rezervare. După ce mâncă, se întoarse în camera ei și rămase lângă geam, privind la piscina goală. „Nu-mi dau seama ce văd, gândi ea. Sunt în mijlocul unei pânze de păianjen pe care n-o pot descâlci. Numai după ce voi scăpa de aici, voi începe să înțeleg ce l-a condus pe Henrik la moarte."

Spera cu disperare că Aron era încă în viață și că avea să apară din nou într-o bună zi.

Merse la aeroport cu puțin înainte de cinci dimineața. Puse cheile mașinii în cutia firmei de închirieri, își luă biletul și era pe punctul să treacă de pază, când observă o femeie stând lângă intrarea în terminal, cu o țigară în mână. Era fata care lucra în bar cu Lucinda. Louise nu știa cum o cheamă, dar era sigură că ea era.

Avea de gând să părăsească țara fără să vorbească mai întâi cu Lucinda. Îi era rușine.

Louise merse la fată, care o recunoscu. Louise întrebă în engleză dacă putea să-i transmită un mesaj Lucindei din partea ei. Tânăra încuviință din cap. Louise rupse o pagină din agendă și scrise: „Plec. Dar nu sunt una dintre persoanele acelea care dispar pur și simplu. Te voi mai contacta eu".

Împături hârtia și i-o dădu fetei, care își examina unghiile.

– Unde mergeți?

– La Johannesburg.

– Aș vreau să fiu în locul dumneavoastră. Dar nu sunt. Lucinda va primi mesajul în seara aceasta.

Trecu de controlul de la securitate. Printr-o fereastră enormă, vedea aeronava care aștepta pasagerii.

„Cred că încep să întrezăresc realitatea acestui continent. Niște forțe brutale se dezvoltă din toată această sărăcie și se răspândesc fără să întâlnească vreo opoziție. Țăranii chinezi săraci și semenii lor la fel de săraci din Africa sunt tratați precum șobolanii. Ce anume înțelesese Henrik? Încă nu știu ce se petrece în lumea secretă pe care a creat-o Christian Holloway, dar am câteva bucăți.

Voi mai găsi și altele. Cât timp nu renunț, cât timp mai cred că pot reuși.“

Era unul dintre ultimii pasageri care se îmbarcară. Avionul porni cu zgomot asurzitor pe pistă și decolă. Ultimul lucru pe care îl văzu înainte ca aparatul să fie înghițit de norii subțiri au fost micile nave pescărești cu pânze umflate, care se îndreptau spre uscat.

Capitolul 20

Douăzeci și trei de ore mai târziu, Louise aterizează pe aeroportul Venizelos de lângă Atena. Avionul se apropiase dinspre mare. Pireu, Atena și tot amestecul haotic de străzi și case apărură ca să-i ureze bun venit.

Când plecase de aici, era foarte fericită. Acum se întorcea cu viața distrusă, bântuită de evenimente pe care nu le înțelegea. În capul ei era o învălmășeală de detalii care scăpaseră până acum capacității ei de a le pune laolaltă și de a le interpreta.

La ce se întorcea? La excavarea unor morminte pentru care nu mai deținea nici o responsabilitate. Urma să-i plătească lui Mitsos oricât îi datora pentru chirie, avea să împacheteze puținele ei bunuri și să-și ia rămas-bun de la cine mai era pe-acolo, înainte ca săpăturile să se închidă pe durata iernii.

Poate că trebuia să-i facă o vizită și lui Vassilis, la biroul lui de contabil? Dar ce avea să-i spună? Ce avea să spună oricui?

Zburase cu Olympic Airways și se răsfățase mergând la business class. În timpul zborului lung prin noapte, se bucurase de două scaune doar pentru ea. Când survolase atmosfera sudică, i se păruse că vedea focuri arzând mult dedesubt, în întuneric. Unul dintre ele era focul lui Umbi, ultimul pe care îl mai aprinsese vreodată. Oamenii care îl reduseseră la tăcere erau ascunși în obscuritate.

Știa acum, era sigură de asta: Umbi murise fiindcă vorbise cu ea. Nu avea să fie niciodată capabilă de a-și asuma întreaga

responsabilitate pentru ce se petrecuse, dar, dacă nu ar fi venit să o vadă, era posibil să mai fi fost în viață.

Putea să fie sigură de asta? Era o întrebare care îi bântuia visele, în timp ce încerca să doarmă în scaunul confortabil al celor de la Olympic Airways. Umbi era mort. Ochii lui priveau atent în întuneric, peste ai ei. Nu avea să mai vadă acea privire vreodată. Nici nu avea să afle vreodată ce voise să-i spună.

La aeroport simți brusc nevoia să lase săpăturile de la Argolis să aștepte, să-și rezerve o cameră la un hotel, poate chiar Grande Bretagne din Syntagma, și să dispară pur și simplu în furnicarul de oameni. Să petreacă o zi sau două acolo, să oblige timpul să se oprească, astfel încât să-și găsească din nou drumul spre ea însăși.

Închirie însă o mașină și conduse pe nou construita autostradă spre Peloponez și Argolis. Încă era cald, toamna nu era mai aproape acum decât atunci când plecase. Drumul șerpuia printre dealurile uscate, stâncile albe ieșeau în afară precum bucățile de os printre smocurile de iarbă maronie și pomii piperniciți.

Pe măsură ce se apropia de Argolis, își dădu seama că nu-i mai era frică. Reușise să scape de urmăritorii ei, lăsându-i în noaptea africană.

Se întrebă dacă Lucinda primise mesajul ei și ce reacție avusese. Și Lars Håkansson? Apăsă pe accelerație și viteza crescu. Îl ura pe omul acela, cu toate că, firește, nu putea să-l acuze că era implicat în evenimentele care duseseră la moartea lui Henrik. Era un om pe care nu dorea deloc să-l aibă în apropierea ei.

Opri la o stație de benzină care avea și restaurant. Mai fusese aici și altă dată, cu Vassilis, iubitul ei răbdător, dar, într-un anumit mod, indiferent. O adusese de la aeroport. Participase la Roma la o conferință plictisitoare despre descoperirea cărților și a manuscriselor antice în nisipurile deșertice din Mali. Descoperirile fuseseră senzaționale, dar seminarele predispuneau la somn, având un număr mult prea mare de vorbitori și o organizare groaznică. Vassilis o așteptase la avion și băuseră împreună o cafea aici.

Petrecuse noaptea cu el. Acum, momentul părea la fel de îndepărtat ca tot ce trăise în copilărie.

Șoferii camioanelor erau pe jumătate adormiți deasupra ceștilor lor de cafea. Ea luă o salată, apă și o cafea. Toate parfumurile și gusturile îi spuneau că se afla acum din nou în Grecia. Nimic nu îi părea străin, cum fusese în Africa.

Era aproape ora unsprezece când ajunse în Argolis. O luă spre casa pe care o închiriase, dar se răzgândi și se îndreptă spre situl excavației. Presupuse că majoritatea colegilor ei vor fi plecat acasă, dar că o parte se vor mai găsi încă acolo, rezolvând ultimele detalii pentru iarna care se apropia. Nu văzu însă pe nimeni. Locul era pustiu. Tot ce putuse fi închis fusese închis. Nici măcar măcar paznicii nu mai rămăseseră.

Era unul dintre momentele de cea mai mare singurătate din viața ei. Bineînțeles, nimic nu se compara cu șocul găsirii lui Henrik mort în patul lui. Aceasta era o altfel de singurătate, ca și cum ar fi fost abandonată într-un peisaj care continua la nesfârșit.

Își reaminti de jocul pe care ea și Aron îl jucau câteodată. Ce ai face dacă ai fi ultima persoană rămasă în viață pe pământ? Sau prima? Dar nu își putea aminti nici una dintre sugestiile sau răspunsurile pe care le dăduseră. Acum nu mai era un joc.

Un bătrân care își plimba câinele se apropie. Fusese un vizitator fidel al șantierului. Îi uitase numele, dar își aminti că numele cățelușei era Alice. Politicos, își scoase basca și dădu mâna cu ea. Vorbea rar o engleză mai degrabă complicată și era foarte mulțumit că avea ocazia să o exerseze.

– Credeam că toți s-au întors la casele lor.

– Sunt doar într-o scurtă vizită. Nimic nu se va întâmpla aici până în primăvara viitoare.

– Ultimii au plecat acum o săptămână. Dar atunci nu erați aici, doamnă Cantor.

– Am fost în Africa.

– Atât de departe. Nu este înspăimântătoare?

– La ce vă referiți?

– Toată acea... sălbăticie. Așa se cheamă? Sălbăticie?

– Nu este atât de diferită de aici. Noi uităm prea ușor că toți oamenii aparțin aceleiași familii și că fiecare peisaj are ceva ce-ți amintește de un alt peisaj. Dacă este adevărat că noi toți am venit inițial din Africa, înseamnă că toți am avut o mamă neagră cu mult, mult timp în urmă.

– Asta poate fi adevărat.

Aruncă o privire plină de îngrijorare cățelușei care stătea întinsă pe jos, cu capul odihnindu-se pe labe.

– Nu va trece probabil de iarnă.

– Este bolnavă?

– Este foarte bătrână. Aș crede că are cel puțin o mie de ani. Un câine clasic, un vestigiu al Antichității. În fiecare dimineață văd cu câtă greutate se ridică. Acum eu o scot la plimbare, nu invers, cum era înainte.

– Sper că va supraviețui.

– Ne vom întâlni din nou în primăvară.

Ridică din nou basca și își continuă plimbarea. Câinele îl urmă cu dificultate. Se hotărî să-l viziteze pe Vassilis la biroul lui. Era vremea să tragă linie la tot ce se întâmplase. Îi era clar că nu avea să se mai întoarcă vreodată aici. Altcineva trebuia să-i ia locul ca șef al șantierului.

Viața ei o luase într-o altă direcție, dar habar nu avea în care.

Se opri în fața biroului lui din centrul orașului. Îl putea vedea pe Vassilis prin fereastră. Vorbea la telefon, lua notițe, râdea.

„M-a uitat. În ceea ce îl privește, am dispărut. Nu am fost nimic mai mult decât o cunoștință întâmplătoare cu care să se culce și care să-i împărtășească durerea. La fel cum el era pentru mine."

Se îndepărtă înainte să o observe.

Când ajunse la casa ei, îi luă ceva timp până ce găsi cheile. Vedea că Mitsos fusese înăuntru. Nici un robinet nu picura, nici un bec nu era aprins în mod inutil. Pe masa din bucătărie se găseau mai multe scrisori: două de la Institutul Suedez din Atena, una de la Casa Prietenilor din Kavala. Le lăsă nedeschise.

O sticlă de vin se afla pe banca de lângă micul frigider. O deschise și își turnă un pahar. Nu băuse niciodată atât de mult ca în aceste ultime săptămâni.

Nu avea tihnă. Era într-o permanentă stare de neliniște, care nu se sincroniza întotdeauna cu graba și agitația din jurul ei.

Bău vinul și se așeză în balansoarul scârțâitor al lui Leandros. Rămase cu privirea ațintită la CD-playerul ei, fără a se putea hotărî ce dorea să asculte.

Când sticla era pe jumătate goală, se mută la birou, scoase câteva foi și un stilou și începu să scrie o scrisoare către Universitatea din Uppsala. Explică situația ei și ceru un concediu neplătit pe un an.

> Durerea și confuzia mea sunt atât de mari, încât ar fi o îndrăzneală din partea mea să cred că pot duce la îndeplinire, în mod responsabil, îndatoririle pe care un șef de șantier trebuie să și le asume. În acest moment, mă folosesc de toate resursele mele – dacă mai am vreunele rămase – în încercarea de a avea grijă de mine.

Scrisoarea se dovedi a fi mai lungă decât intenționase. O cerere de concediu ar trebui să fie scurtă. Ceea ce scrisese era o rugăminte sau, poate, o confesiune alambicată.

Voia ca ei să știe cum te simți când îți pierzi singurul copil.

Găsi un plic într-o cutie, introduse scrisoarea în el și îl închise. Câinele lui Mitsos lătra. Luă mașina și merse la o tavernă din apropiere, unde adesea obișnuia să mănânce. Proprietarul era orb. Stătea nemișcat într-un scaun, de parcă s-ar fi transformat încet într-o statuie. Nora lui se ocupa cu gătitul, iar soția servea la mese. Nici unul dintre ei nu înțelegea engleza, dar Louise obișnuia să intre în bucătăria înghesuită și plină de aburi și să arate ce dorea.

Luă sarmale cu salată, un pahar de vin și o ceașcă de cafea. Nu erau multe alte feluri de mâncare. Le recunoștea aproape pe toate.

Când se întoarse acasă, Mitsos se arătă brusc din întuneric. Louise tresări.

– Te-am speriat?

– Nu știam cine era.

– Cine putea să fie, în afară de mine? Poate Panayiotis. Dar el e plecat la un meci de fotbal, Panathinaikos joacă astă-seară.

– Vor câștiga?

– Sunt obligați să câștige. Panayiotis crede că va fi trei la unu. De obicei are dreptate.

Deschise ușa și-l invită înăuntru.

– Am fost plecată mai mult timp decât am crezut.

Mitsos se așeză pe un scaun din bucătărie. Se uită la ea cu seriozitate.

– Am auzit ce s-a întâmplat. Îmi pare foarte rău pentru moartea băiatului. Tuturor ne pare. Panayiotis a plâns. Pentru prima dată, și câinii au fost tăcuți.

– A fost atât de neașteptat.

– Nimeni nu se așteaptă ca un tânăr să moară. Exceptând perioadele de război.

– Am venit să-mi împachetez lucrurile și să-ți plătesc restul chiriei.

Mitsos întinse larg brațele.

– Nu-mi datorezi nimic.

O spuse cu atâta forță, încât ea nu insistă. Mitsos era, în mod evident, stânjenit și căuta pe cineva cu care să vorbească. Ea își reaminti că obișnuia să-l compare cu Artur. Era ceva ce o atingea la suflet în incapacitatea lor de a face față emoțiilor.

– Leandros este bolnav. Vechiul paznic. Cum îi ziceai? Era al tău *phylakes anghelos*.

– Îngerul nostru păzitor. Care este problema cu el?

– A început să se împleticească în mers. Apoi, cădea încontinuu. La început, au crezut că e din cauza tensiunii arteriale. Săptămâna trecută i-au găsit un *ongos* mare în cap. Cred că i se spune „tumoare“.

– Este în spital?

– Refuză să se ducă. Nu le permite să-i deschidă craniul. Preferă să moară.

– Săracul Leandros.

– A avut o viață lungă. Crede că e vremea să moară. *Oti prepi na teleiossi, tha teleiossi*, cum spunem noi. „Ceea ce trebuie să se sfârșească se va sfârși."

Mitsos se ridică.

– Intenționez să plec mâine. Voi lua avionul spre Suedia.

– Te vei întoarce anul viitor?

– Mă voi întoarce.

Nu se putu opri. Pasărea își luă zborul fără ca ea să reușească să o prindă de aripă.

Mitsos ajunsese la ieșire, când se întoarse.

– Te-a căutat cineva aici.

Louise intră imediat în gardă. Mitsos atinsese firul de siguranță care o înconjura.

– Cine era?

– Nu știu.

– Era grec?

– Nu. Vorbea engleza. Era înalt, cu părul rar, slab. Avea o voce ascuțită. A întrebat de tine. După care, a făcut o vizită la situl tău. Părea să știe ce se petrecuse.

Louise era îngrozită de gândul că bărbatul pe care îl descria Mitsos putea fi Aron.

– A spus cum îl cheamă?

– Murray. Nu știu dacă este un nume sau un prenume.

– Pot să fie ambele. Spune-mi exact ce s-a întâmplat. Când a sosit? Ce voia? Cum a venit? Cu mașina? Pe jos? Și-a parcat mașina astfel încât să nu poată fi văzută de aici?

– Pentru numele lui Dumnezeu, de ce ar fi vrut să facă una ca asta?

Louise simți că nu mai avea puterea să ocolească subiectul.

– Deoarece ar fi putut să fie periculos. Deoarece este posibil să fie persoana care l-a omorât pe Henrik și, poate, chiar pe soțul meu. Deoarece este posibil să fi vrut să mă omoare și pe mine.

Mitsos se holbă uimit la ea și arăta de parcă ar fi avut de gând să protesteze. Louise ridică mâna ca să-l împiedice să vorbească.

– Vreau să mă crezi. Atâta tot. Când a venit?

– Săptămâna trecută. Joi seara. A bătut la ușă. Nu auzisem nici o mașină. Câinii nu începuseră să latre. A întrebat de tine.

– Îți amintești care au fost exact cuvintele lui?

– A întrebat dacă știam cumva dacă doamna Cantor este acasă.

– Nu a spus Louise?

– Nu. Doamna Cantor.

– Îl mai văzuseși vreodată înainte?

– Nu.

– Aveai sentimentul că mă cunoștea?

Mitsos ezită înainte să răspundă.

– Nu, nu cred că te cunoștea.

– Ce i-ai spus?

– Că plecaseși în Suedia și că nu știam când te vei întoarce.

– Spuneai că a făcut o vizită pe șantier?

– Asta s-a întâmplat în ziua următoare.

– Și mai departe?

– A întrebat dacă eram sigur că nu știam când te întorci. Am simțit că punea prea multe întrebări. I-am spus că nu aveam nimic altceva să-i spun și că eram în mijlocul cinei.

– Cum a reacționat la asta?

– Și-a cerut scuze că m-a deranjat, dar nu era sincer.

– Ce te face să crezi asta?

– Observi genul ăsta de lucruri. Era prietenos, dar nu mi-a plăcut de el.

– Apoi, ce s-a întâmplat?

– A dispărut în întuneric. Am închis ușa.

– Ai auzit o mașină pornind?

– Din câte îmi amintesc, nu. Iar câinii tot nu au lătrat.

– Și nu s-a mai întors?

– Nu l-am mai văzut.

– Nimeni altcineva nu a mai întrebat de mine?

– Nu, nimeni.

Louise vedea prea bine că nu va obține mai multe informații. Îi mulțumi lui Mitsos, care plecă. Imediat ce auzi ușa casei lui închizându-se, încuie și porni mașina. Exista un hotel pe drumul

spre Atena, Nemea, unde stătuse când i se spărsese o țeavă acasă. Era aproape singurul oaspete al hotelului și primi o cameră dublă, cu priveliște spre o pădure întinsă de măslini. Se așeză pe balcon, dar, simțind briza rece a toamnei, se duse să-și ia o pătură. Auzea muzică în depărtare și oameni râzând.

Se gândi la ceea ce spusese Mitsos. Nu știa nimic despre identitatea bărbatului care o căutase, dar, indiferent cine era, o cunoștea. Nu reușise să scape de ei.

„Ei cred că eu știu ceva sau că nu mă voi lăsa până ce nu voi găsi ce caut. Singura cale prin care pot scăpa de ei este să renunț la investigații. Credeam că i-am lăsat în urmă când am părăsit Africa, dar m-am înșelat."

În întunericul de pe balcon, luă o hotărâre. Nu avea să rămână în Grecia. Putea să aleagă între întoarcerea la Barcelona sau în Suedia. Nu era o decizie greu de luat. În acel moment avea nevoie de Artur.

A doua zi, își împachetă lucrurile și se mută din casă. Lăsă cheile în cutia de scrisori a lui Mitsos cu speranța că, într-o zi, avea să recupereze balansoarul pe care i-l dăduse Leandros. Lăsă un plic cu bani adresat lui Mitsos, rugându-l printr-un bilet să-i cumpere flori sau țigări lui Leandros și să-i ureze toate cele bune.

Porni spre Atena. Era ceață, traficul era dens și agitat. Conducea mult prea repede, în ciuda faptului că nu se grăbea cu adevărat. Timpul era un concept străin, ceva în afara oricărui control. În haosul în care se găsea, lipsa timpului era atotstăpânitoare.

În seara aceea luă un zbor SAS către Copenhaga, cu legătură spre Stockholm. Ajunse pe la miezul nopții și se cază la hotelul aeroportului. Avea în continuare suficient de mulți bani de-ai lui Aron ca să-și acopere cheltuielile cu zborurile și cazarea. După ce studie plecările de a doua zi, îl sună pe Artur din camera ei și îl rugă să o aștepte la aeroportul Östersund. Urma să ajungă seara, deoarece voia, mai întâi, să treacă din nou pe la apartamentul lui Henrik. Simți ușurarea lui Artur la vestea că se întorsese în Suedia.

– Ce mai faci?

– Sunt prea obosită ca să vorbesc acum despre asta.

– Aici ninge, spuse el. O ninsoare ușoară, blândă. Sunt minus patru grade și nu m-ai întrebat cum a decurs vânătoarea de elani.

– Îmi pare rău. Cum a decurs vânătoarea de elani?

– A decurs bine, dar nu a durat suficient de mult.

– Ai împușcat tu însuți vreunul?

– Nici un elan nu mi-a apărut în cale. Dar ne-a luat doar două zile să vânăm partea noastră. Spune-mi ora de sosire și te voi aștepta la aeroport.

În acea noapte, pentru prima dată după foarte multă vreme, Louise dormi fără ca diferitele vise să o trezească la intervale dese. Își lăsă geamantanele la biroul de bagaje și luă trenul spre Stockholm. Era frig și ploua, cu vânturi ce băteau în rafale dinspre Marea Baltică. În timp ce mergea spre Slussen, încercă să se ferească de vânt, însă gerul era prea pătrunzător. Se răzgândi și făcu semn unui taxi să oprească. Așezată pe bancheta din spate, văzu brusc, cu ochii minții, chipul lui Umbi.

„Nimic nu s-a încheiat. Louise Cantor este și acum înconjurată de umbre."

Se opri pe stradă ca să-și adune puterile înainte de a intra în clădirea din Tavasgatan și apoi în apartamentul lui Henrik.

Pe podeaua din spatele ușii se găseau mai multe pliante și câteva ziare locale. Le luă cu ea în bucătărie. Se așeză la masă și ascultă. Se auzea muzică venind de undeva. Avea amintirea vagă că auzise aceeași muzică data trecută când fusese în locuința lui Henrik.

Mintea îi rătăci înapoi la momentul când îl găsise pe Henrik mort.

„Dormea întotdeauna dezbrăcat. Dar acum purta pijama."

Înțelese deodată că exista o explicație pentru pijama, care nu i se arătase până acum deoarece refuzase să creadă că își luase singur viața. Dar dacă, de fapt, chiar o făcuse? Știa că va fi mort atunci când cineva îl va găsi. În asemenea circumstanțe, nu voia să fie dezbrăcat și de aceea își luase pe el pijamaua călcată cu grijă.

Merse în dormitor și se uită la pat. Poate Göran Wrath și legistul avuseseră totuși dreptate. Henrik se sinucisese. Fuse incapabil să se împace cu ideea bolii sale; totodată, poate și conștientizarea faptului că lumea este atât de neîndurătoare și profund nedreaptă devenise o povară mult prea greu de suportat. Aron dispăruse din cauză că era ceea ce fusese întotdeauna, un bărbat incapabil să-și asume responsabilitatea pentru orice. Omorârea lui Umbi era inexplicabilă, însă era posibil să nu fi avut nimic de-a face cu Henrik sau cu Aron.

„M-am ascuns de mine însămi într-un coșmar, se gândi ea. În loc să accept realitatea celor întâmplate."

Dar nu reuși să se convingă. Prea multe lucruri arătau în direcția opusă. Nu știa nici măcar ce se întâmplase cu așternuturile de pe patul lui Henrik. Poate, pur și simplu, au fost luate odată cu trupul lui Henrik? Existau întotdeauna imperfecțiuni în vasele pe care le reconstituia din fragmentele dezgropate în pământul Greciei. Realitatea nu-și arăta niciodată toate secretele. Când părăsi apartamentul, avea încă numeroase dubii.

Merse până în Slussen și chemă un taxi, care o duse la aeroportul Arlanda. Peisajul rural era cenușiu și cețos. Era toamna târziu, în curând venea iarna. Cumpără un bilet către Östersund pentru zborul de la 16.10. Artur era în pădure când îi răspunse la telefon și o asigură că avea s-o aștepte.

Avea trei ore de umplut până la îmbarcare. Găsi o masă la cafenea cu vedere spre avioanele ce rulau spre clădirea terminalului. O sună pe Nazrin. Nici un răspuns. Louise îi lăsă un mesaj pe robotul telefonic și o rugă să o sune în Härjedalen.

Aceasta era cea mai mare grijă a momentului. Avea nevoie să vorbească cu Nazrin despre boala lui Henrik. O infectase și pe ea? Nazrin, care fusese sora lui, Felicia.

Louise contemplă pădurea din spatele aeroportului. Cum ar fi făcut față Nazrin acestui lucru, dacă se dovedea a fi adevărat?

În cazul acesta, Henrik i-ar fi dat boala surorii sale inexistente.

În timp ce aștepta, cugetă la ceea ce îi rezerva viitorul.

„Am doar cincizeci și patru de ani. Voi mai fi nerăbdătoare și entuziasmată în legătură cu toate lucrurile care stau ascunse în pământ, tânjind după atenția mea? Sau toate acestea aparțin trecutului? Mai am de fapt vreun viitor?“

Mai avea încă mult până să se împace cu ideea morții lui Henrik.

„Ce mă înnebunește este că nu știu. Trebuie să forțez fragmentele să se potrivească și să-mi spună povestea lor. Poate că singura investigație arheologică pe care o mai am de rezolvat este cea din interiorul meu.“

Formă numărul lui Aron. Indisponibil.

O aeronavă decolă și se îndreptă spre cerul cenușiu, precum o pasăre strălucitoare ce ieșea din nori. Își croi drum spre biroul de bagaje, își luă geamantanele, trecu de controlul de securitate și se așeză pe o canapea albastră, așteptându-și zborul. Avionul era doar pe jumătate plin și decolă la timp.

Era întuneric, ningea rar și liniștit, în vreme ce Louise se îndrepta spre clădirea terminalului din Östersund.

Artur o aștepta la caruselul de bagaje. Se bărbierise și își pusese cel mai bun costum, pentru a-i sărbători venirea.

Când se așezară în mașină, Louise izbucni în lacrimi. El o mângâie pe obraz, după care porni spre podul peste Storsjön și o luă pe drumul ce ducea în sud, spre Sveg. Când se apropiară de Svenstavik, începu să-i povestească despre vizita ei în Africa.

– Sunt în căutarea propriului drum, spuse ea. Cred că trebuie să fac asta ca să aflu ce s-a întâmplat. Trebuie să dibuiesc propria cale pentru a găsi cuvintele care să poată spune adevărata poveste.

– Nu te grăbi.

– Am sentimentul că este ceva urgent.

– Întotdeauna ți-ai trăit viața în grabă. Nu am înțeles niciodată de ce. Nimeni nu reușește vreodată să facă mai mult decât o mică parte din cât ar dori să realizeze. Viețile lungi sunt, totodată, vieți scurte. Oameni aflați la vârsta de nouăzeci de ani pot să aibă visuri la fel de nerăbdătoare ca ale unui adolescent.

– Încă nu știu nimic despre Aron. Nici măcar n-am idee dacă este viu.

– Trebuie să-l cauți. Nu am vrut să fac nimic înainte să vorbesc cu tine despre asta, dar am verificat dacă s-a întors sau nu în Apollo Bay. Nu s-a întors.

Rulau prin întuneric. Farurile luminau pădurea deasă de pe ambele părți ale drumului. Ningea în continuare încet. Undeva, între Ytterdal și Sveg, Louise adormi, rezemându-se cu capul pe singurul umăr care mai rămăsese să o sprijine.

A doua zi, merse la sediul poliției din centrul civic și anunță dispariția lui Aron. Pe ofițerul care se ocupă de cererea ei îl cunoștea de când era mică. Făcuseră aceeași școală, el era mai mare cu câțiva ani. Avea o motoretă și fusese îndrăgostită până peste cap de el – sau poate de motoreta lui. Îi transmise condoleanțele lui fără să pună vreo întrebare.

Apoi merse la cimitir. Deasupra mormântului era un strat subțire de zăpadă. Încă nu avea o piatră funerară. Artur îi spusese că i-o comandase unui pietrar din Östersund.

Pe măsură ce se apropiase de cimitir, îi fusese teamă că nu avea să facă față la ceea ce o aștepta. Ajunsă lângă mormânt însă, era liniștită, aproape glacială.

„Henrik nu este aici. El este în interiorul meu, nu acolo jos, sub pământ, acoperit de un strat subțire de zăpadă. A făcut o călătorie lungă, cu toate că era atât de tânăr când a murit. Noi doi ne asemănăm în această privință. Amândoi luăm viața în serios, fără compromisuri."

O femeie trecu pe o alee dintre morminte. O salută pe Louise, dar nu se opri. Louise avea impresia că o cunoștea, dar nu-și putea aminti numele ei.

Începu să ningă. Louise era pe punctul să părăsească cimitirul, când telefonul mobil îi sună în buzunar. Era Nazrin. La început, interferențele făceau ca spusele ei să fie greu de înțeles.

– Mă auziți? striga Nazrin.

– Cu greu. Unde ești?

– Cum se schimbă vremurile! În zilele de demult, prima întrebare era întodeauna „Ce mai faci?“ În zilele noastre, primul lucru este să stabilești situarea geografică – „Unde ești?“ – înainte să întrebi o persoană de sănătate.

– De-abia aud ce spui.

– Sunt în gara centrală. Trenurile vin și pleacă. Oamenii merg de colo-colo.

– Pleci?

– De-abia m-am întors din Katrineholm. Dumneavoastră unde sunteți?

– Mă aflu lângă mormântul lui Henrik.

Vocea lui Nazrin se stinse, dar reveni aproape imediat.

– Sunteți în nordul țării?

– Mă aflu lângă mormântul lui. Ninge. Peste tot este alb.

– Aș vrea să fiu acolo cu dumneavoastră. Mă duc la casa de bilete. E mai liniște acolo.

Louise auzi cum zgomotul de fundal se stinge, ca să fie înlocuit de voci individuale, care bubuiau și, apoi, cădeau în tăcere.

– Acum mă auziți mai bine?

Vocea lui Nazrin păru foarte aproape. Louise aproape că putea să-i audă respirația.

– Te aud foarte bine.

– Ați dispărut pur și simplu. M-am întrebat ce s-a întâmplat.

– Am fost într-o călătorie lungă. A fost cutremurătoare, înspăimântătoare. Trebuie să te văd. Poți să vii aici?

– Nu putem să ne întâlnim la jumătatea drumului? Am împrumutat mașina de la fratele meu cât timp el e în străinătate. Îmi place să conduc.

Louise își aminti că ea și Artur, în timp ce călătoreau o dată spre Stockholm, se opriseră la Järvsö. Poate acolo era aproximativ jumătatea drumului? Îi propuse acest punct de întâlnire.

– Habar nu am unde este Järvsö, dar îl voi găsi. Pot ajunge mâine. Ce ziceți să ne întâlnim la biserică? La ora două?

– De ce la biserică?

– Cu siguranță trebuie să fie o biserică în Järvsö, nu? Știți un loc mai bun? Întotdeauna găsești o biserică.

După ce terminară de vorbit, Louise merse la biserica din Sveg. Își aminti cum, pe vremea când era doar un copil, mersese acolo singură ca să admire catapeteasma și să-și imagineze cum soldații romani pășeau dincolo de tablou și o prindeau. Îi spunea jocul *groazei*. Se jucase cu propria frică în acea biserică.

A doua zi dimineața, Louise plecă devreme. Ninsoarea se oprise, dar era posibil ca drumul să fie înghețat. Voia să aibă destul timp. Artur stătea în pragul ușii, gol de la brâu în sus, în ciuda temperaturii sub zero grade, ca să-i facă cu mâna.

Se întâlniră la ora stabilită la biserică, situată pe o insulă în mijlocul râului Ljusnan. Nazrin sosi într-un Mercedes scump. Norii se retraseră, soarele își făcu apariția, începutul iernii făcuse un pas înapoi și era din nou toamnă.

Louise o întrebă pe Nazrin dacă se grăbea să meargă înapoi acasă.

– Pot să stau până mâine.

– Există aici un hotel tradițional frumos, numit Järvsöbaden. Nu cred că e chiar vârful sezonului acum.

Primiră două camere într-una din aripi. Louise o întrebă pe Nazrin dacă avea chef să facă o plimbare, dar aceasta clătină din cap că nu. Nu încă. Ce voia să facă acum era să vorbească.

Se așezară într-un saloan. O pendulă ticăia într-un colț. Cu gândul în altă parte, Nazrin se juca absentă cu degetele pe obraz. Louise hotărî să ia taurul de coarne.

– Nu-mi este ușor să spun asta, dar trebuie să o fac. Henrik avea HIV. De când am descoperit acest lucru, am trecut prin momente groaznice, gândindu-mă la tine.

Louise își făcuse griji cu privire la modul în care avea să reacționeze Nazrin la această știre. Cum s-ar fi simțit în locul ei? Răspunsul îi dădu peste cap toate ipotezele.

– Știu.

– El ți-a spus?

– Nu mi-a spus nimic despre asta. Nu înainte de a fi murit. Nazrin își deschise geanta și scoase o scrisoare. Citiți asta.

– Ce este?

– Citiți-o!

Scrisoarea era de la Henrik. Era scurtă. Explica cum descoperise că avea HIV, dar spera că fusese destul de atent încât să nu-i fi transmis și ei infecția.

– Am primit-o acum câteva săptămâni. A sosit din Barcelona. Cineva trebuie să o fi trimis după ce s-a aflat că murise. Sunt sigură că el a rânduit astfel. Vorbea tot timpul despre ce era de făcut *dacă se întâmplă ceva*. Credeam tot timpul că exagera. Acum îmi dau seama că avea dreptate, bineînțeles, dar e prea târziu.

Când Louise și Aron o vizitaseră, Blanca trebuie să fi ascuns undeva acea scrisoare. Înseamnă că-i dăduse instrucțiuni precise: „Expediaz-o dacă și când mor".

– Nu mi-am făcut niciodată griji. Întotdeauna își lua măsuri de precauție. Mi-am făcut testele, bineînțeles. Nici o problemă.

– Poți să-ți imaginezi cât de mult mă înspăimânta ideea acestei discuții?

– Poate, dar Henrik nu m-ar fi expus niciodată unui pericol.

– Dar dacă nu știa că era infectat?

– Știa.

– Cu toate acestea, nu ți-a spus nimic.

– Poate se temea că l-aș fi părăsit. Poate aș fi făcut-o. Nu știu.

O femeie veni și le întrebă dacă intenționau să ia cina la hotel. Confirmară. Nazrin voia acum să iasă la aer. Făcură o plimbare de-a lungul râului. Louise îi povesti lui Nazrin despre călătoria ei în Africa și despre tot ce se întâmplase. Nazrin nu puse multe întrebări. Se cățărară pe un deal și admirară priveliștea.

– Încă nu-mi vine să cred, spuse Nazrin, că Henrik a fost omorât din cauza informațiilor pe care le deținea și că soțul dumneavoastră a dispărut din același motiv.

– Nu-ți cer să mă crezi. Doar mă întreb dacă acest gând îți amintește de ceva anume. Ceva ce Henrik a spus sau a făcut. Poate un nume pe care l-ai mai auzit înainte?

– Nu, nimic.

Continuară să vorbească până târziu. A doua zi dimineața, când Louise plecă, Nazrin era încă în pat. Louise îi lăsă un mesaj, plăti cazarea pentru amândouă și conduse înapoi spre nord, prin pădure.

În săptămânile care urmară, Louise se cufundă în liniștea și așteptările începutului de iarnă. Dormi până târziu în cele mai multe dintre dimineți și termină raportul către universitate în legătură cu excavațiile din acel an. Vorbi cu prietenii și colegii ei, care toți își exprimară condoleanțele informând-o că așteptau cu nerăbdare să o întâmpine din nou în rândul lor, de îndată ce durerea se va fi potolit. Dar Louise știa că nu avea să dispară: suferința ei urma să persiste și chiar să se înrăutățească.

Mergea să-l vadă din când în când pe polițistul solitar, în micul său birou. Acesta nu avea însă nici o veste pentru ea. Nu exista nici un semn de la Aron, în ciuda faptului că era căutat acum în toată lumea. Se evaporase, la fel cum o făcuse de atâtea ori înainte, și nu lăsase nici un indiciu în urma sa.

În timpul acesta, Louise nu-și contempla viitorul. Încă nu exista ca atare. Se lupta în continuare să rămână dreaptă, dar simțea adesea că s-ar fi putut prăbuși în orice moment. Viitorul era o pagină goală, un spațiu pustiu. Făcea lungi plimbări, peste vechiul pod de cale ferată și înapoi pe cel nou. Uneori, se scula dimineața devreme, împrumuta un rucsac vechi de-al lui Artur și hoinărea prin pădure, întorcându-se doar la căderea întunericului.

Louise încercă să se împace cu ideea că era posibil să nu înțeleagă niciodată din ce cauza murise Henrik. Se străduia în continuare să jongleze cu piesele și căuta o legătură, dar speranțele ei de succes se micșorau pe zi ce trecea. Artur era tot timpul acolo, pregătit să asculte, pregătit să o ajute.

În unele seri purtau lungi discuții. Cele mai multe dintre ele erau despre lucrurile zilnice, despre vreme sau amintiri din copilăria ei. Îi prezenta din când în când diferite ipoteze. Aceasta este posibil să se fi întâmplat? El asculta, dar ea era conștientă, chiar în timp ce vorbea, că intrase din nou într-o fundătură.

*

Într-o după-amiază de la începutul lui decembrie, sună telefonul. Bărbatul care dorea să-i vorbească se numea Jan Lagergren. Nu-i mai auzise vocea de mulți ani. Amândoi fuseseră studenți la Uppsala, dar carierele lor o luaseră în direcții diferite. La un moment dat, existase o atracție reciprocă între ei, însă nu dusese niciodată la nimic. Tot ce știa despre el era că avea ambiția de a-și găsi o slujbă în administrația civilă, care l-ar fi dus în străinătate.

În ciuda tuturor anilor care trecuseră, vocea lui se schimbase prea puțin.

– S-a întâmplat ceva neașteptat. Am primit o scrisoare de la una dintre numeroasele mele mătuși, care se întâmplă să locuiască în Härjedalen. Pretindea că te-a văzut într-o zi în cimitirul din Sveg. Numai Dumnezeu știe cum a aflat că ne cunoaștem. Mi-a spus că fiul tău a murit recent. Am vrut doar să sun și să-ți transmit condoleanțele mele sincere.

– Mă bucur mult să te aud din nou. Ai aceeași voce dintotdeauna.

– Din păcate, aici se oprește asemănarea. Mi-am păstrat vocea și câteva smocuri de păr; dar toate celelalte lucruri s-au schimbat.

– Îți mulțumesc că m-ai sunat. Henrik era singurul meu copil.

– A fost un accident?

– Doctorii spun că a fost sinucidere. Eu refuz să cred asta, dar poate nu fac decât să mă amăgesc.

– Ce pot să spun?

– Ai făcut deja tot ce poți face, m-ai sunat. Nu închide încă. Nu am mai vorbit de douăzeci și cinci de ani. Ce s-a întâmplat cu tine? Ai intrat în Ministerul de Externe?

– Am fost cât pe ce. Am primit din când în când un pașaport diplomatic. Am lucrat în străinătate, dar nu ca diplomat, ci pentru organizația umanitară SIDA.

– Tocmai m-am întors din Africa. Mozambic.

– Nu am pus niciodată piciorul acolo. Am făcut un tur al orașului Addis Abeba și un altul în Nairobi. Prima dată mă ocupam de ajutoarele pentru agricultură, a doua oară coordonam întreaga

asistență suedeză pentru Kenya. Actualmente, sunt șef de departament la biroul nostru din Sveavägen, aici, la Stockholm. Iar tu ai devenit arheolog?

– Da, în Grecia. Te-ai întâlnit vreodată cu un bărbat care lucra pentru SIDA, pe numele său Lars Håkansson?

– Am dat întâmplător peste el o dată sau de două ori și am schimbat câteva cuvinte. Drumurile noastre nu s-au încrucișat însă mai mult de atât. De ce întrebi?

– Lucrează la Maputo, pentru Ministerul Sănătății.

– Sper că e un tip cumsecade.

– Să-ți spun adevărul, nu-mi place de el.

– Atunci am făcut bine că nu ți-am spus că era cel mai bun prieten al meu.

– Pot să te întreb ceva? Ce fel de reputație are? Există multe zvonuri în legătură cu el? Trebuie să știu, fiindcă îl cunoștea pe fiul meu. Mi-e rușine că te-am întrebat asta.

– Voi vedea ce pot să descopăr. Bineînțeles, fără să menționez cine se interesează.

– În general, viața ta a decurs așa cum ți-ai plănuit?

– Mai deloc. Dar se întâmplă asta vreodată? Voi reveni cu un telefon când voi avea noutăți.

Două zile mai târziu, în timp ce Louise răsfoia unul dintre manualele ei vechi de arheologie, sună telefonul.

De fiecare dată când se întâmpla acest lucru, spera că era Aron. Dar era Jan Lagergren.

– Intuiția ta pare să fi fost corectă. Am vorbit cu câțiva oameni de aici, în care, de obicei, poți avea încredere că fac diferența între insinuările malițioase și invidie, pe de-o parte, și adevăr, pe de altă parte. Este limpede că Lars Håkansson nu are mulți prieteni. Are imaginea unui tip trufaș și arogant. Nimeni nu se îndoiește că este competent și că își face treaba bine; cu toate acestea, se pare că nu are mâinile curate.

– Ce a făcut?

– Se zvonește că a profitat de imunitatea sa diplomatică pentru a introduce ilegal în țară piei rare de animale sălbatice și de reptile, toate fiind considerate specii pe cale de dispariție. Genul de afacere care poate să-i aducă un câștig mare unui om fără scrupule. Nici nu este atât de dificil. Pielea unui piton nu cântărește foarte mult. Alte zvonuri legate de Håkansson sugerează că este implicat în contrabanda cu mașini. Fără îndoială, cel mai elocvent este faptul că are un conac în Sörmland, despre care se bănuiește că îi depășește resursele. „Conacul lui Toppman" este o denumire care i se potrivește la fix. Ca să rezum, cred că l-aș caracteriza pe Lars Håkansson drept o persoană competentă, dar brutală, care vrea să fie pe primul loc în orice situație posibilă. Totuși, nu este singurul care intră în această categorie.

– Ai mai găsit și altceva?

– Nu crezi că e destul? Lars Håkansson pare să fie un personaj dubios, care acționează într-un mediu la limita legii. Dar e isteț. Umblă pe o frânghie foarte subțire, dar nimeni nu a găsit o cale să-l dea jos.

– Ai auzit vreodată de un bărbat numit Christian Holloway?

– Și el lucrează pentru SIDA?

– Are mai multe sate cu regim de spital privat pentru suferinzii de SIDA.

– Sună foarte lăudabil, dar nu-mi amintesc să fi auzit vreodată acest nume.

– Nu ți-a apărut pe neașteptate în legătură cu Lars Håkansson? Cred că Håkansson lucra, într-un fel sau altul, pentru Holloway.

– Voi ține minte acest nume. Îți promit că te voi anunța de îndată ce voi auzi ceva despre el. Îți dau numărul meu de telefon. Sunt foarte dornic să aud de ce ești atât de interesată de Lars Håkansson.

Scrise numărul pe coperta vechiului ei manual de arheologie.

Un alt fragment de ceramică fusese dezgropat din aridul pământ african. Lars Håkansson, o persoană neîndurătoare, pregătită să facă aproape orice. Puse ciobul alături de celelalte și simți cât de paralizantă îi era oboseala.

Se întuneca mai repede, atât în interiorul ei, cât și afară.

Existau însă zile în care puterile îi reveneau și reușea să țină la distanță disperarea. Atunci întindea fragmentele pe vechea masă din sufragerie, simbolic vorbind, și încerca din nou să le potrivească astfel încât să formeze urna splendidă care fusese odinioară. Artur se plimba în tăcere în jurul ei, cu pipa în gură și servindu-i o ceașcă de cafea la intervale regulate. Începu să sorteze piesele în două categorii: periferia și centrul. Africa era în centrul urnei și axul centrului era orașul Xai-Xai. Găsi detalii pe internet despre inundațiile care devastaseră localitatea cu câțiva ani în urmă. Niște imagini cu o fetiță fuseseră transmise peste tot în lume. Ce o făcuse faimoasă era faptul că se născuse în coroana unui copac: mama sa se cățărase acolo ca să evite puhoaiele crescânde de apă.

Fragmentele Louisei nu exprimau însă nașterea și viața. Erau întunecate și vorbeau despre moarte, despre SIDA, despre doctorul Levansky și experimentele sale din Congo-ul Belgian. Se înfiora de fiecare dată când se gândea la maimuțele care zbierau, legate de o masă și tăiate de vii.

Era precum un fior de gheață care venea permanent spre ea. Asta simțise oare și Henrik? Simțise și el frigul? Își luase singur viața când înțelegerea faptului că ființele umane erau tratate precum niște maimuțe devenise prea greu de suportat?

O luă din nou de la început, rearanjă piesele și încercă să interpreteze ce vedea în fața ei.

Peste tot în jur, toamna zbură pe nesimțite și iarna își înteți strânsoarea.

Joi, 16 decembrie, era o zi strălucitoare, rece. Louise fu trezită de către Artur, care curăța aleea de zăpadă. Sună telefonul. Când răspunse, nu înțelese la început cine era la celălalt capăt al firului. Auzi un pocnet puternic în receptor, convorbirea era, în mod evident, interurbană. Era posibil să fie Aron, stând printre papagalii lui roșii din Australia?

Apoi, recunoscu vocea slabă, nefirească a Lucindei.

– Sunt bolnavă. Sunt pe moarte.

– Pot să te ajut cumva?

– Veniți aici.

Glasul Lucindei părea acum foarte îndepărtat. Louise avea senzația că Lucinda își pierdea ultimele puteri.

– Cred că înțeleg acum totul. Tot ce a descoperit Henrik. Veniți înainte să fie prea târziu.

Convorbirea se întrerupse. Louise ședea în capul oaselor în pat. Artur continua să îndepărteze troienele cu lopata. Rămase complet nemișcată.

Sâmbătă, 18 decembrie, Artur o conduse la aeroportul Arlanda. În dimineața zilei de 19 decembrie debarcă la Maputo.

Căldura o lovi precum un pumn încins în foc.

Capitolul 21

Louise găsi drumul spre casa Lucindei cu ajutorul unui taximetrist care nu vorbea deloc engleza. Când, în cele din urmă, ajunse acolo, fata nu se zărea nicăieri. Mama ei izbucni în lacrimi când o văzu pe Louise, care crezu că ajunsese prea târziu. Una dintre surorile Lucindei făcu un pas în față și vorbi într-o engleză stricată, dar inteligibilă.

– Lucinda nu moartă. I s-a făcut rău dintr-odată, nu putut să se ridice din pat. În doar câteva săptămâni, pierdu mult ca greutate.

Louise nu era sigură că înțelesese. Engleza stricată a surorii se înrăutățea și mai tare cu cât vorbea mai mult; era ca și cum energia puțină care rămăsese într-o baterie era pe terminate.

– Lucinda spune Donna Louise vine foarte mult da și întreabă pentru ea. Noi trebuie să spunem Donna Louise că ea mers la Xai-Xai la primit ajutor.

– A spus ea asta? Că voi veni?

Conversația avu loc în afara casei. Soarele era deasupra capetelor lor. Căldura îi dădea Louisei o stare de leșin, iarna suedeză era în continuare în interiorul ei. „Lucinda mers la Xai-Xai la primit ajutor." Louise nu avea nici un dubiu că ceea ce îi zisese Lucinda la telefon era adevărat – și anume că îi mai rămăsese foarte puțin timp.

Taxiul care o adusese de la aeroport aștepta. Șoferul stătea pe jos, la umbra mașinii, ascultând radioul, care era dat foarte tare.

Louise o luă pe sora Lucindei cu ea și îi ceru să-i explice șoferului că dorea să meargă la Xai-Xai. Când înțelese, taximetristul oftă și păru îngrijorat, dar Louise insistă. Voia să meargă la Xai-Xai, și asta chiar în acel moment. El îi zise un preț, Louise ceru o traducere și înțelese că pretindea câteva milioane de meticali. Îi propuse să plătească în dolari, lucru care, de îndată, îi trezi bărbatului interesul. Se înțeleseră în cele din urmă asupra unui preț, plus cheltuielile cu benzina, plus orice altceva care părea să fie necesar unei călătorii la Xai-Xai. Erau 190 de kilometri, din câte își amintea Louise. Taximetristul dădea impresia că se pregătea pentru o expediție spre un tărâm îndepărtat și neexplorat.

– Întreabă-l dacă a mai fost înainte la Xai-Xai.

Șoferul clătină din cap că nu.

– Spune-i că am mai fost acolo. Știu drumul. Întreabă-l cum îl cheamă.

Pe lângă descoperirea că numele lui era Gilberto, Louise fu informată că avea o soție, șase copii și credea în Dumnezeul catolicilor. Observase o fotografie color îngălbenită a tot mai bolnavului papă polonez, prinsă de parbrizul mașinii.

– Spune-i că trebuie să mă odihnesc. Să nu vorbească încontinuu în timpul călătoriei.

Gilberto reacționă la instrucțiuni de parcă ar fi primit o sumă de bani în plus și închise încet portiera din spate după ce ea se urcă în mașină. Ultimul lucru pe care îl văzu Louise la familia Lucindei fu chipul disperat al mamei ei.

Ajunseră la Xai-Xai după-amiaza târziu, după o pană la una din roțile din față și o reparație improvizată, reprezentată de legarea țevii de eșapament de șasiu cu o bucată de sfoară. Gilberto nu rostise un cuvânt în timpul călătoriei, dar, în mod repetat, dăduse din ce în ce mai tare muzica de la radio. Louise încercă să se odihnească. Nu avea nici o idee în legătură cu ce o aștepta, dar știa că avea nevoie de toate puterile.

Amintirea lui Umbi nu voia să dispară. De mai multe ori în timpul călătoriei, se gândise să-i spună lui Gilberto să oprească și să o ia înapoi. Panica era la un pas să izbucnească. Avea sentimentul că se îndrepta spre o capcană, care avea să o prindă și să nu-i mai dea drumul niciodată. Auzea permanent vocea Lucindei din telefon: „Sunt pe moarte".

Chiar înainte să ajungă la podul de peste râu, fotografia papei se desprinse și căzu pe podea, între scaune. Gilberto opri să o prindă iarăși la loc. Louise deveni din ce în ce mai iritată. El nu-și dădea seama că nu mai avea mult timp?

Străbătură orașul plin de praf. Louise încă nu se hotărâse ce să facă. Să meargă în continuare până în satul lui Christian Holloway și să coboare acolo din taxi? Sau să meargă mai întâi la hotelul de pe plajă și să găsească pe altcineva să o ducă în sat? Optă pentru hotel. Primul lucru pe care îl auzi după ce coborî din mașină fu sunetul melancolic și monoton al instrumentului albinosului. Îl plăti pe Gilberto, dădu mâna cu el, iar acesta îi duse bagajele în hotel. Ca de obicei, existau numeroase camere goale. Cheile atârnau aranjate pe mai multe rânduri în spatele recepției, doar câteva lipseau. Observă că recepționerul nu o recunoscu sau, cel puțin, lăsă această impresie. Nu îi ceru nici pașaportul și nici vreo carte de credit. Se simțea, deopotrivă, invizibilă și de încredere.

Recepționerul vorbea o engleză bună. Da, bineînțeles că putea să-i cheme un taxi; dar ar fi fost mai bine dacă vorbea el cu unul dintre frații săi, care avea o mașină excelentă. Louise ceru să vină după ea cât se putea de repede. Urcă în camera ei, se opri lângă fereastră și privi la ruinele chioșcului de pe plajă. Acolo i se tăiase gâtul lui Umbi, după ce vorbise cu ea. Acest gând aproape o făcu să vomite. Frica o prinsese în ghearele ei. Reuși să se spele, în ciuda faptului că robinetul de la baie scotea doar un jet subțire de apă. Apoi se forță să mănânce câte ceva: pește la grătar și o salată mică, din care gustă după mai multe ezitări. Timbila suna mai trist ca niciodată, peștele era plin de oase. Stătu o vreme cu telefonul mobil în mână, nehotărâtă dacă să-l sune sau nu pe Artur. Hotărî să n-o

facă. Singurul lucru care conta în momentul acela era să răspundă strigătului de ajutor al Lucindei. Presupunând că era un strigăt de ajutor. „Poate era mai mult un strigăt de luptă“, se gândi Louise.

Albinosul încetă să mai cânte la timbila. Louise auzea acum mugetul sălbatic al mării. Talazurile veneau rostogolindu-se din India, dinspre îndepărtata coastă Goa. Căldura nu era la fel de puternică aici, lângă mare, cum fusese în Maputo. Își plăti consumația și părăsi restaurantul hotelului. Un bărbat în pantaloni scurți și cu un tricou uzat, cu steagul american, aștepta lângă o camionetă veche și ruginită. O întâmpină cu un zâmbet și spuse că se numea Roberto, dar, dintr-un motiv pe care Louise îl găsi imposibil de înțeles, era cunoscut drept Warren. Se cățără pe locul din față și îi explică unde voia să meargă. Warren vorbea engleza cu același accent sud-african ca și fratele său de la recepție.

– Spre satul lui Christian Holloway, confirmă el. E un om bun. Îi ajută mult pe cei bolnavi. În curând, toți vom fi bolnavi și vom muri, spuse el fără să stea pe gânduri. Noi, africanii, nu vom mai exista în câțiva ani. Nimic în afară de niște oase în nisip și câmpuri pustii. Cine va mânca tot maniocul când noi nu vom mai fi?

Louise fu intrigată de entuziasmul evident cu care el vorbea despre moartea dureroasă, care era atât de obișnuită pe-aici. Era el însuși bolnav? Sau aceasta era doar expresia mascată a propriei sale frici?

Ajunseră în sat. Primul lucrul pe care îl observă era faptul că acel câine negru care stătuse întotdeauna întins la umbră nu mai era acolo. Warren întrebă dacă voia să o aștepte sau să vină mai târziu să o ia. Îi arătă telefonul lui mobil și îi dădu numărul. Sunară de probă și ea obținu legătura la a doua încercare. Nu voia să fie plătit, asta putea să mai aștepte, nu era nici o grabă, nu când era atât de cald ca astăzi. Louise se dădu jos din camionetă, iar Warren întoarse și plecă. Rămase la umbra unde obișnuia să stea câinele. Căldura era nemișcată în jurul ei și al clădirilor zugrăvite în alb. Nu se auzea nici un sunet. Ora cinci. Se întrebă dacă Artur

trebuise să curețe zăpada în acea dimineață. O pasăre zburătoare deasupra ei, aproape de sol, cu aripile fâlfâind într-o viteză incredibilă, și dispăru în direcția mării. „Era un strigăt de ajutor sau un strigăt de luptă?“ Poate Lucinda trimisese ambele mesaje în același timp? Louise privi șirul de case care formau un semicerc.

„Lucinda știe că trebuie să-mi dea instrucțiuni exacte. În care dintre clădiri este? În mod normal, în cea pe care am vizitat-o când am venit aici împreună.“

Păși pe pietriș cu sentimentul că, deși locul părea părăsit, niște ochi o urmăreau fără ca ea să fie capabilă să-i vadă. Deschise ușa și păși în întuneric. Fu lovită de duhoarea trupurilor nespălate, asudate. Nu se schimbase nimic de când fusese acolo ultima oară. Peste tot erau întinși oameni bolnavi. De-abia câțiva dintre ei se mișcau.

„Plaja morții. Acești oameni au venit aici la țărm, în speranța că vor găsi ajutor. Vai, aici nu este nimic decât moarte! La fel ca pe plajele din Lampedusa, în Mediterana, unde refugiații morți ajung la mal, fără a găsi vreodată viața la care au visat.“

Rămase nemișcată până ce ochii i se obișnuiră cu lumina slabă. Ascultă corul de respirații. Unele erau scurte, intense, încordate; altele atât de slabe, încât cu greu puteau fi auzite. Huruielile, gemetele, șuierăturile și țipetele deveneau șoapte. Privi împrejurul camerei supraaglomerate, căutând-o în zadar pe Lucinda. Luă un șervețel din buzunar și-l puse la gură. În curând nu avea să-și mai poată înăbuși voma care îi creștea în gât. Începu să se deplaseze mișcându-și picioarele cu atenție, astfel încât să nu calce pe vreun picior sau braț întins. „Rădăcini umane, care așteaptă să mă împiedic de ele.“ Alungă acest gând, era lipsit de sens, nu avea nevoie să transforme realitatea în imaginație. Și așa era complet inteligibilă. Continuă să caute.

O găsi pe Lucinda într-un colț. Era întinsă pe o rogojină, în spatele unui zid ieșit puțin în afară, format de unul dintre stâlpii care susțineau acoperișul. Louise o zări cu coada ochiului. Lucinda era cu adevărat foarte bolnavă; aproape dezbrăcată, pieptul i se ridica și cobora cu respirații scurte, bruște. Louisei îi era clar că fata își

alesese poziția cu grijă. Stâlpul crea un unghi mort. Nimeni nu ar fi fost capabil să-i vadă chipul când Louise stătea în fața ei. Lucinda arătă spre ușă. Acolo se găsea o cutie de chibrituri. Louise simulă că scapă șervețelul, se aplecă să-l ridice și ascunse cutia în palmă. Lucinda dădu din cap aproape imperceptibil. Louise se întoarse și părăsi clădirea, ca și cum nu ar fi reușit să găsească ce căuta.

Se clătină în momentul în care ieși în lumina strălucitoare, după care începu să meargă pe drumul prăfuit ce ducea afară din sat. Când nu mai putea fi văzută, îl sună pe Warren. După zece minute, acesta veni după ea. Își ceru scuze că nu-și dăduse seama că vizita sa avea să fie atât de scurtă, dar era posibil să ia decizia de a pleca înapoi spre casă, poate chiar în aceeași zi.

Când ajunseră la hotel, Warren refuză în continuare să primească vreo plată. Dacă avea nevoie de el, tot ce trebuia să facă era să-l sune. El se ducea să tragă un pui de somn la umbra camionetei sale, apoi avea de gând să meargă la plajă, pentru o partidă de înot.

– Înot cu balenele și cu delfinii. Atunci pot să uit că sunt o ființă umană.

– Vrei să uiți asta?

– Cred că, la un moment dat, toți oamenii și-au dorit să fi avut nu numai brațe și picioare, ci și înotătoare.

Urcă în camera ei și se spălă pe mâini și pe față sub robinet, care prinsese brusc viață și producea acum un jet puternic de apă. Se așeză pe marginea patului și deschise cutia de chibrituri. Lucinda rupsese o bucată din marginea unui ziar și scrisese cu niște litere foarte mici un mesaj. „Ascultă timbila în întuneric.“ Asta era tot.

„Ascultă timbila în întuneric.“

Așteptă apusul, după ce reușise să readucă la viață aparatul de aer condiționat lovindu-l cu un pantof.

Warren sună și o deșteptă din toropeala ei. Avea acum nevoie de el? Sau era în regulă dacă se ducea la Xai-Xai ca să-și vadă soția, care urma să nască în orice moment? Îi spuse să meargă sănătos.

Cumpărase un costum de baie din aeroport, înainte să plece din Stockholm. Se simțise rușinată, deoarece motivul pentru care mergea în Mozambic era să întâlnească o tânără femeie, aflată pe moarte. Încercase în mod repetat să se convingă că era acceptabil să meargă la plajă, dar nu reușea să se mobilizeze. Avea nevoie să-și conserve energia, mai ales că nu știa ce o aștepta în continuare. Lucinda și respirația ei greoaie îi produceau atât supărare, cât și frică.

În această căldură insuportabilă, totul avea un iz de moarte și putreziciune. Pe de altă parte, nimic nu transmitea atâta energie ca lumina caldă a soarelui. Henrik ar fi protestat la desemnarea Africii drept continentul morții. Ar fi susținut că propria noastră incapacitate de a scoate la lumină adevărul este responsabilă de ideea că „știm totul despre cum mor africanii, dar aproape nimic despre cum trăiesc". Cine spusese asta? Nu-și amintea, dar cuvintele apăreau într-un documentar pe care-l citise în apartamentul din Stockholm. Își aminti brusc de o însemnare făcută de el pe coperta unuia dintre numeroasele dosare ce conțineau materiale despre creierul lui Kennedy. Henrik fusese furios. Scrisese întrebarea: „Cum am reacționa noi, europenii, dacă lumea ar ști despre noi doar cum murim, dar nu ar cunoaște absolut nimic despre cum ne trăim viețile?"

Pe când se apropia scurtul apus, Louise rămase lângă fereastră, privind spre mare. Resturile chioșcului de pe plajă se aflau în umbră. Camioneta plecase. Câțiva copii se jucau cu ceea ce părea să fie o pasăre moartă. Femei cărând coșuri pe capetele lor mergeau pe plajă. Un bărbat încerca să se mențină pe bicicletă în timp ce se plimba prin nisipul adânc. Nu reuși, căzu și se ridică din nou, râzând copios. Louise îl admiră pentru veselia sinceră cu care tratase situația.

Întunericul se lăsă, întinzând o mantie neagră deasupra pământului. Coborî la restaurantul hotelului. Albinosul, cu timbila sa, era la locul obișnuit. Dar nu cânta, mânca orez și salată dintr-un castron de plastic roșu. Lângă el se găsea o sticlă de bere. Mânca încet, asemenea cuiva căruia nu îi este foame cu adevărat. Louise se duse la bar. Mai mulți bărbați stăteau la o masă, pe jumătate adormiți deasupra paharelor cu bere. Femeia din spatele tejghelei semăna atât de tare cu Lucinda, încât o făcu să tresară. Când femeia zâmbi, deveni evident că era știrbă. Louise simți nevoia să bea ceva tare. Artur ar fi scos o sticlă de akvavit și ar fi trântit-o pe masă. „Uite aici, bea, întărește-te!“ Comandă un whisky, ceva ce nu îi plăcea cu adevărat, și o sticlă de bere locală, Laurentina. Albinosul începu din nou să cânte la timbila sa. „Ascultă timbila în întuneric.“ Sosiră și alți oaspeți în restaurant, un portughez mai în vârstă, cu o africancă foarte tânără. Louise estimă că între cei doi era o diferență de patruzeci de ani. Simți impulsul să meargă până la el și să-i tragă un pumn în figură. El exprima modul în care dragostea și disprețul se amestecau ca să perpetueze asuprirea colonială.

„Știu prea puțin. Cunoștințele mele despre mormintele din epoca bronzului sau despre importanța oxizilor ferici pentru culoarea ceramicii grecești sunt greu de egalat. Dar când vine vorba despre viața de dincolo de necropole și muzee, nu știu nimic în comparație cu ceea ce știa Henrik. Sunt o persoană foarte ignorantă și de-abia acum am înțeles acest lucru, după ce am împlinit cincizeci de ani.“

Goli paharul și simți cum o iau transpirațiile. O ceață subțire i se lăsă peste conștiință. Albinosul cânta în continuare. Femeia din spatele tejghelei își rodea unghiile. Louise ascultă întunericul de afară. După o ezitare de câteva momente, comandă un alt pahar de whisky.

Era șapte fără douăzeci de minute. Cât era ceasul în Suedia? Diferența de fus orar era de o oră sau de două? În ce sens? Mai devreme sau mai târziu? Nu era deloc sigură.

Întrebările ei rămaseră fără răspuns, deoarece timbila se oprise brusc din cântat. Louise goli paharul și plăti. Albinosul se învârtea

încet printre mesele din restaurantul gol, îndreptându-se spre toaletă. Louise ieși în fața hotelului. Camioneta lui Warren încă nu se întorsese. Auzi gemetele mării, cineva o depăși în obscuritate, invizibil, fluierând. Lumina pâlpâitoare a unei biciclete se clătină pe lângă ea, după care dispăru. Aștepta.

Albinosul începu din nou să cânte. Sunetul era diferit acum, mai îndepărtat. Înțelese brusc că ceea ce auzea era o altă timbilă. Instrumentul din restaurant fusese abandonat, albinosul nu se întorsese.

Făcu vreo câțiva pași spre întuneric. Sunetele vibrante ale timbilei veneau de undeva mai aproape de mare, dar nu dinspre șubredul chioșc de pe plajă, ci din cealaltă direcție, unde pescarii obișnuiau să-și atârne năvoadele. Louise se simți iarăși cuprinsă de frică, se temea de ceea ce urma să se întâmple, dar se strădui să se gândească la Henrik. Se simți mai aproape de el decât în oricare alt moment de la moartea sa.

Încercă să audă și alte sunete în afară de cele ale timbilei, dar într-acolo era doar oceanul și propria singurătate, precum o noapte de iarnă rece ca gheața.

Merse spre izvorul muzicii. Se apropie, dar nu vedea nici un foc, nimic. Acum se găsea foarte aproape, timbila invizibilă era lângă ea. Melodia se opri pe neașteptate, între două note.

Simți o mână pe gleznă. Tresări, dar nimeni nu o ținuia. Înlemni în momentul în care auzi vocea Lucindei în întuneric.

– Eu sunt.

Louise se ghemui și pipăi în jur. Lucinda stătea pe pământ, sprijinindu-se de un copac uscat, care fusese doborât în timpul unei furtuni. Louise simți chipul ei fierbinte, transpirat, lipit de mâna sa, pe care fata i-o luă și o puse pe pământ, alături.

– Nu m-a văzut nimeni. Toți cred că sunt atât de slăbită, încât nu pot să mă ridic. Dar eu pot. Deși, nu pentru multă vreme. Știam că veți veni.

– Nu credeam niciodată că poți să ajungi atât de bolnavă, atât de repede.

– Nimeni nu crede că moartea este imediat după colț. Pentru unii oameni, totul se petrece foarte repede. Sunt unul dintre aceia.

– Pot să te iau de aici și să mă asigur că primești toate medicamentele necesare.

– Este prea târziu. Și, în plus, am toți banii lui Henrik. Nu ajută. Boala se răspândește în corpul meu precum focul în iarba uscată. Sunt pregătită. Mă tem doar în anumite zile, în zori, când răsăritul soarelui este mai frumos decât de obicei și știu că, în curând, nu voi mai fi capabilă să-l văd. Ceva din interiorul meu deja a murit. O ființă umană moare puțin câte puțin, ca atunci când îți croiești drum printre umbre pe o plajă ușor înclinată și doar după câțiva kilometri apa îți ajunge la gât. Credeam că voi rămâne să-mi dau sufletul în casa mamei mele. Dar nu voiam să mor fără rost, nu voiam ca viața mea să treacă fără să las ceva în urmă. M-am gândit la dumneavoastră și la felul cum căutați sufletul lui Henrik în tot ce făcuse sau încercase să facă. Am venit aici să văd dacă lucrurile erau chiar așa cum bănuia Henrik că sunt, că în spatele bunăvoinței exista o realitate diferită, că în spatele tuturor acelor tineri idealiști stăteau la pândă oameni cu aripi negre, care îi exploatau pe muribunzi în propriile lor scopuri.

– Ce ai văzut?

Vocea slabă a Lucindei tremura în timp ce vorbea.

– Lucruri îngrozitoare. Dar lăsați-mă să vă spun întreaga poveste. Cum am ajuns la Xai-Xai nu este important, nu contează dacă am fost dusă acolo într-o roabă sau în spatele unui camion. Am o grămadă de prieteni, nu sunt niciodată singură. Am luat pe mine cele mai ponosite haine pe care le-am găsit. M-au lăsat în noroiul și nisipul de lângă clădirile din satul lui Christian Holloway. Stăteam întinsă acolo, așteptând răsăritul soarelui. Prima persoană care m-a văzut a fost un bătrân cu părul cărunt. După care au venit și ceilalți, toți purtând cizme de cauciuc, șorțuri mari și mănuși din cauciuc. Erau sud-africani albi, unul este posibil să fi fost mulatru. M-au întrebat dacă am SIDA, de unde vin, parcă mă interogau. În cele din urmă, au hotărât să mă lase să stau. M-au repartizat

într-una dintre clădiri, dar, când s-a lăsat noaptea, m-am mutat acolo unde m-ați găsit.

– Cum ai reușit să mă suni?

– Încă am telefonul mobil. Bărbatul care m-a adus aici îmi încarcă bateria o dată la două zile și mi-o strecoară în secret noaptea. O sun pe mama și o ascult cum mă imploră înspăimântată să țin moartea la distanță. Încerc să o consolez, cu toate că știu că nu este posibil.

Lucinda începu să tușească tare și îndelung. Louise își schimbă poziția și observă că lângă copac se găsea un casetofon mic. „Ascultă timbila în întuneric." Așadar, nu cântase o nălucă. Sunetul provenea de la o casetă. Lucinda se opri din tușit. Louise îi auzi gâfâitul pricinuit de efort. „Nu pot să o las aici, se gândi ea. Henrik nu ar fi abandonat-o niciodată. Trebuie să existe ceva care să-i aline durerea, poate este posibil să fie salvată."

Lucinda o strânse de mână ca și când ar fi căutat să se sprijine, dar nu făcu nici o încercare să se ridice. Continuă să vorbească:

– Ascult în timp ce stau întinsă pe podea. Nu pe cei bolnavi, ci oamenii sănătoși din cameră. Noaptea, când cei mai mulți dintre îngerii albi dorm și numai paznicii de noapte sunt treji, lumea de dedesubt capătă viață. Există camere sub podea, săpate în pământ.

– Ce se află în ele?

– Lucruri groaznice.

Vocea ei era atât de slabă, încât Louise fu nevoită să se aplece în față ca să o audă. Lucinda avu un alt atac de tuse, care amenința să o sufoce. În momentul în care încercă să tragă aer în plămâni, se auzi un fel de gâlgâit. La mult timp după sfârșitul atacului de tuse, Lucinda putu să vorbească din nou. Louise îl auzi pe albinos cântând din nou la timbila lui.

– Nu e nevoie să continui dacă simți că nu poți.

– Trebuie. Poate voi fi moartă mâine. Nu vreau ca dumneavoastră să fi făcut această călătorie degeaba. Sau Henrik.

– Ce ai văzut?

– Bărbații în cizme, șorțuri și mănuși de cauciuc le făceau oamenilor injecții. Însă nu doar bolnavii era injectați. Mulți dintre cei care vin aici sunt sănătoși, exact cum a spus Umbi. Sunt folosiți pe post de cobai, ca să încerce vaccinurile netestate. Apoi, li se injectează sânge infectat. Sunt infectați cu virusul HIV pentru a se vedea dacă vaccinul funcționează. Cei mai mulți dintre cei care zac în camera în care m-ați găsit au fost infectați aici. Erau sănătoși când au venit. Dar există, de asemenea, și alții, oameni ca mine, care au fost infectați într-un fel sau altul. Noi primim medicamente care nu au fost testate pe animale, în tentativa de a găsi un leac pentru oamenii cu SIDA în stare avansată. Pentru cei care realizează testele, nu contează dacă pacienții sunt oameni, șobolani sau cimpanzei. Sincer, animalele nu sunt decât un mijloc pentru îndeplinirea unui scop. În fond, nu ele sunt cele pe care experimentele încearcă să le vindece. Cui îi pasă dacă niște africani sunt sacrificați, dacă rezultatul constă în medicamente și vaccinuri de care oamenii din Vest pot să beneficieze?

– De unde știi asta?

– Știu pur și simplu.

Vocea Lucindei deveni brusc mai puternică.

– Nu înțeleg.

– Ar trebui să înțelegeți.

– Cum ai aflat despre toate acestea? Doar ascultând?

– Le-am învățat de la Henrik.

– El a văzut ceea ce ai văzut și tu?

– Nu a spus niciodată că a văzut cu atât de multe cuvinte. Cred că voia să mă cruțe. Dar m-a învățat despre virus, despre modul în care cercetătorii încercau diferite substanțe, să vadă dacă provoacă o reacție pozitivă și dacă existau efecte secundare. Învățase singur, nu studiase niciodată medicina, dar voia să știe. A început să lucreze aici ca voluntar pentru a descoperi adevărul. Cred că ceea ce a trăit aici a fost mai rău decât orice își imaginase.

Louise căută mâna Lucindei în întuneric.

– Crezi că de aceea a murit? Deoarece aflase ce se întâmpla în lumea de dedesubt?

– Oamenilor care lucrează aici le este strict interzis să coboare la subsol, unde sunt ținute toate mostrele de virusuri și medicamentele. Henrik nu a respectat acel ordin. El avea nevoie să afle, a îndrăznit să intre în zona interzisă și a coborât pe acele scări.

Louise așteptă ca vorbele Lucindei să-și facă efectul. Henrik coborâse într-o altă lume și descoperise un secret care îl costase viața.

Avusese dreptate. Henrik fusese ucis. Cineva introdusese forțat acele somnifere în el. Dar exista în continuare un lucru care o rodea. Adevărul putea să fie atât de simplu?

– Pot să vă spun mai multe mâine, zise Lucinda. Vocea ei era din nou o șoaptă, care de-abia se auzea. Nu am puterea să mai vorbesc acum.

– Nu poți să stai aici. Te iau cu mine.

– Dacă încercați să mă luați, nu-mi vor lăsa niciodată familia în pace. Rămân aici. Trebuie să mor undeva.

Louise înțelese că nu avea nici un sens să insiste ca fata să-i permită lui Warren să o ridice în camioneta lui și să o ducă în altă parte.

– Cum vei reuși să ajungi din nou acolo?

– E mai bine să nu știți. Dar nu trebuie să vă faceți griji. Puteți să stați aici până mâine?

– Am o cameră la hotel.

– Întoarceți-vă când auziți timbila în întuneric. Poate voi fi într-un loc puțin diferit, dar voi veni, în măsura în care nu voi înceta să mai respir. Nu e niciodată bine să mori înainte să fi terminat ceea ce ai de spus.

– Nu vei muri.

– Voi muri. Nici dumneavoastră și nici eu nu ne putem îndoi de acest lucru. Știți de ce îmi este cel mai teamă? Nu că e posibil să mă doară, nu că inima va rezista până în ultimul moment. Mi-e teamă din cauză că voi fi moartă atât de mult timp. Nu văd nici un sfârșit morții mele. Acum, mergeți în pace.

Louise nu răspunse. Nu mai era nimic de zis.

Muzica timbilei se înălța și se scufunda în noaptea și în brizele mării.

Louise se ridică în picioare și o luă spre intrarea luminată a hotelului. Nu venea nici un sunet dinspre întunericul care o ascundea pe Lucinda.

O parte dintre sud-africani cinau în restaurant. Louise îl descoperi pe Warren la bar. Acesta îi făcu semn cu mâna. Vedea din privirea lui că era beat.

– Am încercat să vă sun, dar nu ați răspuns. Am crezut că ați ieșit în largul mării și ați dispărut.

– Telefonul meu mobil a fost închis.

– Am fost foarte îngrijorat. Mai aveți nevoie de mine astă-seară?

– Nu.

– Dar mâine? Fac de obicei un pariu cu soarele, în legătură cu cine se scoală primul, el sau eu.

– Pot să te plătesc pentru ce ai făcut până în acest moment?

– Nu acum. Mâine sau într-o altă zi. Așezați-vă aici și spuneți-mi totul despre țara din care veniți. Despre tot acel frig și acea ninsoare.

– Sunt prea obosită. Poate mâine.

Urcă spre camera ei. Era complet epuizată. Gândurile i se învârteau în cap. Ar fi trebuit să meargă la restaurant și să mănânce, în ciuda faptului că nu îi era deloc foame. De asemenea, avea nevoie să stea jos și să scrie tot ce îi spusese Lucinda. Ar fi fost primul pas spre o depoziție. Dar, în realitate, nu făcu decât să rămână lângă fereastră.

Trei vehicule erau parcate în apropierea hotelului, două mașini albe 4x4 și camioneta lui Warren. Se încruntă. Cine era, de fapt, Warren? De ce fratele lui, recepționerul, nu o recunoscuse? Ar fi trebuit să o facă. De ce ascunsese faptul că o știa? De ce nu voia Warren să fie plătit? Întrebările îi zburau prin minte. Fusese însărcinat s-o supravegheze?

Clătină din cap, trase draperiile, verifică dacă ușa era încuiată, puse un scaun între ușă și un dulap și se pregăti de culcare. Auzi

cele două mașini sud-africane pornind și îndepărtându-se. După ce se spălă, se întoarse la fereastră și se uită pe furiș printre draperii. Camioneta lui Warren era în continuare acolo. Timbila tăcuse.

Se cuibări în pat. Aparatul de ventilație zdrăngănea și arunca scurte explozii de aer rece. În mintea ei, analiză ceea ce îi spusese Lucinda, căutând orice detaliu important care îi scăpase din vedere.

Era deja dimineață când se trezi. La început, habar nu avu unde se afla. Sări afară din pat și trase draperiile. Camioneta lui Warren nu mai era acolo. O negresă, goală de la brâu în sus, se spăla la robinetul de lângă intrarea în hotel. Louise se uită la ceas și își dădu seama că dormise profund timp de opt ore. Aruncă o privire spre locul unde se întâlnise cu Lucinda. Copacul era în continuare acolo. Câteva găini scormoneau și ciuguleau în iarbă. Își aminti ce gândise despre Warren și se rușină.

„Văd lucruri care nu există, se gândi ea. Trebuie să caut unde este întuneric, nu unde este lumină."

Marea scânteia. Nu mai putea rezista. Își puse pe ea costumul de baie, legă un prosop în jurul taliei și coborî spre plajă. Era aproape pustie. Câțiva copii se jucau în nisip, niște femei, cu spatele îndoit, dădeau din mâini în apa puțin adâncă, adunând câte ceva, posibil midii. Louise înaintă cu greu până ce ajunse la o adâncime care-i permitea să înoate. Simțea un curent, dar nu-i punea probleme.

Artur era alături de ea. Înotau în lacul cel întunecat și, printre mișcările brațelor, îi spunea întruna că acesta era fără fund.

Acceleră ritmul. Înotatul o relaxase întotdeauna. În momentele când ea și Aron aveau probleme majore, se ducea să înoate, în mare, într-un lac sau o piscină, ce îi era mai la îndemână. Se lăsă pe spate și privi spre cerul albastru. Întâlnirea cu Lucinda fusese un vis greu de crezut.

În momentul în care ieși din apă și se uscă, se simți mai liniștită decât oricând în ultima vreme. Se întoarse la hotel. Camioneta lui Warren nu era parcată sub copacii umbroși. Putea simți aroma peștelui proaspăt prăjit la grătar, venind dinspre campingul din

apropiere. Albinosul încă nu sosise cu timbila lui. Ea era singurul client din restaurant. O chelneriță pe care nu o mai văzuse înainte veni să-i ia comanda. Ceru nu numai cafea și chifle, ci și o omletă. Atmosfera din restaurant era de un calm aproape ireal. În afară de ea, chelnerița și cineva care era ocupat în bucătărie, dar nu se vedea, lumea era pustie.

„Henrik trebuie să fi fost în acest restaurant la un moment dat. Poate era la fel ca acum, luase prânzul într-o izolare totală, așteptând ca albinosul să înceapă să cânte la timbila lui."

Luă încă o ceașcă de cafea. Când voi să plătească, chelnerița era de negăsit. Lăsă banii sub farfurioară și părăsi restaurantul. Warren încă nu sosise. Se întoarse în cameră și descuie ușa.

Doar după ce o închise în spatele ei, observă că un bărbat stătea pe unul din cele două scaune din fața ferestrei. Christian Holloway se ridică în picioare, zâmbi și își întinse brațele în semn de scuză.

– Știu că nimeni nu ar trebui să intre în camera unei persoane pe care nu o cunoaște fără să fie invitat. Dacă vreți, voi pleca și, apoi, voi bate la ușă, ca un bărbat onest.

– Cum ați intrat? Ușa nu era închisă?

– Am avut întotdeauna o înclinație către ceea ce unii ar putea numi realizări neobișnuite. Am simțit că e o provocare să învăț să descui broaște. Pot spune că ușa aceasta nu a fost cea mai dificilă din câte am întâlnit. La Shanghai, am reușit odată să forțez o încuietoare triplă de la ușa unui templu. Dar mă dedic și altor îndemânări. Bunăoară, am dobândit priceperea străveche de a decupa siluete. Este dificil. Necesită mult exercițiu, dar este o metodă excelentă de relaxare.

– De ce avea Henrik o siluetă de-a dumneavoastră?

– Eu i-am dat-o. Îi văzuse la lucru pe creatorii de siluete chinezi și era dornic să le învețe arta. Există ceva fascinant în procesul de reducere a oamenilor la umbre și profiluri.

– De ce ați venit aici?

– Ați manifestat interes pentru munca pe care o fac aici. Cel mai neînsemnat lucru pe care îl pot face este să-mi dedic puțin timp unei conversații care mi-ar putea permite să vă ofer ceva în schimb.

– Aș dori să fiu singură când mă îmbrac.

– Când aș putea să revin?

– Aș prefera să ne întâlnim jos.

Holloway se încruntă.

– Este prea mult zgomot, prea multe lucruri din restaurant și bar distrag atenția. Instrumente dezacordate, oale și tigăi în bucătărie, oameni vorbind ca să nu tacă.

– Nu sunt de acord, dar voi fi gata în jumătate de oră.

– În aceste condiții, mă voi întoarce atunci.

Părăsi camera fără nici un sunet. Învățase cu siguranță ceva de la africanii pe care îi disprețuia atât. Învățase cum să se deplaseze pe o dușumea într-o liniște totală.

Louise se îmbrăcă și, în același timp, încercă să se pregătească pentru întoarcerea lui. Cum avea să-l înfrunte, cu toate întrebările ei? Putea oare să-i spună fățiș că, în opinia ei, se făcea responsabil de moartea singurului ei fiu? „Ar trebui să-mi fie teamă, își zise ea. Ar trebui să fiu îngrozită. Dacă am dreptate, i-ar veni foarte ușor să mă ucidă în același fel în care i-a ucis pe Henrik și pe Umbi. Chiar și dacă e singur când intră în camera aceasta, are gărzi de corp peste tot. Ele sunt invizibile, dar mereu prezente."

Bătu în ușă atât de încet, încât de-abia îl auzi. Când deschise, în fața ei stătea Christian Holloway, singur. Zâmbi și intră.

– Se spune că odată, demult, hotelul acesta era refugiul preferat al turiștilor sud-africani. În perioada colonialismului portughez, Mozambicul era raiul pe pământ. Putea să ofere plaje, pescuit, căldură și, nu în ultimul rând, o mulțime de fete tinere, pe care le puteai avea aproape pe gratis. Acum totul este o amintire care aproape s-a șters.

– În ciuda tuturor aparențelor, lumea devine uneori un loc mai bun.

– Depinde cui i se cere părerea.

– Deocamdată, eu pun astfel de întrebări. Mă întreb cine sunteți, ce vă mână să faceți ceea ce faceți.

– De aceea v-ați întors aici?

– Fiul meu, Henrik, a venit aici o dată. Știți asta. Apoi s-a dus în Suedia și a murit. Știți la fel de bine și asta.

– Mi-am exprimat deja condoleanțele. Din păcate, nu cred că este posibil să împărtășești durerea cuiva. Fiecare este singur cu durerea sa, la fel cum fiecare este singur atunci când moare.

– De ce a trebuit să moară fiul meu?

El nu-și pierdu calmul. Expresia feței sale era sinceră, ochii lui priveau direct într-ai ei.

– De ce credeți că aș fi capabil să răspund la această întrebare?

– Cred că sunteți singurul care poate să o facă.

– Ce vă imaginați că știu?

– De ce a murit. Și cine l-a omorât.

– Ați spus chiar dumneavoastră că, potrivit concluziilor poliției, a fost sinucidere.

– Dar nu a fost. Cineva a băgat cu forța acele somnifere în el.

– Cunosc din experiență cât este de dificil să accepți realitatea, atunci când propriul copilul își ia singur viața.

– Știu că fiul dumneavoastră s-a sinucis fiindcă avea HIV.

Detectă o scânteie de surpriză în ochii lui Holloway, dar acesta își recăpătă imediat calmul.

– Nu sunt surprins că aveți această informație. În mod evident o avea și fiul dumneavoastră. În ziua de azi este imposibil să păstrezi vreun secret.

– Henrik era convins că se poate acoperi orice. De aici și interesul lui pentru teoria conspirației din spatele creierului lui Kennedy.

– Țin minte. Comisia Warren nu a reușit să dezgroape nimic. Mă aștept să existe o explicație foarte simplă, pe care nimeni nu s-a obosit să o cerceteze.

– Henrik spunea că este tipic lumii moderne faptul că adevărul întotdeauna suprimat de către cei care au interes ca neadevărurile

să predomine sau se folosesc de ele ca de niște mijloace de încurajare a speculațiilor nebunești, care sunt greu de combătut.

– Nu aș fi crezut că este tipic doar epocii noastre. Nu-mi vine în minte nici o epocă în care să nu se fi aplicat exact același criteriu.

– Dar nu este misiunea noastră să demascăm minciunile și să luptăm împotriva nedreptății?

Christian Holloway își întinse larg brațele.

– Mă opun injustiției în felul meu, combătând ignoranța și frica. Arăt că cineva poate să aducă o contribuție. M-ați întrebat care este forța mea motrice. Vă voi spune. Este dorința de a ști de ce un bărbat needucat precum Genghis-Han poate să învingă organizări militare sofisticate și națiuni civilizate departe de stepele Mongoliei și să instaureze un imperiu care nu se asemăna cu nimic din ce văzuse până atunci lumea. Care a fost arma căreia nimeni nu putea să-i facă față? Cred că am răspunsul.

– Și acesta este?

– Arcurile lor masive. Modul în care au învățat să devină una cu caii lor. Abilitatea lor de a defini acel moment magic în care o săgeată putea fi trimisă cu mare precizie, deși se aflau pe niște cai care galopau la o viteză ametitoare. Ca toate soluțiile importante, aceea era simplă. În zilele noastre, nu pot decât să roșesc când mă gândesc cât de mult timp mi-a luat să ajung la acea concluzie. Răspunsul a fost, bineînțeles, că acei călăreți învățau cum să tragă săgețile când copitele cailor lor erau în aer. Pentru o clipă, exista un echilibru perfect. Un călăreț care putea să tragă în acea fracțiune de secundă era sigur că-și va atinge ținta. Principalul atu al lui Genghis-Han nu era faptul că el și hoardele sale înaintau însetate de sânge: calcula momentul exact când haosul poate fi transformat în calm. Mă folosesc de asta ca de o sursă de inspirație a mea și încerc să-mi trăiesc viața în concordanță cu ea.

– Construind aceste misiuni?

– Încercând să ajung la un anumit echilibru, care nu a fost obținut până acum. Oamenii din Africa infectați cu HIV mor. În afară de cazul în care se întâmplă să te naști într-una dintre

puținele familii bogate. Dar dacă ești infectat în Occident, poți conta pe primirea tratamentului și a medicamentelor de care ai nevoie indiferent de statutul părinților tăi.

– Există o lume subterană în satul dumneavoastră. E ca o galeră. Pasagerii avuți se plimbă înainte și înapoi pe punte; dar dedesubt, ceilalți sclavi sunt îngrămădiți în lanțuri.

– Nu înțeleg despre ce vorbiți.

– Există o lume subterană. Unde au loc experimente atât pe oamenii bolnavi, cât și pe oamenii sănătoși. Știu despre asta, chiar dacă nu o pot dovedi.

– Cine o afirmă?

– Am întâlnit un bărbat de acolo care a încercat să-mi vorbească despre acest lucru. A doua zi, a dispărut. Un alt bărbat a încercat să-mi spună ce se întâmplă. I s-a tăiat gâtul.

– Nu știu absolut nimic.

– Dar sunteți responsabil pentru ceea ce se întâmplă acolo?

– Bineînțeles.

– În acest caz, sunteți responsabil pentru opusul a ceea ce declarați că se petrece în misiunile dumneavoastră.

– Permiteți-mi să vă explic ceva. Nu există o lume fără luptă, nici o civilizație care să nu înceapă prin întocmirea regulilor privind relațiile între oameni. Regulile însă sunt pentru cei slabi. Cel puternic experimentează, ca să afle cât de departe pot fi duse, el își creează propriile reguli. Dumneavoastră ați dori ca totul să se bazeze pe bunăvoința și mila semenilor, dar dacă nu există nici un profit personal care să fie realizat, nu va exista nici un progres. Licențele medicamentelor garantează profiturile ce fac posibile cercetarea și dezvoltarea unor medicamente noi. Hai să presupunem că ceea ce susțineți în legătură cu satul nostru este adevărat – nu spun că este, dar hai să presupunem că este. Neîndoielnic, va apărea ceva bun din ceea ce pare să fie o activitate brutală. Amintiți-vă cât de urgentă este găsirea unui leac pentru SIDA. Africa de Sud, în special, se confruntă cu o catastrofă de proporții gigantice – singura comparație posibilă este ciuma. Ce guverne vă

imaginați că sunt pregătite să investească miliardele necesare găsirii unui vaccin? Genul de bani care sunt necesari pentru aventuri mult mai importante, precum războiul din Irak. Christian Holloway se ridică. Timpul meu este prețios. Trebuie să plec acum. Vă rog să vă întoarceți aici când doriți.

– Nu voi renunța până ce nu voi descoperi ce s-a întâmplat cu Henrik.

El deschise ușa fără un sunet.

– Îmi cer scuze pentru spargerea încuietorii. Tentația a fost irezistibilă.

Dispăru pe coridor. Louise privi pe fereastră cum părăsește hotelul și se urcă într-o mașină.

Întreg trupul îi tremura. Îi scăpase. Nu reușise să-l înfrunte și să-i distrugă apărarea. Pusese întrebările pe care le pregătise, dar el fusese cel care primise răspunsurile dorite. Își dădu seama *acum* că venise să descopere cât de mult știa. Plecase pentru că nu-i mai era frică de ea.

Acum, marea ei speranță era Lucinda. Ea era singura care putea să aducă lumină în ceea ce se întâmpla cu adevărat.

În acea seară auzi timbila cântând în întuneric. De această dată, muzica venea dintr-un loc mai apropiat de mare. Urmă sunetul, atentă unde punea piciorul și privind cu grijă în noapte. Era lună nouă, cerul era acoperit de o ceață subțire.

Când se opri melodia, căută să asculte respirația Lucindei, dar nu auzi nimic. Pentru un moment, se întrebă dacă nu cumva căzuse într-o capcană. Nu era nici o Lucinda acolo, în întuneric, erau alte umbre care o așteptau, la fel cum îi așteptaseră pe Umbi, pe Henrik și, poate, și pe Aron.

Apoi o auzi pe Lucinda chemând-o de foarte aproape. Un chibrit se aprinse, un felinar lumină. Louise se așeză jos, lângă ea. Pipăi fruntea fetei: trebuia să aibă o febră foarte mare.

– Nu ar fi trebuit să vii. Ești prea bolnavă.

– Știu. Dar trebuie să mor undeva. Pământul este la fel de bun aici, ca oriunde altundeva. În plus, nu voi muri singură. Nu voi rămâne sub pământ fără tovărășie. Sunt mai mulți oameni în tărâmul morților decât în cel al viilor. E doar o chestiune de alegere să mori unde alți morți te așteaptă.

– Christian Holloway m-a vizitat astăzi.

– Am aflat că avea de gând. Ați avut grijă când ați venit aici? Nu v-a urmărit nimeni?

– Nu am văzut pe nimeni.

– Nu am întrebat ce ați văzut. Am întrebat dacă v-a urmărit cineva.

– Nu am auzit și nici nu am văzut nimic.

Louise observă că Lucinda se mută mai departe de ea.

– Am nevoie de spațiu în jurul meu. Febra mea arde tot oxigenul.

– Ce ai vrut să-mi spui?

– Continuarea. Sfârșitul. Dacă există un sfârșit.

Dar Lucinda fu incapabilă să mai spună ceva. Un foc de armă sfărâmă tăcerea.

Lucinda tresări, după care căzu pe o parte și rămase acolo perfect nemișcată.

Louise văzu brusc în fața ei toate imaginile din dosarele lui Henrik. Lucinda fusese împușcată în cap exact în același loc în care intrase glonțul ce penetrase creierul lui John F. Kennedy. Nimeni nu se deranja însă să ascundă creierul care acum se scurgea din capul Lucindei.

Louise țipă. Ajunsese la capătul călătoriei sale, dar nimic nu se încheiase precum sperase. Avea acum adevărul în fața ei. Știa cine trăsese glonțul. Era un bărbat care decupa siluete, o umbră lunecoasă, care susținea în fața lumii că îi voia doar binele. Dar cine avea s-o creadă? Moartea Lucindei era sfârșitul inexorabil al poveștii.

Louise dorea să stea cu Lucinda, dar nu îndrăznea. În confuzia și frica ei, spera că unul dintre prietenii invizibili ai fetei era în întuneric, dincolo de cercul de lumină ce înconjura felinarul, și că avea să se îngrijească de ea.

*

Încă o noapte nedormită, plină de teroare. Nu avea puterea să gândească. Totul era un vid infinit, înghețat.

Dis-de-dimineața auzi camioneta lui Warren apropiindu-se de hotel. Merse jos la recepție și plăti cazarea. Când părăsi hotelul, dădu peste Warren, care aștepta afară, fumând. Nu se mai găsea nimic în locul în care murise Lucinda. Nici un om, nici un cadavru, nimic. Warren își aruncă țigara când o văzu pe Louise și îi făcu semn cu mâna.

– Noaptea trecută, aici au avut loc niște împușcături, spuse el. Noi, africanii, avem la îndemână mult prea multe arme fără proprietar. Ne împușcăm unul pe altul mult prea des.

Warren îi deschise ușa camionetei.

– Unde vreți să mergeți astăzi? Este o zi minunată. Pot să vă arăt lagune unde apa curge printre mâini precum perlele. Obișnuiam să caut comori în mine adânci. Aici, diamantele curg printre degetele mele sub forma picăturilor valoroase de apă.

– Altă dată. Nu acum. Trebuie să mă întorc la Maputo.

– Atât de departe?

– Atât de departe! Îți voi plăti oricât ceri.

El nu spuse un preț, doar se cățără pe scaunul șoferului, porni motorul și băgă în viteză. Louise se întoarse și privi pentru ultima oară spre plaja unde fusese obligată să îndure toate acele întâmplări teribile și pe care nu avea s-o mai vadă vreodată.

Merseră întreaga dimineață, ridicând în urma lor nori roșii de praf. Soarele ajunse curând la zenit și căldura se lăsă deasupra satelor.

Louise rămase tăcută tot drumul spre Maputo și, când ajunseră, plăti fără să spună un cuvânt. Warren nu puse nici o întrebare, de-abia își luă rămas-bun. Ea luă o cameră la un hotel numit Terminus, închise ușa și se cufundă într-un abis. Petrecu două zile la hotel, nu vorbi cu nimeni, cu excepția chelnerilor care îi aduceau uneori mâncare, de care de-abia se atingea. Nici măcar nu îl sună pe Artur, să-i ceară ajutorul.

În a treia zi, se forță să se ridice din pat și părăsi atât hotelul, cât și Mozambicul. Ajunse la Madrid, via Johannesburg, în după-amiaza zilei de 23 decembrie. Zborurile către Barcelona erau rezervate în întregime de oameni care doreau să serbeze Crăciunul acolo. Se gândi la ideea de a lua un tren, dar hotărî să rămână atunci când găsi un loc liber la o cursă care pleca a doua zi dimineața.

La Madrid ploua. Decorațiunile sclipitoare de Crăciun atârnau pe străzi și în ferestrele magazinelor. Văzu cu coada ochiului, prin geamul taxiului, un Moș Crăciun cu o privire ciudată. Închiriase o cameră în cel mai scump hotel pe care îl știa, Ritz, cu celebrele sale servicii de calitate.

Ea și Aron trecuseră pe-acolo o dată, în drum spre muzeul Prado. Încă își amintea cum hotărâseră să arunce banii pe un apartament de lux pentru o noapte. Acum, camera ei era plătită din banii lui Aron, dar el dispăruse. Absența lui îi provoca o durere continuă. Deabia acum își dădu seama că, atunci când îl găsise printre papagalii roșii, ceva din dragostea ei inițială se trezise la viață.

Vizită muzeul de vizavi. Încă își amintea drumul spre colecția de tablouri și gravuri aparținându-i lui Goya.

Ea și Aron stătuseră o veșnicie contemplând portretul unei femei în vârstă, el o luase de mână și înțeleseră apoi că amândoi se gândiseră la bătrânețea inevitabilă.

Petrecu întreaga după-amiază la muzeu, încercând să uite pentru câteva minute tot ce se petrecuse.

A doua zi, când plecă spre Barcelona, ploua. În momentul în care debarcă, se simți amețită și fu nevoită să se sprijine de peretele platformei care ducea în clădirea terminalului. O stewardesă o întrebă dacă avea nevoie de ajutor. Louise clătină din cap că nu și continuă să meargă. Se simțea de parcă ar fi călătorit încontinuu din ziua în care părăsise Argolisul și se îmbarcase în zborul Lufthansa către Stockholm, via Frankfurt. În mintea ei, mai ales ca să țină amețeala la distanță, numără toate plecările și sosirile: Atena – Frankfurt – Stockholm – Visby – Stockholm – Östersund –

Stockholm – Frankfurt – Singapore – Sydney – Melbourne – Bangkok – Frankfurt – Barcelona – Madrid – Johannesburg – Maputo – Johannesburg – Frankfurt – Atena – Frankfurt – Stockholm – Östersund – Stockholm – Frankfurt – Johannesburg – Maputo – Johannesburg – Madrid – Barcelona.

Fuseseră etapele unei călătorii de coșmar. Împrejurul ei, oamenii tot dispăreau sau mureau. Nu avea să uite niciodată imaginea lui Umbi și cea a Lucindei, chiar dacă, probabil, urmau să se estompeze, începând să semene cu pozele vechi și șterse, în care, în cele din urmă, trăsăturile faciale nu s-ar mai fi putut deosebi. Christian Holloway avea să rămână de asemenea, în amintirea ei. Silueta decupată a unei persoane fără nici un scrupul, care nu renunță niciodată.

Iar în spatele acestor chipuri erau toate umbrele, cele fără de chip.

Merse la apartamentul lui Henrik, unde o găsi pe Blanca spălând scările.

Stătură multă vreme în locuința Blancăi, vorbind. Mai târziu, Louise nu avea să-și amintească prea multe din ceea ce se discutase. O întrebă însă cine fusese persoana care vizitase apartamentul lui Henrik, la scurtă vreme după ce el murise. Blanca se uită la ea fără să înțeleagă.

– Aveam impresia că nu spuneai adevărul, că cineva fusese de fapt aici.

– De ce aș fi mințit?

– Nu știu. De aceea întreb.

– Trebuie să vă fi înșelat. Nimeni nu a venit aici. Nu v-am ascuns nimic.

– OK, am înțeles eu greșit.

– Aron s-a întors?

– Nu.

– Nu înțeleg ce s-a întâmplat.

– Poate că a fost mult prea mult pentru el. Oamenii pot fi foarte fragili. Poate a fugit pur și simplu către Apollo Bay.

– Nu ați fost acolo să-l căutați?

– Mă refeream la un alt Apollo Bay, a cărui situare nu o știu. Singurul motiv pentru care m-am întors aici este să arunc o ultimă privire în casa lui Henrik. Aș dori să fiu singură acolo.

Merse în apartament și doar acum își dădu seama că acea cameră în care se afla reprezenta chiar centrul vieții sale. Era Ajunul Crăciunului, ploua, totul era cenușiu și ea nu avea încă nici o idee despre cum avea să decurgă viața ei în continuare.

Când plecă, Blanca veni la ea cu o scrisoare în mână.

– Am uitat să vă dau asta. A ajuns acum vreo două zile.

Nu exista nici o adresă a expeditorului. Timbrul poștal arăta că fusese trimisă din Spania. Îi era adresată ei, la hotelul la care se cazase înainte.

– Cum ai obținut-o?

– Cineva de la hotel a adus-o. Trebuie să le fi dat adresa lui Henrik.

– Poate le-am dat-o. Nu-mi amintesc.

Louise o puse în buzunar.

– Ești sigură că nu mai sunt și alte scrisori pe care le-ai uitat?

– Nu mai am, nu.

– Nici o scrisoare pe care Henrik te-a rugat să o trimiți? Peste un an? Peste zece ani?

Blanca înțelese ce voia să zică Louise. Scutură din cap că nu. Nu mai erau și alte scrisori precum cea pe care i-o trimisese lui Nazrin.

Ploaia încetase. Louise se hotărî să facă o lungă plimbare, să se obosească, apoi să ia cina la hotel. Înainte să meargă la culcare, avea să-l sune pe Artur și să-i ureze Crăciun fericit. Poate se va întoarce până a doua zi de Crăciun? Cel puțin, îl va asigura că va fi acasă de Anul Nou.

Seara târziu își aminti de scrisoare. O citi în camera ei. Cu o groază din ce în ce mai mare, înțelese că nu se sfârșise nimic, că durerea pe care o simțea nu atinsese încă punctul culminant.

Textul era în engleză. Toate referirile la nume, țări, orașe erau scrise cu cerneală neagră indiană.

Detaliile personale corespund informațiilor de pe plăcuța de identificare atașată cadavrului. Culoarea generală a pielii este palidă, lividitate de un roșu-albăstrui pe spatele cadavrului. Starea de rigor mortis este încă prezentă. Există peteșii în conjunctivă și în jurul ochilor. Nu se găsesc corpuri străine în canalul auditiv, cavitățile nazale, cavitatea orală sau în orificiul anal. Membranele mucoase vizibile sunt palide, fără urme de hemoragie. Nu există urme de răni pe corp, în afară de o cicatrice veche pe spate. Organele sexuale externe nu sunt rănite și sunt lipsite de conținut străin.

Louise încă nu avea nici o idee despre ce era scrisoarea, dar avea un sentiment vag de anxietate. Citi în continuare:

Examenul interior arată că scalpul nu prezintă nici un semn de hemoragie. Cutia craniană nu este rănită, craniul este palid în interior. Nu este vizibilă nici o hemoragie în afară sau sub dura mater. Suprafața creierului pare să fie normală. Cavitățile temporale și occipitală nu au fost expuse presiunii. Linia mediană nu a fost deformată. Membranele moi sunt lucioase și netede. Nu există nici o urmă de hemoragie sau de schimbări patologice la nivelul membranelor. Celulele creierului au o mărime normală. Granița între fluidul cenușiu și cel alb este marcată clar. Celulele cenușii au o culoare normală. Țesutul cerebral are o consistență normală. Nu există nici o urmă de depuneri în arterele de la baza creierului.

Continuă să citească despre organele aparatului circulator, respirator, digestiv, urinar. Lista era lungă și se termina cu o examinare a scheletului. Concluziile se găseau la final.

Decedatul a fost găsit mort, cu fața în jos, pe asfalt. La fața locului nu au fost găsite obiecte particulare. Apariția peteșiilor indică drept cauză a morții strangularea. Conform concluziei, cauza morții este probabil acțiunea intenționată a unei alte părți.

Ceea ce avea în mână era raportul criminalistic al unei autopsii efectuate la un spital necunoscut de către un medic legist necunoscut. Doar în momentul în care citi detaliile legate de înălțime și

greutate, își dădu seama, spre oroarea ei, că subiectul autopsiei era cadavrul lui Aron.

„Acțiunea intenționată a unei alte părți.“ Când Aron părăsise biserica, cineva îl atacase, îl strangulase și îl lăsase întins pe trotuar. Dar cine îl găsise? De ce poliția spaniolă nu o contactase? Cine erau doctorii care efectuaseră autopsia?

Simți o nevoie disperată să-i ceară sfatul lui Artur. Îl sună, dar nu menționă nimic despre Lucinda sau despre autopsie, doar îi spuse că Aron murise și că nu mai era capabilă să-i spună nimic altceva în acele clipe. El era prea atent ca să pună vreo întrebare, voind doar să știe când se întorcea acasă.

– În curând, murmură ea.

Goli minibarul și se întrebă cum avea să facă față imensei dureri pe care trebuia să o suporte. Simțea că ultima dintre coloanele care-i susțineau rezistența interioară era pe punctul să cedeze. În acea noapte, în camera ei din Barcelona, cu raportul autopsiei căzut pe jos, lângă patul ei, avea sentimentul că îi lipsea puterea să mai continue.

În ziua următoare se întoarse la apartamentul lui Henrik. În timp ce încerca să-și dea seama cum trebuia să procedeze cu lucrurile lui, înțelese brusc ce avea de făcut ca să trăiască în continuare.

Nu exista decât o cale și aceasta începea acolo, în casa lui Henrik. Misiunea ei era să termine povestea pe care el nu avusese timp să o spună. Avea să sape și să pună laolaltă fragmentele găsite.

Ce zisese Lucinda? „Nu e niciodată bine să mori înainte să fi terminat ceea ce ai de spus.“ Propria poveste. Și a lui Henrik. Și a lui Aron.

Trei povești care se amestecau acum ca să formeze una singură.

Trebuia să continue, acum că nimeni altcineva nu o putea face.

Simți că era urgent. Timpul se micșora din toate părțile. Dar, în primul rând, trebuia să se ducă acasă, la Artur. Aveau să meargă împreună la mormântul lui Henrik și să aprindă o lumânare și pentru Aron.

*

Pe 27 decembrie, Louise părăsi hotelul și luă un taxi către aeroport. Era ceață. Îi plăti taximetristului și își făcu loc spre biroul de check-in al celor de la Iberia, înainte să se îmbarce pentru zborul către Stockholm.

Pentru prima dată după foarte mult timp, se simți puternică. Busola ei nu se mai învârtea nebunește.

Când își predă geanta, se opri să cumpere un ziar înainte să pornească spre bariera de securitate.

Nu-l observă deloc pe bărbatul care o cerceta de la distanță.

Numai după ce Louise trecu de pază, acesta părăsi sala de plecări și se îndreptă spre oraș.

Epilog

Acum douăzeci de ani, aproape de granița vestică a Zambiei cu Angola, am privit un tânăr african murind de SIDA.

A fost prima dată când vedeam un asemenea lucru, dar nu și ultima.

Chipul acelui bărbat a fost prezent în mintea mea în tot timpul pe care l-am petrecut planificând și scriind această carte.

Este un roman, este ficțiune. Dar granița între ceea ce s-a întâmplat cu adevărat și ceea ce este posibil să se fi întâmplat este, adesea, aproape inexistentă. Bineînțeles, explorez într-un mod diferit față de un jurnalist; dar amândoi luminăm colțurile cele mai ascunse ale oamenilor, societății și lumii din jurul nostru. Rezultatul nu este, cel mai adesea, identic.

Mi-am luat libertatea pe care mi-o permite ficțiunea. Să dau numai un exemplu: din câte știu eu, nici un membru al personalului din trecut sau din prezent al ambasadei sau al delegației SIDA în Maputo, sau de oriunde altundeva, de fapt, nu se numește Lars Håkansson. În puțin probabila eventualitate că presupunerea mea este greșită, declar aici, o dată pentru totdeauna, că nu este persoana descrisă în această carte!

Foarte rar se întâlnesc în aceeași persoană însușirile pe care i le-am atribuit. Aș vrea să pot scrie „niciodată“, dar, vai! nu pot.

Am primit ajutor de la mulți oameni în această coborâre în abis, așa cum aș putea-o descrie. Aș vrea să-i menționez pe doi dintre ei. În primul rând, Robert Johnsson, din Gothenburg, care a căutat

tot ce i-am cerut și, în plus, a adăugat mai multă picanterie prin propriile descoperiri. De asemenea, dr. Anastazia Lazaridou, de la Muzeul Bizantin din Atena, care m-a condus prin complicata lume a arheologiei.

Multe mulțumiri acestora și tuturor celorlalți.

În concluzie, un roman se poate termina la pagina 185 sau la pagina 345, dar realitatea continuă separat. Bineînțeles, ce este scris în această carte constituie exclusiv rezultatul propriilor mele alegeri și decizii. La fel cum furia este a mea, la fel a fost și forța mea motrice.

HENNING MANKELL
Fårö, mai 2005

Cuprins

Partea întâi. Fundătura lui Hristos / 7
Partea a doua. Purtătorul felinarului / 105
Partea a treia. Creatorul de siluete / 199
Epilog / 344

La Editura RAO a apărut

Omul din Beijing
Henning Mankell

Ianuarie 2006: Nouăsprezece oameni sunt uciși în sătucul suedez Hesjövallen. Singurul indiciu legat de asasin este o panglică roșie descoperită la locul faptei. Judecătoarea Birgitta Roslin are motive personale pentru a fi șocată: printre victime se numără bunicii ei, familia Andren, iar Birgitta află la puțin timp după comiterea crimelor că o altă familie Andren a fost măcelărită în Nevada, Statele Unite. Judecătoarea descoperă jurnalul din secolul nouăsprezece al unui strămoș al familiei Andren – un supraveghetor de echipă la construcția căii ferate transcontinentale americane – unde este descris tratamentul brutal aplicat muncitorilor sclavi chinezi. Poliția insistă că doar un nebun putea comite crimele din Hesjövallen, dar Birgitta este hotărâtă să dezvăluie un adevăr pe care ea îl bănuiește a fi mult mai complicat. Ancheta duce către cele mai înalte eșaloane ale puterii din Beijingul zilelor noastre, dar și către destinații precum Zimbabwe și Mozambic. Totodată, intriga îl poartă pe cititor cu 150 de ani în urmă, în vremurile comerțului cu sclavi dintre China și Statele Unite – o istorie care se va dovedi tot mai sinistră pe măsură ce rezolvarea crimelor din Hesjövallen se apropie de final.

biblioteca rao

FICŢIUNE

CLASICI

Charles Dickens . . . . . David Copperfield (2 vol.)
Diderot . . . . . Nepotul lui Rameau
Stendhal . . . . . Mănăstirea din Parma
L.N. Tolstoi . . . . . Cazacii și alte povestiri

CLASICI CONTEMPORANI

James Agee . . . . . Un deces în familie
William Blake . . . . . Cântece ale inocenței
Charles Bukowski . . . . . Povești despre nebunia obișnuită ◆ Cea mai frumoasă femeie din oraș și alte povestiri
Albert Camus . . . . . Carnete ◆ Teatru ◆ Primul om
André Gide . . . . . Falsificatorii de bani. Porumbelul ◆ Fructele pământului
William Faulkner . . . . . Cătunul ◆ Orașul ◆ Casa cu coloane ◆ Steaguri în țărână ◆ Sanctuar ◆ Sartoris ◆ Nuvele regăsite ◆ Neînfrânții ◆ Povestiri inedite ◆ Recviem pentru o călugăriță
Michel Foucault . . . . . Cuvintele și lucrurile
Witold Gombrowicz . . . . . Ferdydurke ◆ Trans-Atlantic ◆ Pornografie ◆ Cosmos ◆ Bakakai
John O'Hara . . . . . BUtterfield 8 ◆ Întâlnire în Samarra
Hermann Hesse . . . . . Jocul cu mărgele de sticlă ◆ Knulp. Demian ◆ Siddhartha ◆ Călătorie spre Soare-Răsare ◆ Lupul de stepă ◆ Narcis și Gură-de-aur
John Irving . . . . . Lumea văzută de Garp ◆ Până te voi găsi
Ilf și Petrov . . . . . Vițelul de aur ◆ Douăsprezece scaune
Franz Kafka . . . . . Corespondență (vol. I) ◆ Corespondență (vol. II) ◆ corespondență (vol. III)
Claudio Magris . . . . . La voia întâmplării◆ Călătorie nesfârșită
André Malraux . . . . . Cuceritorii. Calea regală ◆ Speranța
Thomas Mann . . . . . Alteță regală ◆ Mărturisirile escrocului Felix Krull ◆ Povestiri ◆ Lotte la Weimar ◆ Doctor Faustus ◆ Casa Buddenbrook ◆ Muntele vrăjit
Gabriel García Márquez . . . . . Aventura lui Miguel Littín, clandestin în Chile ◆ Despre dragoste și alți demoni ◆ Generalul în labirintul său ◆ Un veac de singurătate ◆ Toamna patriarhului ◆ Vijelia ◆ Povestea târfelor mele triste ◆ Dragostea în vremea holerei ◆ Douăsprezece povestiri călătoare ◆ Cronica unei morți anunțate ◆ Ceas rău
Marcel Proust . . . . . Eseuri ◆ Carnete
Antoine de Saint-Exupéry . . . . . Curierul de Sud. Zbor de noapte. ◆ Pământ al oamenilor ◆ Pilot de război
William Saroyan . . . . . Comedia umană
Jean-Paul Sartre . . . . . Cuvintele. Greața ◆ Teatru ◆ Zidul
Claude Simon . . . . . Drumul Flandrei ◆ Georgicele

John Steinbeck . . . . . Pășunile Raiului ◆ Șoareci și oameni ◆ Fructele mâniei ◆ Cartierul Tortilla ◆ Nopți fără lună ◆ Perla ◆ Jurnal rusesc ◆ Joia dulce ◆ Călătorii cu Charley
Stefan Zweig . . . . . Suflete zbuciumate

AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI

Vartan Arachelian . . . . . Noaptea bastarzilor
Leo Butnaru . . . . . Ruleta românească
Val Butnaru . . . . . Cartea nomazilor din B
Eugen Ovidiu Chirovici . . . . . Suflete la preț redus ◆ La Broasca Leșinată ◆ Labyrinth.com ◆ A doua moarte ◆ Voodoo ◆ Pulbere neagră

Cristian Gava . . . . . Drumul spre fericire. Misterul testamentului
Dafin Mureșeanu . . . . . Sosia
Adrian Onciu . . . . . Cercul Kagan ◆ Afacerea Alzira
Dumitru Popescu . . . . . Cândva, după izgonirea din Paradis...
Dinu Săraru . . . . . Trilogia țărănească (3 vol.)
Alex Mihai Stoenescu . . . . . Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino

THRILLER, AVENTURI, ACȚIUNE
David Baldacci . . . . . Jocul orelor ◆ Colecționarii ◆ Clubul Camel
Josh Bazell . . . . . Târgul cu moartea
Dan Brown . . . . . Codul lui da Vinci (ediție ilustrată) ◆ Îngeri și demoni (ediție ilustrată)
John le Carré . . . . . Prietenie absolută ◆ Cel mai vânat om din lume
Richard Clarke . . . . . Poarta scorpionului
John Connolly . . . . . Răzbunătorii
Robin Cook . . . . . Șocul
Clive Cussler . . . . . Walhalla ◆ Odiseea troiană ◆ Șarpele ◆ Aurul albastru
Joseph Finder . . . . . Puteri excepționale ◆ Paranoia ◆ Omul companiei
Colin Forbes . . . . . Conspirația ◆ Rinocerul ◆ Valul ucigaș
Karin Fossum . . . . . Nu privi înapoi!
David Gibbins . . . . . Aurul cruciaților
Olivia Goldsmith . . . . . Prețul libertății ◆ Viața după Billy
Javìer Gonzales . . . . . A cincea coroană
John Grisham . . . . . Campionul din Arkansas ◆ Mediatorul ◆ Fotbal și pizza ◆ Ford County
Jack Higgins . . . . . Atac la președinte ◆ Răzbunarea
Jane Johnson . . . . . Al zecelea dar
Dean Koontz . . . . . Chipul ◆ În puterea nopții ◆ Trăiește noaptea ◆ Invazia ◆ Odd Thomas ◆ Odd pentru vecie ◆ Fratele Odd ◆ Noaptea lui Odd
Brad Meltzer . . . . . Cartea sorții ◆ Milionarii
Nelson DeMille . . . . . Căderea nopții ◆ Întoarcerea la Coasta de Aur
Jo Nesbo . . . . . Fantoma trecutului ◆ Călăul
Jodi Picoult . . . . . O viață de rezervă ◆ Dispariții
Mario Puzo . . . . . Omerta
John Saul . . . . . Casa de la răscruce ◆ Clubul Manhattan ◆ Vocile ◆ Coșmarul ◆ Vocile răului
Joscelyn Godwin & Guido Mina di Sospiro . . Cartea interzisă
Olen Steinhauer . . . . . Turistul
Scarlett Thomas . . . . . Sfârșitul domnului Y
J.R.R. Tolkien . . . . . Copiii lui Hurin
Nicola Upson . . . . . Un expert în crimă
Philip Vandenberg . . . . . Al optulea păcat
Michael White . . . . . Secretul Medici
Mark Winegardner . . . . . Întoarcerea nașului ◆ Răzbunarea nașului
David Wroblewski . . . . . Povestea lui Edgar Sawtelle

ROMAN ISTORIC
Juan Tafur . . . . . Pătimirile Mariei Magdalena
Su Tong . . . . . Eu sunt împăratul Chinei

RAO CONTEMPORAN
Chimamanda Ngozi Adichie . . . . . Jumătate de soare galben
Aravind Adiga . . . . . Tigrul Alb
Nikita Lalwani . . . . . Harul
Manuel de Lopez . . . . . Frumoasa din ceață
Javier Marias . . . . . Inimă atât de albă
Colum McCann . . . . . Goana nebună a lumii
Azar Nafisi . . . . . Citind *Lolita* în Teheran
Marius Serra . . . . . Farsa
Patricia Wood . . . . . Loterie

DRAMĂ

Àngela Becerra . . . . . Ella
Kim Edwards . . . . . Fiica tăcerii
Louise Erdrich . . . . . Toba pictată
Alice Hoffman . . . . . Al treilea Înger
Helen Oyeyemi . . . . . Fiica lui Icar
Indra Sinha . . . . . Oamenii lui Animal

ROMAN BIOGRAFIC

Ruy Câmara . . . . . Cântece de toamnă

PENTRU TINE

Anthony Capella . . . . . Ofițerul stării civile
Lan Samantha Chang . . . . . Moștenire
Sophie Dahl . . . . . În jocul celor mari
Laura Dave . . . . . Londra este cel mai frumos oraș din America
Anne Fine . . . . . Cenușa unei iubiri
Rina Frank . . . . . Toate casele au nevoie de un balcon
Gloria Goldreich . . . . . Cină cu Anna Karenina
Victoria Hislop . . . . . Insula
Stephanie Kallos . . . . . Vieți în mozaic
Sarah Lark . . . . . În țara norului alb
Santa Montefiore . . . . . Marea iubirii pierdute
Linda Newbery . . . . . Fata sălbatică
Ambra Radaelli . . . . . Casa de vacanță
Daniele Sallènave . . . . . La Fraga
Lisa See . . . . . Floare-de-Zăpadă și evantaiul secret
Heather Skyler . . . . . Vârsta perfectă
Ayelet Waldman . . . . . Dragostea și alte lucruri imposibile

NONFICŢIUNE

ISTORIE, SOCIOLOGIE, POLITICĂ, GEOGRAFIE, RELIGIE, ARTĂ

Benedict al XVI-lea . . . . . Isus din Nazaret
Grigore Arbore . . . . . Libertatea fără democrație și „glonțul de aur“
Richard Bassett . . . . . Spionul-șef al lui Hitler
Antony Beevor . . . . . Stalingrad
Eugen Ovidiu Chirovici . . . . . Misterele istoriei ◆ Puterea ◆ Noua economie
Bill Clinton . . . . . Arta de a dărui
John Curran . . . . . Agatha Christie. Jurnalul secret
Vasile Dâncu . . . . . Patrie de unică folosință
Norman Davies . . . . . Varșovia
Ioan Drăgan . . . . . Comunicarea
Richard J. Evans . . . . . Al Treilea Reich
John Lewis Gaddis . . . . . Războiul Rece
Cristopher Hale . . . . . Cruciada lui Himmler
Jonathan Harr . . . . . Tabloul pierdut
Vittoria Haziel . . . . . Patimile după Leonardo
Angela Lambert . . . . . Viața irosită a Evei Braun
Vasile Maierean, Dan Dulciu . . . . . O istorie a criptologiei românești
Liviu Maior . . . . . Alexandru Vaida Voevod
Bor Sugarjav & Ion Mihail Iosif . . . . . Mongolia lui Cinghis Haan
M. Baigent & Ion Mihail Iosif . . . . . Moștenirea mesianică ◆ Sângele sfânt și Sfântul Graal
Irène Mainguy . . . . . Simbolurile masoneriei în mileniul III
Virgil Măgureanu . . . . . Declinul sau apoteoza puterii? ◆ Sociologie politică ◆ De la regimul comunist, la regimul Iliescu
Ștefan Mâșu . . . . . Revelațiile Ucenicului Mason ◆ De la Ucenic la Calfă în Francmasonerie
Marian Nazat . . . . . România oranj ◆ România târâș
Barack Obama . . . . . Îndrăzneala de a spera
Ioan Mircea Pașcu . . . . . Jurnal de... „Front“

Sidney Pike . . . . . CNN – Noi am schimbat lumea
Lynn Picknet & Clive Prince . . . . . Giulgiul de la Torino ◆ Misterul templierilor
Lawrence Rees . . . . . Auschwitz
Mihai Retegan . . . . . Povestea unei trădări
Alex Mihai Stoenescu . . . . . Istoria loviturilor de stat în România (vol. 4, partea I) ◆ Istoria loviturilor de stat în România (vol. 4, partea II) ◆ Interviuri despre revoluție ◆ În sfârșit, adevărul
James Tabor . . . . . Dinastia Iisus
Frederick Taylor . . . . . Dresda
Oreste Teodorescu . . . . . Codul lui Oreste
Joyce Tyldesley . . . . . Egipt
Dumitru Zamfir . . . . . Respectarea drepturilor omului în activitatea serviciilor de informații

MEDICINĂ
Aurelian Curin . . . . . Reiki nontradițional
Vlad T. Popescu . . . . . Dincolo de frontierele Reiki

MEMORII, JURNALE, BIOGRAFII
Carl Bernstein . . . . . O femeie la putere
Benazir Bhutto . . . . . Reconcilierea
Rodney Bolt . . . . . Lorenzo da Ponte. Aventurile libretistului lui Mozart
Gyles Brandreth . . . . . Philip și Elisabeta – Portretul unei căsătorii
Edonde Charles-Roux . . . . . Coco Chanel
Eric Clapton . . . . . Autobiografie
Stanislao Dziwisz . . . . . O viață cu Karol
Al Gore . . . . . Asalt asupra rațiunii
Mireille Guiliano . . . . . Franțuzoaicele nu se îngrașă
Agnès Humbert . . . . . Rezistence. Războiul nostru
Julio Iglesias . . . . . Între Paradis și Infern
Angela Lambert . . . . . Viața irosită a Evei Braun
Enrik Lauer . . . . . Mozart și femeile
Gerd Langguth . . . . . Angela Merkel
Pierre Leprohon . . . . . Vincent van Gogh
Ilie Năstase . . . . . Mr Năstase (conține coliță filatelică)
Ioan Paul al II-lea . . . . . Memorie și identitate
David Rockefeller . . . . . Memorii
Emil Tocaci . . . . . Ultimul protest
Roxana Valea . . . . . Prin praf și vise
Kurt Vonnegut . . . . . Un om fără de țară
Regina Maria a României . . . . . Povestea vieții mele (3 vol.)

ESEISTICĂ
Mark Crick . . . . . Supa lui Kafka
Ernesto Sábato . . . . . Eseuri (vol. 1, 2)
Marius Tucă . . . . . Astenii de buzunar ◆ Pamflete cu români

CLUBUL CĂRȚII

RAO

CLUBUL CĂRȚII RAO are un regulament de funcționare mai modern, mai eficient și mai adaptat nevoilor dumneavoastră, pus la dispoziția membrilor odată cu fișa de înscriere. Pentru detalii vă puteți informa din broșurile noastre sau scriindu-ne pe adresa: CPCE–CP 23 București
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com; www.rao.ro

Tiparul executat de
R.A. „Monitorul Oficial"
București, România